

Paulo
COELHO
A zárándoklat

---

*Egy mágus
naplója*

PAULO COELHO

A zarándoklat

([Tartalom](#))

Tizenöt évvel később...

Ülök egy kertben, egy dél-franciaországi városban.

Ásványvíz.

Kávé.

A hőmérséklet 27°C 2001. június 1-jének délutánján.

Beszélgető emberek, járó-keelő emberek.

Emberek, akik szintén isszák a kávéjukat és az ásványvizüket.

Eszembe jut egy másik délután, egy kávé, egy ásványvíz, beszélgető és járó-keelő emberek – csakhogy a helyszín ezúttal a leóni síkság, a nyelv a spanyol, közeleg a születésnapom, már egy ideje elhagytam Saint Jean Pied-de-Portot, és túl vagyok a Santiago de Compostelába vezető út felén. Előrenézek: egyhangú táj, a vezetőm, aki szintén a kávéját iszogatja egy presszóban, amely mintha a semmiből pottyant volna ide. Hátranézek: ugyanaz az egyhangú táj, az egyetlen különbség, hogy a porban ott vannak a lábnyomaim, cipőm talpának nyomai – de ez is csak átmeneti: a szél elsimítja, még mielőtt leszáll az est. Minden olyan valóságos. Mit keresek én itt? Ez a kérdés nem hagy nyugodni, pedig már hetek óta úton vagyok.

Egy kardot keresek. Egy RAM-szertartást teljesítek. A

RAM-rend egy kicsiny csoport a katolikus egyházon belül, semmiféle titkai és misztériumai nincsenek, semmi másra nem törekszik, mint arra, hogy megértse a világ szimbolikus nyelvét. Arra gondolok, hogy becsaptak, hogy ez az egész spirituális keresés teljesen értelmetlen, és mennyivel jobb lenne, ha ott maradtam volna Brazíliában, és azzal foglalkoznék, amivel eddig is foglalkoztam. Megkérdőjelezem a saját őszinteségemet ebben az egész spirituális keresésben – hiszen olyan fáradságos munka egy olyan Isten után kutatni, aki soha nem mutatja magát; az adott időpontokban imádkozni, furcsa utakon gyalogolni, önfegyelmet gyakorolni, abszurd parancsoknak engedelmessé válni.

Ez az: kételkedem a saját őszinteségemben. Petrus mindennap azt hangsúlyozza, hogy ez az út mindenkié, az átlagembereké, és ez csalódással tölt el. Én azt gondoltam, hogy erőfeszítéseim azok közé a kiválasztottak közé emelnek majd, akik az univerzum nagy szimbólumait próbálják értelmezni. Titkon azt reméltem, az úton végre megtudom, hogy igazak a történetek a tibeti bölcsek titkos kormányairól, a bájjitalokról, amelyek képesek szerelmet ébreszteni ott, ahol nyoma sincs a vonzalomnak, és a szertartásokról, amelyek a semmiből elővarázsolják a Paradicsom kapuit. De Petrus ennek éppen az ellenkezőjét állítja: nincsenek kiválasztottak. Mindenki kiválasztott, aki ahelyett, hogy azt kérdezné, „mit keresek én itt”, úgy dönt, hogy azzal foglalkozik, ami lelkesedéssel tölti el, bármi legyen is az. Minden igazán lelkesen végzett munkában benne van a Paradicsom kapuja, a megváltó szeretet, a

döntés, amely elvezet Istenhez. Ez a lelkesedés köt össze minket a Szendétekkel – nem pedig az ezer meg ezer klasszikus szöveg olvasása. A hit, hogy az élet egy csoda, amely lehetővé teszi hogy a csodák megtörténjenek – nem pedig az úgynevezett „titkos szertartások” vagy a „beavató jellegű rendek”. Végére is az teszi az embert igazán emberré, ha elhatározza, hogy beteljesíti a sorsát – nem pedig a lét misztériuma köré szőtt elméletek.

És itt vagyok én. Kicsit túl a Santiago de Compostelába vezető út felén.

Ezen a leóni délutánon, a távoli 1986-os évben, még nem tudom, hogy hat vagy hét hónap múlva írok egy könyvet erről az élményről, hogy már készülődik a lelkemben Santiago, a pásztorfiú, aki kincse keresésére indul, hogy egy Veronika nevű lány nemsokára beveszi a tablettákat, hogy öngyilkos legyen; hogy Pilar el fog menni a Piedra folyóhoz, hogy sírva megírja naplóját. Ebben a pillanatban csak annyit tudok, hogy ideges vagyok, képtelen vagyok beszélgetni Petruszal, mert most kezdek ráeszmélni, hogy nem folytathatom ugyanazt az életet, amit eddig éltem – akkor sem, ha ez azt jelenti, hogy lemondok a hónap végén esedékes pénzösszegről, az érzelmi biztonságról, a munkáról, amit már jól ismerek és nagy gyakorlatom van benne. Változtatnom kell, követnem kell az álmomat, egy álmot, amely gyerekesnek tűnik, nevetségesnek, megvalósíthatatlannak, amelyre mindig is vágytam, de nem volt bátorságom megvalósítani: hogy író leszek.

Petrus megissza a kávéját, az ásványvizét, szól, hogy fizessek, és induljunk tovább, hiszen még hátravan néhány

kilométer a következő településig. Az emberek folytatják a beszélgetést és a járkálást, miközben szemük sarkából figyelik a két középkorú zarándokot, és arra gondolnak, milyen furcsa emberek vannak, akik készek újraélni egy régen halott múltat. A hőmérséklet 27°C körül van, hiszen már a késő délutánban járunk, és magamban azt kérdezem, már ezredszer, hogy mit keresek én itt.

Változtatni akartam az életemen? Azt hiszem, nem, de utam során lassacskán mégiscsak változom. Meg akartam ismerni a misztériumokat? Azt hiszem, igen, de az út éppen arra tanít, hogy nincsenek misztériumok, hogy – miként Jézus Krisztus mondta – nincs semmi rejtve, ami ne lenne feltárva. Vagyis minden éppen ellenkezőleg alakul, mint ahogy vártam.

Felkelünk, és elindulunk némán. Belemerülök a gondolataimba, a bizonytalanságomba, Petrus pedig – úgy képelem – bizonyára milánói munkájára gondol. Azért van itt, mert a Tradíció kényszerítette valamilyen módon, de valószínűleg nagyon várja, hogy véget érjen ez a vándorlás, és folytathassa azt, amit szeret.

Csaknem egész délután gyalogolunk, és nem szólunk egy szót sem. Még nem léteznek mobiltelefonok, faxok, elektronikus levelek. El vagyunk szigetelve a világtól, egymás társaságára vagyunk utalva. Santiago de Compostela még messze van, és meg sem fordul a fejemben, hogy ez az út nem csak oda, hanem a világ sok más városába is elvezet engem.

Visszatérek a dél-franciaországi kertbe. Az elmúlt évek során rengeteg különböző megjegyzést hallottam a

zarándoklatommal kapcsolatban; még olyanokat is, hogy az egész utat taxival tettem meg (mennyibe került volna!), vagy hogy mindenféle beavató jellegű társaságok támogatását élveztem (micsoda zűrzavar lett volna!). Az egyetlen dokumentum, ami az útról maradt – hiszen, miként a történetben is említem, Mme Lourdes visszakérte tőlem az útmutató füzetecskét –, egy Compostelana, azaz egy oklevél a zarándoklat teljesítéséről, amelyet minden különösebb lelkesedés nélkül töltött ki és adott át nekem egy hivatalnok a katedrálisban, (és portugálul írta bele a nevemet, holott a hagyomány szerint latinul kellett volna). Jobb is így: ahogy Petrusnak nem kellett megtudnia, mit akarok csinálni a kardommal, az olvasóknak sem muszáj biztosnak lenniük benne, hogy tényleg végigjártam az utat, így legalább a saját személyes tapasztalatukat fogják keresni, nem pedig azt, amit én éltem át (vagy nem?).

Csak egyszer jártam végig a zarándokutat – és még azt sem egészen, hiszen csak Cebreiróig gyalogoltam, onnan busszal utaztam Santiago de Compostelába. Sokszor gondolkodom erre az iróniára: az ezredvég legismertebb szövege a zarándoklatról olyan ember tollából született, aki nem is csinálta végig.

De legalább egy jóslatot beteljesülni láttam: nemrég Foncebadonban jártam, és a város valóban kezd újjáéledni, mindenütt építkeznek. Az *Egy mágus naplójában* használtam néhány metaforát, amelyeket az olvasók valóságnak véltek. Van egy rész a hírnök szertartásának leírásában, amit már bánok, de soha nem változtattam egyetlen könyvemen sem a megjelenés után,

és ezúttal sem teszek kivételt.

Paulo Coelho
Jardim Massey, Tarbes, Franciaország,
2001. június 1.

Amikor útra keltünk, azt gondoltam, ifjúságom egyik legnagyobb álmát valósítom meg. Nekem te voltál D. Juan, a varázsló, és úgy éreztem, újraélem Castañeda sagáját a rendkívüli kereséséről.

De te keményen ellenálltál minden próbálkozásomnak, hogy hőst faragjak belőled. Ez megnehezítette a kapcsolatunkat, egészen addig, míg meg nem értettem, hogy a Rendkívüli az Átlagemberek útján rejtezik. Ma ez a megértés a legértékesebb bölcsesség az életben, ez teszi lehetővé, hogy bármit megtegyek, és tudom, hogy örökké el fog kísérsni.

Ezért a megértésért – amit most próbálok másokkal is megosztani – neked ajánlom ezt a könyvet, Petrus.

A szerző

*„Azok pedig mondának: Uram, íme van itt két szablya.
Ő pedig monda: Elég.”*

Lukács 22,38
Károli Gáspár fordítása

Prológus

Íme, RAM Szent Színe előtt, midőn kezdeddel érinted az Élet Igéjét, oly erőt nyersz, hogy tanúja leszel a világ végezetéig.

A Mester magasba emelte hüvelyében nyugvó, új kardomat. Pattogott a tűz, ez kedvező előjel volt: azt jelentette, folytatódhat a szertartás. Így hát lehajoltam, a csupasz kezemmel vájni kezdtem a földet.

1986. január 2-a volt, éjjel, s mi a Serra do Mar egyik csúcsán álltunk, az Agulhas Negras nevű képződmény közelében. Rajtam és a Mesteremen kívül ott volt még a feleségem, egy tanítványom, egy helyi idegenvezető, valamint a világ ezoterikus rendjeit egyesítő nagy testvériség, a Tradíció képviselője. Mind az öten – beleértve az idegenvezetőt is, akinek már korábban elmondták, mi következik – a RAM-rend mesterévé való beavatási szertartásomon vettek részt.

Befejeztem az ásást: sekély, ám hosszú gödröt vájtam a talajba. Áhítattal érintettem meg a földet, közben rituális szavakat mormoltam. Akkor odalépett hozzám a feleségem, s átnyújtotta a kardot, amelyet több mint tíz évig használtam, s amely száz meg száz mágikus gyakorlat során volt segítőm ez alatt az idő alatt. A fegyvert a gödörbe helyeztem, betemettem, és lesimítottam fölötte a talajt. Ezenközben emlékezetembe idéződtek a múltbéli próbák; a megismert dolgok és jelenségek, amelyeket pusztán azáltal képes voltam előidézni, hogy velem volt ez a kard, ez az oly régi barát. Most pedig felfalja őt a föld,

elemészi pengéjének vasát, markolatának fáját; táplálékul tér vissza oda, ahonnan annyi erőt merített.

A Mester közeledett, elém helyezte új kardomat, épp arra a helyre, ahová a régít elföldeltem. Mindnyájan kitértük karjukat, és a Mester, Erejét használva, különleges, furcsa fényt varázsolt körénk: nem világított, mégis láthattuk – sajátos színbe öltöztette a körvonalakat. Majd kivonta hüvelyéből a kardját, megérintette mindkét vállamat és a homlokomat, s így szólt:

– RAM ereje és szeretete által a rend mesterévé és lovagjává avatlak ma és életed hátralevő napjaira. R mint Rigor, A mint Amor, M mint Misericordia; R mint Regnum, A mint Agnus, M mint Mundi.[1] Amikor kardodat érinted, soha ne maradjon sokáig hüvelyében, nehogy elrozsdásodjék. De amint elhagyja hüvelyét, sose térjen vissza anélkül, hogy jót tenne, vagy hogy utat nyitna, vagy hogy inna ellenséged véréből.

És kardja hegyével könnyedén megkarcolta a homlokomat. E pillanattól kezdve nem kellett már hallgatnom. Nem kellett már rejtegetnem mindazt, amire képes voltam, sem pedig eltitkolnom a csodákat, amelyeket a Tradíció útján sajátítottam el. E pillanattól kezdve mágus voltam.

Kinyújtottam a kezemet, hogy megragadjam új fegyveremet, fekete hüvelyében nyugvó, megsemmisíthetetlen acélból, föld által el nem emészthető fából készült, fekete-vörös markolatú kardomat. Ám abban a pillanatban, amint kezem a hüvelyt érintette, s már épp magamhoz vontam volna, a Mester előrelépett, és teljes súlyával rátaposott az ujjaimra, hogy fájdalmamban

felkiáltottam, és elejtettem a pengét.

Értetlenül néztem rá. A furcsa fény szertefoszlott és a Mester arcát most kísértetiesé rajzolták a lángok.

Hidegen nézett vissza rám; a feleségemet szólította, s neki adta át az új kardot. Majd hozzám fordult, és így szólt:

– El a csalárd kezekkel! Mert a Tradíció útja nem a kevés kiválasztott útja, hanem minden emberé! És az Erő, amelyről azt hiszed, birtokolod, semmit nem ér, mert az nem olyan Erő, amelyet másokkal megoszthatsz. Vissza kellett volna utasítanod a kardot, s ha így teszel, megkaptad volna, mert a szíved tiszta. Amitől tartottam, bekövetkezett: a döntő pillanatban elbotlottál, és elbuktál. És mert mohó vagy, újra útra kell kelned, hogy a kardodat megkeresd. És mert gőgös vagy, az egyszerű emberek között kell keresned. És mert a csodák bűvöletében élsz, nagyon meg kell küzdened azért, hogy visszanyerd azt, ami oly nagylelkűen felajánlatott neked.

Úgy éreztem, menten megnyílik alattam a föld. Csak térdeltem ott megkövülten, képtelen voltam gondolkodni. Régi kardomat a földre temettem, nem volt rá mód, hogy visszaszerezsem. És mivel az újat még nem kaptam meg, úgy éreztem magam, mint aki abban a pillanatban kél életre, erő és oltalom nélkül. Legfelsőbb Égi Felszentelésem napján az erőszak, amellyel a Mesterem az ujjaimat megtaposta, visszavetett a Gyűlölet és a Föld világába.

Az idegenvezető eloltotta a tüzet, a feleségem pedig hozzám lépett, és felsegített a földről. Kezében tartotta új kardomat, de a Tradíció szabályai szerint a Mesterem

engedélye nélkül meg sem érinthettem. Csöndben mentünk le az erdőbe, követve az idegenvezető lámpását, mígnem egy kis földútra értünk, ahol autóinkat hagytuk.

Senki sem búcsúzott el tőlem. Feleségem a csomagtartóba tette a kardot, aztán begyújtotta a motort. Sokáig csöndben haladtunk, óvatosan vezetett, a gödröket és a kátyúkat kerülgetve.

– Ne aggódj – mondta vigasztalóan. – Biztos vagyok benne, hogy vissza fogod szerezni.

Megkérdeztem, mit mondott neki a Mester.

– Három dolgot mondott. Először, hogy kellett volna hoznia magával meleg ruhát, mert fönt sokkal hidegebb van, mint gondolta. Másodszor: nem érte meglepetés, mert számtalanszor megtörtént már másokkal is, ők is oda jutottak, ahová te. Végül pedig azt mondta, hogy a kardod várni fog rád egy bizonyos nap meghatározott órájában, annak az útnak egy adott pontján, amelyet végig kell járnod. Én nem tudom, melyik napon, mely órában. Csak a helyet mondta meg, ahová el kell rejtenem, hogy megtaláld.

– És melyik az az út? – kérdeztem idegesen.

– Azt nem magyarázta meg világosan. Csak annyit mondott, Spanyolország térképén keresd, egy régi, középkori utat, amelyet Szent Jakab Különös Útjaként ismernek.

A megérkezés

A vámos hosszasan nézegette a kardot a feleségem kezében, majd megkérdezte, mit szándékozunk tenni vele.

Azt válaszoltam, hogy egy barátunkhoz visszük értékbecslésre, mielőtt árverésre bocsátjuk. A hazugság bevált: a vámos adott egy igazolást, hogy a kardot behoztuk a Bajaras repülőtérré, és közölte velünk, ha netán probléma adódna az ország elhagyásakor, elég megmutatnunk a papírt a vámhivatalban.

Odamentünk az autókölcsönző-pulthoz, és béreltünk két autót. Kifizettük a díjat, aztán beültünk a reptér éttermébe, hogy együnk egy falatot, mielőtt búcsút veszünk egymástól. Bár az éjszakát álmatlanul töltöttem a repülőgépen – a repüléstől való félelem keveredett bennem a rám váró eseményektől való félelemmel –, mégis izgatott és éber voltam.

– Ne izgulj – mondta már vagy ezredszer a feleségem. – Franciaországba kell menned, és Saint Jean Pied-de-Portban Mme Lourdes-ot keresd meg. Ő majd összehoz valakivel, aki végigkísér Szent Jakab Útján.

– És te? – kérdeztem szintén vagy ezredszer, előre tudva a választ.

– Én is oda megyek, ahova mennem kell, hogy teljesítsem a megbízásomat. Aztán néhány napot Madridban töltök, majd visszatérek Brazíliába. Az otthoni dolgaimat eligazgatom, legalább olyan jól, mint te.

– Ebben biztos vagyok – válaszoltam, igyekezvén témát váltani. Brazíliában hátrahagyott üzleti ügyeim miatt nagyon aggódtam. Az Agulhas Negrason történtek után tizenöt nap alatt felkutattam mindent, ami Szent Jakab Útjáról fellelhető, de majdnem hét hónapba telt, amíg rászántam magam, hogy mindent hátrahagyva útra keljek. Mígnem egy reggel a

feleségem azt mondta, közeledik a nap és az óra, és ha most nem határozom el magam, örökre elfelejthetem a Mágia útját és a RAM-rendet. Megpróbáltam megmagyarázni neki, hogy a Mester lehetetlen feladat elé állított, hogy már képtelen vagyok csak úgy egyszerűen lerázni a vállamról a mindennapi munka felelősségét. A feleségem nevetett, azt mondta, ez csak ostoba kifogás, hiszen az elmúlt hét hónapban nemigen csináltam mást, mint éjjel-nappal azon tépelődtem, utazzam-e, vagy sem. Azzal a világ legtermészetesebb mozdulatával átnyújtott két repülőjegyet.

– Mivel így döntöttél, hát itt vagyunk – mondtam neki a repülőtér gyorsbüféjében. – Nem tudom, rendjén való-e, hogy más dönti el helyettem, elmenjek-e a kardért vagy sem.

A feleségem erre csak annyit jegyzett meg, ha most ismét butaságozról kezdünk beszélni, akkor jobb, ha beülünk az autókba, s minél hamarabb búcsút veszünk egymástól.

– Te sosem hagynád, hogy bármiben is más döntsön helyetted. Menjünk gyorsan, mielőtt túl késő lesz – azzal fölállt, fogta a csomagjait, és az épület felé indult. Én nem mozdultam. Ülve maradtam, s néztem, milyen hanyagul viszi a kardomat, minden percben attól féltem, mindjárt leejti.

Félúton megállt, visszajött az asztalomhoz, cuppanós csókot nyomott a számra, és hosszan, szó nélkül nézett rám. Hirtelen rádöbbsentem: Spanyolországban vagyok, már nem fordulhatok vissza. Ugyanakkor szörnyű bizonyossággal éreztem, nagy esélyem van rá, hogy

mindent tönkretegyek; már megtettem az első lépést. Így hát odaadó szeretettel megöleltem, teljes szerelmemmel, amelyet abban a pillanatban éreztem, és amíg karomban tartottam, imádkoztam mindazért és mindazokért, amiben és akikben hittem, hozzájuk fohászkoztam, adjanak erőt, hogy vele és a karddal térjek vissza.

– Milyen szép kard, láttad? – hallatszott egy női hang az egyik szomszédos asztaltól, miután a feleségem elment.

– Ne is törődj vele – válaszolt egy férfihang. – Veszek majd neked egy pontosan ugyanilyet. Itt, Spanyolországban a szuvenírboltok dugig vannak ilyesmivel.

Egyórányi vezetés után az előző éjszaka felhalmozódott fáradtság kezdett kiütközni rajtam. Ráadásul az augusztusi forróság olyan égető volt, hogy az akadálytalan forgalom ellenére a motor kezdett túlhevülni. Elhatároztam, hogy megállok egy városkában, amelyet az autótérképek műemlékként jeleznek. Amíg az odavezető hegyi úton felfelé kapaszkodtam, emlékezetembe idéztem mindazt, amit Szent Jakab Útjáról tudtam.

*

Míg a muzulmán hagyomány előírja, hogy minden igazhívő, legalább egyszer életében, bejárja Mohamed útját Mekkától Medináig, a kereszténység első évezrede három szent utat ismer, amelyek egyikének végigjárása után áldást és bűnbocsánatot nyer az ember. Az egyik út Rómába, Szent Péter sírjához vezet; az ide vándorlók szimbóluma a kereszt, s *rómásoknak* nevezik őket. A második út Jeruzsálembe, Krisztus Szent Sírjához visz, az ide igyekvőket *pálmásoknak* nevezik, jelképük a pálmaág,

amellyel Krisztust fogadták, amikor a városba érkezett. Végül létezik a harmadik út, amely San Tiago – Szent Jakab – apostol földi maradványaihoz vezet, amelyeket az Ibériai-félsziget egyik helységében hantoltak el, ahol egy bizonyos éjszakán egy pásztor fénylő csillagot látott a mező fölött. A legenda úgy tartja, hogy nemcsak Szent Jakab, hanem maga Szűz Mária is ott járt Krisztus halála után, hogy elhintse az Evangélium ígéit, arra buzdítva a népet, hogy térjen meg. A helység Compostela – Csillagmező – néven vált ismertté, várossá terebélyesedett, amely vonzotta a látogatókat az egész keresztény világból. Ezeket az utazókat, akik ezt a harmadik szent utat bejárták, *peregrinusok*nak nevezték el, jelképük a kagyló volt.

Fénykorában, a XIV. században, a Tejutat (így is nevezték, mert éjszaka e galaxis alapján tájékozódtak a zarándokok) évente több mint egymillió ember járta végig, Európa minden pontjáról. Mindmáig misztikusok, hívők, kutatók teszik meg gyalog a hétszáz kilométeres távot, amely Saint Jean Pied-de-Port francia várost a spanyolországi Santiago de Compostela katedrálisától elválasztja. Hála Aymeric Picaud francia papnak, aki 1123-ban elzarándokolt Compostelába, a mai zarándokok útvonala hajszára megegyezik a középkorival, amelyet bejárt – többek között – Nagy Károly, Assisi Szent Ferenc, Kasztíliai Izabella, s korunkban XXIII. János pápa is.

Picaud öt könyvbe gyűjtötte tapasztalatait, amelyek Szent Jakab híve, II. Calixtus pápa munkájaként láttak napvilágot, s amely később *Codex Calixtinus*ként vált ismertté. E

kódex V. Könyvében, a *Liber Sancti Jacobiban* Picaud felsorolja mindazokat a természeti ismertetőjegyeket, forrásokat, ispotályokat, menedékhelyeket és városokat, amelyekbe vándorlása során belebotlott. Picaud feljegyzései nyomán egy közösség – „Les Amis de Saint-Jacques” (Szent Jakab barátai – São Tiago franciául Saint Jacques, angolul James, olaszul Giacomo, latinul Jacob) – mindmáig azon fáradozik, hogy épségben megőrizze ezeket az ismertetőjegyeket, ezáltal segítve a zarándokokat a tájékozódásban.

A XII. század körül a spanyol nép felhasználta Szent Jakab miszticizmusát a félszigetet előzőnlő mórok elleni harcában. Különböző lovagi rendek alakultak az Út mentén, és az apostol hamvai mintegy „spirituális amulettként” szolgáltak a muzulmánokkal vívott harcban, akik viszont Mohamed egyik karjával dicsekedtek. A reconquista végére ezek a lovagi rendek olyan erősek lettek, hogy komoly fenyegetést jelentettek az állam számára, arra kényszerítve a katolikus királyságot, hogy közvetlenül is beleavatkozzék annak megakadályozásába, hogy ezek a rendek fellázadjanak a nemesség ellen. Így az Út lassacskán feledésbe merült, s ha nem születnének szórványosan művészeti alkotások – mint Buñuel *Via Lactea (Tejút)* című műve vagy a *Caminante (Vándorló)* Jouan Manoel Serrattól –, ma már senki sem emlékezne rá, hogy millió és millió ember járt arra, akik később benépesítették az Újvilágot.

*

A városka, amelybe behajtottam, teljesen kihalt volt.

Hosszas keresgélés után találtam egy kiskocsmát az egyik középkori épület mellé ragasztva. A tulajdonos – aki le nem vette volna a szemét a televízióról – közölte velem, hogy ez a szieszta ideje, és különben sem vagyok normális, hogy ebben a hőgutában utazom.

Kértem egy frissítőt, megpróbáltam nézni a tévét, de képtelen voltam bármire is összpontosítani. Csak arra tudtam gondolni, hogy két napon belül átélem egy kicsit – a XX. század közepén! – a nagy emberi kalandot, amely Odüsszeuszt elhozta Trójából, don Quijotét végigkísérte Manchán, amely Dantéval és Orfeusszal megjáratta a poklot, s amely Kolumbusz Kristófot Amerikába vitte: az ismeretlenbe vivő utazás kalandját.

Amikor az autómhoz visszamentem, kissé nyugodtabb voltam már. Ha a kardomat nem találom is meg, Szent Jakab Útján vezető zarándoklatom végén talán meglelem önmagam.

Saint Jean Pied-de-Port

Jelmezes felvonulás és egy csapat muzsikus foglalta el Saint Jean Pied-de-Port főutcáját; mindnyájan vörösbe, zöldbe és feketébe, francia Baszkföld színeibe öltöztek. Vasárnap volt, már két napja vezettem egyfolytában, s egy perccel sem akartam több időt vesztegetni, még egy ilyen ünnepség kedvéért sem. Utat törtem a tömegben, innen-onnan francia nyelvű szitkok röpködtek felém, míg végül egy erődítmény kellős közepén, a város legrégebb

részében találtam magam, ahol Mme Lourdes-ot fellelni reméltem. A Pireneusoknak ezen a felén reggeltől estig tűz a nap, és amikor kiszálltam az autóból, ömlött rólam az izzadság.

Kopogtattam az ajtón. Még egyszer kopogtattam: semmi. Harmadszor is bezörgettem, de semmi válasz. Idegesen leültem a járdaszegélyre. A feleségem azt mondta, hogy pontosan ezen a napon kell itt lennem, de a jelentkezéseimre senki sem reagált. Lehetséges, gondoltam, hogy Mme Lourdes elment megnézni a felvonulást; persze, az is elképzelhető, hogy későn érkeztem, és egyszerűen nem hajlandó fogadni. Szent Jakab Útja véget ért, mielőtt elkezdődött volna.

Hirtelen kivágódott az ajtó és egy gyerek perdült ki az utcára. Én is talpra ugrottam, és tört franciasággal Mme Lourdes után érdeklődtem. A kislány felkacagott, és befelé mutatott. Ekkor jöttem rá, miben tévedtem: az ajtó hatalmas *patióba*[\[2\]](#) nyílt, ahol körös-körül régi, erkélyes, középkori házak álltak. A bejárat tehát nyitva állt előttem, de nekem még akkor sem volt bátorságom, hogy megfogjam a kilincset. Sietősen beléptem, s a felé a ház felé indultam, amerre a kislány mutatott. Bent egy koros, kövér nő ordított valamit baszkul egy szomorú-barna szemű fiúcskának. Várokztam, amíg a veszekedés elcsitul; azzal végződött, hogy az öregasszony szitokáradat kíséretében a konyhába küldte a gyereket. Csak ezután fordult oda hozzám, s anélkül, hogy megkérdezte volna, mi járatban vagyok, finom mozdulatokkal taszigálva felvezetett a kis ház második emeletére. Ott fent csak egy szűk dolgozószoba volt, tele

könyvekkel, tárgyakkal, Szent Jakab-szobrokkal és emlékekkel az Útról. Az asszony levett egy könyvet a polcról és leült a szobában található egyetlen asztal mögötti székre; engem hagyott állni.

– Ezek szerint maga egy újabb zarándok Santiagóba – vágott bele rögtön. – Be kell írnom a nevét az utazók jegyzékébe.

Megmondtam a nevemet, s ő tudni akarta még, hoztam-e magammal kagylóhéjat. „Kagylóhéj”-nak nevezték azokat a nagy kagylókat, amelyeket az apostol sírjához zarándoklók vittek jelvényként magukkal, s arra szolgált, hogy a zarándokok felismerjék egymást.[3] Mielőtt elutaztam volna Spanyolországba, elmentem egy braziliai zarándokhelyre, Aparecida do Nortéba. Ott vettem egy három kagylón álló Megjelenő Miasszonyunk-figurát. Előkerestem a hátizsákomból, és Mme Lourdes-nak nyújtottam.

– Szép, de nem valami praktikus – mondta Mme Lourdes, visszaadva a kagylókat. – Összetörhet útközben.

– Nem fog összetörni. Ott fogom hagyni az apostol sírján. Úgy tetszett, Mme Lourdes-nak nincs sok ideje számomra. Átnyújtott egy kis igazolványt, amely megkönnyíti majd nekem, hogy szállást kapjak az út menti monostorokban, belenyomta Saint Jean Pied-de-Port pecsétjét, hogy lássék, hol kezdtem az utazást, és azt mondta, indulhatok, Isten áldása kísérjen.

– De hol a vezetőm? – kérdeztem.

– Miféle vezető? – kérdezett vissza kicsit meglepetten, és különleges fény villant a szemében.

Rájöttem, hogy valami nagyon fontosról megfeledkeztem.

Nagy igyekezetemben, hogy odaérjek, és hogy rögtön fogadjanak, nem mondtam ki az ősi szót, azt a jelszót, amely azonosítja azokat, akik a Tradíció rendjeihez tartoznak, vagy tartoztak. Azon nyomban igyekeztem jóvátenni a hibámat, és kimondtam a szót. Mme Lourdes egy hirtelen mozdulattal kirántotta kezemből az igazolványt, amelyet az imént adott.

– Magának nem lesz rá szüksége – mondta, miközben levett egy halom régi újságot egy papírdoboz tetejéről. – A maga útja és pihenése a vezető döntéseitől függ majd.

Mme Lourdes kalapot és köpenyt húzott elő a dobozból. A ruhadarabok nagyon régieknek látszottak, de jó állapotban voltak. Megkért, hogy álljak a szoba közepére, és csöndesen imádkozni kezdett. Azután a vállamra terítette a köpenyt, s a fejembe nyomta a kalapot. Észrevettem, hogy mind a kalapra, mind a köpeny vállára kagylókat hímeztek. Anélkül, hogy az imádkozást félbeszakította volna, az öreg hölgy egy botot vett elő a szoba egyik sarkából, és a jobb kezembe adta. A botra tökhéjből készült vizesedény volt erősítve. Íme, ott álltam: alul farmer bermuda és póló I LOVE NY felirattal, felül pedig a compostelai zarándokok középkori öltözéke.

Az idős hölgy közelebb lépett hozzám, és kétlépésnyire megállt előttem. És akkor, mintegy transzban, a fejem fölé nyújtotta a kezét, s így szólt:

– Szent Jakab apostol legyen veled, s mutassa meg neked az egyetlen dolgot, amit fel kell fedezned; ne haladj se túl lassan, se túl gyorsan, hanem mindig az Út törvényeinek és szükségleteinek megfelelően; s engedelmeskedj annak,

aki vezet téged, bármit parancsoljon is: akár gyilkosságot, istenkáromlást vagy értelmetlenséget. Meg kell esküdnöd, hogy mindenben engedelmeskedsz a vezetődnék.

Megesküdtem.

– A Tradíció múltbéli zarándokainak szelleme vezéreljen utazásod során. A kalap oltalmazzon meg a naptól és a rossz gondolatoktól; a köpeny védjen meg az esőtől és a rossz szavaktól; a bot óvjon meg az ellenségtől és a rossz mesterkedésektől. Isten, Szent Jakab és Szűz Mária áldása kíséreljen minden napodon, éjjel és nappal. Ámen.

Ezt elmondván, visszaváltott hétköznapi stílusára: sietve s érezhető rosszkedvel összeszedte a ruhákat, visszarakta őket a dobozba, a botot visszaállította a szoba sarkába, s miután megtanította nekem a jelszavakat, arra kért, azon nyomban induljak, mivel a vezetőm már vár rám egy-két kilométerre Saint Jean Pied-de-Porttól.

– Ki nem állhatja az ilyen zenekarokat – mondta. – De még két kilométer távolságban is kénytelen hallgatni: a Pireneusok kitűnő visszhangláda.

És különösebb kommentár nélkül lement a lépcsőn, be a konyhába, hogy még egy kicsit gyötörje a szomorú szemű fiúcskát. Elmentemben megkérdeztem, mit csináljak az autómmal, mire azt válaszolta, hagyjam ott a kulcsokat, valaki majd eljön érte. Odamentem hát a kocs csomagtartójához, kivettem kis, kék hátizsákomat az összegöngyölt hálósákkal, legvédettebb sarkába belerejtettem a kagylós Miasszonyunk-szobrot, a hátamra vettem a zsákot, és visszamentem, hogy odaadjam a kocsikulcsokat Mme Lourdes-nak.

– Azon az úton menjen ki a városból, amelyik az erődítmény kapujánál végződik – tanácsolta. – És amikor Santiago de Compostelába ér, mondjon el értem egy Üdvözlégyet. Én már oly sokszor bejártam ezt az utat, hogy most már meglegszem, ha a zarándokok szemében látom visszatükröződni az izgatottságot, amelyet mindig érzek, de amire a gyakorlatban már képtelen vagyok, a korom miatt. Mondja el ezt Szent Jakabnak. És mondja el neki azt is, hogy bármely órában kész vagyok találkozni vele – bár már közvetlenebb és kevésbé fárasztó úton.

*

A városkát a városfal Spanyol Kapuján keresztül hagytam el. A múltban ez a római hódítók kedvenc útvonala volt, és itt haladtak át Nagy Károly és Napóleon hadai is. Csöndben gyalogoltam, hallgattam a távolból a muzsikát, és váratlanul, egy Saint Jean melletti falu romjainál, fantasztikus érzés kerített hatalmába, a szemembe könnyek szöktek: ott, a romok között tudatosult bennem igazán, hogy lábam Szent Jakab Különös Útját tapossa.

A Pireneusok övezte völgyet betöltötte a zeneszó és a reggeli napfénykoszorú, s ez valami primitív érzéssel töltött el, olyasmivel, ami már kiveszett az emberi fajból, s amelyet képtelen voltam meghatározni, bármi módon szavakba önteni. Különös és erős érzés volt, tehát sietősre fogtam lépteimet, hogy mielőbb arra a helyre érjek, ahol Mme Lourdes szerint a vezetőm vár rám. Anélkül, hogy megálltam volna, levettem a trikómat, és beleraktam a hátizsákomba. A pántok kicsit föltörték meztelen vállamat, de kárpótlásul öreg tornacipőm olyan puha volt, hogy a

legkisebb kényelmetlenségetsem okozta. Közel negyven percnyi gyaloglás után egy kanyarban, amely gigantikus sziklatömböt került meg, egy elhagyatott, régi kúthoz értem. Ott ült a földön egy ötven körüli férfi – fekete hajú, cigányos külsejű –, egy hátizsákban kotorászott, valamit keresett.

– Olá – mondtam spanyolul azzal a félénkséggel, ami akkor fogott el, ha idegenekkel találkoztam. – Bizonyára maga az, aki rám vár. A nevem Paulo.

A férfi abbahagyta a kotorászást, és tetőtől talpig végigmért. A pillantása hideg volt, és nem látszott meglepettnek az érkezésemtől. Rajtam is átfutott a bizonytalan érzés, hogy ismerem őt.

– Igen, téged vártalak, de nem gondoltam, hogy ilyen korán találkozunk. Mit akarsz?

Egy kicsit zavarba jöttem a kérdéstől, aztán azt feleltem, hogy én vagyok az, akit majd végigvezet a Tejúton, hogy megtaláljam a kardot.

– Erre nincs szükség – mondta a férfi. – Ha akarod, én megkeresem neked. Na, dönts el, de most azonnal.

Egyre furcsábbnak találtam ezt a beszélgetést az ismeretlennel. Mivel azonban teljes engedelmességet fogadtam, készültem, hogy válaszoljak. Ha ő megtalálja a kardot, azzal rengeteg időt takarít meg nekem, és én rögtön visszatérhetek Brazíliába az enyéimhez és az ügyeimhez, amelyek egy percre se mentek ki a fejből. Persze, az is lehet, hogy ez valami trükk, de abból semmi baj nem származhat, ha válaszolok.

Elhatároztam, hogy igent mondok. És akkor váratlanul spanyol szót hallottam a hátam mögül, erős akcentussal.

– Az embernek nem kell megmásznia a hegyet ahhoz, hogy tudja: magas.

Ez volt a jelszó! Hátranéztem, és megláttam egy negyvenegynéhány éves férfit khakiszínű bermudában, átizzadt, fehér pólóban, amint mereven nézte a cigányt. A haja őszült, bőrét a nap barnára cserzette. Sietségemben megfeledkeztem a védelem legegyszerűbb szabályairól, és testemet és lelkemet majdnem az első utamba akadó ismeretlen karjába vettem.

– A hajó nagyobb biztonságban van a kikötőben, de a hajókat nem ezért építik – adtam meg a válaszjelszót. A férfi eközben le nem vette a szemét a cigányról, ahogy a cigány se vette le a szemét őrá. Így néztek farkasszemet néhány percig, félelem vagy harciasság nélkül. Végül aztán a cigány a zsákot a földön hagyva megvető mosolyt küldött felénk, és elindult Saint Jean Pied-de-Port irányába.

– Petrus[4] vagyok – mutatkozott be az újonnan érkezett, mihelyt a cigány eltűnt a hatalmas szikla mögött, amelyet alig néhány percre kerültem meg magam is. – Legközelebb légy óvatosabb!

A hangjában rokonszenves tónust fedeztem fel, nem úgy, mint a cigány, vagy akár Mme Lourdes esetében. Felkapta a földről a zsákot, és én észrevettem, hogy a hátsó részére szintén kagyló van rajzolva. Előhúzott egy üveg bort, ivott egy kortyot, majd felém nyújtotta. Ittam én is, és megkérdeztem, ki volt ez a cigány.

– Ez az út a határon vezet, nagyon gyakran használják csempészek és a spanyol-baszk országrészből menekülő terroristák – mondta Petrus. – A rendőrség szinte sosem

jár erre.

– Nem válaszoltál a kérdésekre. Ti ketten úgy néztetek egymásra, mint régi ismerősök. És az volt a benyomásom, hogy én is ismerem, azért voltam olyan könnyelmű.

Petrus fölnevetett, és azt ajánlotta, azonnal menjünk útra. Fogtuk a holminkat, és csöndben elindultunk. De Petrus nevetéséből arra következtettem, hogy ugyanarra gondol, mint én.

Ördöggel találkoztunk.

Egy ideig csöndben bandukoltunk, és Mme Lourdes-nak teljesen igaza volt: majd' három kilométer távolságból még mindig lehetett hallani, ahogy a muzsikusbanda szünet nélkül játszik. Rengeteg kérdésem lett volna Petrushoz – az életéről, a munkájáról, arról, mi szél hozta őt erre a helyre. De tudtam, hogy még hétszáz kilométer együtt megteendő út áll előttünk, s eljön majd a megfelelő pillanat, amikor ezekre a kérdésekre választ kapok. A cigány csak nem ment ki a fejemből, úgyhogy végül megtörtem a csöndet:

– Petrus, szerintem ez a cigány ördög volt.

– Igen, ördög volt. – Hogy igazat adott nekem, a rémület és a megkönnyebbülés keverékét éreztem. – De nem az az ördög, akit a Tradícióból ismersz.

A Tradíció szerint az ördög szellem, se nem jó, se nem rossz szellem, hanem az ember számára hozzáférhető titkok legnagyobb részének őrzője, aki erővel és hatalommal bír az anyagi dolgok fölött. Bukott angyalként az emberi fajjal azonosul, és mindig kész egyezséget kötni, szívességért szívességet tenni. Megkérdeztem, mi a különbség a cigány és a Tradíció ördögei között.

– Útközben majd másokkal is találkozunk – nevetett Petrus.
– Magadtól is rájössz majd. De hogy legyen valami fogalmad, próbálj meg visszaemlékezni a cigánnyal folytatott beszélgetésedre.

Felidéztem magamban azt az összesen két mondatot, amelyet a cigánnyal váltottam. Azt mondta, rám várt, és felajánlotta, hogy megkeresi számomra a kardot.

Petrus erre megjegyezte, hogy ez a két mondat tökéletesen beleillik a tolvaj szájába, akit éppen rajtakaptak, hogy idegen hátizsákban turkál: megpróbál időt nyerni, beszél, szívességet ajánl, s közben a menekülésen töri a fejét. Ugyanakkor ennek a két mondatnak mélyebb értelme is lehet, vagyis lehet, hogy a kimondott szavak pontosan fedik a mondanivalót.

– A kettő közül melyik a valódi jelentés?

– Mindkettő. Szegény tolvaj, miközben védekezett, légből kapott szavakat mondott, de épp a megfelelő szavakat. Azt hitte, ravasz, miközben talán egy nagyobb erő eszköze volt. Ha elfutott volna akkor, amikor én felbukkantam, ez a beszélgetés feleslegessé vált volna. De ő a szemembe nézett, és én egy ördög nevét olvastam ki a tekintetéből; az ördögét, akivel majd útközben találkozol.

Petrus számára ez a találkozás kedvező előjel volt, tekintve, hogy az ördög túl korán leleplezte magát.

– De emiatt most ne fájjon a fejed, mert azt mondtam az előbb, hogy nem ő lesz az egyetlen. Lehet, hogy ő a legfontosabb, de nem az egyetlen.

Folytattuk utunkat. A korábbi csenevész növényzetet itt-ott elszórtan álló fácskák váltották fel. Talán jobb lenne követni

Petrus tanácsát, s hagyni, hadd történjenek a dolgok a maguk útján. Olykor megjegyzéseket fűzött egyik-másik történelmi eseményhez, amelyik azon a helyen zajlott, ahol épp áthaladtunk. Láttam a házat, ahol egy királynő töltötte a halála előtti éjszakát, egy sziklába vájt kis kápolnát, egy szent ember remetelakát, aki – a vidék kisszámú lakosa megesküdött rá – csodákat tett.

– A csodák nagyon fontosak, nem gondolod? – kérdezte Petrus.

Azt válaszoltam, hogy igen, de soha nem láttam még nagy csodát. A Tradícióban töltött tanoncidőm főként intellektuális síkon zajlott. Bízom benne, hogy ha visszaszerzem a kardomat, akkor igen, akkor képes leszek olyan nagy dolgokat véghezvinni, amilyeneket a Mesterem csinált.

– És hogy ezek nem csodák, mert a természet törvényeit nem változtatják meg. A Mesterem csupán annyit tesz, hogy felhasználja ezeket az erőket, hogy...

Nem tudtam befejezni a mondatot, mert nem leltem az okát annak, hogy a Mester képes materializálni a szellemet, meg tudja változtatni a tárgyak helyét anélkül, hogy érintené őket, és – amint annak nemegyszer szemtanúja voltam –, hogy a felhőkkel borított délutáni eget verőfényes kékséggé varázsolja.

– Talán azért csinálta mindezt, hogy meggyőzzön téged, hogy az ő birtokában van a tudás és az erő – jegyezte meg Petrus.

– Igen, meglehet – mondtam különösebb meggyőződés nélkül.

Leültünk egy kőre, mivel Petrus kijelentene, hogy utál menet közben dohányozni. Szerinte olyankor sokkal több nikotin szívódik fel a tüdőben, s neki a füsttől hányingere támad.

– Ezért tagadta meg tőled a Mestered a kardot – mondta Petrus. – Mert te nem tudod az okát, miért tesz csodát. Mert te megfélemedtél róla, hogy a tudás útja minden ember, minden közönséges halandó előtt nyitva áll. Utazásunk során megtanítok neked néhány gyakorlatot és szertartást, amelyek RAM-gyakorlatok néven ismertek. Legalább egyszer, létezése bizonyos pillanatában mindenki szembetalálkozott valamelyikkel. Kivétel nélkül mindegyikkel – a hétköznapi élet teremtette helyzetekben – találkozhat bárki, aki türelemmel, éleslátással, nyitottsággal közelít hozzájuk.

A RAM-gyakorlatok olyan végtelenül egyszerűek, hogy te meg a hozzád hasonlók, akik túlkomplikálják az életet, nagyon gyakran nem is tulajdonítanak nekik értéket. Pedig ezek, három másik gyakorlatcsoporttal együtt, képessé teszik az embert, hogy elérjen mindent, de az égvilágon mindent, amire vágyik. Jézus dicsérte az Atyát, amikor a tanítványai csodákat tettek és gyógyítottak, és hálát adott azért, hogy Ő ezeket a dolgokat elrejtette a bölcsek elől, és feltárta az egyszerű embereknek. Végeredményben, ha valaki hisz Istenben, hinnie kell abban is, hogy Isten igazságos.

Petrusnak teljesen igaza volt. Örögi igazságtalanság lenne megengedni azt, hogy csak a művelt emberek számára – akiknek van idejük és pénzük a drága könyvekre – legyen hozzáférhető az igazi tudás.

– A bölcsesség igaz útja csak három dolog révén ismerszik meg – mondta Petrus. – Az első az Agapé, erről majd később beszélek; másodszer: a bölcsességnek kell, hogy legyen gyakorlati haszna az életben, mert anélkül a bölcsesség hiábavalóság, akár a kard, amelyet sosem forgatnak.

Végezetül, olyan útnak kell lennie, amelyet bárki végigjárhat. Olyannak, mint amit te jársz most, mint Szent Jakab Útja.

A délután hátralévő részében egyfolytában gyalogoltunk, s amikor a nap kezdeti lebukni a hegyek mögé, csak akkor határozott úgy Petrus, hogy újra megállunk. Körülöttünk a Pireneusok legmagasabb csúcsai még a nappali fény utolsó sugaraiban fürödtek.

Petrus kért, hogy tisztítsam meg egy kis területen a talajt, és ott térdeljek le.

– A RAM Első Gyakorlata az újjászületés. Az elkövetkező hét napon mindennap végre kell hajtanod, így más módon próbálsz megtapasztalni a világgal való első kapcsolatodat. Te tudod, milyen nehéz odahagyni mindent, és végigjárni Szent Jakab Útját, hogy megkeress egy kardot; de ez a nehézség csak azért áll fenn, mert a múltad rabja voltál. Egyszer már kudarcot vallottal, s félsz, hogy megint vereséget szenvedsz; már elértél bizonyos dolgot, és félsz, hogy elveszíted. És mégis: van egy erősebb valami, ami mindezen felülkerekedik: a vágy, hogy megtaláld a kardodat. És te úgy döntöttél, vállalod a kockázatot.

Azt válaszoltam, hogy igen, de azért még továbbra is

aggasztanak azok a dolgok, amelyekről beszélt.

– Nincs jelentősége. A gyakorlat rövidesen megszabadít a tehertől, amelyet saját magad teremtettél az életedben.

És Petrus megtanított a RAM Első Gyakorlatára, A MAG GYAKORLATA-ra.

A MAG GYAKORLATA

Térdelj le a földre. Azután ülj a sarkadra, a tested hajtsd előre oly módon, hogy a fejed a térdedet érintse. A karodat húzd hátra. Magzati pozícióban vagy. Most lazíts, feledkezz meg minden feszültségről. Lélegezz nyugodtan és mélyen. Rövidesen észre fogod venni, hogy kicsiny kis mag vagy, amelyet a föld puha kényelme ölel körül. Minden meleg és kellemes. Alszol, nyugodt az álmod. Hirtelen egy ujj megmozdul. A rügy nem akar tovább mag maradni, növekedni vágyik. Lassan mozgatni kezded a karjaid, és aztán a tested emelkedik és emelkedik addig, amíg a sarkadra nem ülsz ismét. Most lassan, nagyon lassan kezdesz felemelkedni, már a talajon térdelsz. Egész idő alatt azt képzelted, hogy mag vagy, amely kicsírázik, és apránként áttöri a földet.

Elérkezett a pillanat, hogy teljesen a felszínre törjön. Lassan emelkedsz felfelé, az egyik lábadat a talajra helyezve, aztán a másikat is, küzdve az egyensúlyvesztés ellen, ahogyan a rügy küzd, hogy teret nyerjen. Végre talpra állsz. Képzeld el a mezőt körös-körül, a napot, a vizet, a szelet és a madarakat, Egy rügy vagy, amely növekedni kezd. A karod lassan emeld az ég felé. Azután

egyre jobban nyújtózol, egyre tovább, mintha el akarnád érni a hatalmas Napot, amely ott ragyog a fejed fölött, amely erőt ad, s amely úgy vonz magához. A tested egyre merevebb; az izmaid megfeszülnek, miközben érzed, hogy növekszel, egyre növekszel, és hatalmassá válsz. A feszültség egyre fokozódik, egészen addig, amíg fájdalmassá, elviselhetetlenné válik. Amikor már nem bírod tovább, kiálts egyet, és nyisd ki a szemed.

Ismételd meg a gyakorlatot hét egymást követő napon, mindig ugyanabban az órában.

*

– Akkor most rajta, csináld – mondta.

A fejemet a térdem közé hajtottam, mély lélegzetet vettem, és kezdtem ellazulni. A testem könnyen engedelmeskedett – talán azért, mert napközben sokat gyalogoltunk, és nagyon kimerült lehettem. Hallgatni kezdtem a föld zsongását, a tompa, rekedt zsvajt, és rövidesen maggá változtam. Nem gondolkoztam. Minden sötét volt, és én álomba merültem a föld mélyén. Hirtelen valami megmozdult. Egy rész volt belőlem, egy icipici részecske, amely fel akart engem ébreszteni, azt mondta, ki kell szállnom innen, mivel „ott fön” van valami más. El akartam aludni, ez a rész noszogatózott. Elkezdte mozgatni az ujjaimat, és aztán az ujjaim mozgásba hozták a karjaimat – de azok nem ujjak és karok voltak, hanem egy kis rügyecske, amely küzdött, hogy legyőzze a föld erejét, és utat törjön magának arrafelé, ahol „az a valami van ott fön”. Éreztem, hogy a test követni kezdi a karok mozgását.

Minden másodperc örökkévalóságnak tetszett, de a magnak ott volt az a valami „ott fönt”, és neki meg kellett születnie, meg kellett tudnia, mi az. Óriási erőfeszítéssel először a fej, aztán a test is emelkedni kezdett. Minden nagyon lassú volt, és nekem küzdenem kellett az erő ellen, amely visszahúzott a föld mélye felé, ahol korábban békésen nyugodtam, ahol örök álmomat aludtam. De győztem, győztem, és végül áttörtem valamit, és már egyenes voltam. Az erő, amely lefelé húzott, hirtelen megszűnt. Áttörtem a földet, és bekerített „az a valami ott fönt”.

A „valami ott fönt” egy mező volt. Érzékeltem a nap melegét, a szúnyogok zümmögését, egy távoli folyó csobogását. Lassan felemelkedtem, csukott szemmel, és – egy egész pillanatig – azt gondoltam, hogy az egyensúlyomat veszem, és visszatérek a földre, de mégis továbbnövekedtem. A karjaim kitárultak, a testem kinyúlt. Ott voltam én, újjászületve, kívül-belül fürödni akartam a ragyogó, óriási Napban, amely arra biztatott, hogy tovább nőjek, tovább nyújtózzak, hogy minden ágammal körülfonjam. Egyre jobban és jobban kifeszítettem a karjaimat, testem minden izma belesajdult, és úgy éreztem, ezer méter magas vagyok, s képes vagyok átölelni sok-sok hegyet, És a test nyújtózott, csak nyújtózott, egészen addig, amíg az izomfájdalom oly hevessé vált, hogy nem bírtam elviselni, s kiáltás szakadt ki belőlem.

Kinyitottam a szememet; Petrus állt előttem, mosolygott és dohányzott. Még derengett némi nappali fény, de engem meglepett, hogy nem ragyog úgy a nap, ahogy képzeltem.

Megkérdeztem, akarja-e, hogy leírom az érzéseimet, de nemet mondott.

– Ez nagyon személyes dolog, magadba kell zárnod. Hogyan is értékelhetném én? A te érzéseid, nem az enyéim.

Petrus azt mondta, ott fogunk éjszakázni. Kis tüzet raktunk, megittuk az üveg alján lötyögő maradék bort, megkentem néhány szelet kenyeret májpástétommal, amelyet még Saint Jeanba érkezésem előtt vettem. Petrus lement a közeli folyóhoz, fogott pár halat, parázson megsütötte. Aztán mindketten belebújtunk a hálózsákunkba.

*

A nagy érzések közül, amelyeket életemben addig tapasztaltam, felejthetetlen volt az az első éjszaka Szent Jakab Útján. Bár nyár volt, mégis nagyon lehűlt a levegő, és éreztem a számban a Petrustól kapott bor ízét. Néztem az eget, a Tejút fölöttem nyúlt el, mutatva az óriási utat, amelyet be kell járnunk. Hajdanában az ilyen hatalmasság nagy-nagy aggodalommal töltött el, szörnyű félelemmel, hogy nem leszek képes elérni, hogy túlságosan kicsiny vagyok hozzá képest. De ma mag voltam, és újraszülettem. Felfedeztem, hogy az álmom és a föld puha kényelme ellenére az élet „ott fönt” sokkal-sokkal szebb. És én örökké tudok születni, ahányszor csak akarok, addig, amíg a karjaim eléggé nagyra nőnek ahhoz, hogy át tudjam ölelni a földet, ahonnet jövök.

A Teremtő és a teremtmény

Hat napon át jártuk Petruszal a Pireneusokat, hegynek föl, völgynek le; Petrus minden alkalommal, amikor a napsugarak már csak a legmagasabb csúcsokon csillogtak, utasított, hogy végezzem el a Mag gyakorlatát. Utunk harmadik napján sárgára festett cementkő jelezte, hogy elértük a határt, s magunk mögött hagyva a jelzést lábunk már a spanyol földet taposta. Petrus, apránként, mesélt egyet-mást az életéről, személyes dolgairól; kiderült, hogy olasz, s hogy műszaki rajzolóként dolgozik.[5] Megkérdeztem, nem bántja-e, hogy sok mindenről kénytelen volt lemondani csak azért, hogy egy zarándokot vezessen, aki a kardját keresi.

– Tisztázzunk valamit – válaszolta. – Én nem vezetlek el a kardig. Egyedül neked, és csakis neked kell megtalálnod. Én azért vagyok itt, hogy végigkalauzoljalak Szent Jakab Útján, és megtanítsam neked a RAM-gyakorlatokat. Hogy mindezt hogyan hasznosítod abban, hogy megtaláld a kardodat, az már a te gondod.

– Nem válaszoltál a kérdésekre.

– Amikor utazol, az Újjászületés aktusának egy nagyon gyakorlati formáját tapasztalod meg. Teljesen új szituációkba kerülsz, a nap lassabban telik, és az esetek többségében nem érted a nyelvet, amelyen az emberek beszélnek. Pontosan úgy, mint a gyerek, aki épp kibukkant az anyaölből. Ezért sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítasz azoknak a dolgoknak, amelyek körülvesznek, mert tőlük függ a túlélésed. Sokkal megközelíthetőbb leszel az emberek számára, mivel ők segíthetnek majd a nehéz helyzetekben. És az istenektől kapott bármilyen kicsiny

kegyet is oly nagy örömmel fogadod, mintha az lenne egész hátralévő életed egyik legemlékezetesebb epizódja. Ugyanakkor, minthogy ezek a dolgok újak – folytatta –, csak a szépet látod meg bennük, és még boldogabbá tesz, hogy élsz. Ezért a vallási zarándoklat mindig az egyik legobjektívebb módja annak, hogy sikerüljön elérni a megvilágosodást. A *bűn*^[6] szó *pecusból* ered, amely fogyatékos lábat jelent, olyan lábat, amely képtelen végigjárni az utat. A bűn jóvátételének az a módja, hogy mindig előre megyünk, alkalmazkodva az új helyzetekhez, cserébe ezer és ezer áldást kapva, amelyet az élet bőkezűen ad azoknak, akik kérik. Úgy véled, bánkódnom kéne azért a fél tucat tervért, amelyek megvalósításáról le kellett mondanom, hogy itt legyek veled? – kérdezte.

Petrus körülnézett, és én követtem a tekintetét. Az egyik hegy tetején pár kecske legelészett. Az egyikük, a legvakmerőbb, a legmagasabb szikla keskeny párkányán állt, és én fel nem foghattam, hogyan mászott fel oda, s hogyan tud majd lejönni. Abban a pillanatban, amikor erre gondoltam, a kecske ugrott, és a szemem számára láthatatlan pontokat érintve csatlakozott társaihoz. Köröskörül minden valami izgatott békét tükrözött, egy olyan világ békéjét, amelyben még sok növekedni- és alkotnivaló van, s amely tudja, hogy ehhez folytatni kell az utat, mindig tovább kell menni. Ugyanakkor – bár egy-egy nagy földrengés vagy egy gyilkos vihar azt az érzést keltette bennem, hogy a természet kegyetlen – megértettem, hogy ezek az út viszontagságai. A természet is utazik, a fényt keresi.

– Nagyon örülök, hogy itt vagyok – mondta Petrus. – Ugyanis az a munka, amelyet nem csináltam meg, többé nem számít, azok a munkák pedig, amelyeket majd ezután valósítok meg, sokkal jobbak lesznek.

Amikor Carlos Castañeda művét olvastam, rettentően kívántam, hogy megtaláljam az öreg indián boszorkánymestert. Látva Petrust, amint a hegyeket nézi, feltűnt, mennyire emlékeztet rá.

*

A hetedik nap délutánján dombtetőre értünk, miután átvágtunk egy fenyőerdőn. Ott, azon a dombon imádkozott először spanyol földön Nagy Károly, és egy réges-régi emlékmű latin nyelven kéri az arra járókat, hogy ennek emlékére mondjanak el egy Üdvözlégyet. Mind a ketten teljesítettük a kérést. Azután Petrus utasított, hogy végezzem el – utoljára – a Mag-gyakorlatot.

Nagyon fúj a szél, és hideg volt. Úgy találtam, hogy még korán van – legfőljebb délután három óra lehetett –, de Petrus rám szólt, hogy ne vitakozzam, hanem tegyem pontosan azt, amire utasított.

Letérdeltem a földre, és hozzákezdtem a gyakorlathoz. Minden a megszokott módon zajlott, egészen addig a pillanatig, amikor kinyújtottam a karomat, és elképzeltem a napot. Amikor ahhoz a ponthoz érkeztem, hogy gigantikus nap ragyog velem szemben, éreztem, hogy mély ekstázisba esem. Emberi emlékeim lassacskán kezdtek elhomályosulni, és én már nem gyakorlatot hajtottam végre, hanem fává változtam. Boldog voltam és megelégedett. A nap ragyogott és a tengelye körül forgott – ami korábban

egyszer sem történt meg. Úgy maradtam, kinyúló ágakkal, a leveleket rázta a szél, soha többé nem akartam kilépni ebből az állapotból. Egészen addig, amíg valami eltalált, és egy másodperc törtrészig minden elsötétedett.

Azonnal kinyitottam a szememet. Petrus vágott pofon, és megragadta a vállamat.

– Ne feledkezz meg a céljaidról! – ripakodott rám dühösen.

– Ne felejtsd el, hogy még rengeteget kell tanulnod, amíg megtalálod a kardodat!

Leültem a földre, reszkettem a fagyos szélben.

– Mindig ez történik? – kérdeztem.

– Majdnem mindig – válaszolta. – Főként az olyanokkal, mint te, akiket elragadnak a részletek, és megfeledkeznek arról, amit keresnek.

Petrus előhúzott egy pulóvert a zsákjából és felvette. Én pedig I LOVE NY feliratú trikóm fölé még pólót húztam – sose hittem volna, hogy egy olyan nyáron, amelyet az újságok „az évtized legforróbb nyarának” titulálnak, ilyen hideg lehet. A két póló valamennyire megvédett a széltől, de azért kértem Petrust, menjünk gyorsabban, hogy egy kicsit felmelegedjek.

Utunk most meglehetősen szelíd lejtőn vezetett. Úgy véltem, azért érzem olyan harapósnak a hideget, mert az étrendünk igencsak szegényes volt, kizárólag halat és vadon termő gyümölcsöt[7] ettünk. Petrus azt mondta, nem, és megmagyarázta, hogy azért van olyan hideg, mivel elértük a hegyi út legmagasabb pontját.

Nem tehattünk meg többet, mint ötszáz métert, amikor az egyik kanyarba érve a világ hirtelen megváltozott. Végtelen,

hullámzó síkság tárult elénk. És balra, a lejtő mentén, alig kétszáz méterre tőlünk szép kisváros terült el, füstölgő kéményeivel, mintha csak minket várt volna.

Megszaporáztam a lépteimet, de Petrus visszatartott.

– Azt hiszem, ez a legmegfelelőbb pillanat, hogy megtanítsam neked a RAM Második Gyakorlatát – mondta, és leült a földre, mutatva, hogy kövessem a példáját.

Kelletlenül leültem. A kisváros látványa füstölgő kéményeivel eléggé felkavart. Hirtelen rádöbbsentem, hogy már egy hete járjuk a vadont anélkül, hogy bárkivel találkoztunk volna; estharmatban aludtunk, egész nap meneteltünk. A cigarettám elfogyott, és kénytelen voltam azt a borzalmat szívni, amelyet Petrus sodort. Hálózásokban aludni és folyton halat enni fűszer és körítés nélkül – ezek olyan dolgok, amelyeket huszonévesen nagyon élveztem volna, de ott, Szent Jakab Útján túlságosan nagy lemondást követeltek tőlem. Türelmetlenül vártam, hogy Petrus befejezze a cigarettasodrást, majd csöndben elfüstölje, míg én a melegről ábrándoztam, amely majd átjár egy pohár bort kortyolgatva az útról látott kocsmában, alig öt perc járásnyira tőlünk.

Petrus, alaposan beburkolózva a pulóverjébe, nyugodt volt, és szórakozottan szemlélte a végtelen síkságot.

– Na, hogy tetszett az átkelés a Pireneusokon? – kérdezte kis idő múlva.

– Nagyon tetszett – válaszoltam kurtán, nem akarván folytatni a társalgást.

– Ugyancsak tetszenie kellett, mivel hat napot töltöttünk el azzal, hogy megjárjuk, amit egy nap alatt is megtehattünk

volna.

Nem akartam elhinni. Erre kiterítette a térképet, és megmutatta a távolságot: 17 km. Még ha az emelkedők és a lejtők miatt lassan haladunk is, ezt az utat hat óra alatt simán magunk mögött tudhattuk volna.

– Annyira elvakított, hogy megtaláld a kardodat, hogy a legfontosabbról megfeledkeztél: el is kell jutni odáig. Csökönnyösen csak Santiagót kutatva – amelyet persze innen nem láthatsz – észre sem vetted, hogy egyes helyeken négyszer-ötször is megfordultunk, csak más-más irányból.

Valóban, most, hogy Petrus mondta, derengeni kezdett, hogy az Itchasheguy-hegy – a környék legmagasabb csúcsa – hol jobbra, hol balra volt tőlünk. Mégsem jutottam az egyetlen kézenfekvő következtetésre: nevezetesen, hogy oda-vissza mentünk számtalanszor.

– Nem csináltam semmi ördögösséget, pusztán különböző útvonalakat választottam, kihasználva a csempészek által kitaposott ösvényeket. Ennek ellenére észre kellett volna vened. Ez csak azért történhetett meg, mert számodra maga a gyaloglás nem létezik. Csak a megérkezés vágya létezik – tette hozzá.

– És ha észrevettem volna?

– Mindenképpen hét napot időztünk volna, mert a RAM-gyakorlatok így írják elő. De legalább más oldaláról is megismerted a Pireneusokat.

Annyira meglepett a dolog, hogy egy időre még a hidegről és a városkáról is megfeledkeztem.

– Amikor az ember határozott cél felé tart – mondta Petrus

–, nagyon fontos, hogy az útnak is szenteljen figyelmet. Az út az, amely mindig megmutatja a célba érés legjobb módját, s útközben gazdagodunk. Hogyha a szexuális kapcsolattal akarnék párhuzamot vonni, azt mondanám, hogy az előjáték simogatásai határozzák meg az orgazmus intenzitását. Ez mindenki számára világos. Ez történik, amikor célunk van az életben – folytatta. – Az lehet jobb vagy rosszabb, attól függően, melyik utat választjuk az eléréséhez, és hogy miképpen járjuk ezt az utat. Ezért olyan fontos a RAM Második Gyakorlata: felfedezni a titkokat mindabban, amit megszokásból, mindennap látunk, de amelyeket rutinból képtelenek vagyunk észrevenni.

És Petrus megtanította nekem A SEBESSÉG GYAKORLATÁ-t.

A SEBESSÉG GYAKORLATA

Járg húsz percen keresztül fele olyan sebességgel, mint ahogy egyébként menni szoktál. Figyeld a részleteket, embereket, tájat, mindent, ami körülvesz. A leginkább ajánlott időpont e gyakorlat végzéséhez ebéd után.

Ismételd a gyakorlatot hét napon keresztül.

*

– A városban, mindennapi teendőink közepette, ezt a gyakorlatot húsz percig kell végezni. De most, hogy Szent Jakab Különös Útját járjuk, egy órát szánunk rá, hogy elérjünk a városkába.

A hideget – amelyről már meg is feledkeztem – újra

érezkelni kezdtem, és reményvesztetten néztem Petrusra. De ő rám se hederített: felállt, fogta a zsákját, s kétségbeejtő lassúsággal nekivágtunk a hátralévő kétszáz méternek.

Az elején én egyre csak a kocsmát néztem, az öreg, kétemeletes házat, az ajtó fölött fából készült cégtablával. Olyan közel voltunk, hogy ebből a távolságból is el tudtam olvasni az évszámot: 1652 – ekkor emelték az épületet. Mozogtunk ugyan, de úgy tetszett, egy tapodtat sem jutunk előbbre. Petrus elképesztő lassúsággal rakta az egyik lábát a másik elé, és én utánoztam. Elővettem a zsákból az órát, és a karomra csatoltam.

– Így rosszabb lesz – jegyezte meg Petrus –, ugyanis az idő nem olyasmi, ami mindig ugyanabban a ritmusban telik. Mi határozzuk meg az idő ritmusát.

Szinte egész idő alatt az órát néztem, s rájöttem, hogy Petrusnak igaza van. Minél többet néztem, annál lassabban teltek a percek. Úgy döntöttem, megfogadom a tanácsát, és a zsebembe süllyesztettem az órát. Megpróbáltam a tájra figyelni, a síkságra, a kövekre a cipőtalpam alatt, de minden pillanatban a kocsmá felé kalandozott a tekintetem – és meggyőződtem róla, hogy nem haladtam egy lépést sem. Gondolatban történeteket meséltem magamnak, de ettől aztán olyan ideges lettem, hogy képtelen voltam koncentrálni. Amikor már nem tudtam ellenállni, és újra előhúztam a zsebemből az órát, még csak tizenegy perc telt el.

– Ne érezd tortúrának ezt a gyakorlatot, mert nem az a célja – mondta Petrus. – Próbáld kedvedet lelteni az olyan

sebességben, amilyenhez nem vagy hozzászokva. Megváltoztatva a rutindolgok végzésének a módját, meglátod, új ember növekszik benned. De végül is tiéd a döntés.

Az utolsó mondatban rejlő udvariasság kissé megnyugtató. Ha én dönthetem el, mit csinálok, akkor jobb, ha kiaknázom a helyzetet. Mélyeket lélegeztem, és kizártam az agyamból a gondolatokat. Egészen különleges állapotba szuggeráltam magam, mintha az idő valami távoli dolog lenne, s nem érdekelne. Lassacskán megnyugodtam, és más szemmel kezdtem nézegetni a körülöttem lévő dolgokat. A képzelet, amely fellázadt akkor, amikor feszült voltam, meghódolt az akaratomnak. Néztem az előttem elterülő városkát, s kezdett kirajzolódni előttem a története: a település kialakulása, a zarándokok, akik itt áthaladtak, az öröm, hogy embereket és szállást találtak itt a Pireneusok metsző szele után. Egy bizonyos pillanatban úgy tűnt föl, erős, titokzatos és bölcs valami jelenlétét érzem a városban. A képzeletem lovagokkal és viadalokkal töltötte meg a síkságot. Szinte láttam a napfényben megcsillanó fegyvereiket, és hallani véltem harci kiáltásukat. A városka többé már nem csak egy hely volt, ahol a lelkeket felmelegítheti egy pohár bor, a testemet meg egy takaró: történelmi emlék volt, hősök műve, akik mindent odahagytak azért, hogy benépesítsék ezt a pusztaságot. A világ volt körülöttem, és én rádöbbenem, hogy idáig igen-igen ritkán szenteltem neki figyelmemet. Amikor felocsúdtam, a kocsmá ajtajában álltunk, s Petrus nógatótt, hogy lépjek be.

– Én fizetem a bort – szólt. – És korán megyünk aludni, mert holnap egy nagy varázslónak kell bemutatnom téged. Nehéz volt az alvás, és álmok nélküli. Mihelyt a nap nyújtózkodni kezdett Roncesvalles városka mindössze két utcáján, Petrus megzörgette a szobám ajtaját. A kocsmának, amely fogadóként is szolgált, a legfelső emeletén szállásoltak el bennünket.

Feketekávét ittunk, hozzá olívás kenyeret haraptunk, és már mentünk is. Sűrű köd gomolygott a település fölött. Észrevettem, hogy Roncesvalles nem pontosan olyan városka, amilyennek kezdetben gondoltam; a nagy zarándoklatok korában itt állt a vidék leghatalmasabb monostora, amelynek közvetlen befolyása kiterjedt a környező területekre, egészen Navarra határáig. És máig megőrizte ezeket a jellegzetességeit: az a néhány épület annak idején a szerzetesek szálláshelyének részét képezte. Az egyetlen „világi” jellegű építmény a kocsmá volt, ahol mi is megaludtunk.

Mentünk a ködben, amíg elértünk a Kollégiumi Templomhoz. Bent fehérbe öltözött papok imádkoztak együtt a hajnali első misét. Feltűnt, hogy egyetlen szót sem értek, mivel a misét baszk nyelven celebrálták. Petrus leült a leghátsó padba, s kért, hogy maradjak mellette.

A templom hatalmas volt, tele felbecsülhetetlen értékű műkincsekkel. Petrus suttogva elmagyarázta, hogy a templomot Portugália, Spanyolország, Franciaország és Németország királyainak és királynőinek adományaiból építették azon a helyen, amelyet Nagy Károly császár korábban kijelölt. A főoltáron a roncesvallesi szűz – az alak

tömör ezüstből, az arc értékes fából kifaragva – drágakövekből kirakott virágcsokrot tartott a kezében. A tömjén illata, a gótikus építmény, a fehérbe öltözött atyák, az ének – mindez elbódított, olyasféle transzba ejtett, amelyet a Tradíció szertartásai alatt tapasztaltam.

– És a varázsló? – kérdeztem, mert eszembe jutott, amit Petrus az előző délután mondott.

Petrus egy fejmozdulattal az egyik középkorú, sovány, szemüveges atya felé intett, aki ott ült a többi barát közt a hosszú padon a főoltár oldalán. Varázsló és ugyanakkor pap! Azt kívántam, bárcsak hamar véget érne a mise, de ahogy Petrus az előző nap mondta, mi vagyunk azok, akik az idő ritmusát meghatározzuk: türelmetlenségem tette, hogy a vallási szertartás több mint egy óra hosszat elhúzódott.

*

Amikor a mise véget ért, Petrus egyedül hagyott engem a padon, és az ajtó felé indult, amerre a szerzetesek kimentek. Egy ideig a templomot nézegettem, éreztem, hogy el kéne mondanom egy imát, de valahogy semmi nem akart az eszembe jutni. A képek távoliaknak tetszettek, mintha múltba veszték volna, amely soha vissza nem tér, mint ahogy soha nem tér vissza Szent Jakab Útjának aranykora sem.

Petrus jelent meg az ajtóban, szó nélkül intett, hogy kövessem.

A kolostor belső kertjébe léptünk, amelyet kőveranda övezett. A kert közepén szökőkút csobogott, a peremén ott ült a szemüveges barát, és minket várt.

– Antonio atya, íme a zarándok – mutatott be Petrus.

Az atya kezét nyújtott, és én üdvözöltem. Senki nem szólt egy szót sem. Vártam, mi történik, de csak a kakasok kukorékolását hallottam a távolból és a karvalyokat, amint felröppentek, hogy megszerezzék aznapi zsákmányukat. Az atya kifejezéstelenül nézett rám, pillantása Mme Lourdes-éra emlékeztetett, miután kimondtam az ősi jelszót.

Végül hosszú és kényszeredett hallgatás után Antonio atya megszólalt:

– Azt hiszen, túlságosan korán másztad meg a Tradíció lépcsőfokait, kedvesem.

Azt válaszoltam, hogy már harmincnyolc éves vagyok, és sikeres voltam az összes ordáliában.[8]

– Kivéve egyet, az utolsót és legfontosabbat – mondta ő, és kifejezéstelen tekintetével tovább vizslatott. – És enélkül mindaz, amit megtanultál, semmit sem jelent.

– Épp ezért indultam neki Szent Jakab Útjának.

– Ami önmagában még semmit sem bizonyít. Gyere velem! Petrus a kertben maradt, én meg követtem Antonio atyát. Átvágtunk a kolostoron, elhagytuk azt a helyiséget, ahová Erős Sancho királyt temették, majd megálltunk egy kis kápolnában, távol a főépületek együttesétől, amelyek Roncesvalles monostorát alkotják.

Belül alig volt valami. Csak egy asztal, egy könyv és egy kard. De nem az enyém.

Antonio atya leült az asztal mögé, engem állni hagyott. Aztán fogott néhány füvet, meggyújtotta, és a levegőt illat töltötte be. A helyzet egyre jobban emlékeztetett Mme

Lourdes-dal való találkozásomra.

– Először is figyelmeztetek – kezdte Antonio atya. – A jakabi út csak egyik a négy közül. A Kard Útja. Erőt adhat neked, de ez nem elegendő.

– Melyik a másik három?

– Legalább kettőt ismersz: a Jeruzsálemi Utat, az a Kehely vagy a Grál Útja, és csodatevő képességgel ajándékoz meg; és a Római Utat, a Botok Útját, amely lehetővé teszi a kommunikációt más világokkal.

– Hiányzik az Arany Útja, hogy kilegyen a négy kártyaszín – tréfálkoztam. Antonio atya nevetett.

– Pontosan. Ez az út titkos, és ha egyszer végigjárod, nem mesélhetsz róla senkinek. De most tegyük ezt félre. Hol vannak a kagylók?

Kibontottam a zsákot, és elővettem a kagylókat a Megjelenő Miasszonyunk-figurával. Az atya az asztalra állította. Főlé nyújtotta a kezét, és koncentrált. Kért, hogy tegyek hasonlóképp. A tömjénillat egyre áthatóbb lett. Mindkettőnknek nyitva volt a szemünk, és hirtelen úgy tetszett, hogy ugyanaz a jelenség játszódik le, aminek ltatiaiában tanúja voltam: a kagylókat fény ragyogja be, amely nem világít. A ragyogás egyre erősödött, és titokzatos hangot hallottam, amely Antonio atya torkából tört elő: – „Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.”[9]

Egy mondat a Bibliából. A hang folytatta:

– És ahol a szíved van, ott lesz Krisztus második eljövételének a bölcsője; mint ezek a kagylók, a jakabi úti zarándoklat is csak kéreg. Megtörve a kérget, az Élet

kérgét, előttünk maga az Élet, amely Agapétól ered.

Elhúzta a kezét, s a kagylók csillogása megszűnt. Aztán beírta a nevemet az asztalon fekvő könyvbe. Santiagóba vezető utamon csupán három könyvet láttam, amelybe beírták a nevemet: Mme Lourdes-éba, Antonio atyáéba, és az Erő Könyvébe, amelybe majd később írom be a nevem.

– Végeztünk – mondta. – Mehetsz, a roncesvallesi szűz és kardos Szent Jakab áldásával.

*

– A jakabi utat sárgára festett pontok jelölik egész Spanyolországon keresztül – mondta az atya, miközben visszatértünk oda, ahol Petrust hagytuk. – Ha esetleg eltévedsz, keresd ezeket a jeleket – a fákon, köveken, a közúti táblákon –, és meg fogod találni a megfelelő helyet.

– Jó vezetőm van.

– De mindenekelőtt magadra kell számítanod. Hogy ne kelljen hat napig bolyonganod a Pireneusokban.

Szóval, az atya már ismeri a történetet.

Odaértünk Petrushoz, és elbúcsúztunk. Heggel hagytuk el Roncesvallest; a köd már teljesen felszállt. Egyenes, sima út nyújtózott előttünk, és én figyelni kezdtem a sárga jeleket, amelyekről Antonio atya beszélt. A hátizsák most kicsit nehezebb volt, mert vettem egy üveg bort a kocsmában, annak ellenére, hogy Petrus azt mondta, szükségtelen. Roncesvallest elhagyva száz meg száz városka terült el az út mentén, úgyhogy csak olykor-olykor kellett az estharmatban éjszakáznom.

– Petrus, Antonio atya úgy beszélt Krisztus második eljövételéről, mint ami most történik.

- Mert mindig megtörténik. Ez a kardod titka.
- Te pedig azt mondtad, hogy varázslóval fogok találkozni, és egy atyával találkoztam. Mi köze van a mágiának a katolikus egyházhoz?

Petrus egyetlen szóval válaszolt:

- Minden.

A kegyetlenség

Itt, pontosan ezen a helyen gyilkolták meg a szeretetet – mondta az öreg parasztember, és egy kis remete-lakra mutatott, amely a sziklák közé ékelődött.

Öt egymást követő napon gyalogoltunk, s csak enni és aludni álltunk meg. Petrus továbbra is eléggé tartózkodó volt a magánéletét illetően, viszont élénken érdeklődött Brazília és a munkám felől. Elmondta, hogy nagyon kedveli Brazíliát, mivel a számára legismertebb képen a corcovadói[10] kitárt karú Megváltó Krisztus nincs keresztre feszítve. Mindent tudni akart, és minduntalan arról kérdezgetett, vajon a nők ott is olyan szépek-e, mint az itteniek. Napközben a hőség elviselhetetlen volt, és minden városkában és kocsmában, ahol csak megálltunk, az emberek a szárazságra panaszkodtak. A forróság miatt kettő és négy óra között pihentünk – akkor tűzött a legerősebben a nap –, mi is sziesztáztunk, mint a spanyolok.

Azon a délutánon, miközben egy olajfaültetvény közepén tartottunk pihenőt, idős parasztember jött oda hozzánk, és egy korty borral kínált minket. A hőség ellenére a borivás

szokása évszázadok óta él e vidék lakosai közt.

– És miért ölték meg itt a szeretetet? – kérdeztem, látva, hogy az öreg szívesen beszélgetne tovább.

– Századokkal ezelőtt egy hercegnő, Aquitániai Felícia, aki megjárta Szent Jakab Útját, amikor visszatérőben volt Compostelából, úgy döntött, lemond mindenéről, és itt telepszik meg. Ő volt az igaz szeretet, mert minden javát szétosztotta a vidék szegényei között, és gondoskodott a betegekről.

Petrus rágyújtott egy borzalmas sodralékra, és bár látszólag közömbös volt, észrevettem, hogy igencsak odafigyel az öreg történetére.

– Így aztán a bátyját, Guillermo herceget küldte el az apjuk, hogy vigye haza a lányt. De Felícia nem engedett. A herceg elkeseredésében agyonszúrta a lányt, ott, abban a kis kápolnában, amelyet útközben láttak, s amelyet Felícia saját két kezével épített, hogy ott gondozza a szegényeket, és magasztalja az Urat.

Amikor a herceg magába szállt – folytatta az öreg –, és rádöbbsent, mit tett, Rómába ment, hogy bűnbocsánatot kérjen a pápától. A pápa penitenciaként azt róttá ki rá, hogy zárándokoljon el Compostelába. Így esett meg az a különös dolog, hogy visszatértében, amikor ide érkezett, ugyanazt az indíttatást érezte, és itt maradt a kápolnában, amelyet a húga épített, és hosszú élete utolsó napjáig gondoskodott a szegényekről.

– Ez a visszatérés törvénye – nevetett Petrus. A paraszt nem értette a megjegyzést, de én pontosan tudtam, mit akar mondani Petrus. Menet közben hosszas teológiai

vitába bocsátkoztunk Isten és ember viszonyáról. Én úgy érveltem, hogy a Tradícióban mindig létezik kapcsolat Istennel, de az út merőben különbözött attól a jakabi úttól, amelyen jártunk – boszorkánymester atyákkal, ördögtől megszállt cigányokkal és csodatevő szentekkel. Ez az egész túlságosan primitívnek tetszett számomra, túlságosan összeforrt a kereszténységgel, s nélkülözte azt az elragadtatást és ekstázist, amelyet a Tradíció szertartásai képesek voltak kiváltani bennem. Petrus váltig hangoztatta, hogy Szent Jakab Útja olyan út, amelyet bárki végigjárhat, és csak az ilyen típusú út vezethet el Istenhez.

– Szerinted Isten létezik, és én is így vélem – mondta Petrus. – Tehát számunkra Isten létezik. De ha valaki nem hisz benne, az nem jelentheti azt, hogy Isten nem létezik, de azt sem jelenti, hogy aki nem hisz, az téved.

– Tehát Isten az emberi vágytól és hatalomtól függ?

– Egyszer volt egy részeges barátom, aki minden este elimádkozott három Üdvözlégyet, mivel az anyja már kiskorától belénevelte. Még amikor a legrészegebb volt, még akkor sem bízott Isten létében, de azért elmormolta a három Üdvözlégyet. Amikor meghalt, a Tradíció egyik szertartásán megkérdeztem az Ősök szellemét, hol van ez az én barátom. Az Ősök szelleme azt válaszolta, hogy nagyon jó helyen van, fényességgel övezve. Anélkül, hogy életében hitt volna, cselekedete – amely mindössze három, kötelességszerűen és automatikusan ledarált imából állt – biztosította számára az üdvözülést. Isten már elődeink barlangjában és a mennydörgésben jelen volt – folytatta –, később, amikor az ember felfedezte, hogy ezek a dolgok

természeti jelenségek, Isten átköltözött bizonyos szent állatokba és ligetekbe. Volt egy korszak, amikor csak az ókori nagyvárosok katakombáiban létezett. De ez alatt az idő alatt sem szűnt meg áramolni az emberi szívekben, a szeretet alakjában. Manapság Isten csak egy fogalom, mondhatni, tudományosan bizonyított. De ehhez a ponthoz érkezve a történelem tesz egy fordulatot, és minden kezdődik előlről. Ez a visszatérés törvénye. Amikor Antonio atya Krisztus szavait idézte, mondván, ahol a kincsed van, ott lesz a szíved, akkor ő pontosan erről beszélt. Ahol te Isten arcát akarod látni, ott meglátod. És ha nem akarod látni, az a legkevésbé sem számít, feltéve, ha az, amit teszel, jó. Amikor Aquitániai Felícia kápolnát épített, és a szegények segítségére áldozta magát, megfeledkezett a Vatikán Istenéről, és a maga egyszerűbb, primitívebb, de bölcsebb módján fejezte ki Isten: a szeretetben. Ez az a pont, amelyen az öreg parasztnak teljesen igaza volt, amikor azt mondta: a szeretetet megölték.

A parasztember igen feszélyezetten érezte magát, mert nem tudta követni beszélgetésünket.

– A visszatérés törvénye működött, amikor a fivér kényszerült folytatni a művet, amelyet megszakított. Mindent szabad, kivéve egyet: megszakítani a szeretet megnyilvánulását. Ha ez megtörténik, annak, aki rombolni akart, kötelessége újraépíteni.

Elmagyaráztam, hogy az én országomban a visszatérés törvénye azt mondja, hogy az emberi torzulások és betegségek mind-mind büntetések a múltbéli reinkarnációkban elkövetett bűnökért.

– Ostobaság – mondta erre Petrus. – Isten nem a bosszú, Isten maga a szeretet. Az egyetlen büntetés abból áll, hogy azt, aki a szeretet művét megszakítja, kötelezi folytatni azt.

A parasztember elnézést kért, azt mondta, későre jár, vissza kell térnie a munkájához. Petrus ezt jó ürügynek találta arra, hogy felkerekedjünk, és folytassuk utunkat.

– Ez mind csak mellébeszélés – mondta, miközben az olajfaligetben bandukoltunk. – Isten mindenben ott van körülöttünk, éreznünk, tapasztalnunk kell, én meg itt logikai problémává akarom transzformálni, hogy megértsd. Csináld tovább a lassú járás gyakorlatát és egyre jobban fogod érzékelni az ő jelenlétét.

Két nappal később meg kellett másznunk a Bocsánat Csúcsa nevű hegyet. A hegymászás több órát vett igénybe, és amikor felértünk, sokkoló kép tárult elém: egy turistacsoport az autórádiókból bömbölő zene mellett, sörözgetve napfürdőzött. A kirándulók egy sokkal könnyebb úton, a szerpentinén jöttek, amely egészen a csúcsig vezet.

– Ez az – mondta Petrus. – Csak nem azt vártad, hogy El Cid harcosaival találkozol a hegytetőn, amint a készülő mór támadást kémlelik?

*

Miközben leereszkedtünk, utoljára végeztem a Sebesség gyakorlatát. Újabb, kékesbe játszó hegyek övezte síkság tárult elénk; a ritkás növényzetet kiégette a szárazság. Alig volt egy-két fa, csak köves talaj néhány túskebokkal. Miután befejeztem a gyakorlatot, Petrus kérdezett valamit a munkámról, és csak ekkor ébredtem rá, hogy a munka jó ideje szinte eszembe sem jutott.

Hátrahagyott üzleti ügyeim miatti korábbi aggodalmaim gyakorlatilag megszűntek. Csak éjszaka jutottak olykor eszembe, de nemigen tulajdonítottam nekik jelentőséget. Örültem, hogy itt vagyok, s hogy Szent Jakab Útját járom.

– Rövidesen majd éppen úgy teszel, mint Aquitániai Felícia

– tréfálkozott Petrus, miután elmondtam neki, mit érzek.

Aztán megállt, és arra kért, tegyem a zsákot a földre.

– Nézz körül, és tekinteted állapodjon meg egy fix ponton – mondta.

Én egy távolban magasodó templom keresztjét választottam.

– Tartsd a szemed egyfolytában azon a ponton, és próbálj csak arra koncentrálni, amit most mondok. Bármilyen más érzet is, ne vond el a figyelmedet. Tedd, amit mondok.

Álltam, lazítottam, tekintetemet a toronyra szegeztem, miközben Petrus mögém került, és egyik ujját tarkóm tövébe nyomta.

– Az út, amelyen jársz, az erő útja, és csak az erő gyakorlatait fogod megtanulni. Az utazás, amelyet korábban tortúrának éreztél, mert csak a megérkezésre gondoltál, mostantól örömtelivé válik, a felfedezés és a kaland örömévé. Ezáltal egy nagyon fontos dolgot fogsz táplálni: az álmaidat. Az ember sosem szűnik meg álmodni

– folytatta. – Az álom a lélek tápláléka, ahogy az élelem a test tápláléka. Létezésünk során számtalanszor előfordul, hogy álmaink viharosak, és vágyaink beteljesületlenek, de szükségünk van rá, hogy tovább álmodjunk, különben meghal a lelkünk, és Agapé nem jár át bennünket. Rengeteg vér áztatta már a mezőt Agapé szeme előtt, s ott

zajlottak a reconquista legkegyetlenebb csatái. Hogy kinek van igaza, kinél az igazság, nem fontos; a fontos azt tudni, hogy mindkét fél a Nemes Harcot harcolja. A Nemes Harc az, amelyet azért vívunk, mert a szívünk diktálja. A hősi korszakokban, a kóbor lovagok idejében ez könnyű volt, sok terület várt meghódításra és sok teendő megoldásra. Manapság azonban a világ nagyot változott, és a Nemes Harc a csatamezőkről áttevődött önmagunkba. A Nemes Harc az, amit álmaink nevében vívunk. Amikor az álmok teljes hevességgel törnek ki belőlünk – ifjúkorunkban – nagyon merészek vagyunk, de még nem tudunk harcolni. Aztán mire rengeteg erőfeszítés után megtanultuk a harcot, már nincs meg bennünk ugyanaz a bátorság. Emiatt magunk ellen fordulunk, és saját magunkkal harcolunk és önmagunk legádázabb ellenségévé válunk. Kijelentjük, hogy álmaink gyerekesek, nehezen megvalósíthatók, vagy annak eredményei, hogy nem ismerjük az élet realitásait. Megöljük az álmainkat, mert félünk megvívni a Nemes Harcot.

Petrus ujjának nyomása egyre erősödött a tarkómon. Úgy tetszett, a templomtorony átalakult: a kereszt kontúrja kitárt szárnyú embernek látszott. Angyálnak. Pislogtam, s a kereszt újra azzá vált, ami volt.

– Az első tünete annak, hogy megöljük az álmainkat, az időhiány – folytatta Petrus. – Azoknak a nagyon elfoglalt embereknek, akiket életemben ismertem, mindig jutott idejük mindenre. Azok, akik semmit sem csináltak, mindig fáradtak voltak, nem tudtak számot adni még arról a kevés munkáról sem, amelyet el kellett volna végezniük, és

szüntelenül panaszkodtak, hogy a nap túlságosan rövid. Valójában ezek az emberek féltek megvívni a Nemes Harcot. Álmaink halálának második tünete: bizonyosságaink. Mert nem akarjuk az életet úgy felfogni, mint valami folyamatos, nagy kalandot, csekély elvárásainkban bölcsnek, igazságosnak, korrektnek képzeljük magunkat. Átnézünk mindennapjaink falán, és halljuk a lándzsatörés reccsenését, érezzük az izzadság és a lőpor szagát, a hatalmas bukásokat és a hódítást szomjazó harcosok pillantásait. De sosem vesszük észre az örömet, azt az óriási örömet, amely a harcolók szívében lakozik, mert az ő számukra nem az a fontos, győznek-e vagy veszítenek, hanem az a fontos, hogy megharcolják a Nemes Harcot. Végül álmaink halálának harmadik tünete a béke. Az élet olyan lesz, mint egy vasárnap délután, anélkül, hogy nagy dolgokat várna tőlünk, anélkül, hogy többet követelne, mint amit adunk. Akkor azt hisszük, hogy megértünk, elhagyjuk gyermekkori ábrándjainkat, és megvalósítjuk személyes és szakmai önmagunkat. Meglepődünk, ha valaki velünk egykorú azt mondja, ezt meg azt vár még az élettől. De igazából, a szívünk mélyén tudjuk, hogy ami történt, az nem más, mint hogy lemondtunk arról, hogy az álmainkért harcoljunk, hogy megvívjuk a Nemes Harcot.

A templomtorony mindegyre átváltozott, a helyén kitért szárnyú angyal jelent meg. Akárhogy pislogtam, a figura ott maradt. Beszélni akartam róla Petrusnak, de éreztem, hogy ő még nem fejezte be.

– Amikor lemondunk az álmainkról és megtaláljuk a békét

– mondta egy idő után –, van egy rövid nyugodt időszakunk. De a halott álmok elkezdik gyötörni a bensőnket, és tönkreteszik a környezetünket is. Elkezdünk kegyetlenkedni a körülöttünk élőkkel, és végül ezt a kegyetlenséget önmagunk ellen fordítjuk. Megjelennek a betegségek és a pszichózis. Amit el akartunk kerülni a harcban – a csalódást és a vereséget –, az lesz gyávaságunk kegyetlen hagyatéka. És ezért egy szép napon halott és elfojtott álmaink elnehezítik a levegőt, hogy alig tudunk lélegezni, és elkezdjük kívánni a halált, a halált, amely megszabadít bizonyosságainktól, elfoglaltságainktól és azoktól a rettenetes, békés vasárnap délutánoktól.

*

Most biztos voltam benne, hogy igenis angyalt látok, és már nem sikerült tovább követnem Petrus szavait. Észre kellett hogy vegye ezt, mert elvette az ujját a tarkómról, és elhallgatott.

Az angyal látomása tartott még néhány pillanatig, aztán szertefoszlott. A helyén újra ott magasodott a templomtorony.

Percekig csöndben voltunk. Petrus sodort magának egy cigarettát és rágyújtott. Én előhúztam a zsákból egy üveg bort, s ittam egy kortyot. Langyos volt, de az íze ettől nem változott.

– Mit láttál? – kérdezte.

Elmeséltem neki az angyalt. Elmondtam, hogy az elején, amikor pislogtam, a látomás eltűnt.

– Neked is meg kell tanulnod megvívni a Nemes Harcot. Már megtanultad elfogadni az élet kalandjait és kihívásait,

de továbbra is tagadni akarod a rendkívülit.

Petrus kis tárgyat vett elő a zsákjából és átnyújtotta. Egy aranytű volt.

– Ezt még nagyapámtól kaptam. A RAM-rendben az összes Ősöknek volt ilyenje. Úgy hívják: „a Kegyetlenség Pontja”. Amikor láttad, hogy a templomtornyon angyal jelenik meg, nem akartad elhinni. Mivel olyasvalami volt, amihez nem vagy hozzászokva. A te világlátásodban a templom az templom, és a látomások csak a Tradíció rituáléi által előidézett eksztázisban történhetnek meg.

Azt válaszoltam erre, hogy az én látomásom minden bizonnyal annak az eredménye, hogy ő olyan erősen nyomta a tarkómat.

– Ez biztos, de nem változtat semmin. Tény, hogy elutasítottad a látomást. Aquitániai Felícia valami hasonlót láthatott, és egész életét arra áldozta, amit látott: ennek eredményeként a műve szeretetté alakult át. Ugyanez történt nyilván a bátyjával is. És ugyanez történik a világgal nap mint nap: mindig látjuk, melyik lenne a legjobb út, de mindig azon az úton járunk, amelyikhez hozzászoktunk.

Petrus elindult, és én követtem. A napsugarak megcsillantak a kezemben tartott tűn.

– Az egyetlen módja, hogy megmentünk álmainkat, az, ha nagylelkűek vagyunk önmagunkhoz. Az önbüntetés bármely kísérletét – akármilyen kifinomult legyen is – rigorózan kell kezelni. Hogy tudjuk, mikor legyünk kegyetlenek önmagunkkal, a lelki fájdalom bármely próbálkozását – legyen az vétek, lelkiismeret-furdalás, határozatlanság, gyávaság – fizikai fájdalommal kell alakítanunk. A lelki

fájdalmat fizikai fájdalommá transzformálva megtudjuk a rosszat, amelyet nekünk okozhat.

És Petrus megtanította nekem A KEGYETLENSÉG GYAKORLATÁ-t.

A KEGYETLENSÉG GYAKORLATA

Minden alkalommal, amikor úgy érzed, hogy önmagadnak ártó gondolat fut át a fejedben – féltékenység, önsajnálát, szerelmi bánat, irigység, gyűlölet stb. –, a következő módon járd el:

Vájd a mutatóujjad körmét a hüvelykujjad körömágyába egészen addig, amíg erős fájdalmat érzel. Összpontosíts a fájdalomra: a testedben fizikailag visszaverődik ugyanaz a szenvedés, amelyet a telkedben érzel. Csak akkor enyhítsd a nyomást, amikor a gondolat már eltávozott a fejedből.

Ismételd meg annyiszor, ahányszor szükséges, akár egymás után is, egészen addig, amíg a gondolat el nem hagy. Minden alkalommal egyre ritkábban jelentkezik, majd teljesen eltűnik, mindaddig ne hagyj abba a gyakorlatot, amíg az ártó gondolat visszatér.

*

– Régen aranyút használtak erre – mondta. – Mára a dolgok megváltoztak, ahogyan a táj is változik Szent Jakab Útján.

Petrusnak igaza volt. Ahogy lenéztem, a síkság előttem egy sor hullámzó dombbá változott.

– Gondold végig, milyen kegyetlenséget követtél el ma

magad ellen, és végezd el a gyakorlatot.

Semmi nem jutott az eszembe.

– Mindig ez történik. Csak olyankor tudunk nagylelkűek lenni önmagunkkal, amikor szigorúnak kellene lennünk.

Hirtelen eszembe jutott, hogy mekkora idiótának tartottam magam azért, mert nagy nehezen megmásztam a Bocsánat Csúcsát, miközben azok a kirándulók a sokkal könnyebb utat választották. Tudtam, hogy nem igaz, tudtam, hogy kegyetlen voltam magamhoz: a turisták a napfényt keresték, én meg a kardomat keresem. Nem voltam idióta, mégis annak éreztem magam. Mutatóujjam körömét erősen belevájtam hüvelykujjam körömágyába. Heves fájdalmat éreztem, és miközben a fájdalomra koncentráltam, az érzés, hogy hülye vagyok, elmúlt.

Elmondtam Petrusnak, aki csak nevetett, és nem szólt semmit.

*

Azon az éjszakán egy kényelmes szállodában aludtunk abban a városkában, amelynek templomtornyát a távolból láttam. Vacsora után úgy határoztunk, sétálunk egyet a városban, a jobb emésztés érdekében.

– Az összes módszer közül, amelyet az ember kitalál, hogy rosszat tegyen saját magának, a legrosszabb a szeretet. Gyakran szenvedünk valaki miatt, aki nem szeret minket, valaki miatt, aki elhagyott minket vagy olyan valaki miatt, aki nem akar elhagyni minket. Ha nőtlenek vagyunk, azért, mert nem kellünk senkinek, ha házasság vagyunk, a házasságot rabszolgasággá változtatjuk. Szörnyű dolog – mondta rosszkedvűen Petrus.

Kis térre értünk, ott állt a templom, amelyet messziről láttam. Kicsi volt, minden különösebb építészeti hókuszpókusz nélkül, harangtornya az ég felé nyúlt. Megpróbáltam felfedezni az angyalt, de nem sikerült.

Petrus nézte-nézte a keresztet a magasban. Azt hittem, meglátta az angyalt, de nem; hirtelen beszélni kezdett hozzám:

– Amikor az Atya Fia lejött a földre, elhozta a szeretetet. De minthogy az emberiség csak szenvedéssel és áldozattal képes megérteni a szeretetet, így hát megfeszítették. Ha nem így történt volna, senki nem hitt volna a szeretetében, mert már mindenki hozzászokott a mindennapos szenvedéshez.

Leültünk a járdaszegélyre, és tovább néztük a templomot. Megint Petrus volt az, aki megtörte a csöndet.

– Tudod-e, Paulo, mit jelent a Barabbás név? *Bar* azt jelenti, fiú, *Abba* anyyi, mint atya.

Mereven nézte a keresztet a harangtornyon. A szeme ragyogott, és úgy éreztem, birtokában van valaminek, talán annak a szeretetnek, amelyről annyit beszélt, de amelyet nekem nem sikerült jól megértenem.

– Mily bölcsek Isten szándékai! – kiáltott fel, s hangja visszhangzott az üres téren. – Amikor Pilátus válaszút elé állította a népet, igazából nem adta meg nekik a szabad választás lehetőségét. Mutatott egy meggyötört, összetört embert és egy másikat emelt fővel, Barabbást, a forradalmárt. Isten tudta: a nép a gyengébbet küldi a halálba, hogy az bizonyíthassa szeretetét.

Végül így összegezte:

– Mindenesetre, bárhogyan esett is a választás, az Atya Fia az, aki megfeszítettetett.

A Hírnök

E helyt minden, Santiagóba vezető út egy úttá olvad össze.

Korán reggel érkeztünk Puente de La Reinába. A fenti mondat egy szobor talapzatába volt vésvé – középkori öltözékű zarándok háromszögletű kalapban, köpenyben, kagylóval, a kezében pásztorbot –, és annak a nagy utazásnak korát idézte, amelyet már majdnem elfelejtettek, s amelyet Petrus és én most újraélünk. Az előző éjszakát az út mentén található számtalan kolostor egyikében töltöttük. A kapus testvér, aki fogadott minket, figyelmeztetett, hogy az apátság falain belül nem beszélgethetünk. Egy fiatal szerzetes külön cellákba vezetett bennünket, ahol szigorúan csak a legszükségesebb berendezés volt: kemény fekhely, kopott, de tiszta lepedők, vizeskancsó és mosdótál. Nem volt vízvezeték, meleg víz, és az étkezések rendje az ajtón függött.

A jelzett időben lementünk a refektóriumba. A hallgatási fogadalom miatt a szerzetesek csak pillantásokkal beszélgettek, és az volt a benyomásom, hogy a szemük jobban csillog, mint más halandóké. A vacsorát korán tálalták, s a hosszú asztaloknál gesztenyebarna ruhás szerzetesekkel ültünk együtt. Onnan, ahol ült, Petrus intett, és én tökéletesen értettem, mit akar közölni: majd elepedt

egy cigarettáért, de minden jel arra utal, hogy az egész éjszakát kénytelen lesz úgy eltölteni, hogy nem hódolhat szenvedélyének. Ugyanígy voltam én is, és körmömet a hüvelykujjam körömágyába vájtam, a szinte már nyers húsba. A pillanat túlságosan szép volt, hogysen valami kegyetlenséget kövessék el önmagammal szemben.

Felszolgálták a vacsorát: zöldséglevest, kenyeret, halat és bort. Mindnyájan imádkoztak, mi követtük példájukat. Aztán, miközben ettünk, az olvasó barát monoton hangon részleteket olvasott fel Pál egyik leveléből.

„Hanem a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket; és a világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erőseket” – olvasta vékony hangon, hangsúlyozás nélkül a barát. – „Mi bolondok a Krisztusért...” „...szinte a világ szeméjtjévé lettünk, mindeneknek söpredékévé egész mostanig”. „Mert nem beszédben áll az Istennek országa, hanem erőben.”^[11]

Pálnak a korinthusbeliekhez szóló intelmei az egész étkezés alatt ott visszhangoztak a refektórium csupasz falai között.

Puente de La Reinába érve az előző éjszakai szerzetesekről beszélgettünk. Bevallottam Petrusnak, hogy titokban dohányoztam a cellában, közben majd meghaltam a félelemtől, hogy valaki megérzi a dohányfüstöt. Ő csak nevetett, s úgy éreztem, ő is hasonlóképpen tett.

– Keresztelő Szent János, a pusztába ment, de Jézus csatlakozott a vétkesekhez, és járt-kelt közöttük – mondta.

– Ez nekem rokonszenvesebb.

Tényleg, leszámítva a pusztában töltött időt, életének többi részét Krisztus az emberek között töltötte.

– És első csodája nem az volt, hogy megváltott egy lelket, nem is az, hogy meggyógyított egy beteget vagy kiűzött valakiből egy ördögöt, hanem az, hogy egy menyegzőn kitűnő borrá változtatta a vizet, mivel a háziúr italkészlete kifogyott.

Amikor ezt elmondta Petrus, hirtelen megállt. Mozdulata olyan váratlan volt, hogy én is ijedten megtorpantam. A híd előtt álltunk, amelyről a városka a nevét kapta. Petrus azonban nem az utat nézte, amelyen át kellett haladnunk. Pillantása két fiúra szegeződött, akik gumilabdával játszottak a folyóparton. Nyolc-, tízévesek lehettek, és szemlátomást nem vettek észre bennünket. Ahelyett, hogy elindult volna a hídon, Petrus leereszkedett a meredélyen, és a srácok felé indult. Én, szokás szerint, szó nélkül követtem. A gyerekek továbbra sem vettek tudomást rólunk. Petrus leült, és a játékot figyelte, mígnem a labda éppen oda esett, ahol ült. Egy gyors mozdulattal elkapta, és felém dobta.

Elkaptam, és vártam, mi fog történni. Az egyik fiú – talán az idősebb – elindult felénk. Az első reakcióm azt volt, hogy visszaadom neki a labdát, de Petrus magatartása olyan különös volt, hogy úgy döntöttem, teszek egy próbát, vajon mi történik.

– Add vissza a labdámat, haver – mondta a gyerek. Elnéztem a kis figurát alig két méterre tőlem. Úgy éreztem, van valami ismerős a fiúban, ugyanaz az érzés kerített hatalmába, mint amikor a cigánnyal találkoztam.

A srác néhányszor nógatott még, majd látva, hogy nem reagálok, lehajolt, és felkapott egy követ.

– Add vissza a labdámat, vagy hozzád vágom ezt a követ – mondta.

Petrus és a másik fiú némán figyeltek engem. A gyerek agresszivitása felbőszített.

– Vágd hozzám a követ – mondtam. – Ha eltalálsz, odamegyek, és elverlek.

Éreztem, hogy Petrus megkönnyebbülten fellélegzik. Valami kezdett a felszínre törni tudatom mélyrétegeiből. Az a határozott érzésem támadt, hogy ezt a jelenetet egyszer már átéltem.

A gyerek látszólag megijedt a szavaimtól. A földre ejtette a követ, és más módon próbálkozott.

– Itt, Puente de La Reinában van egy ereklyetartó, egy nagyon gazdag zarándoké volt. Ha visszaadják a labdámat, én odaadom maguknak azt az ereklyetartót. Itt van elrejtve a földben, a folyóparton.

– Nekem kell ez a labda – mondtam különösebb meggyőződés nélkül. Valójában inkább az ereklyetartót szerettem volna. Úgy tetszett, a gyerek igazat mondott. De lehet, hogy Petrusnak kell majd valamihez ez a labda, és én nem ábrándíthatom ki; hisz ő volt a vezetőm.

– Az úrnak nincs szüksége erre a labdára – mondta a fiú, és könnyek szöktek a szemébe. – Maga erős, tapasztalt, világlátott ember. Én csak ennek a folyónak a partját ismerem, és ez a labda az egyetlen játékszerem. Adja vissza, kérem.

A srác szavai megmozgattak valamit a szíveim mélyén. De

ez a furcsán ismerős környezet, az érzés, hogy már olvastam vagy átéltem ezt a szituációt, arra késztetett, hogy továbbra is ellenálljak.

– Nem. Szükségem van a labdára. Adok pénzt, hogy vegyél helyette újat, sokkal szebbet, de ez, ez az enyém.

Amikor ezt kimondtam, az idő mintha megállt volna. A táj megváltozott körülöttem, anélkül, hogy Petrus a tarkómba nyomta volna az ujját: a másodperc törtrészéig úgy tetszett, átkerültünk egy félelmetesen tágas, hamuszürke pusztaságba. Ahol nem volt ott sem Petrus, sem a másik kisrác, csak én és előttem a fiú. Aki sokkal idősebb volt, az arca rokonszenves és baráti, de a szemében megcsillant valami, ami félelmet keltett bennem.

A látomás nem tartott tovább egy másodpercnél. A következő pillanatban ismét Puente de La Reinában voltam, ahol az Európa különböző pontjairól Santiagóba vezető, számtalan út egy úttá olvad össze. Előttem egy kisfiú a labdáját kéri, a tekintete kedves és szomorú.

Petrus lépett hozzánk: kivette a kezemből a labdát, és visszaadta a gyerekeknek. – Hol van elásva az ereklyetartó? – kérdezte a fiútól.

– Miféle ereklyetartó? – kérdezett vissza amaz, miközben kézen fogta a barátját, és messze szaladtak tőlünk, majd belevetették magukat a vízbe.

Fölkaptattunk a meredélyen, és végül átkeltünk a hídon. Én kérdezgetni kezdtem a történekről, beszéltem a látomásomról a pusztában, de Petrus témát váltott, és azt mondta, erről majd akkor beszéljünk, ha kissé már eltávolodtunk.

Fél óra múlva olyan útszakaszhoz értünk, amely még őrizte a római kori kövezet maradványait. Volt ott egy másik híd romokban, és mi letelepedtünk, hogy elfogyasszuk a reggelit, amelyet még a szerzetesektől kaptunk: rozskenyeret, joghurtot, kecskesajtot.

– Minek kellett neked a gyerek labdája? – kérdezte Petrus. Azt válaszoltam, hogy nekem nem kellett. Azért estek így a dolgok, mivel ő, mármint Petrus furcsán viselkedett. Mintha valamiért neki lett volna nagyon fontos az a labda.

– Tényleg így volt. Azért történt mindez, hogy győztes párbajt vívjál a te személyes ördögöddel.

Az én személyes ördögömmel? Egész utunk során nem hallottam ehhez fogható képtelenséget. Hat napot töltöttem ide-oda mászkálással a Pireneusokban, megismertem egy boszorkánymester atyát, aki egyetlen boszorkányságot sem művelt, ujjamon a nyers hús látszik, mert valahányszor valami önkínzó gondolatom támadt – hipochondria, bűntudat, kisebbségi komplexus –, kényszerítve éreztem magam, hogy körmömöt a sebbe vájjam. Ezen a ponton Petrusnak igaza volt: a negatív gondolatok jelentősen csökkentek. De ez a história a személyes ördögömről, ez valami új volt, amelyet korábban egy szóval sem említett. És amelyet nem egykönnyen emészték meg.

– Ma, mielőtt átkeltünk a hídon, erősen éreztem valakinek a jelenlétét, aki megpróbált üzenetet közvetíteni nekünk. De ez az üzenet inkább neked szólt, mint nekem. Harc készülődik hamarosan, s neked meg kell vívnod a Nemes Harcot. Amikor nem ismerjük a személyes ördögünket – folytatta –, olyankor ő az éppen legközelebb álló

személyében szokott megjelenni. Körülnéztem, és megláttam a labdázó gyerekeket; arra a következtetésre jutottam, hogy most fogja átadni az üzenetet. De én csak a megérzéseimre hagyatkoztam. Akkor nyertem bizonyosságot, hogy ő a személyes ördögöd, amikor megtagadtad, hogy visszaadd a labdát.

Én erre azt mondtam, hogy csak azért csináltam, mert úgy gondoltam, hogy ő, Petrus ezt akarja.

– Miért én? Egy szóval sem mondtam ilyesmit.

Kezdtem kissé ostobának érezni magam. Lehet, hogy az ételtől, amelyet több mint egyórás étlen-szomjan gyaloglás után mohón befaltam. Ugyanakkor az érzés, hogy a fiú roppant ismerős volt, csak nem akart kimenni a fejből.

– A személyes ördögöd három klasszikus módszerrel próbálkozott: fenyegetéssel, ígéretéssel és sebezhetőséggel. Gratulálok: nagyszerűen álltad a próbát.

Most eszembe jutott, hogy Petrus az ereklyetartó felől kérdezte a srácot. Akkor úgy véltem, hogy a fiú megpróbál becsapni engem. De kellett valahol lennie elásott ereklyetartónak – egy ördög ugyanis sosem tesz hamis ígéretet.

– Amikor a fiú nem emlékezett az ereklyetartóra, az volt az a pillanat, amikor a személyes ördögöd eltűnt.

Majd rezzenéstelenül hozzátette:

– Itt az ideje, hogy visszahívjuk. Szükséged lesz rá.

*

A régi híd romjainál ültünk. Petrus gondosan összeszedte az ételmaradékot, és a papírzacskóba rakta, amelyet a szerzetesektől kaptunk.

Az előttünk elterülő mezőn dologhoz láttak a földművesek, de olyan messze voltak, hogy nem hallottam, mit beszélnek. A talaj hullámozott, és a megművelt területek titokzatos formákat rajzoltak a tájba. Lábunk alatt a patakmeder szinte teljesen kiszáradt, alig-alig csörgedezett benne víz.

– Mielőtt elindult a világba, Krisztus a pusztában beszélgetett a személyes ördögével – kezdte Petrus. – Megtanulta, amit tudnia kellett az emberről, de nem hagyta, hogy az ördög írja elő a játékszabályokat, és így legyőzte őt. Egyszer egy költő azt mondta, egyetlen ember sem sziget. Hogy megvívjuk a Nemes Harcot, segítségre van szükségünk. Szükségünk van barátokra, és amikor a barátok nincsenek kéznél, a magányt kell fő fegyverünké átalakítanunk. Mindennek, ami bennünket körülvesz, segítenie kell nekünk, hogy megtegyük a szükséges lépéseket a célunk felé. Mindenben személyesen kell testet öltenie az akaratunknak, hogy megnyerjük a Nemes Harcot. Enélkül, s anélkül, hogy megértenénk, hogy mindenre és mindenkire szükségünk van, öntelt harcosok leszünk. Ez a gőg végül legyőz bennünket, mert annyira magabiztosakká válunk, hogy nem leszünk képesek észrevenni a harcmező csapdáit.

A harcosok és a csaták története ismét Carlos Castañeda *Don Juanját* idézték az eszembe. Azon tűnődtem, hogy az öreg indián varázsló szokott-e előadást tartani reggel, mielőtt a tanítványa megemésztette volna a reggelit. De Petrus folytatta.

– A bennünket körülvevő és segítő fizikai erőken kívül két alapvető spirituális erő létezik mellettünk: egy angyal és

egy Ördög. Az angyal mindig oltalmaz minket, ez isteni adomány – nem szükséges szólítani. Angyalod arca mindig látható, amikor a világra szép szemmel tekintesz. Ő az a kis patak, a mezőn dolgozó földművesek, a kék ég. Az az öreg híd, amely megkönnyítette az átkelést a vízen, és amely magán viseli a névtelen római legionáriusok keze nyomát, ebben a hídban is benne van az angyalod arca. Nagyapáink védangyalként, őrangyalként, oltalmazó angyalként ismerték.

Az ördög is angyal, de szabad, lázadó erő. Jobban szeretem Hírnöknek nevezni, ha már egyszer ő a fő láncszem a világ és közted levő kapcsolatban. Az antikvitásban Mercurius, Hermész Triszmegisztosz, az Istenek Hírnöke jelenítette meg. Működése egyedül a materiális síkon érvényesül. Jelen van a templom aranyában, mivel ez az arany a földből származik és a föld az ő birodalma. Jelen van a munkánkban és a pénzhez való viszonyunkban. Amikor szabadjára engedjük, hajlamos szétszéledni. Ha üldözzük, elveszítjük mindazt a jót, amelyet mindig kész megtanítani nekünk, mivel nagyon jól ismeri a világot és az embereket. Amikor az ereje bűvkörébe kerülünk, birtokba vesz bennünket s eltávolít minket a Nemes Harctól. Így hát az egyetlen mód, hogy megküzdjünk a mi Hírnökünkkel, az, ha elfogadjuk barátunknak. Meghallgatjuk a tanácsait, kérjük a segítségét, amikor szükséges, de soha ne hagyjuk, hogy ő diktálja a szabályokat. Ahogy te csináltad a fiúval. Épp ezért nagyon fontos, először is, hogy tudd, mit akar, és másodsor, hogy ismerd az arcát és a nevét.

– És azt honnan tudhatom meg? – kérdeztem.

És Petrus megtanította nekem A HÍRNÖK SZERTARTÁSÁ-t.

A HÍRNÖK SZERTARTÁSA

1. Ül le, és lazíts. Hagyd, hogy az elméd kedve szerint csapongjon, hadd áramoljanak szabadon a gondolatok. Egy idő után kezd ismételvegetni magadban: „én most laza vagyok, szemem a világ álmát alussza”.

2. Amikor érzed, hogy az elmédet már nem foglalkoztatja semmi, képzelj egy tűzoszlopot a jobb oldaladra. Hagyd, hogy a lángok magasra csapjanak, fényesen lobogjanak. Akkor halk hangon mondd: „Megparancsolom, hogy a tudatalattim megjelenjen. Megnyitja és feltárja előttem a mágikus titkokat.” Várj egy kicsit, koncentrálj kizárólag a tűzoszlopra. Ha felbukkan egy kép, az a tudatalattid megjelenése lesz. Próbáld megőrizni.

3. Megtartva a jobb oldali tüzet, most képzelj el egy másik tűzoszlopot a bal oldaladon. Amikor a lángok már jó magasra csapnak, mondd halkán a következő szavakat: „A Bárány ereje, amely mindenben és mindenkiben megmutatkozik, bennem is mutakozzon meg, amíg szólítom a Hímökömet. (A Hímök neve) most meg fog jelenni előttem.”

4. Beszéljess a Hímökkel, akinek a két tűzoszlop között kell megjelennie. Vitasd meg vele különleges problémáidat, kérd ki a tanácsát, és add ki neki a

szükséges parancsokat.

5. Amikor a beszélgetés befejeződött, a következő szavakkal búcsúzz el a Hírnöktől: „Köszönöm a Báránynak a csodát, amelyet tettem. (A Hírnök neve) mindig, amikor szólítom, és amíg távol van, legyen kész segíteni nekem megvalósítani művemet.”

Megjegyzés: Az első híváskor – vagy hívásokkor, ez függ attól, mennyire erősen képes koncentrálni az, aki a szertartást végzi – ne mondd ki a Hírnök nevét. Mondd csak azt: „Ő”. Ha jól végzed a szertartást, a Hírnök azonnal felfedi a nevét, telepátia útján. Ellenkező esetben tarts ki, amíg sikerült megtudnod a nevet, és csak ezután kezd meg a beszélgetést. Minél gyakrabban ismétled meg a szertartást, annál erősebb lesz a Hírnök jelenléte, és annál gyorsabbak lesznek a tettei.

*

– Inkább éjszaka végezd, akkor sokkal könnyebb. Ma, az első találkozáskor, felfedi a nevét. Ez a név titok, és soha senkinek nem árulhatod el, nekem sem. Aki megtudja a Hírnök nevét, elpusztíthatja őt.

Petrus felállt, és útnak indultunk. Hamarosan a mezőre értünk, ahol a földművesek dolgoztak. Váltottunk néhány „buenos dias”-t, és folytattuk utunkat.

– Ha képletesen akarom kifejezni magam, azt mondanám, az angyal a páncél és a Hírnök a kard. A páncél minden körülmények között oltalmaz, véd, de a kard kieshet a kézről a harc hevében, megölhet egy barátot, sőt, a saját ura ellen is fordulhat. Mi több, a kard majd' mindenre jó,

kivéve a hegyén ülni – mondta, és jóízű hahotában tört ki.

*

Egy faluban álltunk meg ebédelni, és a fiú, aki kiszolgált bennünket, láthatóan rosszkedvű volt. Nem felelt kérdéseinkre, összevissza rakta elénk az ételt, és a végén sikerült leöntenie kávéval Petrus bermudáját. Láttam, ahogy a vezetőm átváltozik: feldühödött, a tulajdonost hívta, és ordítva panaszkolta az alkalmazott modortalanságát. Azzal fejezte be, hogy elvonult a mosdóba nadrágot váltani, amíg a tulajdonos a kávéfoltot igyekezett kimosni, majd kiakasztotta a sortot a napra száradni.

Amíg vártuk, hogy a délutáni nap teljesítse feladatát Petrus bermudáján, én végiggondoltam mindazt, amiről reggel beszélgettünk.

Az biztos, hogy mindannak, amit Petrus a gyerekről mondott, a nagy része helytálló. Azonkívül látomásom volt egy pusztáról és egy arcról. De az a história a Hírnökről nekem túlságosan primitívnek hatott. A XX. század kellős közepén vagyunk, és a pokol, a bűn és az ördög fogalma már nem bír különösebb jelentőséggel egy kicsit is intelligens ember számára. A Tradícióban, amelynek tanításait sokkal régebb óta követem, mint Szent Jakab Útját, a Hírnök – amelyet előítéletek nélkül Ördögnek hívnak – szellem volt, aki a Föld erőin uralkodik, és aki mindig az ember rendelkezésére áll. Nagyon gyakran használták a mágikus műveletek során, de sosem mint szövetségest vagy tanácsadót a mindennapi dolgokban. Petrus értésemmre adta, hogy felhasználhatom a Hírnök barátságát, hogy jobbá váljak a munkában és a világban általában. Az

ötlet számomra nemcsak profánnak, de gyerekesnek is tetszett.

Csakhogy teljes engedelmességet fogadtam Mme Lourdesnak. És ismét bele kellett vájnom a körmöm körömágyam nyers húsába.

*

– Nem kellett volna dühöngennem – mondta Petrus, miután továbbálltunk. – Végső soron nem rám öntötte a kávé, hanem a világra, amelyet gyűlöl. Tudja, hogy a képzelete határain túl létezik egy gigantikus világ, és az ő részvétele benne csupán arra korlátozódik, hogy korán felkel, bemegy a pékségbe, kiszolgálja a vevőket, éjjel meg maszturbál, s közben olyan nőkről ábrándozik, akiket sosem fog megismerni.

Ideje volt, hogy megálljunk sziesztázni, Petrus mégis úgy döntött, folytatjuk utunkat. Azt mondta, ez a penitencia korábbi türelmetlen magatartásáért. Nekem, aki ártatlan voltam, követnem kellett a tűző napsütésben. A Nemes Harcra gondoltam és azokra a milliókra szerte a világban, akik abban a pillanatban olyan dolgokat kénytelenek csinálni, amelyeket nem szeretnek. A Kegyetlenség gyakorlata, bár a körmöm a nyers húst vájta, nagyon jól tett nekem. Megértette velem, hogy értelmem elárulhat, olyan dolgokra vesz rá, amelyeket nem akarok, és olyan érzéseket hív elő, amelyek nem segítenek. Abban a pillanatban hajlottam rá, hogy Petrusnak igazat adjak; azaz valóban létezik egy Hírnök, akivel megbeszélhetem a gyakorlati dolgokat, s akitől segítséget kérhetek a világ bonyodalmaiban. Türelmetlenül vártam az éjszakát.

Petrus mindeközben végig a fiúról beszélt. Végül is meggyőzte magát, hogy helyesen cselekedett, és ennek alátámasztására újfent keresztényi érvet használt.

– Krisztus megbocsátott a házasságtörő asszonynak, de megátkozta a fügefát, mert nem adott neki fügét. Én sem azért vagyok itt, hogy mindig jófiú legyek.

Kész. A téma az ő részéről ezzel lezárattott. Ismét a Biblia mentette meg.

*

Már majdnem este kilenc óra volt, mire Estellába értünk. Lezuhanyoztam, aztán vacsorázni mentünk. Aymeric Picaud, a jakabi út első útikönyvének szerzője Estellát úgy írta le, mint „termékeny vidéket, ahol jó a kenyér, kiváló a bor, a hús és a hal. Folyójának, az Egának vize édes, egészséges és nagyon jó.” Nem kóstoltam bele a folyó vizébe, de ami az ételt illeti, Picaud megállapítása, nyolc évszázad távlatából, ma is érvényes. Ürücombból készült pörköltet tálaltak articsókával, és kiváló évjárátú Rioja bort. Sokáig üldögéltünk az asztalnál, hétköznapi témákról beszélgettünk, s borozgattunk. Végül Petrus kijelentette, itt az ideje, hogy felvegyem a Hírnökkel az első kapcsolatot.

Felkerekedtünk, és sétára indultunk a városban. Néhány mellékutca közvetlenül a folyóhoz vezetett – akárcsak Velencében –, s az egyikben úgy döntöttem, leülök. Petrus tudta, hogy mostantól magam vezetem a ceremóniát, ezért kissé hátramaradt.

Sokáig bámultam a folyót. A vízcsobogás egyre inkább kikapcsolt a világból, s mélységes nyugalomba ringatott. Behunytam a szememet, és elképzeltem az első

tűzoszlopot. Egy pillanatig volt némi nehézség, de aztán megjelent.

Elmondtam a rituális szavakat, s bal oldalamon megjelent a másik tűzoszlop. A közöttük lévő üres teret beragyogta a tűz fénye. Egy ideig mereven néztem ezt az úrt, próbáltam nem gondolkodni, hogy a Hírnök megjelenjen. Helyette egzotikus képek kezdtek peregni előttem – egy piramis bejárata, egy talpig aranyba öltözött nő, máglya körül táncoló, fekete férfiak. A képek gyors egymásutánban váltották egymást, és én hagytam, hadd peregjenek, összevissza csapongva. Felillant számos részlet az útból, amelyet együtt jártam Petruszal. Tájak, éttermek, erdők. Aztán váratlanul a szürke pusztaság, amelyet reggel láttam, bekúszott a két tűzoszlop közé. És ott állt, tekintetét rám függesztve, a rokonszenves ember, a szemében alattomos csillogás.

Nevetett: önkívületemben én is mosolyogtam. Egy zárt táskát mutatott felém, aztán kinyitotta, és belenézett – de onnan, ahol voltam, nem láthattam semmit. És akkor egy név kattant az agyamba: Astrain. Memorizálni kezdtem ezt a nevet, ott vibrált a két tűzoszlop között, és a Hírnök igenlően bólintott: lelepleztem, tudom, hogy hívják.

Itt volt az ideje, hogy befejezzem a gyakorlatot. Elmondtam a rituális szavakat, és kioltottam a tűzoszlopokat – először a bal oldalit, majd a jobb oldalon levőt. Kinyitottam a szememet, és az Ega folyó csobogott előttem.

– Sokkal könnyebben ment, mint vártam – mondtam Petrusnak, miután elmeséltem neki, mit láttam a tűzoszlopok között.

– Ez volt az első találkozásotok. A kölcsönös felismerés és a kölcsönös barátság találkozása. A Hírnökkel való beszélgetés termékeny lesz, ha mindennap szólítod, megvitatod vele a problémáidat, és ha pontosan meg tudod különböztetni, mikor segít valójában, s mikor állít kelepécét. Tartsd mindig készenlétben a kardodat, amikor vele találkozol.

– Hisz még nincs is kardom – feleltem.

– Épp ezért sokkal kevesebb kárt okoz majd. Mindenesetre jobb nem megkönnyíteni a dolgát.

A rituálénak vége volt, elbúcsúztam Petrustól, és a szállodába mentem. A lepedőn heverve arra a szegény pincérre gondoltam, aki felszolgált nekünk az ebédet. Kedvem lett volna visszamenni, és megtanítani neki a Hírnök szertartását, elmondani, hogy mindent meg lehet változtatni, ha az ember úgy akarja. De haszontalan próbálkozás megmenteni a világot, hiszen még önmagamat sem sikerült megmentenem.[\[12\]](#)

A szeretet

– A Hírnökkel való beszélgetés nem pusztán abból áll, hogy csak a lélek, a szellem világáról teszel fel kérdéseket – mondta másnap Petrus. – A Hírnök csak egy dologgal szolgál: segít az anyagi világban. És csak akkor nyújtja ezt a segítséget, ha te pontosan tudod, mit akarsz.

Megálltunk egy faluban, hogy igyunk valamit. Petrus sört rendelt, én egy üdítőt kértem. A kerek műanyag alátétványérban színes folyadék lötyögött. Ujjaim absztrakt

ábrákat rajzoltak a lébe; nyugtalan voltam.

– Azt mondtad, a Hírnök a fiúban testesült meg, mert mondani akart nekem valamit.

– Valami sürgőset – helyeselt Petrus.

Folytattuk beszélgetésünket a hírnökökről, angyalokról, ördögökről. Nehezemre esett elfogadni a Tradíció misztériumainak ilyen gyakorlati felhasználását. Petrus kitartott a mellett az elgondolás mellett, hogy mindig jutalmat kell keresnünk, én meg emlékeztettem rá, hogy Jézus azt mondta, a gazdagok nem léphetnek be a mennyek birodalmába.

– Jézus is megjutalmazta azt az embert, aki meg tudta sokszorozni a gazdája tallérjait. Meg aztán pusztán azért, mert szépen tudott beszélni, nem bíztak benne: csodákat kellett tennie, meg kellett jutalmaznia azokat, akik követték.

– Az én kocsmámban senki sem mondhat rosszat Jézusról – vágott közbe a tulajdonos, aki figyelemmel kísérte beszélgetésünket.

– Senki nem mond rosszat Jézusról – vágott vissza Petrus.

– Jézusról rosszat mondani annyi, mint nevét hiába a szánkra venni. Mint ahogy maguk tették itt, ezen a téren.

A tulajdonos pár pillanatig habozott. De aztán rögvest talált választ:

– Nekem ahhoz semmi közöm sem volt. Még gyerek voltam akkoriban.

– Mindig mások a vétkesek – morogta Petrus. A tulajdonos eltűnt a konyha irányában. Megkérdeztem, miről van szó.

– Ötven éve történt, a XX. század derekán, hogy egy cigányt megégettek, itt, ezen a téren. A szent ostya elleni

varázslattal és istenkáromlással vádolták. Az ügyet elnyomták a spanyol polgárháború szörnyűségei, és manapság már senki nem emlékszik az esetre. Kivéve ennek a falunak a lakóit.

– És te honnan tudod, Petrus?

– Mert én már korábban bejártam Szent Jakab Útját.

Tovább iszogattunk a kihalt kocsmában. Nagyon forrón sütött kint a nap, ez volt a mi „sziesztánk” ideje. Nem sokra rá megjelent a kocsmáros a falu plébánosával.

– Kicsodák maguk? – kérdezte a plébános.

Petrus megmutatta a hátizsákra rajzolt kagylót. Ezerkétszáz éven át itt haladtak el útjukon a zarándokok a kocsmá előtt, és a hagyomány szellemében minden zarándokot befogadtak és megvendégeltek, bármely körülmények között. A pap rögvest hangnemet váltott.

– Hogyan lehetséges, hogy Szent Jakab Útjának zarándokai rosszat mondanak Jézusról? – kérdezte több mint megrovóan.

– Itt senki nem mondott Jézusról semmi rosszat. Rosszallólag szóltunk a Jézus nevében elkövetett bűntényekről. Például a téren megégetett cigány esetéről.

A Petrus zsákján látható kagyló a kocsmáros modorát is megváltoztatta. Most már tisztelettel fordult felénk.

– A cigány átka mindmáig elkísér – mondta, a pap helytelenítő pillantásától kísérve.

Petrus makacsul tudni akarta, hogyan. A pap kijelentette, hogy ezek népi mendemondák, amelyeket az egyház soha nem támasztott alá. De a kocsmáros folytatta.

– A cigány, mielőtt meghalt, még kihirdette, hogy a falu

legifjabb gyermekébe költöznek át az ő ördögei. Amikor ez a gyerek felnő, megöregszik, és meghal, az ördögök újabb gyerekekbe költöznek. És így tovább, századokon át.

– Az itteni föld semmiben sem különbözik a környező falvakétól – mondta a pap. – Amikor őket szárazság sújtja, az minket is sújt. Amikor ott esik, és jó a termés, mi is feltöltjük a magtárainkat. Semmi olyan nem történt velünk, ami ne történt volna meg a szomszédos falvakban is. Ez az egész história csak a fantázia szüleménye.

– Azért nem történt semmi, mert elszigeteltük az Átkot – mondta a kocsmáros.

– Hát akkor látogassuk meg! – indítványozta Petrus. A pap nevetett, és azt mondta, ez a beszéd. A kocsmáros keresztet vetett. De nem mozdult egyikük sem.

Petrus kifizette a számlát, és ragaszkodott hozzá, hogy valaki vezessen el minket ahhoz a személyhez, akire az átok rászállt. A pap elnézést kért, arra hivatkozott, hogy vissza kell térnie a templomba, mert igen fontos munkát hagyott félbe miattunk. És kiment, mielőtt bármelyikünk szólhatott volna egy szót is.

A kocsmáros félelemmel teli szemmel nézett Petrusra.

– Ne aggódjon – bátorította a vezetőm. – Elegendő ha megmutatja a házat, ahol lakik. Majd mi megpróbáljuk megszabadítani a falut az átoktól.

A kocsmáros kijött velünk a délutáni napfényben fürdő, poros utcára. Együtt mentünk a falu széléig, ott egy távoli házra mutatott az út szélén.

– Mi mindig küldünk neki ételt, ruhát, minden szükségeset – szabadkozott a kocsmáros. – De még a pap sem

merészkedik el odáig.

Elbúcsúztunk tőle, s folytattuk utunkat a házig. A tulajdonos még várt egy darabig, azt remélte, elmegyünk előtte anélkül, hogy bekopognánk. De Petrus odalépett az elülső ajtóhoz, és bezörgetett. Hátrapillantottam, de a kocsmáros már eltűnt.

Egy körülbelül hatvanéves asszony nyitott ajtót. Az oldalán hatalmas fekete kutya csóválta a farkát, szemlátomást örült a hivatlan vendégeknek. Az asszony megkérdezte, mi járatban vagyunk; azt mondta, nagyon sok a dolga, éppen mos, és néhány fazék is totyog a tűzhelyen. Nem látszott meglepettnek a látogatásunktól. Arra következtettem, hogy a zarándokok, nem tudván az átokról, gyakran bezörgetnek hozzá, hajlékot kérve.

– Zarándokok vagyunk. Compostelába igyekszünk, és egy kis meleg vízre lenne szükségünk – mondta Petrus. – Tudom, hogy nem utasít vissza, asszonyom.

Az asszony kelletlenül kitérte az ajtót. Kicsi, szegényesen bútorozott, de ragyogóan tiszta helyiségbe léptünk. Elnyűtt műanyag bevonatú heverő, tálalószekrény, a tálaló fölött Jézus Szent Szívének képe függött más szentképek és egy tükörüvegből készült kereszt társaságában. A helyiségből két ajtó nyílt: az egyiket át beláttam a szobába. Az asszony a másikon ment ki Petrusszal: nyilván a konyhába.

– Éppen van egy kis forró vizem – mondta az asszony. – Adok valami edényt, aztán már mehetnek is a dolguk után. Egyedül maradtam a szobában az óriási kutyával. Jókedvűen, szelíden csóválta a farkát. Nem sokra rá visszajött az asszony egy kopott bádogedénnyel,

teletöltötte forró vízzel, és átnyújtotta Petrusnak.

– Kész. Isten áldása kísérje magukat.

De Petrus nem mozdult. Kis zacskó teát húzott elő a zsákja mélyéből, belehelyezte az edénybe, és azt mondta, szívesen megosztaná az asszonnyal azt a keveset, amije van, hálából a szíves fogadtatásért.

Az asszony, szemlátomást kelletlenül, hozott két csészét, és leült az asztalhoz Petruszal szemben. Én továbbra is a kutyát figyeltem, s közben hallgattam kettejük beszélgetését.

– Az járja a faluban, hogy ezen a házon átok ül – kezdte Petrus társalgási hangon. Úgy véltem, a kutya szemében megvillan valami, mintha ő is értené a beszédet.

– Ez hazugság! Ősrégi babona! Igya meg gyorsan a teáját, kérem, hogy mehessek végre a dolgomra.

A kutya megérezte gazdasszonya hirtelen hangulatváltását. Éber mozdulatlanságba merevedett. De Petrus változatlan nyugalommal folytatta. Lassan kitöltötte a teát, az ajkához emelte a csészét, majd visszahelyezte az asztalra, anélkül, hogy ivott volna.

– Még forró – jelentette ki. – Várjunk, amíg kihűl kissé.

Az asszony nem ült vissza. Érezhetően zavarta a jelenlétünk, s már bánta, hogy ajtót nyitott nekünk. Észrevette, hogy a kutyát figyelem, úgyhogy maga mellé szólította. Az állat engedelmeskedett, de amint a gazdasszonyához ért, rögvest megfordult, és engem nézett.

– Bizony, kedves Petrusom – mondta, folyvást engem figyelve. – Bizony, ezért jelent meg tegnap a Hírnök a gyerek képében.

Hirtelen észbe kaptam: hisz nem is én nézem a kutyát!

Amióta beléptem, ez az állat hipnotizál engem, kényszerít, hogy a tekintetemet rászegezzem. A kutya figyelt engem, és rávett, hogy végrehajtsam az akaratát. Mérhetetlen bágyadtság kezdett rajtam erőt venni, elfogott a vágy, hogy azon a szakadozott díványon álomba merüljek, hiszen olyan rettentő meleg volt kinn, s nekem annyira nem volt kedvem továbbmenni. Minden furcsának tetszett, az volt az érzésem, csapdába estem. A kutya mereven nézett rám, s minél inkább figyelt, én annál álmosabb tettem.

– Induljunk – mondta Petrus, s felém nyújtott egy csésze teát. – Igyál egy kortyot, aztán menjünk, a ház asszonya azt kívánja, hogy mielőbb távozzunk.

Tétováztam, de aztán sikerült megragadnom a csészét, s a meleg tea kissé életre keltett. Mondani akartam valamit, meg akartam kérdezni a kutya nevét, de nem jött ki hang a torkomon. Valami ébredezett a bensőmben, valami, amit Petrus nem tanított még nekem, de ez a valami most kezdett megnyilvánulni. Ellenállhatatlan vágy fogott el, hogy furcsa szavakat mondjak, amelyeknek még magam sem tudom a jelentését. Úgy véltem, Petrus tett valami szert a teámba. Minden távolodni kezdett, s nekem csak homályosan rémlett, hogy az asszony azt mondta Petrusnak, mennünk kell. Eufórikus állapotba kerültem, s gáttalanul, hangosan ömlöttek belőlem az agyamon átfutó furcsa szavak.

Az egyetlen, amit abban a szobában érzékeltem, a kutya volt. Amikor azokat a furcsa szavakat kezdtem mondogatni, amelyeket magam sem értettem, észrevettem, hogy az állat

morogni kezd. Ő megértette. Még izgatottabb lettem, és tovább mondtam, egyre hangosabban. A kutya felállt, a fogát vicsorította. Nem volt többé az a kedves állat, aki az érkezésünkkor fogadott, hanem gonosz és fenyegető fenevad volt, amely bármely pillanatban nekem ronthat. Tudtam, a szavak megoltalmaznak, ezért egyre hangosabban beszéltem, minden erőmet a kutyára irányítottam, éreztem, hogy bensőmben új, más erő éled, amely megakadályozza az állatot, hogy nekem támadjon. Ettől kezdve minden olyan volt, mint egy lassított felvétel. Érzékeltem az asszonyt, amint kiáltozva közeledik felém, próbál kifelé taszigálni, Petrus meg vissza akarja tartani a nőt, de a kutya szemernyi figyelmet sem szentelt kettejük tusakodásának. Mereven rám szegezte a szemét, s morogva-vicsorogva felemelkedett. Próbáltam megfelejteni ezt a különös nyelvet, amelyet használtam, de akárhányszor félbeszakítottam, hogy valami értelmet keressek benne, csökkent az erőm, s a kutya közeledett, és egyre ijesztőbb lett. Így hát tovább kiabálok, anélkül, hogy érteném; az asszony is kiáltozni kezd. A kutya ugat, és egyre fenyegetőbb, de amíg beszélek, biztonságban vagyok. Féktelen nevetést hallok, de nem tudom, tényleg nevetett-e valaki, vagy csak a képzeletem játszik velem.

Mintha minden egyetlen pillanatba sűrűsödött volna; szél söpört végig a szobán, a kutya borzalmasat üvöltött, és rám ugrott. Magam elé kaptam a karomat hogy legalább az arcomat védjem, egy szót ordítottam és vártam a támadást. Az állat teljes súlyával rám vetette magát, és én a műbőr huzatú díványra zuhantam. Néhány pillanatig farkasszemet

néztünk, aztán a fenevad váratlanul otthagyt engem, és kirohant.

Görcsös zokogásban törtem ki. Eszembe jutott a családom, a feleségem, a barátaim. Mélységes szeretethullám öntött el, hatalmas és érthetetlen öröm, mert ugyanakkor tudatában voltam a kutyával imént törtéteknek is. Petrus karon ragadott és kivezetett, mindketten éreztük, ahogy az asszony kifelé tuszkol bennünket. Körülnéztem, de a kutyának nyomát sem láttam. Átöleltem Petrust, és sírtam, csak sírtam, miközben elindultunk a napsütésben.

*

Képtelen lennék felidézni magamban azt az útszakaszt: csak egy kút mellett tértem magamhoz, amint Petrus vizet fröcskölt az arcomba és a tarkómra. Kértem, adjon egy kortyot, de azt válaszolta, ha most iszom, azon nyomban kihányom. Kissé émelyegtem, de különben jól voltam. Végtelen szeretet öntött el mindenki és minden iránt. Körbepillantottam, láttam az út menti fákat, a kis kutat, ahol megpihentünk, éreztem a friss szellőt, hallottam az erdőben daloló madarakat. Megláttam az angyalom arcát, ahogy Petrus előre megmondta. Megkérdeztem, messze vagyunk-e az asszony házától. Azt felelte, hogy körülbelül tizenöt percnyi járásra.

– Nyilván szeretnéd tudni, mi történt – mondta Petrus.

Igazából ennek szikrányi jelentősége sem volt. Örültem a bennem szétáradó végtelen szeretetnek. A kutya, az asszony, a kocsmáros – mind-mind távoli emlékképek voltak, és az égvilágon semmi közük nem volt ahhoz, amit most éreztem. Szóltam Petrusnak, szeretnék járni egy

kicsit, mert már jól vagyok.

Felkerekedtünk és visszamentünk Szent Jakab Útjára. A délután hátralevő részében alig-alig szólaltam meg, elmerültem abban a kellemes érzésben, amely mindent betöltött. Olykor átfutott az agyamon, hogy Petrus talán kábítószerrel tett a teámba, de ez végül is lényegtelen volt. Csak az volt a fontos, hogy látom a hegyeket, a patakokat, az út menti virágokat, angyalom dicsőséges arcvonásait.

Este nyolc óra volt már, amikor egy szállodához értünk, és én továbbra is – bár már nem akkora intenzitással – belemerültem a boldogság állapotába. A portás elkérte az útlevelemet, hogy beírjon a nyilvántartásba: átnyújtottam az okmányt.

– Ön Braziliából jött? Már jártam ott. Ipanemában, a tengerparton laktam egy szállodában.

Ez a képtelen megjegyzés visszazökkentett a valóságba. A jakabi út kellős közepén, egy többszázados múltú faluban van egy szállodás, aki ismeri az ipanemai tengerpartot.

– Készen állok a beszélgetésre – fordultam Petrushoz. – Tudnom kell mindent, ami ma történt.

A boldogság érzése elszállt. A helyére újra befurakodott a józan ész, az ismeretlentől való félelmeivel, annak sürgető és abszolút szükségszerűségével, hogy ismét két lábon álljak a földön.

– Majd vacsora után – mondta Petrus.

*

Petrus megkérte a szállodást, kapcsolja be a televíziót, de vegye le a hangot. Azt mondta, ez a legjobb módszer arra, hogy mindent halljak, anélkül, hogy túlságosan sok

kérdést tennék fel, mivel figyelmem egy részét leköti az, ami a tévében zajlik. Megkérdezte, meddig emlékszem a történetekre. Azt válaszoltam, mindenre emlékszem, kivéve a kútig vezető utat.

– Ennek semmi jelentősége az események szempontjából – mondta Petrus. A tévében éppen film kezdődött, valami szénbányászatról szóló alkotás. A szereplők század eleji ruhákat viseltek.

– Tegnap, amikor megsejtettem a Hírnököd sürgetését, tudtam, hogy Szent Jakab Útján harc veszi kezdetét. Te azért vagy itt, hogy megtaláld a kardodat és megtanuld a RAM-gyakorlatokat. De minden alkalommal, amikor a vezető zarándokot kalauzol, előadódhat legalább egy olyan körülmény, amelyik kikerül mindkettejük ellenőrzése alól, és amely egyfajta gyakorlati tesztje mindannak, amit tanultak. A te esetedben ez volt a kutyával való találkozás. A harc részleteit és azt, hogy miért lakozik egy állatban oly sok ördög, majd később elmagyarázom neked – folytatta. – Most az a fontos, hogy megértsd: az asszony már hozzászokott az Átokhoz. Ő ezt normális dologként fogja föl, és az ő összezsugorodott világában ez valami jónak látszik. Megtanulta nagyon kevéssel beérni, pedig az élet bőkezű, mindig sokat akar nyújtani nekünk. Miközben te kiűzted az ördögöket abból a szegény asszonyból, a te világegyetemed is egyensúlyát veszítette. Már beszélgettünk arról a kegyetlenségről, amelyet az emberek képesek maguk ellen fordítani. Számtalanszor, amikor megpróbáljuk a jót megmutatni, azt, hogy az élet bőkezű, az emberek azzal utasítják el ezt az eszmét, hogy az ördög

sugallata. Senki sem szeret túlzottan sokat kérni az élettől, mert fél a kudarctól. De aki meg akarja vívni a Nemes Harcot, annak úgy kell szemlélnie a világot, mint egy hatalmas kincstárat, amely csak arra vár, hogy fölfedezzék és kiaknázzák.

Petrus megkérdezte, mit csinálok itt, Szent Jakab Útján.

– A kardomat keresem – válaszoltam.

– És mire kell neked a kard?

– Mert meghozza számomra a Tradíció erejét és bölcsességét.

Éreztem, hogy a válaszom nem elégítette ki teljes mértékben. De ő folytatta:

– Azért vagy itt, mert kárpótlást keresel. Mersz álmodozni, és mindent megteszel azért, hogy az álmodat valóra váltsd. Pontosabban kell tudnod, mi a szándékod a kardoddal, és ennek még az előtt világossá kell válnia számodra, mielőtt célba érünk. Bár egy dolog a javadra szól: kárpótlást keresel. Azért teszed meg ezt az utat, mert jutalomra vágysz az erőfeszítéseidért. Már észrevettem, hogy mindent felhasználsz, amit megtanítok neked, gyakorlati célt keresel benne. Ez nagyon pozitív dolog. Csak az hiányzik, hogy a RAM-gyakorlatokat összeegyeztessed a saját intuícióddal. A szíved szava fogja meghatározni a kardod felfedezésének és alkalmazásának megfelelő módját. Ellenkező esetben a RAM-gyakorlatok belévesznek a Tradíció haszontalan bölcsességébe.

Petrus, más szavakkal ugyan, de már korábban is elmondta ezt nekem, és én egyetértettem vele, de nem erre voltam most kíváncsi, nem ezt akartam tudni. Két olyan

dolog esett meg velem, amelyeket nem tudtam megmagyarázni: az a különös nyelv, amelyen beszéltem, és az a túlcsonduló öröm és szeretet, amelyet a kutyától való szabadulás után éreztem.

– Boldogságérzésed magyarázata az, hogy gesztusodat Agapé ihlette.

– Sokadszor említed Agapét, de mindmostanáig nem magyaráztad el egyértelműen, ki, mi is ő. Az az érzésem, hogy a szeretet egyik magasabb rendű formájára vonatkozó valamiről van szó.

– Pontosan. Rövidesen elérkezik az a pillanat, amikor megtapasztalod azt az intenzív szeretetet, amelyik felemésztí az, aki szeret. Addig is elégedj meg azzal a tudattal, hogy Agapé szabadon megnyilvánul benned.

– Már korábban is elfogott néha ez az érzés, de sokkal rövidebb időre, és valahogy másként. Például egy szakmai siker vagy egy eredményes hódítás után töltött el, vagy olyankor, amikor úgy éreztem, a szerencse kegyes hozzám. S miközben ez az érzés jelentkezett, én magamba zárkoztam, féltem, hogy túlságosan hevesen élem át. Hogy ez az öröm esetleg irigységet kelt másokban, vagy hogy nem vagyok méltó rá.

– Mindnyájan átesünk ezen, mielőtt megismerjük Agapét – mondta Petrus, s közben tekintetet a tévé képernyőjére függesztette.

Arról a furcsa nyelvről is kérdeztem, amelyen akkor beszéltem.

– Az számomra is meglepetés volt. Nem tartozik Szent Jakab Útjának gyakorlatai közé. Karizmáról van szó, és a

római út RAM-gyakorlatainak a része.

Már hallottam ezt-azt a karizmákról, és megkértem Petrust, magyarázza el kicsit bővebben.

– A karizmák a Szentlélek adományai, s személyekben testesülnek meg. Sokféle létezik: a gyógyítás, a csodák adománya, a jövendölés és a többi. Te a nyelveken szólás adományát tapasztaltad meg, ugyanazt, amit az apostolok tapasztaltak Pünkösöd napján. A nyelveken szólás adománya a Lélekkel való közvetlen kommunikációval kapcsolatos. Elmélyült imádkozásra, ördögűzésre és – mint a te esetedben – megismerésre szolgál. Az úton töltött napok és a RAM-gyakorlatok, meg az a veszély, amelyet a kutya jelentett számodra, véletlenül felébresztették benned a nyelveken szólás képességét. Nem fordul elő veled még egyszer, hacsak meg nem találsz a kardodat, és úgy döntesz, hogy végigjárod a római utat. Akárhogy is lesz, ez kedvező előjel volt.

Néztem a tévét, hang nélkül. A bánya történetét beszélő, vitatkozó férfiak és nők képsorai váltották föl. Aztán egy színész és egy színésznő csókolózott.

– Még valami – folytatta Petrus. – Előfordulhat, hogy viszontlátod a kutyát. Ne próbáld újraéleszteni a nyelveken szólás képességét, mert nem jön vissza többé. Bízzál az intuíciódban, aszerint cselekedj. Megtanítok neked egy olyan RAM-gyakorlatot, amelyik felébreszti ezt az intuíciót. Ily módon apránként megismered agyad titkos nyelvezetét, s ez életed minden pillanatában hasznodra válik.

Petrus kikapcsolta a televíziót, éppen akkor, amikor kezdett érdekelni a cselekmény. Aztán a bárpulthoz ment,

és kért egy üveg ásványvizet. Mindketten ittunk egy keveset, ő meg fogta az üveget a maradék vízzel, és magával vitte.

Kiültünk a szabadba; néhány percig egyikünk sem szólalt meg. Körülölelt minket az éjszaka csöndje, és az égi Tejút folyást úti céломra emlékeztetett: meg kell találnom a kardomat.

Egy idő után Petrus megtanította A VÍZ GYAKORLATÁ-t.

AZ INTUÍCIÓ ÉBRESZTÉSE (A VÍZ GYAKORLATA)

Csinálj tócsát olyan sima felületen, amelyik nem issza magába a vizet. Nézd egy ideig ezt a tócsát. Aztán kezdj játszani vele, minden cél, elképzelés nélkül. Rajzolj vonalakat, anélkül, hogy bármit ábrázolni akarnál. Végezd a gyakorlatot egy héten keresztül, alkalmanként legalább tíz percig tartson.

Ne várj praktikus eredményt ettől a gyakorlattól, mert az csupán arra szolgál, hogy felébressze az Intuíciódat, amely bármikor jelentkezik a nap hátralevő részében, mindig bízd rá magad.

*

– Fáradt vagyok, megyek aludni – közölte később. – De te most végezd el a gyakorlatot. Ébreszd fel újra az intuíciódat, a titkos énedet. Ne törődj a logikával, mert a víz folyékony elem, nem egykönnyen adja meg magát. De apránként, erőszak nélkül, új viszonyt épít közted és az univerzum között.

Mielőtt belépett a szállodába, még hozzátette:

– Nem mindig esik meg, hogy egy kutya segít az embernek.

*

Egy kicsit még élveztem az éjszaka frissességét és csöndjét. A szálloda távol esett a várostól, és az előttem húzódó út kihalt volt. Eszembe jutott a szállodás, aki járt lpanemában, és bizonyára abszurdnak találja, hogy a tengerpart helyett itt, ezen a száraz vidéken töltöm az időmet, ahol mindennap szinte fúriaként csap le a tűző napsütés.

Lassacskán elálmosodtam, és úgy döntöttem, elvégzem a gyakorlatot. Az üveg tartalmát a cementpadlóra öntöttem. Rögtön tócsa keletkezett. Nem volt formája, semmire sem hasonlított, és nem is akartam semmiféle alakzatot felfedezni benne. Ujjaim sétára indultak a hideg vízben, s olyasfajta hipnózis kerített hatalmába, amelyet az ember a tüzet bámulva érez. Nem gondoltam semmire, egyszerűen csak játszadoztam. Szórakoztam egy tócsa vízzel. Néhány vonalat húztam a szélére: ázott nap kezdett kirajzolódni, de aztán rögvést összefolyt. Nyitott tenyérrel a tócsa közepébe csaptam; a víz szertefröccsent, telepötyözte a cementpadlót: szürke alapon fekete csillagok. Teljesen átadtam magam ennek az abszurd gyakorlatnak, amelynek célja ugyan szikrányi sem volt, de jólesett csinálni. Éreztem, hogy az agyam szinte teljesen kikapcsol, amit máskor csak hosszas meditáció és lazítás révén sikerült elérnem. Ugyanakkor valami azt súgta, hogy bensőm mélyrétegeiben, agyam titkos zugaiban ismeretlen erő veszi birtokba a testemet, s készül megjelenni. Sokáig

játszadoztam a víztócsával, és nehezemre esett abbahagyni a gyakorlatot. Ha Petrus az utazás kezdetén tanítja meg nekem a víz gyakorlatát, teljes bizonyossággal azt állítottam volna, hogy az egész csak időpocsékolás. De most, hogy különös nyelveken beszéltem, ördögöket űztem el, az a tócsányi víz kapcsolatot létesített – bár még nagyon törekenyet – köztem és fent a Tejút között. Visszatükrözte csillagait, ábrákat formázott, amelyeket nem tudtam megfejteni, s nem azt az érzést keltette bennem, hogy elvesztegetem az időmet, hanem a világgal való érintkezés új lehetőségét sugallta. A lélek titkos kódját, azt a nyelvet, amelyet oly kevésbé ismerünk, és alig hallunk meg. Amikor felocsúdtam, eléggé későre járt. Az előcsarnok fényei már kialudtak, és én zajtalanul léptem be. Szobámba érve újra szólítottam Astraint. Most tisztábban jelent meg, és egy ideig meséltem neki a kardomról és az életcéljaimról. Ő nem válaszolt, de Petrus azt mondta, hogy a hívások során Astrain élő és hatalmas jelenlétté válik mellettem.

A házasság

Logroño egyike a legnagyobb városoknak, amelyen a zarándokok átkelnek a jakabi út során. Ezt megelőzően az egyetlen nagyváros, amelyen áthaladtunk, Pamplona volt – ennek ellenére nem éjszakáztunk ott. Aznap délután, amikor Logroño-ba értünk, a város nagy ünnepségre készülődött, és Petrus javasolta, hogy maradjunk, legalább arra az éjszakára.

Én már hozzászóltam a mezők csöndjéhez és

végtelenségéhez, és ezért nem voltam elragadtatva az ötlettől. Öt nap telt el a kutyával való incidens óta, és én minden éjjel szólítottam Astraint, és elvégeztem a víz gyakorlatát. Sokkal nyugodtabb voltam, tudatosult bennem, milyen fontos szerepet játszik Szent Jakab Útja az életemben, s majd a későbbiekben is. A táj sivársága, az általában szegényes étel és az egész napos gyaloglás ellenére valóságos álomban éltem.

Mindez hirtelen a messzeségbe vezett aznap, amikor Logroño-ba érkeztünk. A mezők forró, de tiszta levegőjével ellentétben a város tele volt bűzös autókkal, újságírókkal és televíziós forgatócsoportokkal. Petrus belépett az első útba eső bárba, hogy megkérdezze, mi történik itt.

– Az úr nem tudja? M. ezredes lányának ma van az esküvője – válaszolta a tulajdonos. – Óriási nyilvános bankett lesz itt a téren, úgyhogy ma korábban zárunk.

Szabad szoba egyetlen hotelben sem volt, de végül sikerült szállást találnunk egy idős házaspárnál, akik felfedezték Petrus hátizsákján a kagylót. Megfürödtünk, én felvettem az egyetlen hosszú nadrágot, amelyet magammal hoztam, aztán kimentünk a térre. Ott szorgoskodó emberek tucatjai izzadtak fekete ruhában a ponyvatetők alatt, az utolsó simításokat végezték a téren felállított asztalokon. A spanyol TV felvette az előkészületeket. Egy kis utcán át a Santiago el Real-plébániához sétáltunk, ahol épp kezdetét vette a szertartás.

Jól öltözött emberek – a nők arcán a nagy melegben olvadozott a smink, a gyerekek fehér ruhában, morcos pillantással – léptek be a templomba. Néhány petárda

pukkant a fejünk fölött, majd a főkapu elé hatalmas fekete limuzin gördült. A vőlegény érkezett meg. Petrusnak és nekem nem sikerült bejutnunk a zsúfolt templomba, így a téren várakoztunk.

Petrus tett egy kört, én meg leültem az egyik padra, várva az esküvői ceremónia végét és a bankett kezdetét. Mellettem egy pattogatottkukorica-árus ült, ő is a szertartás végét várta, óriási forgalom reményében.

– Magát is meghívták? – kérdezte az árus.

– Nem – válaszoltam. – Zarándokok vagyunk a compostelai úton.

– Madridból közvetlen vonat indul oda, és ha a hatórással megy, akkor a szállás ingyen van.

– De mi zarándokúton járunk.

Az árus rám bámult, és óvatosan megjegyezte:

– A zarándoklat a szenteknek való.

Úgy döntöttem, nem erőltetem a témát. Az öreg mesélni kezdte, hogy van egy férjes lánya, aki most különváltan él a férjétől.

– Franco idején sokkal több volt a tisztelet – mondta. – Manapság senki nem törődik igazán a családdal.

Bár idegen országban voltam, ahol nem tanácsos politikai vitába bonyolódni, ezt már mégsem hagyhattam szó nélkül. Azt mondtam, hogy Franco diktátor volt, és semmi sem lehetett jobb az ő idejében. Az öreg elvörösödött.

– Kicsoda az úr, hogy így beszél?

– Ismerem az országa történelmét. Ismerem népének szabadságharcát. Olvastam a spanyol polgárháború büntetteiről.

– Hát én részt vettem a háborúban. Nyugodtan beszélhetek, mert az én családom vére is folyt. A történelem, amelyet az úr olvasott, engem nem érdekel; engem az érdekel, hogy mi történt a családommal. Én harcoltam Franco ellen, de azután, hogy ő győzött, jobb lett az életem. Nem vagyok szegény, van egy kis pattogatott kukoricás kocsim. Ez a mostani szocialista kormány nem segített abban, hogy ezt elértem. És most rosszabbul élek, mint azelőtt.

Eszembe jutott, mit mondott Petrus: az emberek nagyon kevéssel is beérik az életükben. Úgy döntöttem, nem feszegetem tovább a témát, s inkább átültem egy másik padra.

Petrus jött vissza, s leült mellém. Elmeséltem neki a kukoricás históriáját.

– Nagyon jó dolog beszélgetni – jegyezte meg –, főleg, amikor az ember meg akarja győzni magát arról, amiről beszél. Az Olasz Kommunista Párt tagja vagyok, s eddig nem ismertem éned fasiszta oldalát.

– Micsoda? Énem fasiszta oldalát? – kérdeztem ingerülten.

– Te segítettél az öregnek abbéli meggyőződésében, hogy Franco jobb volt. Talán sose tudta volna meg, miért. Most már tudja.

– Hát igencsak meg vagyok lepve, hogy az OKP hisz a Szentlélek adományaiban.

– Az ember törődik vele, mit szólnak a szomszédok – mondta Petrus. A pápát utánozta.

Mindketten nevettünk. Újabb petárdák pukkantak. Zenekar lépett az emelvényre, a zenészek hangolni kezdték

zeneszerszámaikat. Az ünnepség bármely pillanatban elkezdődhetett.

Az égre néztem. Lassan beesteledett, itt-ott már megjelentek a csillagok. Petrus odament az egyik pincérhez, és szerzett két műanyagpoharat tele borral.

– Közvetlenül az ünnepség kezdete előtt inni szerencsét hoz – mondta, és felém nyújtotta az egyik poharat. – Kóstold meg. Segít elfeledni az öreg pattogatottkukorica-árust.

– Már nem gondolok rá.

– Pedig nem ártana. Mert ami történt, az a helytelen viselkedés jelképes üzenete. Mindig megpróbálunk híveket toborozni a mi univerzum-magyarázatainknak. Úgy véljük, hogy minél többen hiszünk ugyanabban a dologban, attól majd valósággá válik. De ez úgy, ahogy van, nem igaz. Nézz csak körül – folytatta. – Óriási ünnepség készülődik, mindjárt kezdődik. Számos dolgot ünnepelnek egy időben: az apa álmát, hogy kiházasítja a lányát; a lány álmát, hogy férjhez megy; a vőlegény álmát. Ez rendjén is van, hiszen ők hisznek ebben az álomban, és meg akarják mutatni mindenkinek, hogy célhoz értek. Ez az ünnep nem arra szolgál, hogy bárkit is meggyőzzön, és ezért lesz szórákzó. Minden azt mutatja, hogy ezek az emberek megválták a szeretet Nemes Harcát.

– De Petrus, te meg akarsz engem győzni. Te vezetsz engem Szent Jakab Útján.

Hidegen nézett rám.

– Én megtanítom neked a RAM-gyakorlatokat. De csak akkor sikerül elérned a kardodat, ha rájössz, hogy a

szívedben van az út, az igazság és az élet.

Petrus az égre mutatott, ahol a csillagok már jól láthatóan ragyogtak.

– A Tejút mutatja az irányt egészen Composteláig. Nincs olyan vallás, amelyik képes lenne egyesíteni az összes csillagot, mert ha ez bekövetkezne, az univerzum gigantikus üres térré változna, és elveszítené a létjogosultságát. Minden csillagnak – és minden embernek – megvan a maga tere és a jellemző sajátosságai. Vannak zöld, sárga, kék, fehér csillagok, vannak üstökösök, meteorok, meteoritok, ködfoltok és gyűrűk. Az, ami innen lentről egyforma pontok sokaságának látszik, valójában millió és millió különféle dolog, szétszórva a térben, túl az emberi felfogóképesség határain.

Petárda pukkant, a fénye pár pillanatra bevilágította az eget. Zölden csillogó fényzuhatag az égen.

– Korábban csak a zaját hallottuk, mert nappal volt. Most láthatjuk a fényét is – mondta Petrus. – Ez az egyetlen változás, amelyet az ember képes észrevenni.

*

A menyasszony kilépett a templomból, az emberek rizzsel szórták meg, és éljeneztek. Karcsú lány a maga tizenhét évével, a karját egy díszegyenruhás fiú karjába öltve. Mindenki kitódult a templomból, és a térre igyekezett. – Nézd M. ezredest! Láttad a menyasszony ruháját?! Gyönyörű! – hallottuk körülöttünk a lányok megjegyzéseit. A meghívottak körülülték az asztalokat, a pincérek bort töltögettek, s a zenekar rázendített. Az öreg pattogatottkukorica-árust azon nyomban körülfogta

tömegnyi zsvajgó gyerek, nyújtogatták a pénzt, aztán a zacskókat elszórták a földön. Elgondoltam, hogy Logroño lakói számára, legalábbis ezen az éjszakán, megszűnt a világ, a nukleáris háború fenyegető réme, a munkanélküliség, a bűnözés. Ez az ünneplés éjszakája volt, a téren álló asztalok a népre vártak, és mindenki fontosnak érezte magát.

Egy tévéstáb közeledett felénk, s Petrus elrejtette az arcát. De a stáb egyenesen továbbment, egy vendéget kerestek, akit a közelünkben találtak meg. Rögtön megismertem: Manolo volt az, a spanyol szurkolótábor vezetője a mexikói futball-világbajnokságon. Amikor az interjú véget ért, hozzáléptem. Mondtam, hogy brazil vagyok, ő meg tettetett ingerültséggel reklamált egy ellopott gólt a világbajnokság első meccsén.[13] De aztán rögtön megölelt és kijelentette, hogy eljön az az idő, amikor megint Brazíliának lesznek a legjobb focistái a világon.

– Hogyan tudja követni a játékot, ha mindig háttal áll a pályának, hogy a szurkolókat vezényelje? – kérdeztem. Ez volt az egyik dolog, ami a leginkább felkeltette az érdeklődésemet a VB-közvetítéseken.

– Ez az én örömöm. Segíteni a szurkolóknak hinni a győzelemben.

Végül, mintha ő is vezető lenne Szent Jakab Útján, így összegezte:

– A hit nélküli szurkolótábor még a győzelemre álló csapattal is elveszítettetheti a mérkőzést.

Manolót rövidesen elragadták mások, és én elgondolkodtam a szavain. Bár sosem járta meg a jakabi

utat, mégis tudja, mit jelent megvívni a Nemes Harcot.

Észrevettem, hogy Petrus behúzódott egy zugba, nyilvánvalóan zavarta a tévések jelenléte. Csak amikor a jupiterlámpák kialudtak, akkor jött elő a fák árnyékából, s kicsit megkönnyebbült. Kértünk két pohár bort, én megvettem magamnak egy tál hasét, majd Petrus talált szabad asztalt, ahová leülhettünk, más meghívottakkal együtt.

Az ifjú házások felvágták a hatalmas tortát. Megint felhangzott az éljenzés.

– Vélhetően szeretik egymást – gondolkodtam hangosan.

– Hát persze, hogy szeretik egymást – mondta a mellettünk ülő, sötét öltönyös úr. – Maga már látott olyat, hogy valaki más okból házasodik?

Magamba fojtottam a választ, mert eszembe jutott, mit mondott Petrus a pattogatottkukorica-árussal kapcsolatban. De a vezetőm nem hagyta annyiban a dolgot.

– A szeretet melyik formájára gondol az úr? Erószra, Philoszra vagy Agapéra?

Az úr értetlenül bámult. Petrus felállt, újratöltötte a poharát, és kért, hogy sétáljunk egyet.

*

– Három görög szó jelöli a szeretetet – kezdte. – Ma Erósz megtestesülését látod, a két ember közötti érzést.

Az ifjú pár belemosolygott a kamerákba és fogadták a jókívánságokat.

– Úgy látszik, ők ketten szeretik egymást – mondta, az ifjú párra utalva. – Úgy gondolják, a szerelem erősödik majd. Rövidesen egyedül kell megbirkózniuk az étellel, otthont

teremtnek, és ugyanabban a kalandban vesznek részt. Emiatt a szerelem nagy és magasztos. A fiú karriert csinál a hadseregben, a lánynak meg kell tanulnia főzni és tökéletes háziasszonnyá kell válnia, hiszen erre nevelték gyerekkora óta. Követi a férjét, gyerekeik születnek, és ha úgy érzik, hogy együtt alkotnak valamit, ez azt jelenti, hogy megvívják a maguk Nemes Harcát. Tehát, minden nehézséggel együtt, boldogok lesznek. Váratlanul azonban a történet, amelyet most meséltem, egész más fordulatot vehet. A fiú kezdi úgy érezni, nem eléggé szabad többé, hogy kibontakozhasson benne Erósz, mindaz a szerelem, amelyet más nők iránt érez. A lány meg kezdi úgy érezni, hogy a karrierjét, egy ragyogó élet lehetőségét áldozta fel a férje kedvéért. Tehát ahelyett, hogy együtt alkotnának, mindketten úgy fogják hinni, megfosztattak a megálmodott szerelemtől. Erósz, a lélek, amely egyesíti őket, csak a rossz oldalát kezdi mutatni. És az, amit Isten az ember legnemesebb érzésének szánt, a gyűlölet és rombolás forrása lesz.

Körülnéztem. Erósz a legkülönfélébb párokban volt jelen. A víz gyakorlata felébresztette a szívem szavát, és én most más szemmel láttam az embereket. Talán az erdőben töltött magányos napok, talán a RAM-gyakorlatok okozták ezt. De érezhettem a Jó Erósz és a Rossz Erósz jelenlétét, pontosan úgy, ahogyan Petrus leírta.

– Figyeld csak, milyen érdekes – mondta Petrus, mert ugyanazt vette észre. – Függetlenül attól, hogy jó vagy rossz, Erósz arca sosem egyforma, senkiben sem, pontosan úgy, ahogy a csillagok sem egyformák,

amelyekről félórával ezelőtt beszéltem. És senki nem menekülhet el Erósz elől. Mindnyájunknak szükségünk van a jelenlétére, még akkor is, ha Erósz gyakran azt az érzést kelti bennünk, hogy távol vagyunk a világtól, bezárva magányosságunkba.

A zenekar most keringőt játszott. Néhányan az emelvény előtti kis, szabad térre mentek táncolni. Az alkohol kezdett a fejekbe szállni, mindenki izzadt már, és egyre vidámabb lett. Észrevettem egy kék ruhás lányt, aki nyilván csak arra a pillanatra várt, hogy felcsendüljön a keringő, és végre táncolhasson azzal, aki a karjába zárja, akiről álmodozott, amióta csak kilépett a gyerekkorból. Tekintete egy jól öltözött, világos öltönyös fiú mozdulatait követte, aki a barátai karéjában álldogált. Jókedvűen beszélgettek, észre sem vették, hogy elkezdődött a keringő, s hogy alig néhány méternyire egy kék ruhás lány állhatatosan nézi az egyiküket.

A kisvárosokról gondolkodtam, a gyerekkorban megálmodott házasságokról a kiválasztott fiúval.

A kék ruhás lány észrevette, hogy nézem, és otthagytta a táncteret. Ez volt az a pillanat, amikor a fiú tekintete keresni kezdte. Amint felfedezte a többi lány között, élénken tovább társalgott a haverjaival.

Felhívtam Petrus figyelmét kettejükre. Egy ideig ő is nyomon követte ezt a szemezős játékot, aztán visszatért a poharához.

– Úgy viselkednek, mintha szégyellnék kimutatni, hogy szeretik egymást – hangzott egyetlen megjegyzése.

Egy lány velünk szemben kitartóan nézett bennünket.

Körülbelül fele olyan idős lehetett, mint mi. Petrus fogta a poharát, s a lányra emelte. Ő zavartan felnevetett, a szülei felé intett szinte bocsánatkérően, hogy nem jöhet közelebb. – Ez a szerelem szép oldala – mondta Petrus. – A kihívó szerelem két messziről jött, idősebb idegennel, akik holnap már mennek is tovább. Egy olyan világba, amelyet a lány is szeretne bejárni.

Éreztem Petrus hangján, hogy egy kissé fejébe szállt a bor. – Ma a szerelemről beszélünk! – jelentette ki vezetőm, kicsit hangosan. – Arról az igaz szerelemről fogunk beszélgetni, amely egyre erősödik, amely a világot mozgatja, s amely bölccsé teszi az embert!

A közelünkben egy elegáns asszony szemlátomást szemernyi figyelmet sem szentelt az ünnepségnek. Asztaltól asztalig járt, összeszedte a poharakat, tányérokat, tálakat.

– Nézd csak ott azt az asszonyt – szólt Petrus –, azt, aki az edényeket rakosgatja. Ahogy az előbb mondtam már neked, Eróznak számtalan arca van, s ez is az egyik közülük. Ez a frusztrált szerelem, amely más boldogtalanságában valósul meg. Megcsókolja az ifjú párt, de magában azt mormogja, hogy nem egymásnak teremtették őket. Megpróbálja rendbe rakni a világot, mert őbenne magában rendetlenség van. Itt meg – mutatott egy másik házaspárra, az asszonyon erős smink, a haja feltornyozva –, íme, az elfogadott Erósz. A társadalmi szerelem, az érzelem leghalványabb nyoma nélkül. Az asszony elfogadta a szerepét, minden kapcsolatot megszakított a világgal és a Nemes Harccal.

Idős házaspárra mutatott az egyik asztalnál.

– Vagy ők ketten. Nem hagyták, hogy megfertőzze őket az álszentség, mint oly sokakat. A külsejük után ítélve valószínűleg földművesek. Az éhség és a szükség rákényszerítette őket, hogy együtt dolgozzanak. Megtanulták a gyakorlatokat, amelyeket te is ismersz, anélkül, hogy valaha is hallottak volna RAM-ról. Mert a szerelem erejét a saját munkájukból merítik. Ebben az esetben Erósz a legszebb arcát mutatja, mert egyesül Philosszal.

– És mi a Philosz?

– Philosz a szeretet barátság formájában. Ez az, amit én érzek irántad, és mások iránt. Amikor Erósz lángja nem tud már úgy lobogni, Philosz az, aki összetartja a házaspárokat.

– És Agapé?

– Még nincs itt az ideje, hogy Agapéről beszéljünk. Agapé benne van Erószban és Philoszban, de ez csupán egy kifejezés. Menjünk, mulassunk, hisz ünnep van, s hagyjuk az emésztő szeretetet – azzal Petrus újra teletöltötte a poharát.

Körülöttünk igencsak emelkedett hangulat uralkodott. Petrus becsípett, ezen eleinte kissé megütköztem. De eszembe jutottak az egyik délután mondott szavai, hogy a RAM-gyakorlatoknak csak akkor van értelmük, ha az átlagember is végrehajthatja őket.

Ezen az éjszakán Petrust olyannak találtam, mint bármely más halandót. Haver volt, baráti, hátba veregette az embereket, társalgott azokkal, akik figyeltek rá. Nem sokra

rá már olyan részeg volt, hogy karon kellett fognom, s így visszaterelni a szállásunkra.

Útközben aztán elemezgettem a helyzetet. Én kalauzoltam a vezetőmet. Rájöttem, hogy Petrus az egész utazásunk alatt soha egy pillanatig sem akart nálam bölcsebbnek, szentebbnek vagy jobbnak látszani. Mindent azért csinált, hogy átadja nekem a RAM-gyakorlatokkal szerzett tapasztalatait. Egyébként azonban presztízskérdést csinált belőle, hogy megmutassa, éppen olyan ember, mint a többiek, akik érzik Erósz, Philoszt és Agapét.

Ez az, amitől én erősebbnek éreztem magam. Szent Jakab Útja a hétköznapi halandóké.

Az elragadtatás

Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is... és ha jövődőt tudok is mondani... és ha egész hitem van is, ugyanannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok.^[14]

Petrus megint Szent Pált idézte. Számára az apostol volt Jézus üzenetének nagy, titokzatos tolmácsa. Azon a délutánon éppen horgásztunk, azután, hogy az egész délelőttöt gyaloglással töltöttük. Egyetlen hálnak sem akarózott a horogra akadni, de vezetőm a legkevésbé sem izgatta magát emiatt. Szerinte a horgászás többé-kevésbé az embernek a világhoz való viszonyát szimbolizálja: tudjuk, mit akarunk, és el is érjük, ha kitartóak vágjunk, de az idő, amely a célhoz jutásig eltelik, Isten segítségétől függ.

– Mindig hasznos, ha életed valamely fontos döntése előtt valami lassú dolgot csinálsz – mondta Petrus. – A zen szerzetesek azt hallgatják, hogyan nőnek a sziklák. Én horgászni szeretek.

De akkor, abban a nagy melegben, bármily vörösek és lomhák voltak is a halak – szinte a víz színén lebegtek –, nem kapták be a horgot. Kint volt a zsinór, vagy bent a vízben, az eredményt tekintve édesmindegy volt. Úgy döntöttem, feladom; inkább sétálok egyet a környéken. Elmentem egy elhagyott temetőig nem messze a folyótól – a kapuja a temető méreteihez képest aránytalanul nagy volt –, majd csatlakoztam Petrushoz. Kérdeztem a temető felől. – A kapuja egy régi zarándokispotályé volt – válaszolta –, amely aztán elhagyatottá vált, és később valakinek az az ötlete támadt, hogy a kapuját felhasználja a temetőhöz.

– Amelyik szintén elhagyatott.

– Így van. Ebben az életben a dolgok igen rövid ideig tartanak.

Megjegyeztem, hogy az elmúlt éjjel az ünnepségen igencsak keményen ítékezett az emberekről. Petrus nagyon meglepődött ezen. Kijelentette, hogy csak általánosságban beszélgettünk, s egyáltalán nem arról volt szó, amit mi a személyes életünkben megtapasztaltunk. Mindnyájan Erószst keressük, s amikor Erósz kezd Philosszá alakulni, úgy véljük, hogy a szeretet haszontalan. Nem vesszük észre, hogy Philosz vezet el a szeretet magasabb rendű formájához, Agapéhoz.

– Beszélj még Agapéről – kértem.

Petrus azt felelte, hogy Agapéről nem lehet beszélni,

Agapét át kell élni. Ha minden jól megy, még azon a délutánon megmutatja nekem Agapé egyik arcát. Ehhez persze arra lenne szükség, hogy az univerzum úgy viselkedjék, mint a horgászás gyakorlatában: együttműködjön, hogy minden simán menjen.

– A Hírnök segít, de van valami, ami kívül esik az ő birodalmán, a te vágyaidon, sőt rajtad is.

– És mi lenne az?

– Az isteni szikra. Amelyet az emberek Szerencsének hívnak.

*

Amikor a nap ereje kissé csillapult, továbbmentünk. A jakabi út most szőlőskerteken és megművelt mezőkön vitt keresztül, amelyek a napnak ebben a szakában teljesen elhagyatottak voltak. Átvágtunk a szintén kihalt főúthoz, és visszatértünk a bozótosba. A távolban egészen a San Lorenzo csúcsáig, Kasztília legmagasabb pontjáiig elláttam. Rengeteg dolog megváltozott bennem azóta, hogy Petrusszal találkoztam Saint Jean Pied-de-Port mellett. Brazília, az elintézni való ügyeim szinte teljesen agyam egyik hátulsó zugába szorultak. Az egyetlen eleven dolog az úti célom volt, amelyet minden éjjel megvitattam Astrainnal, aki minden alkalommal egyre jelenvalóbbnak tetszett számomra. Sikerült mindig ott látnom magam mellett ülni, észrevettem a jobb szemében az ideges rángást, s megvetően mosolygott, valahányszor elismételgettem a dolgokat, hogy megbizonyosodjam afelől, megértette-e. Már jó pár héttel korábban – főként az első napokban – attól féltem, soha nem sikerül végigjárnom

az utat. Akkoriban, amikor Roncesvalles felé tartottunk, mélységesen untatott ez az egész, s csak arra vágytam, hogy mielőbb Santiagóba érjek, megszerezsem a kardomat, s aztán visszaforduljak, hogy megvívjam azt, amit Petrus Nemes Harcnak nevez.[15] De mostanra ragaszkodásom a civilizációhoz, amelyet annyira a kedvem ellenére hagytam el, szinte teljesen eltűnt. Abban a pillanatban csupán az foglalkoztatott, hogy tűz a nap a fejemre, s az izgalom, hogy megtapasztalom Agapét.

Leereszkedtünk az előttünk húzódó szakadékba, átkeltünk egy patakon, s nagy nehezen megmásztuk a szemközti oldalt. Ez a patak a múltban vad folyó lehetett, zúgva vájta a talajt, a föld mélyének titkait kutatva. Most már csak kis patak volt, amelyen gyalog is átgázolhattunk. De a műve, az a hatalmas völgy, amelyet kivájt, megmaradt, s nekem óriási erőfeszítésembe került átvágni rajta. „Ebben az életben minden rövid ideig tart” – mondta pár órája Petrus. – Petrus, szerettél már igazán?

A kérdés önkéntelenül bukott ki belőlem, meg is lepődtem a merészségemen. Mind ez ideig csak a lényegét ismertem vezetőm magánéletéből.

– Sok asszony volt az életemben, ha erre gondoltál. És mindegyiket nagyon szerettem. De Agapé érzését csak kettővel éltem át.

Elmeséltem neki, hogy én is sok nőt szerettem, s kezdtem aggódni amiatt, hogy nem tudok megállapodni egyiknél sem. Ha így folytatom, magányos öregúr leszek, s ettől nagyon félttem.

– Majd alkalmazol egy ápolót – nevetett. – De végül is nem

hiszem, hogy a kényelmes nyugdíjas éveket keresed a szerelemben.

*

Majdnem este kilenc volt már, mire sötétedni kezdett. A szőlőskertek hátramaradtak, a szinte teljesen pusztá táj közepén találtuk magunkat. Körülnéztem, s a távolban felfedeztem egy kis, kőbe vájt remetelakot, azokhoz hasonló, amelyeket az út során számtalanszor elhagytunk. Mentünk még egy darabon, letértünk a sárga jelzésről, s egyenest a kicsiny építmény felé tartottunk.

Amikor közel értünk, Petrus egy nevet kiáltott, amelyet nem értettem, s megállt, várta a választ. Hiába füleltünk, nem hallottunk semmit. Petrus ismét kiáltott, de hiába.

– Hát akkor menjünk – mondta. Azzal elindultunk.

*

Csupán négy, fehérre meszelt fal volt. Az ajtó nyitva állt –, ha egyáltalán ajtónak nevezhetjük azt az alig fél méter magas kapuféleséget, amelyet egyetlen árva zsanér tartott meg úgy-ahogy. Bent kőből épített tűzhelyet találtunk, és néhány gondosan egymásba rakott edényt a földön. Két tál búzával és burgonyával volt tele.

Csöndben leültünk. Petrus rágyújtott egy cigarettára, és azt mondta, várjunk egy kicsit. Fájt a lábam a fárasztó gyaloglástól, de volt valami ebben a kunyhóban, ami ahelyett, hogy megnyugtató volt, inkább izgatottá tett. Meg is ijesztett volna, ha Petrus nincs velem.

– Bárki lakik is itt, hol alszik? – kérdeztem, megtörve a csöndet, amelytől már kezdtem magam rosszul érezni.

– Ott, ahol ülsz – felelte Petrus a csupasz padlóra mutatva.

Gondoltam, kimegyek egy kicsit, de Petrus arra kért, maradjak pontosan ott, ahol vagyok. Bizonyára csökkent valamicskét a hőmérséklet, mert kezdtem fájni.

Majdnem egy egész órát vártunk. Petrus még kétszer kiáltotta azt az idegen nevet, aztán föladta. Már azt hittem, indulunk tovább, de ő beszélni kezdett.

– Agapé két megjelenési formája közül itt jelen van az egyik – mondta, miközben elnyomta a harmadik cigarettáját. – Nem az egyetlen, de egyike a legtisztábbaknak. Agapé a totális szeretet, olyan szeretet, amely elemésztí azt, aki megtapasztalja. Aki megismeri és átéli Agapé-t, rájön, hogy semmi sem fontos többé e világon, csak a szeretet. Ez volt az a szeretet, amelyet Jézus érzett az emberiség iránt, s oly nagy volt, hogy megrázta a csillagokat, s megváltoztatta a történelem menetét. Az ő magányos életének sikerült elérnie azt, amiben királyok, hadseregek, császárok kudarcot vallottak. A civilizáció történetének évezredei alatt – folytatta – sok-sok embert kebelezett be ez az emésztő szeretet. Nekik oly sok adnivalójuk volt – és a világ oly keveset igényelt –, hogy kénytelenek voltak pusztákat, elszigetelt helyeket keresni, mert ez a hatalmas szeretet átváltoztatta őket. Szent remetékké változtak, ma így ismerjük őket. Számomra és számodra, akik megtapasztaltuk Agapé másik alakját, ez a fajta élet, meglehetősen keménynek, szörnyűnek látszik. Mert ebben az emésztő szeretetben minden – az égvilágon minden – elveszíti a jelentőségét. Ezek az emberek csak azért élnek, hogy szeretetük föleméssze őket.

Petrus elmesélte, hogy itt egy Alfonso nevű ember él, akit ő

az első compostelai zárándoklata során ismert meg, amikor éppen gyümölcsöt szedett magának. A vezetője, egy nála sokkal felvilágosultabb ember, Alfonso barátja volt, és hárman együtt végezték el az Agapé-rituálét, a Kék Gömb szertartását. Petrus elmondta még, hogy élete egyik legfontosabb tapasztalata volt, és hogy mind a mai napig, amikor ezt a gyakorlatot végzi, eszébe jut ez a kunyhó és Alfonso. A hangjában új érzelem rezdült, ez volt az első alkalom, hogy ilyesmit vettem észre nála.

– Agapé az emésztő szeretet – ismételte meg mégegyszer, mintha ez lenne a legmegfelelőbb kifejezés a szeretetnek erre a különös fajtájára. – Martin Luther King egyszer azt mondta: Amikor Krisztus arról beszélt, szeressük ellenségeinket, akkor Agapéra utalt. Mivel szerinte „lehetetlen szeretnünk ellenségeinket, azokat, akik ártanak nekünk, akik megpróbálják semmibe venni a mi mindennapos szenvedéseinket”. De Agapé sokkal több, mint szeretni. Ez az érzés mindent eláraszt, minden rést kitölt, az agresszió bármely formáját ízzé-porrá zúzza. Te megtanultál újjászületni, megtanultad, hogy ne légy kegyetlen önmagadhoz, megtanultál beszélgetni a Hírnökökkel. De minden, amit mostantól fogva csinálsz, mindaz a haszon, amit Szent Jakab Útjából eddig szerezned sikerült, csupán akkor nyer értelmet, ha megérint az emésztő szeretet.

Emlékeztettem Petrust arra, amit korábban mondott: Agapének két formája létezik. És hogy ő valószínűleg nem tapasztalta meg az elsőt, mivel nem vált remetévé.

– Igazad van. Én is, mint te és mint a zárándokok

többsége, akik megjárták Szent Jakab Útját, RAM szavai által, másik formájában tapasztalták meg Agapét: elragadtatásként.

A régiek, az ősök korában az elragadtatás önkívületet jelentett, rajongást, kapcsolatot Istennel. Az elragadtatás valamely eszme, dolog felé irányuló Agapé. Mindnyájan átéltünk már hasonlót. Amikor a lelkünk legmélyéből szeretünk valakit, hiszünk valamiben, erősebbnek érezzük magunkat a világnál, és olyan derűs nyugalom száll meg minket, amely abból a bizonyosságból fakad, hogy hitünket semmi sem győzheti le. Ez a különös erő teszi, hogy mindig biztos döntéseket hozunk a megfelelő időben, és amikor a célunkat elérjük, meglepődünk a saját képességünktől. Mivel a Nemes Harc alatt semmi más nem fontos, úgy érezzük, az elragadtatás révén jutunk célba.

Az elragadtatás teljes erejével többnyire az életünk első éveiben jelentkezik. Még szoros kötelék fűz minket az istenséghez, és olyan hévvel vetjük magunkat a játékainkra, hogy a babák életre kelnek, az ólomkatonák masírozni kezdenek. Amikor Jézus arról beszélt, hogy a mennyek országa a gyermekeké, Agapéra célzott, az elragadtatás formájában. A gyermekek úgy mentek hozzá, hogy nem törődtek a csodáival, a bölcsességével, a farizeusokkal és az apostolokkal. Örömmel mentek, az elragadtatás mozgatta őket.

Bevallottam Petrusnak, hogy – pontosan aznap délután – rádöbbsentem, mennyire elbűvölt Szent Jakab Útja. A spanyol földön töltött nappalok és éjszakák szinte teljesen

elfeledtették velem a kardomat, sajátos, egyedi tapasztalattá váltak. Minden más a jelentőségét veszítette.

– Ma délután horgászni akartunk, de a halak nem kapták be a horgot – mondta Petrus. – Általában hagyjuk, hogy az elragadtatás kiszökjön a kezünkől az ilyen kis dolgokban, amelyek eltörpülnek minden létezés hatalmasságához képest. Elveszítjük az elragadtatást a Nemes Harcban elszenvedett kicsiny és szükségszerű vereségeink miatt. És minthogy nem tudjuk, hogy az elragadtatás nagyobb erő, amely a végső győzelemben teljesedik ki, hagyjuk, hogy kicsússzon az ujjaink közül, anélkül, hogy észrevennénk, elszalasztottuk életünk igazi értelmét. A világot hibáztatjuk bosszúságunkért, kudarcunkért, és megfélemezünk arról, hogy mi voltunk azok, akik hagytuk elillanni ezt a magával ragadó erőt, amely mindent igazol, azaz az elragadtatásban megtestesülő Agapét.

A szemem előtt megjelent a folyóparti temető. Az a különös, szokatlanul nagy kapu tökéletesen szimbolizálta ezt az elveszett érzést. A mögött a kapu mögött csak halottak vannak.

Mintha Petrus megsejtette volna gondolataimat, valami hasonlóról kezdett beszélni.

– Néhány napja igen-igen meglepődtem, hogy úgy elvesztettem a fejemet, amiért az a szegény pincérfiú néhány csepp kávéval leöntötte az amúgy is piszkos sortomat. Az idegességem valójában abból fakadt, hogy láttam, miként tűnik el a fiú szeméből az elragadtatás, miként csorog felvágott ereiből a vér. Láttam azt az erős, életteli fiatalembert, amint kezd meghalni, mivel a

bensőjében minden pillanatban meghal egy kis rész Agapéból. Sok évet éltem már, megtanultam együtt élni ezekkel a dolgokkal, de az a fiú az egész hozzáállásával, mindazzal, amit megéreztem benne, hogy jót tehetne az emberiséggel – mindez sokkolt és mélységesen elszomorított. Biztos vagyok benne, hogy agresszivitásom sértette az önérzetét, és ez, ha csak rövid időre is, de visszatartja Agapé halálát.

Az a mód, ahogyan megfékezted az asszony kutyájának a szellemét, arról tanúskodik, hogy megérezted Agapét a maga tisztaságában. Nemes gesztus volt, és én örültem, hogy ott lehetek, s hogy a vezetőd lehetek. Éppen ezért most, első ízben utunk során, veled együtt végzem el a következő gyakorlatot.

És Petrus megtanította nekem Agapé rituáléját, A KÉK GÖMB SZERTARTÁSÁ-t.

A KÉK GÖMB SZERTARTÁSA

Helyezkedj el kényelmesen, és lazíts. Próbálg nem gondolni semmire.

1. Érezd, hogy milyen jó dolog élni hogy szereted az életet. Hagyd, hogy a szíved szabadnak, barátnak érezze magát, felülemelkedve s távol a téged érintő problémák kicsinyességétől. Halkan kezdj énekelni egy gyerekkori dalt. Képzeld el, hogy a szíved növekszik, betölti a szobát – aztán az egész házat – csillogó, erős kék fénnel.

2. Amikor ehhez a ponthoz érsz, kezded érezni a szentek baráti jelenlétét, akikben a gyerekkorodban hittél

Észreveszed, hogy megjelennek, mindenfelől közelednek, mosolyognak, megerősítik az életbe vetett hitedet és bizalmadat.

3. Képzeld el a közeledő szenteket, amint kezüket a fejedre teszik, s szeretetet, békét és közösséget kívánnak a világgal. A szentek közösségét.

4. Amikor ez az érzés már elége intenzív, úgy érzed majd, hogy ez a kék fény áramlat, amely keresztülfolyik a testeden, be-ki, akár egy csillogó folyó. Ez a kékség betölti először a házat, aztán a negyedet, a városodat, az országodat, majd beburkolja az egész világot, mint egy hatalmas, kék gömb. Ez a legnagyobb szeretet megtestesülése, kívül esik a mindennapi csatározásokon, de megerősít téged, energiát és békét ad.

5. Tartsd a lehető leghosszabb ideig ezt a világot beburkoló fényt. A szíved nyitott, szeretet árad szét belőle. A gyakorlatnak ez a fázisa legalább öt percig tartson.

6. Most apránként, fokozatosan térj vissza az önkívületből a valóságba. A szentek a közeledben maradnak. A kék fény továbbra is beborítja a világot.

Ezt a szertartást egy vagy több társsal is lehet végezni, ha szükséges. Ebben az esetben fogjátok egymás kezét a gyakorlat alatt.

*

– Segítek neked felébredni az elragadtatást, megalkotni az erőt, amely úgy fog terjeszkedni, akár egy kék gömb a planéta körül – mondta. – Mivel becsüllek

azért, mert folyvást keresel s önmagadért, azért, amilyen vagy.

*

Eddig a pillanatig Petrus egyszer sem nyilvánított véleményt – sem elismerőt, sem elmarasztalót – arról, hogyan hajtom végre a gyakorlatokat. Segített értelmezni a Hírnökkel való első találkozásomat, visszahozott a transzból a Mag Gyakorlatában, de soha nem érdeklődött az iránt, milyen eredményt sikerült elérnem.

Bár többször is megkérdeztem, miért nem akarja megismerni az érzéseimet, ő erre azt válaszolta, hogy neki, mint vezetőnek, az egyetlen kötelessége megmutatni nekem az utat és a RAM-gyakorlatokat. Tőlem függ, gyümölcsöttem-e az eredményeket, vagy sem. Amikor azt mondta, hogy velem együtt részt vesz a gyakorlatban, hirtelen úgy éreztem, nem vagyok méltó a dicséreteire. Tisztában voltam a hibáimmal, és számtalanszor kételkedtem benne, vajon képes-e végigvezetni engem az úton. El akartam mondani mindezt, de ő félbeszakított, mielőtt egyáltalán belekezdhettem volna.

– Ne légy kegyetlen magadhoz, vagy nem fogod megérteni a leckét, amelyet korábban tanítottam neked. Légy udvarias. Fogadd el a dicséretet, amelyre rászolgáltál.

A szemem könnyel telt meg. Petrus kézen fogott, és kimentünk. Sötét volt az éjszaka, sokkal sötétebb, mint máskor. Leültem mellé, és énekelni kezdtünk. A dallam a bensőmből tört elő, és Petrus könnyedén kísért. Halkan tapsolni kezdtem, a testem közben előre-hátra hintázott. A taps felerősödött, a dallam szabadon áramlott a

bensőmből, háláadó ének a sötét ég felé, az elhagyott puszta, az élettelen sziklák felé. Megjelentek előttem a szentek, akikben gyerekként hittem, s akiktől aztán az élet eltávolított, mert én is megöltem Agapéból egy nagy részt. De most visszatért az emésztő szeretet, és a szentek lemosolyognak az égből, ugyanazzal az arccal és melegséggel, ahogyan gyerekkoromban láttam őket.

Kitártam a karomat, hogy Agapé átjárjon, titokzatos kék ragyogás áramlott keresztül rajtam, átmosta egész lelkemet, megbocsátva bűneimet. A fény kiterjedt először a környékre, aztán elárasztotta a világot, és én sírni kezdtem. Sírtam, mert újra átéltem az elragadtatást, gyerek voltam újra, és abban a pillanatban semmi, de semmi nem okozhatott nekem rosszat. Éreztem, hogy valaki megjelenik mellettünk, és leül a jobb oldalamon, s úgy képzeltem, az én Hírnököm az, s hogy ő az egyetlen, aki képes észrevenni ezt az erős kék fényt, amely lassan bennem és belőlem áramlik, s beburkolja a világot. A fény egyre növekedett és erősödött, úgy éreztem, az egész világot beteríti, átjár minden utcát és házat, és legalább a pillanat törtrészéig megérint minden élőlényt. Éreztem, hogy kitárt, ég felé nyújtott karomban tartom a fényt. Ebben a szempillantásban a kékség áramlása megnőtt, és olyan erőssé vált, hogy azt hittem, menten elájulok. De sikerült megtartanom az áramlást néhány pillanatig, amíg a dallam, amelyet énekeltem, véget ért. Így hát lazítottam, teljesen kimerültnék éreztem magam, ugyanakkor szabadnak is, és elégedett voltam az élettel és azzal, amit átélhettem. A kezek, amelyek az enyémet fogták, eleresztettek. Tudtam,

hogy az egyik Petrusé, és szívem mélyén megéreztem, kié a másik.

Kinyitottam a szememet, s Alfonso barátot pillantottam meg magam mellett. Mosolygott, és azt mondta, „buenos noches”. Én is elmosolyodtam, újból megfogtam a kezét, és erősen a mellkasomhoz szorítottam. Ő hagyta, hogy ezt tegyem, aztán finoman kiszabadította magát.

Egyikünk sem szólt egy szót sem. Egy idő után Alfonso felállt, és ismét nekivágott a sziklás pusztaságnak. Tekintetemmel egészen addig követtem, amíg a sötétség el nem nyelte az alakját.

Kis idő elteltével Petrus megtörte a csendet. Alfonsóról nem tett említést.

– Végezd ezt a gyakorlatot, amikor csak teheted, s Agapé rövidesen ismét visszaköltözik beléd. Csináld, mielőtt új tervbe kezdesz, az első napokban, ha elutazol valahová, vagy ha úgy érzed, valami nagyon izgat. Ha lehetséges, olyasvalakivel csináld együtt, akit szeretsz. Ez olyan gyakorlat, amelyet meg kell osztani mással.

Már megint a jó öreg Petrus volt, a szakértő instruktorként és vezetőként, akiről oly keveset tudtam. Az érzélem, amelyet a kunyhóban tanúsított, már kihunyott. Mégis, amikor a gyakorlat közben megérintette a kezemet, éreztem lelkének nagyságát.

Visszatértünk a remetelakba, otthagytunk holminkhoz.

– A kunyhó lakója ma már nem tér vissza, úgyhogy szerintem itt alhatunk – jelentette ki Petrus, és leheveredett. Én kigöngyöltem a hálósákomat, ittam egy korty bort, és szintén lefeküdtem. Kimerült voltam az emésztő szeretettől.

De ez a fáradtság mentes volt a feszültségtől, és mielőtt elaludtam volna, eszembe idéztem a sovány, szakállas szerzetest, aki jó estét kívánt nekem, és aki mellém ült. Valahol ott kint ezt az embert az isteni láng emésztette. Talán emiatt volt olyan sötét ez az éjszaka – mert ő magába sűrítette a világ összes fényét.

A halál

– Maguk zarándokok? – kérdezte az idős asszony, aki a kávéfőzőt felszolgálta. Azofrában voltunk, ebben a kis helységben, ahol a házacsák homlokzatát középkori címerek díszítik, s amelynek kútjánál pár perccel korábban megtöltöttük kulacsainkat.

Igennel válaszoltam, s az asszony szeméből tisztelet és büszkeség sugárzott.

– Gyerekkoromban naponta legalább egy zarándok haladt el itt a compostelai úton. Majd jött a háború és Franco, és azután, nem tudom, mi történt, de úgy nézett ki, vége a zarándoklatnak. Mútat kellett volna építenünk ide. Manapság az emberek leginkább csak autóval szeretnek utazni.

Petrus nem szólt semmit. Rosszkedvűen ébredt. Egyetértettem az asszonnyal, s elképzeltem a hegyekre felkapaszkodó s a völgyekbe leereszkedő új aszfaltutat, autókat a karosszéjára pingált kagylóval, a szuvenírboltokat a kolostorok tövében. Megittam a tejeskávémat, s megettem mellé az olívás kenyeret. Belelapoztam Aymeric Picaud útikalauzába, s úgy

számítottam, hogy a délután folyamán Santo Domingo de La Calzadába érünk, s azt terveztem, hogy az éjszakát a Parador Nacionalban[16] töltöm. A napi háromszori étkezés ellenére sokkal kevesebb pénzt költöttem, mint terveztem. Itt az ideje egy kis extravaganciának, hogy a gyomromhoz hasonlóan a testemet is a megfelelő bánásmódban részesítsem. Különös sietséggel ébredtem, azt kívántam, mielőbb érjünk Santo Domingóba; olyan érzésem volt, amelyről két nappal korábban, amikor a remetelak felé tartottunk, meg voltam győződve, hogy sosem tér vissza. Petrus is melankolikusabb volt, mint máskor, s én nem tudtam, vajon a két nappal korábbi, Alfonsóval való találkozásom okozta-e ezt a hangulatot. Nagyon szerettem volna Astraint szólítani, és egy kicsit elbeszélgetni vele erről. De még sosem hívtam ebben a reggeli órában, s nem voltam biztos benne, sikerülne-e. Úgyhogy elvettem az ötletet.

Megittuk a kávékat, s továbbindultunk. Elhagyunk egy címeres, középkori házat, ősi zarándokmenedék romjait, majd egy kis parkot a falu határában. Amikor energikusan nekivágtam a mezőnek, a bal oldalamon erősen éreztem valakinek a jelenlétét. Folytattam utamat, de Petrus visszatartott.

– Nem kell úgy rohanni – mondta. – Állj meg, és szállj szembe velem!

Átfutott az agyamon, hogy nem engedelmeskedem Petrusnak, s megyek tovább. Kellemetlen érzésem volt a gyomrom tájékán, mintha kólikám lenne. Pár percreg elhittem magammal, hogy az olívás kenyér az oka, de

már korábban is éreztem, s nem sikerült becsapnom magam. Feszültség. Feszültség és félelem.

– Nézz vissza – Petrus hangjából sürgetés áradt. – Nézz vissza, mielőtt késő lesz.

Megpördültem. Balra tőlem elhagyatott kunyhó állt, a növényzetet körülötte kiszikkasztotta a nap, amely betűzött a ház belsejébe is. A közelében egy olajfa magasodott, ágai az ég felé nyújtóztak. És az olajfa és a ház között, tekintetét rám szegezve, egy kutya állt.

Egy fekete kutya, ugyanaz az állat, amelyiket néhány napja az asszony házából kiűztem.

Megfeledkeztem Petrus jelenlétéről is, tekintetem mereven az állat szemébe mélyedtem. A bensőmben valami – talán Astrain vagy az őrangyalom hangja – azt súgta, ha pillantásomat elkapom róla, azonnal nekem ugrik. Így maradtunk, farkasszemet nézve, végeérhetetlen percekig. Úgy éreztem, hogy miután megtapasztaltam az emésztő szeretet nagyságát, újból a lét mindennapi, folyamatos fenyegetései előtt állok. Törtem a fejem, miért követett ez az állat ilyen messzire, hisz én zarándok vagyok, a kardomat keresem, és sem kedvem, sem türelmem nem volt hozzá, hogy emberekkel vagy állatokkal bármiféle bonyodalomba keveredjek az úton. Megpróbáltam mindezt a tekintetemmel elmondani – felidézve a szerzeteseket, akik a szemükkel társalogtak –, de a kutya nem mozdult. Csak bámult tovább mereven, minden érzelem nélkül, de készen arra, hogy megtámadjon, ha lankad a figyelmem, vagy félelmet mutatok.

Félelem! Rádöbentem, hogy a félelmem eltűnt.

Túlságosan ostobának találtam a helyzetet ahhoz, hogy féljek. A gyomrom összeszorult, a feszültségtől hányingerem támadt, de nem féltem. Ha félnék, valami azt súgta, a szemem elárulna, és az állat azon nyomban nekem rontana, amint azt a múltkor tette. Nem vonhattam el a tekintetem, még akkor sem, amikor megéreztem, hogy egy jelenés közeledik felém.

A jelenés megtorpant egy pillanatra, aztán egyenest felénk tartott. Pontosan keresztezte a szemünk vonalát, mondott valamit, amit nem sikerült megértenem. Női hang volt, a jelenléte jóságos, baráti, rokonszenves.

A másodperc törtrésze alatt, ahogy a jelenés elhelyezkedett a kutya és az én pillantásom metszéspontján, a gyomrom megnyugodott. Erős barátom, támaszom akadt, aki segített nekem ebben az abszurd és szükségtelen harcban. Amikor a jelenés áthaladt, a jószág lesütötte a szemét. Felugrott, az elhagyatott ház mögé futott, majd szem elől vesztettem.

A szívem ebben a pillanatban vadul vert a félelemtől. A pulzusom olyan szapora volt, annyira szédültem, azt hittem, mindjárt elájulok. Amint ez az egész színjáték lezajlott, az út felé néztem, ahol pár perce Petruszal gyalogoltam, pillantásom a jelenést kutatta, aki erőt adott nekem, hogy legyőzzem a kutyát.

Egy apáca volt. Csak a háta látszott Azofra felé mentében, az arcát nem láthattam, de a hangjára emlékeztem, s úgy számítottam, nem lehet több húszegynéhány évesnél. Az utat néztem, amerről jött: kis csapás volt, nem vezetett sehová.

– Ő... ő volt az, aki segített nekem – motyogtam, miközben a szédülés erősödött.

– Ne fantáziálj, anélkül is eléggé különleges ez a világ – szólt rám Petrus, aki odajött hozzám, és karon fogott. – Cañasból jött, egy ottani kolostorból, úgy öt kilométernyire innen. Hát persze, hogy nem láthattad.

A szívem továbbra is vadul dobogott, s meg voltam győződve róla, hogy rosszul leszek. Túlságosan rémült voltam, hogy beszéljek, vagy magyarázatot kérjek. Lerogytam a földre, Petrus vizet locsolt a halántékomra és a tarkómra. Eszembe jutott, hogy ugyanígy tett akkor is, amikor elhagytuk az asszony házát – de akkor sírtam, és jól éreztem magam. Most pont ellentétes érzéseim voltak.

Petrus hagyott, hadd pihenjek, ameddig jólesik. A víz egy kissé felfrissített, a hányingerem múlóban volt. A dolgok lassan visszatértek a megszokott kerékvágásba. Amikor magamhoz tértem, Petrus azt javasolta, menjünk még egy darabig, s én engedelmeskedtem. Úgy tizenöt percig gyalogolhattunk, s kimerültségem visszatért. Leültünk egy „rollo” – egy középkori oszlop – tövébe, amelynek a tetején kereszt volt; ez is a jakabi út egyik jelzése.

– A félelem sokkal nagyobb kárt tett benned, mint a kutya – jegyezte meg Petrus, amíg pihentem.

Tudni akartam, miért történt ez az abszurd találkozás.

– Az életben és Szent Jakab Útján vannak bizonyos dolgok, amelyek az akaratunktól függetlenül történnek. Első találkozásunkkor mondtam neked, hogy a cigány tekintetéből kiolvastam az ördög nevét, akivel szembe kell szállnod. Nagyon meglepődtem, hogy ez az ördög egy

kutya, és nem szóltam róla neked. Csak amikor annak az asszonynak a házához értünk, és te először mutattad ki az emésztő szeretetet, akkor láttam az ellenségedet. Amikor eltávolítottad a kutyát attól az asszonytól – folytatta Petrus –, nem tetted máshová. Semmi nem vész el, csak átalakul, nem igaz? Te nem dobtad a lelkeket a szakadékba zuhant disznók közé, mint Jézus tette. Te egyszerűen csak eltávolítottad a kutyát. Most ez az erő céltalanul ödög utánad. Mielőtt megtalálod a kardodat, el kell döntened: ura vagy rabszolgája akarsz-e lenni ennek az erőnek.

A fáradtságom kezdett enyhülni. Mélyeket lélegeztem, a hátamon éreztem a „rollo” kövének hűvösét. Petrus adott még egy kis vizet, majd így folytatta:

– A lidércnyomások akkor jelentkeznek, amikor az ember elveszíti az uralmát a föld erői fölött. A cigány átka megfélemlítette az asszonyt, s a félelem rést ütött, amelyen a halott Hírnök áthatolhatott. Ez nem mindennapos eset, de nem is olyan ritka. Nagyban függ attól, hogyan reagálsz mások fenyegetésére.

Ez alkalommal én voltam az, aki a Biblia egy passzusát idéztem. Jób könyvében ez áll: „Mert a mitől remegve remegtem, az jöve reám, és a mitől rettegtem, az esék rajtam”

– A fenyegetés önmagában nem okozhat semmit, hacsak nem fogadják el. Hogy megvívhasd a Nemes Harcot, soha ne feledkezz meg erről. Ahogyan arról se, hogy a támadás és a menekülés szintén a harc részei. Ami viszont nem része a harcnak: megbéni a félelemtől.

Én akkor nem éreztem félelmet. Magam is meglepődtem

ezen, és megbeszéltem a dolgot Petruszal.

– Észrevettem. Ellenkező esetben a kutya megtámadott volna. És majdnem biztos, hogy ő győzött volna harcban. Mert a kutya sem félt. A legviccesebb azért az apáca megjelenése volt. Érezve egy jó jelenlétet, termékeny képzeleted úgy találta, azért jön valaki, hogy neked segítsen. És ez a hited mentett meg. Annak ellenére, hogy abszolút hamis tényen alapult.

Petrusnak igaza volt. Jóízűen hahotázott, és én vele nevettem. Felkerekedtünk, és folytattuk utunkat. Már könnyűnek és felszabadultnak éreztem magam.

– Egy dolgot azért tudnod kell – mondta Petrus útközben. – A kutyával való párbaj csak egyikőtök győzelmével végződhet. Újra meg fog jelenni, és a legközelebb már megpróbálja dűlőre vinni a dolgot. Ha nem, a kutya látomása el fog kísérni egész hátralévő életedben.

A cigánnyal történt találkozásakor Petrus azt mondta nekem, hogy ismeri annak az ördögnek a nevét. Rákérdeztem, mi az a név.

– Légió – válaszolta. – Mivel sokan vannak.

*

Földeken haladtunk keresztül, amelyeket a parasztok már előkészítettek a vetésre. Imitt-amott néhány földműves kezdetleges öntözőberendezést működtetett évszázados harcában a szikkadt föld ellen. Szent Jakab Útja mentén egymásra rakott kövek alkottak soha véget nem érő falakat, amelyek átszelték és megzavarták a mező rajzolatát. Elgondoltam, hogy hosszú évszázadokon át művelték ezeket a földeket, és ennek ellenére mindig

felbukkan egy kivenni való kő, egy kő, amelyen kicsorbul az ekevas, amelytől lesántul a ló, amely kergessé teszi a szántóvetők tenyerét. Harc, amely minden évvel kezdetét veszi, s amely sosem ér véget.

Petrus sokkal csendesebb volt, mint általában, s rádöbbenem, hogy reggel óta szinte egy szót sem szólt. A középkori „rollo” tövében folytatott beszélgetésünk óta némaságba burkolózott, alig-alig válaszolt a kérdéseimre. Többet szerettem volna tudni annak a „sok ördögnek” a históriájáról. Petrus korábban kifejtette nekem, hogy minden embernek csak egy Hírnöke van. De most nem volt beszélgetős kedvében, ezért úgy döntöttem, megvárom a kedvező alkalmat.

Felkaptattunk egy kisebb magaslatra, s amikor felértünk a tetejére, láthattam Santo Domingo de La Calzada templomának főtoronyát. A látvány felajzott: ábrándozni kezdtem a Parador Nacional varázsáról és kényelméről. Aszerint, amit korábban olvastam róla, az épületet maga Szent Domonkos emeltette, szálláshelyül a zarándokoknak. Megszállt itt egy éjszakára Assisi Szent Ferenc is, útban Compostelába. Mindez izgalommal töltött el.

Már legalább este hét óra volt, amikor Petrus arra kért, álljunk meg. Eszembe jutott Roncesvalles, a lassú haladás, amikor annyira vágytam egy pohár borra hogy felmelegítsen; féltem, hogy Petrus valami ahhoz hasonlóra készül.

Egy Hírnök soha nem segít a másik legyőzésében. A Hírnökök se nem jók, se nem rosszak, ahogy Petrus mondta, de van bennük lojalitás egymás iránt. Azt is

mondta, ne bízzak Astrainban, hogy legyőzi a kutyát. Most nekem nem volt hangulatom a hírnökségről beszélgetni. Mielőbb Santo Domingóba akartam érní. A halottak Hírnökei megszánhatják annak a testét, akin eluralkodik a félelem. Éppúgy, mint a kutya esetében, sokan vannak. Az asszony félelme hívja elő őket. Nemcsak a meggyilkolt cigányét, hanem különböző Hírnököket, amelyek a térben kóborolnak, keresve a módját, hogyan léphetnének kapcsolatba a föld erőivel.

Csak most felelt a kérdésemre. De volt valami a stílusában, valami mesterkéltség, mintha igazában nem erről a témáról akarna velem beszélni. Ösztöneim azonnal figyelmeztettek. – Mit akarsz mondani, Petrus? – kérdeztem kissé ingerülten.

Vezetőm nem válaszolt. Letért az útról egy vénséges, majdnem csupasz fa felé, negyven ötven méterre a mező belsejében; ez volt az egyetlen fa a környéken. Minthogy nem szólt, hogy kövessem, ott maradtam az úton. Furcsa jelenetnek voltam szemtanúja: Petrus körbe-körbe járta a fát, közben hangosan mondott valamit, s a földet nézte. Amikor befejezte, intett, hogy menjek oda.

– Ülj te ide – utasított. Különösen csengett a hangja, nem tudtam eldönteni, kedvesen-e vagy sajnálkozóan. – Itt maradsz. Holnap találkozunk Santo Domingo de La Calzadában.

Mielőtt megszólalhattam volna, Petrus folytatta: – Valamikor a napokban – és garantálom, hogy az nem ma lesz – szembekerülsz legfontosabb ellenségeddel Szent Jakab Útján: a kutyával. Amikor eljön ez a nap, légy

nyugodt, a közeledben leszek, és erőt adok neked, amelyre szükséged lesz a harcban. De ma egy másik típusú ellenséggel kell szembeszállnod, egy képzeletbeli ellenséggel, aki elpusztíthat téged, de lehet a legjobb társad is: a halállal. Az ember a természet egyetlen teremtménye, amelyik tudatában van annak, hogy meg fog halni. Ezért, és csakis ezért, mélységesen tisztelem az emberi fajt, és hiszem, hogy a jövője sokkal jobb lesz, mint a jelene. Annak ellenére, hogy tudja, a napjai meg vannak számlálva, s akkor ér véget minden, amikor a legkevesbé várja, úgy vívja meg élete csatáit, mintha méltó lenne az öröklétre. Amit az emberek hiúságnak neveznek – művek, utódok, hogy a nevünk ne merüljön feledésbe –, azt én az emberi méltóság legfőbb kifejeződésének tartom. Megesik, hogy a gyenge teremtmény mindig próbálkozik, hogy eltitkolja maga előtt a halál rideg bizonyosságát. Nem látja be, hogy a halál az, amely élete legjobb dolgainak megalkotására ösztönzi. Félt a sötétbe lépni, mélyen megfélemlíti az ismeretlen, s egyetlen módszere, hogy ezt a félelmet legyőzze, az, hogy megfélemedezik arról: a napjai meg vannak számlálva. Nem veszi észre, hogy a halál tudatával képes sokkal tovább merészkedni, sokkal tovább menni mindennapi harcaiban – mert nincs mit veszítenie, a halál elkerülhetetlen.

Az ötlet, hogy az éjszakát Santo Domingóban töltöm, egyre távolibbnak látszott. Növekvő érdeklődéssel követtem Petrus szavait. A látóhatáron, épp velünk szemben, meghalni készült a nap. Talán szintén ezeket a szavakat hallgatta.

– A halál a mi társunk, mert ő az, aki életünknek valódi értelmet ad. De hogy láthassuk halálunk igazi arcát, meg kell ismernünk előtte az összes vágyat és rémületet, amelyet nevének a pusztá említése képes felébreszteni bármely élőlényben.

Petrus leült a fa tövébe, s kért, hogy kövessem a példáját. Elmondta, hogy az előbb azért járta körbe-körbe a fatörzset, hogy mindent felidézzen, ami az ő santiagoói zarándoklata idején történt. Aztán a hátizsákjából előhúzott két szendvicset, amelyeket még délben vásárolt.

– Itt, ahol vagy, nincs semmiféle veszély – mondta, átnyújtva nekem a szendvicseket. – Nincsenek mérgeskígyók, a kutya csak akkor tér vissza és támad meg újra, ha elfelejti a ma reggeli vereségét. Banditák és útonállók nem járnak a környéken. Abszolút biztonságos helyen vagy, egyetlen veszélyt kivéve: a saját félelmedet.

Petrus azt mondta, hogy két nappal ezelőtt már megtapasztaltam egy olyan intenzív és erős érzést, mint amilyen a halál: mégpedig az Emésztő Szeretetet. És hogy egy pillanatig nem ingadoztam vagy féltem, mert nem volt bennem elfogultság az univerzális szeretet iránt. De mindnyájan elfogultak vagyunk a halállal, nem fogjuk fel, hogy ő csak Agapé egy újabb megtestesülése. Azt feleltem neki, hogy a mágikus tréning évei során gyakorlatilag elveszítettem a halálfélelmemet. Igazából engem nagyobb rémülettel tölt el a halál módja, mint a tulajdonképpeni halál maga.

– Hát akkor ma éjjel tapasztald meg a halál legrettenetesebb módját.

És Petrus megtanította AZ ÉLVE ELTEMETTETÉS GYAKORLATÁ-t.

AZ ÉLVE ELTEMETTETÉS GYAKORLATA

Feküdj le a földre, és lazíts. A kezeidet kulcsold össze a melleden, halotti pózban.

Képzeld el temetésed minden részletét, mintha holnap lenne esedékes. Az egyetlen különbség az, hogy élve temetnek el. Az események menete – kápolna, gyászmenet a sírig, a koporsó leeresztése, a férgék a sírban – egyre feszültebbé teszik minden izmodat, reménytelenül erőlködsz, hogy megmozdulj. De nem tudsz mozdulni. Egészen addig, amíg a feszültség már nem fokozható, aztán egy mozdulattal, amely az egész testedet átjárja, szétved a koporsódeszkákat, mélyet lélegzel, és szabad vagy. Ez a mozdulat sokkal hatásosabb, ha kiáltás kíséri; kiáltás, amely tested legmélyéből szakad fel.

*

– Csak egyszer kell végrehajtanod – mondta, miközben nekem eszembe jutott egy ehhez nagyon hasonló színpadi helyzetgyakorlat. – Fontos, hogy felébreszd a teljes igazságot, az összes szükséges félelmet, hogy a gyakorlat a lelked gyökereiből emelkedjen ki, hadd hulljon le a szörnyű álarc, amely halálad kedves orcáját fedi.

Petrus felállt, sziluettje kirajzolódott a naplementében vöröslő ég alján. Minthogy én ülve maradtam, az alakja gigászinak hatott.

– Petrus, még egy kérdésem van.

– Éspedig?

– Ma reggel hűvös és ideges voltál. Megérezted, előbb, mint én, a kutya megjelenését. Hogyan lehetséges ez?

– Amikor együtt megtapasztaltuk az emésztő szeretetet, osztoztunk a Teljességben. A Teljesség megmutatja minden embernek, ki is ő valójában: az okok és a következmények hatalmas szövédéke az egyes ember minden apró gesztusával, visszatükröződve a másik életében. Ma reggel a Teljesség eme arca még nagyon élő volt a lelkemben. Megértettelek nemcsak téged, hanem mindent, ami a világon létezik, tér- és időhatárok nélkül. Most a hatás már sokkal gyengébb, és legközelebb csak akkor tér vissza, ha az emésztő szeretet gyakorlatát végzem.

Felidéződött bennem Petrus aznap reggeli rosszkedve. Ha igaz az, amit mond, a világ igencsak nehéz pillanatot él át.

– A Paradorban várlak – mondta elmenőben. –
Meghagyom a nevedet a portán.

*

Tekintetemmel követtem, amíg el nem tűnt a szemem elől. Balra tőlem a mezőn a földművesek befejezték a munkát, és hazaindultak. Úgy döntöttem, akkor végzem el a gyakorlatot, amikor már egészen besötétedett.

Nyugodt voltam. Azóta, hogy Szent Jakab Különös Útjára léptem, ez volt az első alkalom, hogy teljesen egyedül maradtam. Felálltam, tettem egy-két lépést, de az éjszaka olyan gyorsan szállt alá, hogy inkább visszatértem a fához, attól való félelmemben, hogy eltévedek. Mielőtt a sötétség

teljesen rám borult, gondolatban feljegyeztem a fa és az út közötti távolságot. Minthogy szemernyi fény sem volt, amely elvakíthatott volna, elláthattam a hegycsúcsig, és eljuthattam volna Santo Domingóig csupán az éppen felkelő vékony holdsarló gyenge fényénél.

Addig a pillanatig nem éreztem szikrányi félelmet sem, és úgy véltem, nagyon is szükségem lesz minden képzeletemre, hogy felkeltsem magamban a szörnyű halálfélelmet. De teljesen mindegy, hány éves az ember; amint leszál az éjszaka, felbukkannak lelkében a gyerekkor mélyen rejtett félelmei. Minél sötétebb lett, annál kényelmetlenebbül éreztem magam.

Ott voltam hát egyedül a mezőn, ha kiáltanék, se hallaná meg senki. Eszembe jutott az aznap reggel: kis hija volt, hogy elveszítsem az eszméletemet. Soha, de soha életemben nem éreztem olyan zakatoló szívdobogást.

És ha meghaltam volna? Az élet befejeződött volna, ez a logikus következtetés. Amíg a Tradíció Útját jártam, számos lélekkel beszélgettem. Teljes bizonyossággal hittem a halál utáni életben, de sosem jutott eszembe megkérdezni, hogyan is zajlik az átmenet. Átlépni az egyik dimenzióból a másikba még a legfelkészültebb embernek is szörnyű lehet. Ha aznap reggel meghaltam volna például, semmi értelme nem volna Szent Jakab Útjának, a tanulásra szánt éveknek, a család utáni vágyódásnak, az övembe rejtett pénznek. Eszembe jutott az a növény, amely Braziliában, az irodámban az íróasztalon áll. A növény tovább élne, akárcsak más növények, a buszok, a sarki zöldséges, aki egyre drágábban árul, a telefonos

kisasszony a tudakozóban, aki megadja nekem a telefonkönyvben nem található számokat. Mindezek az apróságok – amelyek eltűntek volna, ha aznap reggel meghalok – hirtelen óriási fontosságot nyertek számomra. Ezek a dolgok, és nem a csillagok meg a bölcsesség, voltak azok, amelyek tudatosították bennem, hogy élek.

Az éjszaka igen sötét volt, s a látóhatáron ki tudtam venni a város gyenge fényeit. Lefeküdtem a földre, s csak néztem a fa fejem fölé nyúló ágait. Különös zajokat hallottam, nyugtalanító neszeket. Éjszakai állatok indultak vadászatra. Petrus sem tudhat mindent, ha ő is csak olyan emberi lény, mint én. Miféle biztosítékom lehet arra, hogy tényleg nincsenek mérgecsigolyák? Vagy a farkasok, azok az örök európai farkasok, – tán nem támadhat kedvük erre sétálni, ha megérik a szagomat? Most egy sokkal erősebb hang, talán egy reccsenő ág, rémített meg, hogy a szívem kalapálni kezdett.

Egyre feszültebb lettem, a legjobb lesz, ha rögvést elvégzem a feladatot, és megyek a szállodába. Lazítottam, a kezemet összekulcsoltam a mellemen, halotti pózban. Valami megmozdult mellettem. Azon nyomban talpon termettem.

Nem volt ott semmi. Az éjszaka mindent beborított, és magával hozta az ember rémületét. Ismét lefeküdtem, s ezúttal elhatároztam, hogy a félelmet ösztönzésül használom ahhoz, hogy elvégezzem a gyakorlatot. Bár a hőmérséklet jelentősen csökkent, mégis izzadtam.

Elképzeltem, amint a koporsót lezárják, a csavarok a helyükre kerülnek. Mozdulatlan voltam, de éltem, és el

akartam mondani a családomnak, hogy mindent látok, hogy szeretem őket, de egyetlen hang sem jött ki a torkomon. Apám, anyám zokog, a barátaim körülöttem állnak, és én egyedül vagyok! Mennyi szeretett ember, senki sem veszi észre, hogy élek, hogy még nem csináltam meg mindent, amit szerettem volna ezen a világon. Reményvesztetten próbáltam kinyitni a szememet, valami jelt adni, a koporsófedélen dörömbölni. De a testem nem mozdult.

Éreztem, hogy ring a koporsó; a sírhoz visznek. Hallottam, amint a gyűrűk súrolják a vasfogantyúkat, hallottam a hátul jövők lépteit, a beszélgető hangokat. Az egyik azt mondta, vacsorára hivatalos, a másik megjegyezte, fiatalon haltam meg. A fejem körül elhelyezett virágok illata fojtogatni kezdett.

Eszembe jutott az a két-három nő, akiknek nem mertem udvarolni, mert féltem, hogy elutasítanak. Eszembe jutottak azok az alkalmak is, amikor nem csináltam meg azt, amit akartam, mondván, ráér később is. Rettenetesen sajnáltam most magamat, nemcsak azért, mert élve eltemetnek, hanem azért is, mert féltem élni. Miért kell félni egy „nem”-től, miért kell bármit is későbbre halasztani, ha a legfontosabb mindenekfölött teljességében élvezni az életet? Itt vagyok bezárva egy koporsóba, és már késő van ahhoz, hogy visszamenjek, és megmutassam, igenis megvan a szükséges bátorságom.

Itt vagyok én, önmagam Júdása, önmagam árulója. Itt van egy mozdulni képtelen izomköteg, a segítségért kiáltó fej, és az emberek ott kint elmerülnek az életben, az

foglalkoztatja őket, mit fognak csinálni este, szobrokat és épületeket nézegetnek, amelyeket én már soha nem láthatok. Átjárt a hatalmas igazságtalanság érzete, amiért eltemetnek engem, miközben mások tovább élnek. Jobb lenne, ha valami nagy katasztrófa történe, és mindnyájan ugyanabban a hajóban, egyazon fekete pont felé haladnánk, ahová most engem visznek. Segítség! Élek, nem haltam meg, működik az agyam!

Koporsómat a sír szélére helyezték. El fognak temetni! A feleségem el fog felejteni, férjhez megy máshoz, s vele költi majd azt a pénzt, amit együtt szereztünk az évek során! De hát fontos ez? Vele akarok lenni, mert élek!

Hallom a sírást, érzem, hogy az én szememből is legördül két könnycsepp. Ha most kinyitnák a koporsót, látnák, és megmentenének. De nem, érzem, amint a koporsót leeresztik a sírgödörbe. Hirtelen minden sötét lett. Korábban még bekúszott némi fénysugár a koporsó résein, de most teljes a sötétség. A sírásók lapátolnak, felhantolják a sírt, pedig én élek! Élve eltemettek! Érzem, hogyan nehezül el a levegő, a virágillat elviselhetetlen, és hallom a távolodó emberek lépteit. Teljes a rémületem. Meg se tudok mozdulni, és ha most elmennek, rövidesen beesteledik, és senki sem fogja meghallani a dörömbölésemet.

A léptek távolodnak, senki sem hallja a lelke sikolyát, egyedül vagyok, és a sötétség, a tikkasztó levegő és a virágok szaga megőrjítenek. Hirtelen zajt hallok. A férgek azok, közelednek a férgek, hogy élve felfaljanak. Minden erőmet összeszedem, hogy valamelyik testrészemet

megmozdítom, de hasztalan. A férgek a testemre másznak. Csúszósak, hidegek. Az arcomon sétálnak, bemásznak a nadrágomba. Az egyikük befúrja magát a végbélnyílásomba, egy másik az orrlyukamba mászik. Segítség! Élve felfalnak, és senki nem hall engem, senki nem válaszol! A féreg, amelyik az orromba mászott, most leereszkedik a torkomba. Egy másikat a fülemben érzek. Ki kell jutnom innen! Isten hol van, hogy nem válaszol? A torkomat rágják, soha többé nem fogok tudni kiáltani! Befészkelik magukat minden testrészembe, a fülembé, a számba, a péniszembe. Érzem azokat az undorító, síkos valamiket a bensőmben, kiáltanom kell, ki kell szabadulnom! Be vagyok temetve ebbe a sötét és hideg sírba, egyedül, és élve felfalnak! Fogy a levegő, és rágnak a férgek! Mozdulnom kell! Szét kell törnöm a koporsót! Istenem, adj erőt, hogy mozdulni tudjak! KI KELL JUTNOM INNEN! KELL... MEGMOZDULOK. MINDJÁRT MEGMOZDULOK! SIKERÜLT!

*

A koporsódeszkák szanaszét repültek, a sír eltűnt, és én teleszívtam mellkasomat Szent Jakab Útjának tiszta levegőjével. Testem a lábujjamtól a fejem búbjáig reszketett, és csorgott rólam az izzadság. Megmozdultam, s éreztem, hogy a belső szerveim megkönnyebbülnek. De mit számított ez most: éltem.

A reszketés nem szűnt, és nem is próbáltam fékezni. A belső nyugalom hatalmas érzése borított be, s valakinek a jelenlétét éreztem magam mellett. Odanéztem, és Halálom

arcát láttam. Nem az a halál volt, akit néhány perccel korábban megismertem, a halál, amelyet rémült képzeletem alkotott, hanem az én igazi Halálom, barátom és tanácsadó, aki többé nem hagyja, hogy életem egyetlen napján is gyáva legyek. Mostantól fogva többet fog nekem segíteni, mint Petrus keze és tanácsai. Nem fogja engedni, hogy későbbre halasszam mindazt, amit most megélhetek. Nem fogja hagyni, hogy megfutamodjak az élet harcai elől, és segíteni fog megvívni a Nemes Harcot. Soha többé, egy pillanatig sem fogom nevetségesnek érezni, hogy bármit megcsinájak. Mert itt van ő, és azt mondja, hogy amikor majd kézen fog, hogy egy másik világba menjünk, nekem nem kell magammal cipelnem az emberek legnagyobb terhét, a bűnbánatot. Jelenlétének biztonságában, kedves arcát nézve biztos voltam benne, hogy mohón iszom majd az élet vizének forrásából, amely nem más, mint a létezés.

Az éjszakának már nem volt több titka, nem volt több rettegés. Boldog, békés éjszaka volt. Amikor a reszketés elmúlt, elindultam a mezőn a földművesek öntözőberendezései felé. Kimostam a bermudámat, s felvettem a tisztát, amely a hátizsákomban volt. Aztán visszatértem a fához, és megettem a két szendvicset, amelyeket Petrus hagyott hátra nekem. A legfinomabb étel volt a világon, mert éltem, és a halál többé nem rémít meg. Ledőltem aludni. Sosem volt még ilyen megnyugtató a sötétség.

Emberi gyengék

Végtelen mezőn jártunk, egyenletes, egyhangú búzamezőn, amely egészen a látóhatárig nyújtózott. A táj unalmát csupán egy keresztben végződő középkori oszlop törte meg, a zarándokok útjelzője. Odaértünk az oszlophoz, Petrus ledobta a földre a hátizsákját, és letérdelt. Kért hogy kövessem a példáját.

– Imádkozni fogunk. Imádkozunk az egyetlen dologért, amely a zarándokot legyőzheti, amikor megtalálja a kardját: s ez az emberi gyengesége. Ha kiválóan megtanulja a nagymesterektől, hogyan kezelje a pengét, az egyik keze akkor is a legrosszabb ellensége lesz. Imádkozzunk azért, hogy megtaláld a kardodat, és biztosan abba a kezedbe fogjad, amelyik nem hoz szégyent rád.

Délután két óra volt. Nesz sem hallatszott, és Petrus elkezdte:

– Könyörülj rajtunk Uram, zarándokokon, akik Compostelába igyekszünk, mert ez gyengeség lehet. Végtelen könyörületességben segíts, nehogy magunk ellen fordítsuk a tudást.

Könyörülj azokon, akik könyörületesek önmagukhoz, és azt hiszik jók, de az élet igazságtalan hozzájuk, mert nem érdemlik meg, ami történt velük – mert ezek sosem fogják tudni megvívni a Nemes Harcot. És könyörülj azokon, akik kegyetlenek önmagukhoz, s csak a rosszat látják cselekedeteikben, s akik önmagukat hibáztatják a világ igazságtalanságaiért. Mert ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „Minden hajad szála számon van tartva.”

Könyörülj azokon, akik parancsolnak, és akik robotolnak hosszú órákon át, akik feláldozzák magukat egy vasárnapért, amikor minden zárva van, és nincs hová menni. És könyörülj azokon, akik szentesítik a munkájukat, és túllépnek örülségük határain, akik vagy adósok maradnak, vagy testvéreik által keresztre feszítve végzik. Mert ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „Légy óvatos, mint a kígyó, és szelíd, mint a galamb.”

Könyörülj rajtunk, mert az ember legyőzheti a világot, de soha nem vívhatja meg a Nemes Harcot önmagával. És könyörülj azokon, akik megnyerték a Nemes Harcot önmagukkal, és most az utcasarok és a kocsmák között hanyódnak, mert nem tudják legyőzni a világot. Mert ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „Aki figyel szavaimra, annak sziklára kell építenie a házát.”

Könyörülj azokon, akik félnek megfogni a tollat, az ecsetet, a szerszámot, mert azt hiszik, hogy valaki már jobbat csinált, mint ők, és méltatlannak érzik magukat rá, hogy belépjenek a Művészet szentélyébe. És könyörülj még inkább azokon, akik megragadják a tollat, az ecsetet, a hangszeret és a szerszámot, és az inspirációt jelentéktelenné zsugorítják, mert úgy érzik, jobbak másoknál. Ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „Semmi sem titokzatos, mert minden megmutatkozik, és semmi sincs rejtve, mert minden feltáratik.”

Könyörülj azokon, akik esznek, és isznak, és jóllaknak, de jóllakottságukban boldogtalanok és magányosak. És könyörülj még inkább azokon, akik böjtölnek, kifogásolnak,

tiltanak, és szentnek érzik magukat, és a Te neveddel kérkednek a tereken. Mert ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „Ha én bizonygatom önmagammat, tanúságom hamis.”

Könyörülj azokon, akik félnek a haláltól, és nem ismerik azt a sok világot, ahol jártak és azt a sok halált, amelyeket hálnak, és boldogtalanok, mert azt hiszik, egy napon minden véget ér. És könyörülj még inkább azokon, akik már sok halált ismertek, és most azt képzelik, halhatatlanok, mert nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „aki nem születik újjá, nem láthatja meg Isten Királyságát.”

Könyörülj azokon, akik a Szerelem selyemlasszójának fogságába esnek, és valaki urának képzelik magukat, és féltékenyek és méreggel ölik meg magukat, és gyötrődnek, mert nem képesek meglátni, hogy a szerelem változik, ahogy a szél is és minden dolog. És könyörülj még inkább azokon, akik meghalnak, mert félnek szeretni, mert egy Felsőbb Szeretet nevében elvetik a szerelmet, amelyet nem ismernek, mert nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „aki iszik ebből a vízből, soha többé nem szomjazik.”

Könyörülj azokon, akik a Kozmoszt egyetlen magyarázatra, Istent varázsitallá és az embert ösztönlénné redukálják, akiknek csak elemi szükségleteit kell kielégíteni, mert ezek sohasem fogják meghallani a szférák zenéjét. És könyörülj még inkább azokon, akik vakhitűek, és laboratóriumokban arannyá változtatják a higanyt, és a Tarot titkairól és piramisok rejtelseiről szóló könyvekkel vannak

körülbástyázva. Mert ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „a gyermekeké az égiek birodalma.”

Könyörülj azokon, akik nem látnak senkit önmagukon kívül, és akik számára mások csupán távoli, színes díszletek, amikor limuzinjaikon végighajtanak az utcán, és akik bezárkóznak légkondicionált irodáikban a legfelső emeleteken, és csöndben szenvednek a hatalom magányosságától. És könyörülj még inkább azokon, akik mindennel bőkezűen bánnak, akik jótékonykodnak, és akik a rosszat csak a szeretettel akarják legyőzni, mert ők nem ismerik a Te törvényedet, amely azt mondja: „akinek nincs kardja, az eladja a köpenyét, és vesz egyet.”

Könyörülj rajtunk, Uram, akik keressük és merészeljük kivonni kardunkat, amelyet megígértél, és hogy szent és bűnös nép vagyunk, szétszórva a Földön. Mert nem ismerjük fel magunkat sem, és gyakran azt hisszük, hogy fel vagyunk öltözve, pedig meztelenek vagyunk, azt hisszük, hogy gazságot követünk el, pedig valójában megmentünk valakit. Ne feledkezz meg rólunk könyörületeségedben, akik a kardot egy angyal és egy ördög kezével fogjuk, egyazon markolatot szorítjuk. Mert a világon vagyunk, mert a világon maradunk, és mert szükségünk van Rád. Mindig szükségünk van a Te törvényedre, amely azt mondja: „amikor elküldtelek benneteket erszény, tarisznya és szandál nélkül, semmi sem hiányzott nektek.”

Petrus befejezte az imát. Hosszúra nyúlt a csönd. Mereven nézte a körülöttünk hullámzó búzamezőket.

A hódítás

Az egyik délután régi templomosrendi kastély romjaihoz érkeztünk. Leültünk, hogy megpihenjünk. Petrus elszívta megszokott cigarettáját, én ittam egy korty bort, amely még ebédről maradt. Elnéztem a tájat: néhány parasztház, a kastély tornya, hullámozó mező, felszántott, vetésre kész föld. Váratlanul, tőlem jobbra a romos fal mentén felbukkant egy hazafelé tartó juhász a juhaival. Vörös volt az ég, a táj remegett az állatok felverte porban, olyan volt, mint egy álom, mágikus látomás. A pásztor felemelte a kezét, felénk intett. Viszonoztuk az üdvözlést.

A nyáj elkocogott előttünk, ment a maga útján. Petrus felállt. Igen hatásos jelenet volt.

– Induljunk. Sietnünk kell – mondta.

– Miért?

– Sietünk, és kész. Végtére is nem gondolod, hogy régen járjuk már Szent Jakab Útját?

Valami azt súgta nekem, hogy sietsége kapcsolatban van a pásztor és nyája mágikus jelenésével.

*

Két nappal később dél felé vonuló hegyekhez érkeztünk, amelyek megtörték a végtelen búzamezők egyhangúságát. A felszínt természetes emelkedők tarkították, de jól látszottak Antonio atya sárga jelei. Petrus mégis, anélkül, hogy magyarázatot adott volna, letért a sárgával jelzett útról, és egyre északabbra tartott. Felhívtam a figyelmét a tényre, de ő szárazon csak annyit jegyzett meg, hogy ő a vezetőm, és tudja, hová visz.

Körülbelül félórás gyaloglás után hallottam meg a zajt, olyan

volt, mint a lezúduló víz robaja. Körös-körül nem volt más, csak a napszitta mezők, és találgatni kezdtem, honnan eredhet a zaj. De ahogy előrehaladtunk, a zúgás egyre erősödött, végül szemernyi kétségem se maradt: vízeséshez közeledünk. Az azonban furcsa volt, hogy bármerre néztem is, nem láttam se hegyet, se vízesést. Amikor átvágtunk egy kis emelkedőn, a természet különös műve tárult elém: egy földmélyedésben, amelybe egy ötemeletes épület is belefért volna, vízfüggöny zuhogott lefelé, egyenest a föld középebe. Az óriási hasadék szélén dús növényzet burjánzott a zuhatag körül, mintha egy másik világba csöppentem volna.

– Itt most leereszkedünk – jelentette ki Petrus.

Nekiindultunk, s nekem Jules Verne jutott az eszembe, mert pontosan olyan volt, mintha a földgolyó közepe felé hatolnánk. A lejtő meredek volt, igen nehéz terep, hegyes ágakba és éles kövekbe kellett kapaszkodnunk, nehogy elessünk. Összevissza karistoltt karral, lábbal érkeztem le a mélyedés fenekére.

– Micsoda gyönyörű táj – mondta Petrus.

Egyetértettem. Oázis a pusztaság közepén, buja növényzet, szivárványos vízcsöppek; a látvány lenről éppoly mesebeli volt, mint fentről.

– A természet megmutatja erejét – jegyezte meg Petrus.

– Így van – helyesletem.

– És lehetőséget ad, hogy mi is megmutassuk az erőnket. Megmásszuk ezt a zuhatagot – közölte vezetőm. – Mégpedig a sodrás közepén.

Ismét végigpillantottam az előttem elterülő tájon. Most

valahogy nem a gyönyörű oázist láttam, a természet kifinomult szeszélyét. Egy több mint tizenöt méter magas, meredek part előtt álltam, ahonnan a víz fülsiketítő zuhogással ömlik alá. A zuhatag képezte tavacska szintje nem volt magasabb, mint egy átlagos termetű ember, mert a víz olyan vadul hömpölygött alá, hogy nyílást vájt magának, amely minden bizonnyal a föld mélyében végződött. A falon nem volt egyetlen olyan pont sem, ahol megkapaszkodhatnék, a tavacska nem eléggé mély ahhoz, hogy tompítsa a zuhanó test becsapódását. Abszolút megoldhatatlan feladat előtt álltam.

*

Eszembe jutott egy öt évvel korábbi eset: egy különlegesen veszélyes rituálé során történt, amely – akárcsak ez a mostani – hegymászást igényelt. A Mester alkalmat adott nekem, hogy eldöntsem: akarom-e folytatni, vagy sem. Fiatalabb voltam, el voltam ragadtatva a Mester erejétől és a Tradíció csodáitól, tehát döntöttem: továbbmegyek. Meg akartam mutatni, milyen bátor és ügyes vagyok.

Közel egyórás hegymászás után, amikor a legnehezebb szakasz előtt álltam, váratlanul erős szél kerekedett, s minden erőmmel kapaszkodnom kellett azon a keskeny párkányon, ahol kuporogtam, nehogy a mélybe zuhanjak. Behunytam a szememet, a legrosszabbra számítottam, körmeimet a sziklába vájtam. Mekkora volt a meglepetésem, amikor a következő pillanatban éreztem a segítséget, hogy kényelmesebb és biztonságosabb testtartásban maradjak. Felnéztem, és a Mestert láttam

magam mellett.

Néhányszor a levegőbe intett, és a szél azon nyomban elállt. Varázslatos fürgeséggel, némiképp lebegve ereszkedett le a hegyoldalra, s kért, hogy kövessem.

Remegő lábbal érkeztem le, s kicsit ingerülten megkérdeztem tőle, miért nem az előtt állította el a szelet, hogy felért hozzám.

– Azért – válaszolta –, mert én küldtem rád a szelet.

– Hogy elpusztítson?

– Hogy megmentesen. Nem tudtad volna megmászni ezt a hegyet. Amikor azt kérdeztem, fel akarsz-e mászni, nem a bátorságodat tettem próbára, hanem a bölcsességedet. Olyasmit csináltál, amire nem adtam utasítást – folytatta a Mester. – Ha képes lennél lebegni, nem lenne probléma. De te vakmerő akartál lenni, amikor pedig intelligensnek kellett volna lenned.

Aznap mesélt nekem olyan mágusokról, akik az illumináció során megőrültek, és már nem tudtak különbséget tenni a saját erejük és a tanítványaik ereje között. Eddigi életemben nagy embereket ismertem meg a Tradícióban. Három nagymestert – beleértve a saját Mesteremet is – volt szerencsém ismerni, akik képesek uralni olyan helyzeteket, amelyek meghaladják az emberi képzeletet. Láttam csodákat, pontos jövődölést, múltbéli lelkek vándorlásáról szereztem tudomást. A Mesterem két hónappal azelőtt beszélt nekem a Malvin-szigeteki háborúról, hogy az argentinok megszállták a területet. Mindent részletesen leírt, és elmagyarázta – a csillagok alapján –, hogy miért a konfliktus.

Ettől a naptól fogva kezdtem észrevenni, hogy vannak mágusok, akik – ahogy a Mester mondta – „megőrültek az illumináció során”. Majdnem ugyanolyanok, akár a többi mester, s ez az erejükre is érvényes: láttam egyiküket, amint rendkívüli koncentrációval tizenöt perc alatt kicsíráztatott egy magot. De ez az ember – és mások is – már az örületbe és a reménytelenségbe hajszolta számos tanítványát. Nem egy közülük a pszichiátriai osztályon kötött ki, s legalább egy eset öngyilkossággal végződött. Ezek az emberek a Tradíció úgynevezett „feketelistáján” szerepelnek, de lehetetlen ellenőrizni őket, és tudom, hogy sokan mind a mai napig aktívan tevékenykednek.

Ez az egész história a másodperc törtrésze alatt futott át az agyamon, ahogy elnéztem a zuhatagot, amelyet lehetetlen megmászni. Elgondoltam, milyen rengeteg időt töltöttünk együtt, Petrus és én, az Úton, eszembe jutott a kutya, amelyik engem megtámadott, de Petrust nem bántotta; aztán az az eset az étteremben, amikor úgy elvesztette a fejét a pincérfiúval szemben, vagy az esküvői ünnepségen való ivászata. Most csak ezek az események tolultak az emlékezetembe.

– Petrus, én semmiképpen nem tudom megmászni ezt a zuhatagot. Azon egyszerű oknál fogva, hogy lehetetlen.

Egy szót sem szólt. Leült a pázsitra, én is így tettem. Legalább negyedóráig csöndben maradtunk. Hallgatása lefegyverzett, de késztetést éreztem, hogy beszéljek.

– Petrus, én nem akarom megmászni ezt a zuhatagot, mert le fogok zuhanni. Tudom, hogy nem fogok meghalni, mert amikor láttam a Halálom arcát, láttam azt is, mely napon jön

el értem. De leeshetek, s egész hátralévő életemre nyomorék maradhatok.

– Paulo, Paulo... – csak nézett rám, s mosolygott. Teljesen megváltozott. A hangjában érződött valamennyi az emésztő szeretetből, s a szeme csillogott.

– Azt akarod mondani, hogy megszegem az engedelmesség fogadalmát, amelyet az út megkezdése előtt tettem?

– Nem, nem szegted meg a fogadalmat. Nem félsz, és lusta sem vagy. S azt sem feltételezed, hogy ostoba utasítást adok. Nem akarsz felmászni, mert a fekete mágusokra[17] gondolsz. Az, hogy hatalmadban áll dönten, még nem jelenti azt, hogy megszeged a fogadalmad. Sosem tagadták meg ezt a jogot a zárándokoktól.

Ránéztem a zuhatagra, aztán Petrusra pillantottam. A feljutás lehetőségeit próbáltam felmérni; egyet sem találtam.

– Figyelj ide – folytatta. – Előtted fogok felmászni, anélkül, hogy bármilyen adományt igénybe vennék. És sikerülni fog. Az, hogy fölérlek, egyszerűen annak köszönhető, tudtam, hová lépjek, s te ugyanezt fogod tenni. Ily módon érvénytelenítem a döntési jogodat. Ha akkor tagadod meg, miután láttad, hogy én fölértem, az már a fogadalom megszegése.

Levette a tornacipőjét. Legalább tíz évvel idősebb nálam, s ha ő fel tud mászni, nekem sem lehet több érvem. Felnéztem a zuhatagra, s valami hideget éreztem a hasamban.

De Petrus még nem mozdult. Levette a cipőjét, de továbbra is csak üldögélt. Az eget nézte, majd beszélni kezdett:

– Néhány kilométerre innen történt, 1502-ben, hogy a Szűz megjelent egy pásztornak. Ma van az ünnepe – az Út Szűzének ünnepe –, s hódításomat neki ajánlom. Ugyanezt tanácsolom neked is: ajánlj fel neki egy hódítást. Ne a lábad fájdalmát, ne is a kövektől származó sebeidet ajánld fel neki. Az egész világ a vezeklés fájdalmát kínálja. Semmi elítélendő nincs benne, mégis azt hiszem, a Szűz boldog lesz, ha a fájdalmán kívül az ember neki ajánlja az örömét is.

Nemigen tudtam mit mondani. Továbbra is kételkedtem benne, hogy Petrus képes megmászni azt a falat. Úgy találtam, ez az egész bohózatba illő, és hogy valójában csak elkábít a beszédével, mert olyasmire próbál rávenni, amit nem akarok megtenni. Kétségeim közepette – azért mégis – behunytam a szememet, és egy percig az Út Szűzéhez fohászkodtam. Megígértem neki, hogy ha Petrus is, én is feljutunk a falon, akkor egy napon visszatérek ide.

– Mindannak, amit idáig tanultál, csak akkor van értelme, ha alkalmazod valamire. Emlékezz csak vissza: azt mondtam neked, hogy Szent Jakab Útja az átlagemberek útja. Több ezerszer elismételtem már neked. Szent Jakab Útján, de az életben is, a bölcsességnek csak akkor van értéke, ha segít az embernek legyőzni bármilyen akadályt. A kalapácsnak a világon semmi értelme, ha nincs szög, amelyet beverjen – mondta. – És bárha van is szög, a

kalapácsnak továbbra sem lenne funkciója, ha csak azt gondolná: „ezeket a szögeket két ütéssel rögzíthetem”. A kalapácsnak működni kell. A gazda kezébe kerül, és a funkciójának megfelelően kell használni.

Eszembe jutott, mit mondott a Mester Itatiatában: akinek birtokában van egy kard, annak állandóan készenlétben kell tartania, nehogy megrozsdásodjon a hüvelyében.

– A zuhatag épp az a hely, ahol a gyakorlatban is alkalmazhatod mindazt, amit tanultál – mondta a vezetőm.

– Egy előnyöd már úgyis van: ismered a halálod dátumát, tehát ettől nem kell félned, ez nem fog megbénítani, amikor gyorsan kell döntened arról, hol támaszkodj meg. Csak ne feledkezz meg róla, hogy vízzel van dolgod, ez az egyetlen segítséged is; ha rossz gondolat akar eluralkodni rajtad, vágd a körmödet a körömágyadba. De a mászás minden pillanatában mindenekelőtt az Emésztő Szeretetre kell támaszkodni, mert az az, aki vezet, s aki igazolja minden léptedet.

Elhallgatott. Levetette az ingét, a bermudáját, ott állt anyaszült meztelenül. Aztán a tavacska hideg vizébe lépett, megmártózott, s karjait az ég felé tárta. Láttam, hogy örül, élvezi a víz frissességét és a szivárványt, amelyet a permet vont körénk.

– Még egy dolog – mondta, mielőtt a vízfüggöny alá lépett volna. – Ez a vízesés megtanít arra, mi módon legyen a mester. Én megyek előre, de köztem és közted ott a vízfüggöny. Tehát nem láthatod közvetlenül, hová teszem a lábam, miben kapaszkodom meg. A tanítvány nem tudja egy az egyben utánozni vezetője lépteit. Mivel mindenki a

maga módján látja a világot, a maga módján éli meg a nehézségeit és a sikereit. Tanítani annyi, mint megmutatni a lehetőséget. Tanulni annyi, mint élni a lehetőséggel. Nem szólt többet. Belépett a vízfüggöny alá, és mászni kezdett. Csak a körvonalait láttam, mintha üvegen keresztül néztem volna. De annyit azért láttam, hogy elindult fölfelé. Lassan, kérlelhetetlenül haladt. Minél közelebb ért a célhoz, annál jobban féltem, mert mindjárt itt az idő, amikor indulnom kell. Végül eljött a legrettenetesebb pillanat: felbukkanni a lezúduló vízből úgy, hogy nem húzódik ki a szélére. A víz ereje biztosan visszasodorja a mélybe. De Petrus feje már ki is emelkedett, s a zuhogó víztömeg úgy burkolta be, mint csillogó köpeny. A látvány nem tartott soká, mert egy villanásnyi időre az egész testét a magasba dobta, valahogy megkapaszkodott a tetőn, de még mindig a sodrás közepén volt. Pár pillanatra szem elől vesztettem. Végül aztán megjelent Petrus a meredek szélén. A teste nedvesen csillogott a napfényben; mosolygott.

– Gyerünk! – kiáltotta és integetett. – Most rajtad a sor! Igen, most rajtam a sor. Vagy mindörökre le kell mondanom a kardomról.

*

Meztelenre vetkőztem, s újra az Út Szűzéhez fohászkodtam. Fejest ugrottam a vízbe. Jeges volt, a testem elmerevedett a hidegtől, de rövidesen kellemes érzés öntött el: élek. Habozás nélkül egyenest a zuhatag felé gyalogoltam.

A víz fejbe vágott, s ez visszapenderített a képtelen „valóságba”; az mindig akkor gyengíti el az embert, amikor

a legnagyobb szüksége van minden hitére és erejére. Rádöbbsentem, hogy a vizesés sokkal-sokkal erősebb, mint gondoltam, és hogyha fönről közvetlenül a mellemre zuhog, képes ledönteni, még ha két lábbal állok is a tó biztonságában. Átvágtam a vízfüggönyön, s közte és a fal között rést találtam, ahol éppen elfért a testem, ha a sziklához tapadok. És itt jött a fölismerés, hogy a feladat talán mégsem annyira nehéz, mint véltem.

Ezt a helyet nem csapkodta a víz, s ami nekem kívülről simára csiszolt falnak tetszett, az valójában tele volt bemélyedésekkel. Beleszédültem a gondolatba, hogy lemondtam volna a kardomról a sima kőtől való félelmemben, holott ez is csak olyan sziklafal volt, amelyet már legalább tucatszor megmásztam. Mintha Petrus kiáltását hallottam volna: „Látod? A megoldása után a probléma ijesztően egyszerűnek látszik.”

Mászni kezdtem, arcomat a nedves sziklához szorítva. Tíz perc alatt majdnem az egész távot legyűrtem.

Egy akadály volt csak hátra: a vége, a torkolat, ahonnan a víz alázdult a mélybe. Az eddigi siker semmit sem ér, ha nem tudom átküzdeni magam azon a rövid szakaszon, amely a felszíntől elválaszt. Ott leselkedett a veszély, méghozzá olyan veszély, amelyet nem láttam, hogyan győzött le Petrus. Ismét fohászoktam az Út Szűzéhez, ahhoz a Szűzhöz, akiről korábban nem is hallottam, s akibe e pillanatban mégis egész hitemet, összes reményemet vetettem. Nagyon óvatosan először a fejem búbját, aztán a fejemet merítettem az áradatba, amely ott zúgott fölöttem.

Teljesen elborított a tajték, a látásomat is elhomályosította.

Éreztem a csapkodását, és szilárdan megragadtam a sziklát, a fejemet lehajtottam, így egy kis légszák keletkezett, s némi levegőhöz jutottam. Csupán a kezemre és a lábamra hagytakoztam. A markom már szorított egy régi kardot, a lábam már taposta Szent Jakab Különös Útját. A barátaim segítenek nekem. Mégis, a víz robaja majd megrepesztette a dobhártyámat, s már alig kaptam levegőt. Úgy döntöttem, keresztülemelem a fejemet az áramlaton, s pár másodpercre minden elfeketedett körülöttem. Tiszta erőmből küzdöttem, hogy megvessem a lábamat, és megkapaszkodjak a beszögellésekben, de a dübörgő víz – úgy tetszett – máshová röpít, titokzatos, távoli helyre, ahol mindennek szemernyi jelentősége sincs, ahová eljuthatok, ha rábízom magam erre az erőre. Nem lesz szükségem emberfeletti küszködésre, hogy lábam és kezem megtartsa a sziklához tapadva, minden nyugodt és békés lesz.

Mindeközben végtagjaim nem engedelmeskedtek a gondolataimat hatalmába kerítő impulzusnak. Ellenálltak a halálos kísértésnek. És a fejem lassan a felszínre emelkedett, ugyanúgy, ahogy az elején a vízbe merült. Mélységes szeretet öntött el a testem iránt, mert nem hagyott cserben ebben az örült kalandban; micsoda ötlet, megmászni egy zuhatagot, hogy megleljem a kardomat!

Amikor kibukkantam, láttam a felettem ragyogó napot, s mélyen beszívtam a levegőt. Ez visszaadta az erőmet. Körülnéztem, s észrevettem, hogy az orrom előtt terül el a fennsík, ahol nemrég gyalogoltunk. Óriási készletet éreztem, hogy elvetődjek, és megragadjak egy sarkot, de a

lezúduló víztől nem láttam egyetlen beszögellést sem. A végső lökés nagy volt, de még nem érkezett el a siker pillanata, uralkodnom kellett magamon. A próbatétel legnehezebb pontján voltam, a víz a mellemet csapkodta, a nyomás majdnem letaszított a mélybe, ahonnan volt merszem – álmaimat kergetve – ide mászni.

Az időpont nem volt alkalmas rá, hogy a mesterekre, a barátaimra gondoljak, és oldalra sem tudtam nézni, ahol Petrus állt a megmentésemre készen, ha netán lecsúsznék. „Ő már legalább milliószor megmászta ezt a helyet, és tudja, hogy most kétségbeejtően szükségem van segítségre.” De ő cserbenhagyott. Vagy talán mégsem, talán ott van mögöttem, csak hogy én nem tudom elfordítani a fejemet, mert elveszíteném az egyensúlyomat. Mindent meg kell tennem. Sikerülnie kell a hódításomnak, méghozzá egyedül.

A lábamat és az egyik kezemet a sziklába mélyesztettem, míg a másik kezemmel lapátoltam, megpróbáltam ellensúlyozni a víz sodrát. Az áradatnak nem jelentettem különösebb akadályt; erőim végén jártam. A kezem mintegy hallá változott, átadta magát a sodrásnak, tudta, hová akar eljutni. Eszembe jutottak a gyerekkoromban látott filmek, amelyekben a lazacok átugrották a zúgót, mert el akarták érni a céljukat.

A karom lassan felmerült, a víz erejét használta ki. Sikerült kiszabadítanom végül, s neki jutott a feladat, hogy támaszt keressen, s célba juttassa a testem többi részét. Mint a lazac a gyerekkori filmben, alámerült a perem felé, helyet keresett, ahol megtámaszkodhatnék a végső

elrugaszkodáshoz.

Az évszázadok során alázúduló víz simára csiszolta a követ. De kell lennie valami beszögellésnek: ha Petrusnak sikerült, nekem miért ne sikerülhetne? Óriási fájdalmat éreztem, mert tudtam, most az utolsó lépésre készülök, s ez volt az a pillanat, amikor elfogy az erő, s az ember már nem bízik magában. Néhányszor életemben már elvesztem az utolsó pillanatban; úsztam az óceánban, s belefulladtam a hullámverésbe. De mert Szent Jakab Útját járom, és ez a história nem ismétlődhet örökké –, ezen a napon győznom kell.

Szabad kezem lecsúszott a sima szikláról, a rám nehezedő nyomás egyre elviselhetlenebb lett. Úgy éreztem, nem bírom tovább, bármelyik pillanatban elzsibbadhatok. A víz nagy erővel csapkodta a nemi szervemet is, s a fájdalom egyre nőtt. Szabad kezem hirtelen kapaszkodót tapintott – nem valami nagyot, kívül is esett a mászás vonalán, de támaszul szolgálhat majd a másik kezemnek, ha itt lesz az ideje. Elraktároztam az agyamban ezt a helyet, s a kezem tovább kutatott, a menekülés útját tapogatta. Néhány centire az előbbitől újabb kapaszkodóra leltem.

Hát megvan. Itt volt az a hely, amely századokon át támasztékul szolgált a zarándokoknak Szent Jakab Útján. Megtaláltam hát, s teljes erőmmel belécsimpaszkodtam. A másik kezem elszabadult, a vízáram elkapta, s hátrafelé sodorta, hatalmas ívet írt le a levegőben, s rátalált az annyira áhított helyre. Hirtelen mozdulattal az egész testem követte a karjaim előtt szabaddá vált utat, s felfelé vetődtem. A nagy s egyben utolsó lépést megtettem.

Testem átszelte a vizet, s a következő pillanatban a szilaj zuhatag kis sugárrá szelődött, alig volt sodrása. A partra vonszoltam magam, hatalmába kerítet a kimerültség. Tűzött rám a nap, átmelegítette a testemet, s újra ráébredtem, hogy győztem, hogy élek, élek éppúgy, mint az előbb, amikor nekivágtam a mászásnak. A víz zúgásán át is meghallottam Petrus közeledő lépteit.

Fel akartam állni, hogy örömet kifejezzem, de kimerült testem megtagadta az engedelmességet.

– Maradj nyugton, pihenj – mondta Petrus. – Próbálj lassan lélegezni.

Így tettem, s mély, álomtalan álomba zuhantam. Amikor felébredtem, a nap már helyet változtatott az égen, s Petrus, teljesen felöltözve, a ruhámat nyújtotta felém, és közölte, hogy ideje indulnunk.

– Nagyon fáradt vagyok – mondtam.

– Csak nyugalom. Megtanítalak, hogyan nyerj energiát a környezetedből.

És Petrus megtanította nekem a RAM-LÉLEGZÉS-t. Öt percig csináltam a gyakorlatot, és jobban éreztem magam. Felkeltem, felöltöztem, és fogtam a hátizsákomat.

A RAM-LÉLEGZÉS

Kieresztjük a tüdőnkéből az összes levegőt, amennyire csak lehetséges. Azután lassan belélegezzük, miközben karunkat a magasba emeljük. Belégzés közben koncentráljunk arra, hogy bensőnket kitölti a szeretet, a béke s a harmónia a világmindenséggel.

Tartsuk bent a levegőt, karunkat hagyjuk kinyújtva, ameddig csak lehetséges, élvezzük a belső és a külső harmóniát. Amikor nem bírjuk tovább, egy gyors kilégzéssel fújjuk ki a levegőt, miközben kiejtjük a RAM szót.

Öt percen keresztül ismételjük.

*

– Erre gyere – mondta Petrus. A fennsík széléig mentem. Lábam alatt zúgott a vízesés.

– Innen nézve sokkal könnyebbnek látszik, mint lentről – jegyeztem meg.

– Pontosan. S ha ezt a képet előtte mutatom meg neked, úgy érezted volna, elárultalak. Rosszul becsülted volna fel a lehetőségeidet.

Változatlanul gyengének éreztem magam, úgyhogy megismételtem a gyakorlatot. Rövidesen az egész univerzum harmóniában volt velem, s átjárta a szívemet. Megkérdeztem, miért nem tanította meg korábban a RAM-lélegzést, hisz már sokszor voltam veszélyben meg fáradt is Szent Jakab Útján.

– Azért, mert sosem mutattad ki – válaszolta nevetve, s megkérdezte, van-e még abból a finom piskótából, amelyet Astorgában vásároltam.

Az örület

Három napja szinte erőltetett menetben haladtunk. Petrus már pirkadat előtt felébresztett, és csak este

kienckor álltunk meg. Csupán az étkezések alkalmával engedélyezett pihenőt, ugyanis vezetőm beszüntette a kora délutáni „sziesztákat”. Az volt a benyomásom, titokzatos programot követ, amelyet nem ismertetett velem.

Teljesen megváltozott a viselkedése is. Eleinte azt hittem, hogy a zuhatag-kalandnál tanúsított kételkedésem az oka, de rájöttem, hogy mégsem. Ingerlékeny volt mindennel szemben, s naponta többször is az órájára nézett. Emlékeztettem rá, mit mondott korábban: hogy mi magunk alakítjuk az idő ritmusát.

– Napról napra okosabb vagy – felelte. – Majd meglátjuk, hogyan ülteted át a gyakorlatba mindezt az agyafúrtságot, ha a szükség úgy hozza.

Az egyik délután olyannyira kimerített ez az erőltetett gyaloglás, hogy egyszerűen képtelen voltam felkelni. Ekkor Petrus azt az utasítást adta, hogy vegyem le az ingemet, s gerincemet támasszam egy közeli fa törzséhez. Pár percig így is tettem, s hamarosan jobban éreztem magam. Ekkor kifejtette nekem, hogy növények, különösen az érett fák képesek közvetíteni a harmóniát, amikor valaki a törzsüknek támasztja az idegközpontját. Néhány óra alatt rengeteg mindent tudtam meg a növények fizikai, energetikai és spirituális tulajdonságairól.

Mínt hogy erről korábban már olvastam valahol, nem tartottam szükségesnek, hogy jegyzeteket készítek. De Petrus előadása arra mindenesetre jó volt, hogy eloszlassa az aggályomat, hogy haragszik rám. Hallgatagsága iránt nagyobb tisztelettel viseltettem, ő pedig, talán mert megsejtette aggodalmamat, igyekezett mindig barátságos

lenni, amikor állandósult rosszkedve ezt épp lehetővé tette.

*

Egyik reggel hatalmas hídhöz értünk, amely sehogy sem illett ahhoz a kis vízerecskéhez, amely alatt csordogált. Vasárnap kora reggel volt, a kisváros kocsmái és bárjai a környéken még zárva voltak. Így hát itt ültünk le, hogy megigyuk a kávékat.

– Az ember és a természet szeszélyei igencsak hasonlóak – mondtam, megpróbálva beindítani a beszélgetést. – Gyönyörű hidakat építünk, a természet meg fogja magát, s eltereli a folyó áramát.

– Az aszály az oka – felelte rá Petrus. – Edd meg gyorsan a szendvicset, mert mennünk kell.

Elhatároztam, megkérdezem e nagy sietség okát.

– Nagyon régóta úton vagyok, mondtam már neked. Rengeteg elintéznivaló vár Olaszországban. Hamarosan vissza kell mennem.

Nem igazán sikerült meggyőznie. Lehet, hogy mindez igaz, de nem ez az egyetlen ok. Amikor a választ sürgettem, témát váltott.

– Mit tudsz erről a hídról?

– Semmit – feleltem. – De az aszálytól függetlenül is aránytalanul nagy. Mégis azt hiszem, hogy a folyó változtatta a sodrát.

– Hogy így van-e, fogalmam sincs róla – mondta Petrus. – Szent Jakab Útján a „Dicsőség Hídjaként” ismerik. Ezeken a mezőkön körülöttünk, itt zajlottak a svévek és vizigótok véres csatái, majd később itt ütköztek meg III. Alfonz katonái a mórokkal. Talán azért lett ilyen nagy, hogy az a

rengeteg vér elfolyhasson alatta, nehogy elárassza a várost.

Ez fekete humor volt. Nem nevettem. Kényszeredetten elhallgatott, majd így folytatta:

– Mindazonáltal nem a vizigót hordák és nem is Ill. Alfonz csatakiáltásai adtak nevet a hídnak. Hanem a Szerelem és a Halál története. Szent Jakab Útjának első évszázadaiban, akkoriban, amikor egész Európából özönlöttek a zarándokok, papok, nemesek, sőt még a királyok is le akarták róni tiszteletüket a szent előtt, banditák és útonállók is érkeztek szép számmal. A történetírás számtalan esetet jegyez föl zarándokkaravánok kirablásáról és a magányos utazók ellen elkövetett rettenetes gazettekről.

Minden ismétlődik – gondoltam magamban.

– E bűnesetek miatt néhány nemes lovag arra az elhatározásra jutott, hogy oltalmába veszi a zarándokokat, s mindegyikük magára vállalta egy-egy útszakasz védelmét. De amint a folyók is megváltoztatják sodrukát, az emberi eszmények is változhatnak. Azonkívül, hogy elriasztották a gonosztevőket, a kóbor lovagok vitatkozni kezdtek azon, hogy melyikük Szent Jakab Útjának legerősebbike és legbátrabbika. Nem sok kellett hozzá, és hamarosan egymás között kezdtek háborúzni, a banditák meg visszatértek, és büntetlenül fosztogattak az utakon. Ez így ment hosszú időn át, amíg végül 1434-ben egy nemesúr Leon városából szerelemre gyulladt egy hölgy iránt. A nemesúr, Don Suero de Quiñones, aki gazdag és erős volt, mindenféle úton-módon próbálta elnyerni szíve hölgye kezét. De ez a dáma – akinek a nevét a történetírás

elfeledte följegyezni – sehogy sem akart tudomást venni erről az óriási szenvedélyről, és visszautasította a kérést. Majd meghaltam a kíváncsiságtól, hogy megtudjam, mi az összefüggés az elutasított szerelem és a kóbor lovagok konfliktusa között. Petrus észrevette érdeklődésemet, és azt mondta, csak akkor fejezi be a történetet, ha megeszem a szendvicsemet, és azon nyomban útra kelünk. – Pontosan úgy viselkedsz, mint gyerekkoromban az anyám – feleltem. De lenyeltem az utolsó falatot is, fogtam a hátizsákot, s indultunk, hogy átvágjunk a még alvó városkán.

*

Petrus folytatta:

– Lovagunk, akit büszkeségében sértettek meg, elhatározta – pontosan úgy, ahogy minden kikoszarozott férfiú tette volna az ő helyében –, hogy magánháborút kezd. Fogadalmat tett önmagának, hogy olyan jelentős hőstettet hajt végre, hogy a hajadon sosem felejtí el a nevét. Hosszú hónapokon át keresett egy nemes eszményt, amelynek ezt az elutasított szerelmet szentelhetné. Egészen addig, amíg egy éjszaka meg nem hallotta a Szent Jakab Útján előforduló gaztettekről szóló történeteket, s akkor támadt egy ötlete.

Összehívta tíz barátját, betelepedett ebbe a kisvárosba, amelyen az imént áthaladtunk, és utasította őket, terjesszék el a Szent Jakab Útján jövő-menő zarándokok között, hogy hajlandó ott maradni harminc napig és eltörni háromszáz lándzsát, hogy bebizonyítsa, ő a legerősebb és legmerészebb lovag mind közül ezen az úton. Táborot ütött

bandériumával, zászlóival és szolgálival, s várta a párbajra készeket.

Elképzeltem, micsoda multság lehetett. Vadkansütés, bor végestelen végig, zeneszó, történetek és harc. Ilyen kép elevenedett meg a szemem előtt, miközben Petrus folytatta a históriát.

– A harcok július tizedik napján kezdődtek, az első lovagok érkezéssel. Quiñones és a barátai napközben küzdöttek, éjszaka meg nagy vigasságokat csaptak. Az ütközetek mindig a hídon folytak, hogy senki ne tudjon elmenekülni. Egyszer annyi ellenfele érkezett, hogy máglyákat gyújtottak végig a híd mentén, és így a csaták hajnalig folyhattak. Minden legyőzött lovagnak fogadalmat kellett tennie, hogy soha többé nem fog harcolni mások ellen, s mostantól fogva egyetlen feladatuknak azt tekintik, hogy megvédjék a compostelai zárándokokat.

Quiñones híre pár hét alatt bejárta Európát. A kóbor lovagokon kívül generálisok, katonák és banditák kezdtek áramolni, hogy megvívjanak vele. Mindnyájan tudták, hogy akinek sikerül legyőznie Leon bátor lovagját, az másnapra virradóan híressé lesz, s a nevét glória övezi majd. De míg a többiek csak a hírnevet hajszolták, Quiñonest sokkal nemesebb szándék vezette: elnyerni egy hölgy szerelmét. Ez az eszmény segítette, hogy mindenkit legyőzzön.

Augusztus 9-én befejeződtek a harcok, és Don Suero Quiñonest ismerték el Szent Jakab Útja legbátrabb és legerősebb lovagjának mind közül. Ettől a naptól fogva senki sem merészelt a bátorságával kérkedni, és a nemesek visszatértek, hogy megküzdjenek egyetlen közös

ellenségükkel, azaz a zarándokokat megtámadó útonállókkal. Ezzel a hősköteménnyel vette kezdetét a Kardos Szent Jakab Katonai Rend.

Éppen elhagytuk a városkát. Kedvem lett volna visszafordulni, és újból megnézni a „Dicsőség Hídját”, a hidat, ahol ez az egész história lejátszódott. De Petrus arra kért, menjünk csak tovább, előre.

– És aztán mi történt Quiñonesszel? – érdeklődtem.

– Elment Santiago de Compostelába, s ereklyetartójában elhelyezett egy aranytallért, amely mind a mai napig Szent Jakab kisebb mellszobrát díszíti.

Megkérdeztem, hogy végül is elvette-e feleségül szíve hölgységét.

– Ah, erről nem szól a fáma – válaszolta Petrus. – Abban a korban a történelmet kizárólag férfiak írták. Aztán meg, annyi csata mellett ugyan kit érdekel egy szerelmi történet vége?

*

Azután, hogy Don Suero Quiñones históriáját elmesélte, vezetőm visszasüppedt immár szokásos némaságába, és több mint két napig csöndben gyalogoltunk, szinte meg sem álltunk pihenni. Amíg aztán, a harmadik napon Petrus érezhetően lassított. Azt mondta, elfáradt kissé az egész heti megfeszített gyaloglástól, s már öreg hozzá, s kedve sincs abban a tempóban haladni. Megint biztos voltam benne, hogy nem az igazat mondja: arca, a fáradtságnak ellentmondva, óriási aggodalmat tükrözött, mintha valami nagyon fontos dolog bekövetkeztét várná.

Aznap délután Foncebadonba, erre a nagy, de teljesen

romos településre érkeztünk. A kőből épült házak palatetejét kikezdte az időjárás és a rothadó faváz. A település egyfelől szakadékba torkollt, előttünk meg, a hegy mögött, Szent Jakab Útjának egyik legnevezetesebb útjelzője magasodott: a Vaskereszt. Most én voltam türelmetlen, mielőbb ehhez a furcsa emlékműhöz akartam érni, amelyet egy majd' tíz méteres törzsből alkottak, a tetején vaskereszttel. A kereszt a caesari invázió korából maradt fenn, s Mercurius tiszteletére emelték. A pogány tradíciónak megfelelően a jakabi út zarándokai messziről hozott követ szoktak elhelyezni a tövében. Kihasználtam, hogy az elhagyott város bővelkedik kövekben, s felkaptam a földről egy darab palát. Amikor épp szaporázni akartam lépteimet, észrevettem, hogy Petrus nagyon lassan halad. A romos házakat nézegette, turkált a törmelék, a könyvmaradványok között, amíg aztán úgy döntött, leül a tér közepén álló fakereszt mellé.

– Pihenjünk egy kicsit – javasolta.

Alkonyodott, és ha itt maradunk egy órácskát is, lesz időnk elérni a Vaskeresztet, mielőtt leszáll az éjszaka.

Leültem mellé, és a kihalt tájat néztem. Ugyanúgy, ahogy a folyók változtatják sodrukat, az emberek is helyet változtatnak. A házak szilárdan álltak, és nagyon sok időnek kell még eltelnie, hogy összeroskadjanak. Szép vidék volt, mögötte hegyek, előtte völgy, és azt kérdeztem magamtól, mi készítette az embereket arra, hogy ezt a helyet elhagyják.

– Szerinted Don Suero Quiñones örült volt? – kérdezte Petrus.

Én már meg is feledkeztem Don Sueróról, így Petrus emlékeztetett a „Dicsőségs Hídja”-ra.

– Nem, szerintem nem volt örült – feleltem. De kétségeim voltak a válaszomat illetően.

– Pedig az volt, ugyanúgy, ahogy Alfonso is, a szerzetes, akit megismertél. Ahogy én is az vagyok, és ez az örültség megmutatkozik a rajzaimban. Vagy te, aki a kardodat keresed. Mindnyájunkban ott ég a szent örület lángja, amelyet Agapé táplál. Ehhez nem szükséges, hogy fel akarjuk fedezni Amerikát, vagy a madarakkal társalogjunk, mint Assisi Szent Ferenc. Egy sarki zöldségesben is loboghat a szent örület lángja, ha szereti, amit csinál. Agapé az emberi fogalmakon kívül létezik, és fertőz, mert a világ szomjazik rá.

Petrus azt mondta, én fel tudom ébreszteni Agapét a Kék Gömbön keresztül. De ahhoz, hogy Agapé virágozhassék, nem szabad félnem megváltoztatni az életemet. Ha szeretem azt, amit csinállok, akkor az nagyon jó. De ha nem szeretem, akkor soha nem késő változtatni. Ha engedem, hogy megtörténjen a változás, termékeny talajjá változom, és hagyom, hogy az alkotó képzelet elvesse bennem a magot.

– Mindannak, amit tanítottam neked, beleértve Agapét is, csak akkor van értelme, ha elégedett vagy önmagaddal. Ha nem így történik, a gyakorlatok, amelyeket megtanultál, elkerülhetetlenül oda vezetnek téged, hogy kívánd a változást. És hogy ezek a gyakorlatok ne forduljanak ellened, meg kell engedned: hadd menjen végbe a változás. Ez a legnehezebb pillanat az ember életében.

Amikor látod a Nemes Harcot, de képtelennek érzed magad rá, hogy változtass, s hogy megvívj azt. Ha ez történik, a tudás az ellen fordul, aki birtokolja.

Néztem Foncebadon városát. Talán mindnyájan, kollektíve érezték a változásnak e sürgető szükségességét. Megkérdeztem Petrust, vajon szándékosan választotta-e ezt a helyet, hogy mindezt elmondja.

– Nem tudom, mi történt itt – válaszolta. – Az emberek számtalanszor kénytelenek elfogadni a változást, amelyet a sors hoz rájuk, és én most nem erről beszélek. Hanem az akarat aktusáról, arról a konkrét vágyról, hogy harcoljunk minden olyasmi ellen, ami nem adja meg a hétköznapi megelégedést. Létezésünk során mindig szembetaláljuk magunkat nehezen megoldható problémákkal. Például azzal, hogy megmásszunk egy vízesést, anélkül, hogy elsodorna bennünket. Tehát hagynod kell, hogy az alkotó képzelet működjön. A te esetedben itt van az élet és a halál párbaja, és nem volt sok idő választani: Agapé kijelölte számodra az egyetlen utat. De vannak az életben olyan problémák, amikor választanunk kell az egyik vagy a másik út között. Ezek mindennapi problémák, mint amilyen például egy szakmai döntés, érzelmi szakítás vagy társadalmi érintkezés. Minden ilyen kis döntés, amelyet létezésünk bármely percében hozunk, választást jelenthet élet és halál között. Amikor reggel munkába indulsz, választhatsz olyan közlekedési eszközt, amely épen és egészségesen elszállít a vállalat kapujáig vagy egy másikat, amelyik karambolozik, s minden utasa meghal. Ez szélsőséges példa arra, hogy egy döntés hogyan

befolyásolhatja életed hátralévő részét.

Elgondolkodtam magamon, mialatt Petrus beszélt. Választottam: végigjárom Szent Jakab Útját, hogy megkeressem a kardomat. A kard az, ami most a legfontosabb volt számomra, és bármi módon meg kell találnom. Helyes döntést kellett hoznom.

– Az egyetlen mód arra, hogy helyes döntést hozzunk, az, ha tudjuk, melyik a hibás döntés – mondta Petrus, miután elmondtam neki az aggályomat. – Azaz meg kell vizsgálni a másik utat, félelem és gyávaság nélkül, s azután döntenem. És akkor Petrus megtanította nekem AZ ÁRNYÉKOK GYAKORLATÁ-t.

AZ ÁRNYÉKOK GYAKORLATA

Lazíts.

Öt percen keresztül nézd a téged körülvevő tárgyak vagy személyek árnyékát. Keresd meg, hogy a tárgy vagy személy pontosan melyik része árnyékol.

A következő öt percben folytasd ezt, közben ezzel egy időben koncentrálj a megoldandó problémára, és keresd az összes lehetséges hibás megoldást.

Végül öt percig nézd az árnyékokat, és gondolkodj azon, melyek a fennmaradó helyes megoldások. Egyenként vedd el őket, amíg végül marad egy, amelyik pontosan illik a problémához.

*

– A te problémád a kardod – mondta, miután összegezte a gyakorlat lényegét.

Egyetértettem vele.

– Akkor hát végezd el most a gyakorlatot. Megyek, teszek egy kört. Amikor visszajövök, tudom, hogy megleled a helyes megoldást.

Eszembe jutott Petrus sietsége az utóbbi napokban, valamint beszélgetésünk ebben az elhagyatott városban. Az volt az érzésem, időt akar nyerni, hogy ő is határozzon egy bizonyos dologban. Fellelkesültem, és nekikezdtem a gyakorlatnak.

Végeztem egy kis RAM-lélegzést, hogy összhangba kerüljek a környezettel. Aztán az órára néztem, kijelölve tizenöt percet, s figyelni kezdtem a körülöttem lévő árnyékokat. A romos házak, a kövek, a fák, a mögöttem magasodó öreg kereszt árnyékát. Szemlélődés közben rádöbbsentem, milyen nehéz is megállapítani, pontosan melyik az árnyékolt oldaluk. Sosem gondolkodtam még el ezen. Némely egyenes gerenda szögletes tárggyá változott, s egy szabálytalan alakú kő kerek formát nyert a megvilágítástól. Az első tíz percben azt figyeltem. Nem volt nehéz összpontosítanom, mert a gyakorlat magával ragadott. Akkor elkezdtem gondolkodni a hibás megoldásokon, hogy hogyan találhatnám meg a kardomat. Számptalan ötlet futott át az agyamon – kezdve attól, hogy buszra szállok Santiago felé, egészen addig, hogy felhívom a feleségemet, és érzelmi zsarolással kiszedem belőle, hol van elrejtve a kard. Amikor Petrus visszatért, mosolyogtam.

– Nos? – kérdezte.

– Rájöttem, hogyan írta Agatha Christie a bűnügyi regényeit – tréfálkoztam. – A leghibásabb hipotézist alakítja át

helyessé. Biztosan ismerte az Árnyékok gyakorlatát.

Petrus megkérdezte, hol van a kardom.

– Előbb felvázolom neked a leghibásabb hipotézist, amelyet az árnyékok nézése közben felállítottam: a kard Szent Jakab Útján kívül van.

– Zseni vagy. Rájöttél, hogy azért gyalogolunk ilyen régóta, hogy megkeressük a kardodat. Azt hittem, ezt még Brazíliában mondták neked.

– Titkos helyen van elrejtve – folytattam –, amelyet a feleségem nem érhet el. Kikövetkeztettem, hogy ez egy teljesen nyitott hely, de annyira beleillik a környezetbe, hogy nem lehet észrevenni.

Petrus ezúttal nem nevetett. Én folytattam:

– És minthogy a legképtelenebb feltevés az lenne, hogy ez egy emberekkel zsúfolt hely, következésképpen majdnem üres. Továbbá, hogy az a kevés ember, aki látja, ne vegye észre a különbséget az én kardom és egy tipikus spanyol kard között, olyan helyen kell lennie, ahol nemigen tudják megkülönböztetni a stílusokat.

– Szerinted tehát itt van? – kérdezte Petrus.

– Nem, nincs itt. A legelhibázottabb dolog lenne ott végezni ezt a gyakorlatot, ahol a kard van. Ezt a hipotézist hamar elvettem. De egy ehhez hasonló városban kell lennie. Nem lehet elhagyatott, mert a kard egy kihalt városban nagyon magára vonja a zarándokok és az átutazók figyelmét. Rövid időn belül egy kocsmá falát díszítené.

– Nagyon jó – jegyezte meg Petrus, és észrevettem, hogy büszke rám, vagy lehet, hogy a gyakorlatra, amelyet megtanított nekem.

– Van még valami – mondtam.

– Éspedig?

– A legkevésbé megfelelő hely egy mágus kardjának valami profán hely. Inkább szent helyen kell lennie. Például egy templomban, ahonnan senki nem meri ellopni. Összegezve: a kardom egy Santiagóhoz közeli kisváros templomában van, beleolvad a környezetbe, és mindenki számára látható. Amint elmegyünk innen, minden templomot meglátogatok az út mentén.

– Nem szükséges – mondta Petrus. – Ha eljön a pillanat, rá fogsz ismerni.

Végre elszántam magam, és megkérdeztem:

– Ide hallgass, Petrus, miért rohantunk annyira ideig, és most miért töltünk ennyi időt ebben az elhagyott városban?

– Melyik lenne a leghibásabb válasz?

Villámgyorsan szemügyre vettem az árnyékokat. Igaza volt. Okának kellett lennie, hogy itt időztünk.

*

A nap a hegyek mögé bújt, de azért még nem volt teljesen sötét. Arra gondoltam, hogy a nap most éri a Vaskeresztet, a keresztet, amelyet látni akarok, és amely alig pár száz méterre van tőlem.

Tudni akartam, mi végre ez a várakozás. Egész héten feszített tempóban haladtunk, s úgy véltem, ennek egyetlen oka volt: egy adott nap adott órájában kellett ideérnünk.

Megpróbáltam beszélgetést kezdeményezni, hogy gyorsabban teljen az idő, de észrevettem, hogy Petrus feszülten koncentrált. Már sokszor láttam őt rosszkedvűnek, de ilyen feszültnek – emlékezetem szerint – még soha.

Aztán hirtelen eszembe jutott, hogy mégis, egyszer már láttam hasonló állapotban. Egy kisváros kávézójában történt, reggel volt, a városka nevére nem emlékszem, nem sokkal azelőtt, hogy találkoztunk a...

Oldalra pillantottam. Ott volt. A kutya.

A vad kutya, amelyik egyszer a földre döntött, a gyáva kutya, amelyik a következő alkalommal megfutamodott. Petrus megígérte, hogy a legközelebbi találkozásunkkor segít majd, így feléje fordultam. De senki nem volt mellettem.

Tekintetemet az állat szemébe mélyesztettem, miközben agyam villámgyorsan dolgozott, kereste a módját, hogyan birkózzak meg a helyzettel. Nem moccant egyikünk sem, s egy pillanatra hirtelen eszembe jutottak a vadnyugati filmekben látott, kihalt városokban játszó párbajok. Senkinek sem támadna az az ötlete, hogy ember és kutya párharcát rendezze meg, ez egyszerűen elképzelhetetlen! És most mégis itt vagyok, a valóságban élem át azt, amit a fikció képtelenségnek tart.

Légió volt itt, mert sokan voltak. Mellettem egy romos ház. Ha hirtelen elrohannék, felmászhathnék a tetőre, és Légió nem tudna követni. Egy kutya testének és lehetőségeinek foglya voltam.

Rögtön elvettem az ötletet; közben egyfolytában farkasszemet néztünk. Az út során nemegyszer féltem ettől a pillanattól, s ez a pillanat most érkezett. Mielőtt megtalálom a kardomat, találkoznom kellett ellenségemmel, s vagy legyőzöm, vagy ő győz le engem. Nem maradt más számomra, mint szembeszállni vele. Ha

most elmenekülök, csapdába esem. Lehet, hogy a kutya nem tér vissza, de én egész úton Santiago de Composteláig félni fogok. Sőt, éjszakánként a kutyával fogok álmodni, azt képzelve, hogy a következő percben megjelenik, s egész hátralévő életemet rémületben töltöm. Miközben ez járt az eszemben, a kutya felém mozdult. Azon nyomban kiürültek agyamból a gondolatok, s kizárólag a harcra összpontosítottam, amely most veszi kezdetet. Petrus elmenekült, és én egyedül vagyok. Félttem. És amikor én a félelmet éreztem, a kutya lassan felém indult, közben halkán morgott. A visszafojtott morgás sokkal fenyegetőbb volt, mint a hangos ugatás, és a félelmem egyre nőtt. Észrevéve szememben a gyengeséget, a kutya rám vetette magát.

*

Mintha egy kő vágódott volna a mellemnek. A földre zuhantam; marcangolni kezdett. Volt valami ködös emlékem, hogy hisz én már megismertem a halálot, s az nem ilyen módon következett be, de a félelem csak nőtt bennem, képtelen voltam megfékezni. Kűszködtem, hogy védjem az arcomat és a torkomat. A lábamba hasító éles fájdalomtól összerándultam, éreztem, ahogy a hús fölszakadt. Elkaptam a kezem a fejemről és a nyakamról, és a seb felé nyúltam. A kutya ezt rögtön kihasználta, s készült, hogy az arcomnak támadjon. Ebben a pillanatban a kezem egy követ tapintott mellettem. Azonnal megragadtam, s teljes kétségbeesésemmel az állatra sújtottam.

Kissé hátrált, inkább a meglepetéstől, semmint a

sebesüléstől, és sikerült felállnom. A kutya tovább hátrált, és nekem bátorságot adott a vérmocskos kődarab. Túlságosan tiszteltem ellenségem erejét, s ez csapda volt. Nem lehet erősebb nálam. Talán fürgébb, de ereje nincs több, hisz én magasabb és nehezebb vagyok nála. Már nem éreztem olyan nagy félelmet, de zavarodott voltam, s kezemben a kővel ordítani kezdtem. Az állat hátrált még egy kicsit, aztán hirtelen megállt.

Úgy tetszett, mintha olvasna a gondolataimban. Kétségbeesésemben erősnek éreztem magam, ugyanakkor nevetségesnek találtam, hogy egy kutyával hadakozzak. Váratlanul az erő érzése ömlött el bennem; és akkor meleg szél kerekedett az elhagyott városban. Elegem volt már az egészből; abból, hogy folytatnom kell a harcot – végeredményben elegendő lenne a kővel fejbe vágni, és én győznék. Azt akartam, legyen már vége ennek a képtelen históriának, meg akartam vizsgálni a sebet a lábamon, véget akartam vetni ennek az egész abszurd kalandnak kardokkal és Szent Jakab Különös Útjaival egyetemben.

*

Újabb csapda. A kutya nekem rontott, és ismét ledöntött a földre. Ezúttal ügyesen elkerülte a követ, amelyet el is ejtettem, mert úgy beleharapott a kezembe. Csupasz öklömmel estem neki, anélkül, hogy komolyabb sérülést ejtettem volna rajta. Mindez csak ahhoz volt elegendő, hogy elhárítsam újabb harapását. Éles körmei a ruhámat és a karomat szaggatták, s beláttam, csak idő kérdése, hogy teljesen legyőzzön.

Váratlanul megszólalt egy belső hang. Azt mondta ha fölibém kerekedik, vége a harcnak, és én megmenekülök. Legyőzve ugyan, de élve. Fájt a lábszáram, és egész testem égett a karmolásoktól. A hang sürgetett: adjam föl a harcot, és én felismertem: Astrain, a Hírnököm hangja szólt hozzám. A kutya egy pillanatra megtorpant, mintha ő is ugyanezt a hangot hallaná, és én újra készletet éreztem, hogy hagyjam a fenébe az egészet. Astrain azt suttogta, hogy rengeteg ember él, aki nem találta meg a kardját, de mit számít ez? Én is haza akarok menni, a feleségemmel szeretnék lenni, gyerekeket akarok, s dolgozni, azt csinálni, amit igazán szeretek. Elég ezekből a képtelenségekből, kutyákkal hadakozásból, vizesés megmászásából. Másodszor fordult elő, hogy ez megfordult a fejemben, de most már erősebb volt ez a vágy, és biztos voltam benne, hogy a következő másodpercben megadom magam.

*

Zaj hallatszott a kihalt utca felől, s ez elvonta a kutya figyelmét. Arrafelé pillantottam, s egy pásztort láttam, a juhait terelgette hazafelé a mezőről. Hirtelen belém hasított a felismerés: mintha már láttam volna korábban ezt a jelenetet, a régi várromnál. Amint a kutya meglátta a juhokat, elugrott tőlem, készült, hogy a nyájra támadjon. Ez volt az én megmenekülésem.

A juhász kiáltozni kezdett, s a juhok százfelé szaladtak. Mielőtt még a kutya otthagyt volna engem, elhatároztam, ellenállok még egy kicsit, legyen idejük a juhoknak elmenekülni, s elkaptam a kutya egyik lábát. Az a hiú reményem ébredt, hogy a juhász talán az én

megsegítésemre jött, és egy pillanatra visszatért a kardomba és RAM erejébe vetett hitem.

A kutya megpróbált szabadulni a szorításomból. Már nem az ellensége voltam, hanem kolonc. Amit most el akart érní, ott volt az orra előtt: a juhok. De én belecsimpaszkodtam a lábába, remélve, hogy a pásztor a segítségemre siet, a juhok meg elmenekülnek.

Ez a pillanat mentette meg a lelkemet. Hatalmas erő kezdett áramolni bennem, és ez már nem az erő illúziója volt, amely letargiába süppedt, s lemondásra készítet. Astrain megint suttogott, de most valami mást. Azt mondta, mindig szembe kell szállni a világgal, ugyanazokkal a fegyverekkel, amelyekkel az rám támad. És csak akkor tudok megvívni a kutyával, ha magam is kutyává változom.

Ez volt az az örütség, amelyről aznap beszélt nekem Petrus. És én kezdtem kutyának érezni magam. A fogamat vicsorítottam, mélyről morogtam, s a hangomból gyűlölet áradt. Egy villanásra láttam a juhász rémült ábrázatát, és a juhok éppannyira féltek tőlem, mint a kutyától.

Légió ezt észrevette, s úgy láttam, megrémül. És akkor lesújtottam rá. Ez volt az első alkalom, hogy ilyet tettem a harc során. Foggal és körömmel rontottam neki, megpróbáltam átharapni a fenevad torkát, pontosan úgy, ahogy ő tenné velem. Bensőmben nem létezett más, csak a győzelem végtelen vágya. Semmi egyéb nem számított. Rávettem magam az állatra, s a földre döntöttem. Küzdött, hogy kiszabaduljon ránehezedő testem súlya alól, körmei végigszántották a bőrömet, de én is haraptam és karmoltam. Tudtam, ha sikerül kiszabadulnia alólam,

megint elmenekül, s azt akartam, ez soha ne következzen be. Én ma le fogom győzni, és diadalmaskodom rajta.

Az állat már félelemmel nézett rám. Most én voltam a kutya, s úgy tetszett, ő válik emberré. Az én korábbi félelmem belé költözött, méghozzá olyan hevesen, hogy sikerült kiszabadulnia, de én újra leszorítottam az egyik lakatlan ház tővében. A kis palafal mögött szakadék tátongott, innen nem tudott továbbmenekülni. Ember volt most, aki meglátta ott Halála arcát.

*

Hirtelen rádöbbsentem, hogy valami hiba történt. Túlságosan erős voltam. Gondolataim elhomályosultak, egy cigány arca jelent meg előttem, körülötte elmosódó képek. Légióvá változtam. Ördögökké. Ez volt az én erőm. Cserbenhagyták ezt a szegény, rémült kutyát, aki mindjárt belezuhan a szakadékba. És most bennem voltak. Szörnyű vágy kerített a hatalmába, hogy széttépjem ezt a védtelen állatot. „Te vagy a Herceg, és ők a Légió” – suttogta Astrain. De én nem akarok Herceg lenni, és a távolból hallottam Mesterem hangját is, aki kitartóan mondogatta, hogy van egy kard, amely rám vár. Még egy percig ellen kell állnom. Nem lenne szabad megölnöm a kutyát.

A juhászra pillantottam. A tekintete megerősített abban, amit gondoltam. Jobban megrémült tőlem, mint a kutyától. Szédülni kezdtem, forgott körülöttem a táj. Nem ájulhatok el. Ha most elájulok, Légió győzedelmeskedik. Meg kell találnom a megoldást. Nem harcolok tovább az állattal, inkább azzal az erővel, amelyik a hatalmába kerített. Éreztem, hogy a lábam elgyöngül, nekitámaszkodtam a

fainak, de az beszakadt a súlyomtól. Kő- és fadarabokkal együtt, arccal zuhantam a földre.

A Föld. Légió maga volt a föld, a föld gyümölcsei. A föld jó és rossz gyümölcsei, de mégiscsak a földé. Itt volt a háza, és innen kormányoz, vagy a világ kormányozza őt, Agapé tört ki a bensőmből, és én hevesen a földbe mélyesztettem a körmeimet. Felüvöltöttem; a kiáltás ahhoz hasonlított, amit a kutya és az én első találkozásunkkor hallattam. Éreztem, amint Légió végigfut a testemen, majd alászáll a földbe, mert bennem volt Agapé, és Légió nem akarta, hogy az emésztő szeretet felfalja. Ez volt az én akaratom, amely utolsó erőmmel harcra készítetett az ájulás ellen, Agapé akarata a lelkemben égett, és ellenállt. Egész testemben reszkettem.

Légió nagy erővel vágódott a földbe. Hányini kezdtem, de éreztem, hogy Agapé nőttön-nő, és minden pórusomon árad belőlem. Testem szünet nélkül reszketett, egészen addig, amíg nagy sokára megéreztem, hogy Légió visszatért a birodalmába.

Éreztem, amint utolsó nyoma átjárja az ujjaimat. Leültem a földre, sebesülten és összemartan, és a szemem előtt abszurd jelenet elevenedett meg. Egy vérző, behúzott farkú kutya és egy rémült juhász bámulnak rám.

– Biztosan evett valamit – mondta a juhász, aki nem akart hinni a szemének. – De most, hogy kihányta, meglátja, elmúlik.

Egyetértőleg bólintottam. Hálás volt, hogy megfékeztem a „kutyámat”, és folytatta útját a nyájával.

Petrus jelent meg, nem szólt egy szót sem. Letépett egy

darabot az ingéből, és szorítókötést tett a lábamra, ahol a legerősebben vérzett. Felszólított, hogy mozgassam meg az egész testemet, majd kijelentette, semmi komolyabb bajom nem esett.

– Szánalmasan nézel ki – mondta mosolyogva; ritka jókedve visszatért. – Már ilyen állapotban nem nézzük meg a Vaskeresztet. Gyakran járnak arra turisták, még megrémülnének.

Nem vettem a lapot. Felálltam, leporoltam magam, s megállapítottam, hogy tudok járni. Petrus azt ajánlotta, végezzek RAM-lélegzést pár percig, és megfogta a hátizsákomat. Így tettem, és újra összhangba kerültem a világgal. Egy félórán belül a Vaskereszthez értünk.

És egy napon Foncebadon újjászületik romjaiból. Légió mérhetetlen erőt hagyott ott.

Parancs és szolgálat

Úgy érkeztem meg a Vaskereszthez, hogy Petrus cipelt mivel a lábamon lévő sebtől nem tudtam járni. Miután megvizsgálta a kutya okozta sok-sok sebesülést, úgy döntött, pihennem kell, amíg megfelelően rendbejövök, hogy folytathassam Szent Jakab Különös Útját. A közelben volt egy falu, ahol a zarándokok menedéket találhattak, ha meglepte őket az éjszaka, mielőtt átkeltek volna a hegyen. Petrus kivett két szobát egy kovácsmester házában, s bekvártélyoztuk magunkat.

A szobám előtt kicsiny veranda volt, építészeti forradalomnak számított, s ebből a faluból kiindulva

elterjedt az egész nyolcadik századi Spanyolhonban. Hegyvonulatot láttam, amelyen – előbb vagy utóbb – át kell vágnom, hogy Santiagóba érjek. Belezuhanam az ágyba, s csak másnap ébredtem fel, kissé lázasan ugyan, de jobban éreztem magam.

Petrus vizet hozott a forrásból, amelyet a falusiak „feneketlen kútnak” neveztek, és kimosta a sebeimet. Délután egy környékbeli öregasszonnyal jelent meg. Ők ketten különféle füveket tettek a sebekre és a karmolásokra, s az öregasszony belém diktált egy csésze keserű teát. Emlékszem, Petrus mindennap felszólított, hogy kenjem be nyállal a sebeimet, amíg teljesen behegednek. Egész idő alatt a vér édeskés, fémes ízét éreztem a számban, ettől hányingerem támadt, de vezetőm kijelentette, hogy a nyál nagyon erős fertőtlenítőszer, segít védekezni a lehetséges fertőzések ellen.

A következő napon visszatért a láz. Petrus és az öregasszony megint teával itattak, sebeimet ismét füvekkel kezelték, de a láz – bár nem volt magas – csak nem akart lemenni. Így hát vezetőm elment a közeli katonai bázisra kötszert szerezni, minthogy a falucskában sehol nem volt géz vagy tapasz, amelyet a sebre tehattünk volna.

Néhány óra múlva Petrus visszajött a kötszerekkel. Elkísérte egy fiatal katonaoorvos, aki erősködött, mondjuk meg neki, hol van az állat, amelyik megharapott.

– A seb után ítélve az az állat valószínűleg veszett volt – jelentette ki komolyan az orvos tiszt.

– Szó sincs ilyesmiről – válaszoltam. – Csak játszottunk, s kissé túlzásba vittük. Régóta ismerem az állatot.

A tisztet nem sikerült meggyőzni. Erőszakoskodott, hogy beolt veszettség ellen, és én kénytelen voltam hagyni, hogy legalább egy dózist belém vágjon – annak a fenyegetésnek a hatására, hogy különben beszállítat a bázis kórházába. Aztán megkérdezte, hol van az a harapós állat.

– Foncebadonban – válaszoltam.

– Hiszen az romváros. Arrafelé nincsenek kutyák – mondta olyan hangsúllyal, mintha hazugságon kapott volna.

Nyöszörögni kezdtem, mintha fájdalmaim volnának, erre Petrus kitessekelte a fiatalembert a szobából. De amire szükségünk volt, azt otthagya: steril kötszert, tapaszt, sebkenőcsöt.

Petrus és az öregasszony nem használták a kenőcsöt. A sebeket füvekkel teli gézzel fedték be. Nagy megkönnyebbülés volt ez nekem, így már nem kellett nyállal kenegetnem a harapásokat. Éjszaka mindketten ott térdeltek az ágyam mellett, s a testem fölé nyújtott kézzel hangosan imádkoztak. Megkérdeztem Petrust, ugyan mire jó ez, mire ő homályos utalásokat tett a karizmákra és a Római útra. Hiába erősködtem, nem mondott többet.

Két nap múlva teljesen felgyógyultam. Az ablakhoz mentem, s néhány katonát láttam, amint a házak és a környező dombok között kutatnak. Megérdeklődtem az egyiküktől, mit művelnek.

– Veszett kutya van a környéken – felelte.

Ugyanaznap délután házigazdánk, a kovács bejött hozzám és megkért, hagyjuk el mielőbb a várost, amint képes vagyok továbbmenni. A hír bejárta a falut s az emberek attól féltek, megbetegszem, s őket is megfertőzőm

veszettséggel. Petrus és az öregasszony vitába szálltak a kováccsal, de ő hajthatatlan volt. Kijelentette, hogy habfoslányt látott a szám szögletében, amikor aludtam.

Nem volt érv, amellyel meg tudtuk volna győzni, s hogy alvás közben bárkivel előfordulhat hasonló dolog. Ezen az éjszakán az öregasszony és a vezetőm sokáig imádkoztak, a testem fölé nyújtott kézzel. És másnap, kissé sántítva ugyan, de ismét Szent Jakab Különös Útját jártam.

Megkérdeztem Petrust, aggódott-e értem.

– Van egy szabály Szent Jakab Útján, amelyikről eddig nem szóltam – válaszolta –, s ez a következő: ha egyszer megkezdted, az egyetlen bocsánatos dolog, amely megszakíthatja, az a betegség. Ha nem gyógyulsz meg, ha nem sikerül legyűrni a lázat, az annak az előjele lett volna, hogy utazásunknak itt abba kell maradnia.

De, tette hozzá bizonyos büszkeséggel, imádságaink meghallgatásra találtak. És én biztos voltam benne, hogy ez a bátorság legalább olyan fontos volt neki, mint nekem.

Az út most végig ereszkedő volt, és Petrus előre jelezte, hogy két napig még így lesz. Visszatértünk megszokott ritmusunkhoz a délutáni „sziesztákkal”, amikor a nap leghevesebben süt. Kötéseim miatt Petrus cipelte a hátizsákomat. Már nem volt ok a nagy sietségre: a kijelölt találkozó megtörtént. A lelkiállapotom percről percre javult, s kicsit büszke is voltam magamra: megmásztam a zuhatagot, és legyőztem az út ördögét. Most már csak a legfontosabb feladat volt hátra: megtalálni a kardomat. Mindezt elmondtam Petrusnak.

– Szép, szép a győzelem, de a legfontosabban hibáztál –

mondta, s ez hideg zuhanyként hatott rám.

– Éspedig miben?

– A harc pontos idejét illetően. Gyorsabban kellett haladnom, erőltetett menetben, és te mire tudtál csak gondolni? Hogy a kardodat keressük. Mire szolgál a kard, ha az ember nem tudja, hol találja az ellenségét?

– A kard az én erőm eszköze – válaszoltam.

– Túlságosan biztos vagy az erődben – korholt Petrus. – A zuhatag, a RAM-gyakorlatok, a Hírnököddel folytatott beszélgetések elfeledtették veled, hogy hátra van még az ellenséged legyőzése. És hogy kijelölt találkozási pont van vele. Mielőtt a kéz forgatni kezdi a kardot, meg kell állapítani, hol az ellenség, s tudni kell, hogyan szállj szembe vele. A kard csak lesújt. De a kéz már győztes vagy vesztes, mielőtt lesújtana. Sikerült legyőznöd Légiót a kardod nélkül. Van egy titok ebben a keresésben, egy titok, amelyet még nem fedeztél föl, de amely nélkül sosem találhatod meg azt, amit keresel.

Csöndben maradtam. Mindannyiszor, amikor már kezdtem biztos lenni benne, hogy közelebb jutottam a célomhoz, Petrus konokul azt hajtogatta, hogy egyszerű zarándok vagyok, és hogy mindig hiányzik valami ahhoz, hogy megtaláljam, amit keresek. Az öröm, amelyet pár perccel a beszélgetés kezdete előtt éreztem, azon nyomban semmivé foszlott.

Újra kezdtem Szent Jakab Különös Útját, de most csüggedéssel töltött el. Azon az úton, amelyen a lábam tapos, millió és millió ember haladt tizenkét évszázad alatt, jövet-menet Santiago de Compostelába. Az ő esetükben

megérkezni oda, ahová indultak, csak idő kérdése volt. Az én esetemben viszont a Tradíció csapdái mindig újabb és újabb akadályt gördítenek elém, újabb és újabb próbákon kell helyállnom.

Szóltam Petrusnak, hogy fáradtnak érzem magam, így leültünk egy domb árnyékában. Hatalmas fakeresztek övezték az utat. Petrus a földre rakta a hátizsákokat, és tovább beszélt:

– Egy ellenség mindig a gyenge oldalunkról árulkodik. Ami jelentheti azt, hogy félünk a fizikai fájdalomtól, de a győzelem idő előtti érzését is jelentheti, vagy azt a vágyat, hogy felhagyjunk a harccal, mert úgy találjuk, nem éri meg. Ellenségünk csak azért száll harcba velünk, mert tudja, hogy elérhet bennünket. Éppen ez az a pont, ahol büszkeségünk abba a hitbe ringat minket, hogy legyőzhetetlenek vagyunk. A küzdelem során mindig azt keressük, hogyan védjük gyenge oldalunkat, miközben az ellenség oda csap le, ahol védtelenek vagyunk – oda, amiben a legjobban bízunk. És vereséget szenvedünk, mivel bekövetkezik az, aminek soha nem lett volna szabad bekövetkeznie: hagyni, hogy az ellenség válassza meg a harcmodort.

Mindaz, amit Petrus most elmondott, megtörtént köztem és a kutya között zajló párharcban. Ugyanakkor én elutasítom az ellenség eszméjét, s hogy kénytelenek vagyunk megvívni vele. Amikor Petrus a Nemes Harcról beszélt, úgy értelmeztem, hogy az életért való harcra gondol.

– Igazad van, de a Nemes Harc nemcsak ezt jelenti. Harcolni nem bűn – mondta, amikor megosztottam vele

kételyeimet. – Harcolni a szeretet egyik aktusa. Az ellenség fejleszt, tökéletesít bennünket, ahogyan a kutya tette veled.

– Mégis úgy látom, sosem vagy elégedett. Mindig hiányzik valami. Most a kardom titkáról beszélj.

Petrus azt mondta erre, hogy ez olyasmi, amit tudnom kell, mielőtt megkezdem az utat. És tovább beszélt az ellenségről.

– Az ellenség Agapé egyik része, és azért van, hogy próbára tegye kezünket, akaratunkat, hogy tudunk-e bánni a karddal. Azért van helye az életünkben – s nekünk az ő életében –, mert ennek célja van. Ezt a célt el kell érni. Épp ezért megfutamodni a harctól, ez a legrosszabb, ami megtörténhet velünk. Rosszabb, mint vereséget szenvedni, mivel a vereségből mindig tanulhatunk valamit, de a megfutamodással csak ellenségünk győzelmét hirdetjük.

Én erre azt mondtam, csodálkozva hallom, mert úgy beszél az erőszakról, mintha nagyon erős kapcsolatban lenne Jézussal.

– Gondold csak el, Jézusnak szüksége volt Júdásra – így Petrus. – Ellenséget kellett választania, különben harca a Földön nem dicsőülhetett volna meg.

Az út menti fakeresztek megmutatták, hogyan is keletkezett ez a glória. Vérrrel, árulással, pusztulással. Felálltam, és közöltem, kész vagyok továbbmenni.

Miközben gyalogoltunk, megkérdeztem, melyik a legerősebb pont a harcban, amelyre az ember támaszkodhat, hogy legyőzze ellenségét.

– A jelene. Az ember leginkább arra támaszkodhat, amit most csinál, mert ott van Agapé, az elragadtatással való

győzni akarás.

És még egy dolgot világossá akarok tenni: az ellenség ritkán képviseli a rosszat. Mindig jelen van, mert a kard, amelyet nem használnak, végül megrozsdásodik a hüvelyében.

Eszembe jutott, hogy régen, amikor nyaralót építettünk, a feleségem egyik percről a másikra úgy döntött, az egyik szobát máshová akarja. Rám testálta a kellemetlen feladatot, hogy közöljem a változtatást a kőművessel. Szóltam is neki, egy hatvan körüli idősebb embernek, hogy mit akarunk. Ő csak nézett, gondolkozott, aztán egy sokkal jobb megoldással állt elő, amely felhasználta azt a falat is, amelyet akkor már elkezdtek felhúzni. A feleségem el volt ragadtatva az ötlettől.

Talán Petrus is ezt akarta kifejezni, csak túlságosan bonyolultan; hogy hogyan hasznosítsuk jelen erőnket az ellenség legyőzésében.

Elmeséltem neki esetünket a kőművessel.

– Az életből mindig többet tanulunk, mint Szent Jakab Különös Útjából – felelte. – Csak nem nagyon hiszünk az élet tanításában.

*

A keresztek hosszan kísérték a jakabi utat. Egy zarándok művei lehettek, akinek szinte emberfeletti erővel kellett rendelkeznie, hogy felállítsa ezeket a tömör, nehéz fakereszteket. Harminc méterenként állt egy-egy, végestelen-végig, ameddig a szem ellátott. Megkérdeztem Petrust, mit jelentenek.

– Régi és túlhaladott kízóeszközök – válaszolta.

– De mégis, mit keresnek itt?
– Nyilván valamiféle fogadalom. De honnan tudnám?
Megálltunk az egyik előtt; ki volt dőlve.
– Talán elkorhadt a fa – vélekedtem.
– Mind ugyanabból a fából készült. És a többi nem korhadt el.
– Akkor valószínűleg nem verték eléggé mélyen a földbe.
Petrus csak állt, körülnézett. Lerakta a hátizsákot, és mellé ült. Csak nemrég tartottunk pihenőt, úgyhogy nem értettem az okát. Ösztönösen körbepillantottam, a kutyát keresve.
– Legyőzted a kutyát – mondta Petrus, mintha megsejtette volna a gondolataimat. – Ne félj a halottak szellemétől.
– Akkor miért álltunk meg?
Petrus intett, hogy ne beszéljek, így hát csöndben maradtam. Újra éreztem régi félelmemet a kutyától, és úgy döntöttem állva maradok, várva, hogy Petrus elszánja magát a beszédre.
– Mit hallgatsz? – kérdezte kis idő múlva.
– Semmit. A csöndet.
– Bárcsak olyan megvilágosodottak lennénk, hogy hallanánk a csöndet! De csak emberek vagyunk, és még a saját fecsegésünket sem halljuk meg. Te sosem kérdezted meg tőlem, honnan éreztem meg előre Légió érkezését, de most elmondom: hallás után. A zaj napokkal előbb jelentkezett, akkor, amikor Astorgában voltunk. Onnan eljőve gyorsabb tempót diktáltam, hisz minden arra mutatott, hogy útjaink Foncebadonban keresztezik egymást. Te is hallottad, és mégsem hallottad meg. Minden meg van írva a zajokban. Az ember múltja, jelene,

jövője. Az az ember, aki képtelen hallani, az nem hallja meg az élet tanácsait, amelyeket pedig minden pillanatban kapunk. Csak aki hallja a jelen zaját, az képes biztos döntést hozni.

Petrus kért, üljek le, és feledkezsem már meg a kutyáról. Aztán azt mondta, megtanítja nekem Szent Jakab Útjának egyik legkönnyebb, de legfontosabb gyakorlatát. És elmagyarázta nekem A HALLÁS GYAKORLATÁ-t.

A HALLÁS GYAKORLATA

Lazíts. Hunyd be a szemed. Próbáld néhány percig a téged körülvevő hangokra koncentrálni, mintha egy zenekart hallanál, amint megszólaltatják hangszereiket.

Rövidesen meg tudsz különböztetni minden egyes hangot. Koncentrálj rájuk egyént, mintha csak egy-egy hangszer játszana. A többi hangot próbáld kirekeszteni az agyadból.

Ha mindennap elvégzed ezt a gyakorlatot, kezded meghallani a hangokat. Eleinte úgy véled majd, hogy képzeleted gyümölcsei. Később azonban rájössz, hogy ezek múltbeli, jelen- és jövőbeni személyek hangjai, akik részesei az Idő Memóriájának.

Ezt a gyakorlatot csak akkor végezd, hogyha már ismered a Hírnök hangját.

A gyakorlat időtartama tíz perc.

*

– Most rögtön végezd el – utasított.

Belekeztem a gyakorlatba. Hallottam a szelet, egy igen

távoli női hangot, s az egyik pillanatban úgy tetszett, mintha letört volna egy faág. Igazán nem volt nehéz gyakorlat, és az egyszerűsége magával ragadott. Fülemet a földre tapasztottam, és hallgattam a föld süket zaját. Állat morgott, nem tudtam rájönni, miféle fajta. A gyakorlat tizenöt perce hamar elszállt.

– Idővel, meglátod, ez a gyakorlat segít a helyes döntés meghozatalában – mondta Petrus, anélkül, hogy rákérdezett volna, mit hallottam. – Agapé a Kék Gömb által beszél, de a látáson, az érintésen, az illaton, a szíven és a fülön át is szól. Maximum egy héten belül meghallod a hangokat. Először csak félénk hangok lesznek, de hamarosan fontos dolgokat kezdenek mondani. Csak óvatosan a Hírnököddel, aki majd megpróbál megtéveszteni. De mivel ismered a hangját, ő nem jelent plusz fenyegetést.

Petrus megkérdezte, hallottam-e az ellenség örömteli kiáltását, egy asszony hangját vagy a kardom titkát.

– Csak egy női hangot a távolból – feleltem. – Egy parasztasszony hívta a fiát.

– Akkor nézd ezt a keresztet itt előtted, és gondolataiddal állítsd fel.

Megkérdeztem, ez meg miféle gyakorlat.

– Hogy higgyél a gondolataidban – válaszolta.

Leültem a földre, jóga-testtartásban. Tudtam, hogy azok után, amit sikerült teljesítenem, a kutya, a zuhatag után, ez is sikerülni fog. Mereven néztem a keresztet. Elképzeltem, amint kilépek a testemből, megragadom, és asztráltestemmel felemelem. A Tradíció útján csináltam

már néhány ilyen apró „csodát”. Sikerült eltörnöm poharat, porcelánszobrot, tárgyakat mozgatni az asztal fölött. Ezek könnyű mágikus trükkök, amelyek, bár nem jelentenek erőt, sokat segítenek az „istentelenek” meggyőzésében. Azonban korábban sosem próbálkoztam ilyen nagy és nehéz tárggyal, mint ez a kereszt; de ha Petrus utasított, én végre fogom hajtani.

Fél órán keresztül próbálkoztam a legkülönbébb módokon. Csillagutazással és szuggesztióval kísérleteztem. Eszembe jutott a Mester hatalma a gravitáció ereje fölött, és próbáltam elismételni azokat a szavakat, amelyeket ő szokott használni ilyen alkalmakkor. Semmi sem történt. Maximálisan összpontosítottam, de a kereszt nem mozdult. Astraint szólítottam, aki meg is jelent a tűzoszlopok között. De amikor a keresztől beszéltem neki, közölte, hogy utálja azt a tárgyat.

Petrus felrázott, és kirángatott a transzból.

– Gyerünk, ez már kezd unalmassá válni – mondta. – Minthogy a gondolataiddal nem sikerült, állítsd föl a két kezedd!

– A kezemmel?

– Engedelmeskedj!

Ijedtség tört rám. Egyszeriben durva férfi állt előttem, egészen más valaki, egyáltalán nem hasonlított arra, aki a sebeimet kezelte. Azt sem tudtam, mit mondjak, mit tegyek.

– Engedelmeskedj! – ismételte. – Ez parancs.

A karom és a kezem be volt pólyálva a kutyával vívott harc következményeképpen. A hallás gyakorlata után nem akartam hinni a fülemnek. Szó nélkül mutattam a kötéseket.

De ő továbbra is ridegen és kifejezéstelenül nézett rám. Várta, hogy engedelmeskedjek. A vezető és barát, aki társam volt ez alatt az idő alatt, aki a RAM-gyakorlatokra megtanított, aki azokat a szép törtétiákat mesélte nekem Szent Jakab Útjáról, egyszerűen nem volt már itt. Helyette olyan embert láttam, aki úgy tekintett rám, mint valami rabszolgára, s ostoba feladat végrehajtására utasít.

– Mire vársz? – ismételte még egyszer.

Eszembe jutott a vízesés. Eszembe jutott, hogy aznap kételkedtem Petrusban, s ő nagylelkű volt velem. Megmutatta nekem a szeretetét, és megakadályozta, hogy lemondjak a kardról. Képtelen voltam felfogni, hogy lehet ilyen nemes lelkű ember most ilyen goromba, mindazt megtestesítve ebben a pillanatban, amitől az emberi faj megpróbál messze kerülni: az embernek ember általi elnyomásától.

– Petrus, én...

– Engedelmeskedj, vagy Szent Jakab Útja itt és most véget ér.

Visszatért a félelmem. Jobban féltem most tőle, mint a zuhatagtól, jobban, mint a kutyától, amelyik oly sokáig rémületben tartott. Kétségbeesetten fohászkoztam, bárcsak adna a természet valami jelet, hogy lássak vagy halljak valamit, ami igazolja ezt az értelmetlen parancsot. De körös-körül minden csöndes volt. Vagy engedelmeskedem Petrusnak, vagy elfelejthetem a kardomat. Megint felmutattam bepólyált karomat, de ő csak ücsörgött a földön, és várta, hogy teljesítsem a parancsát. Így hát elhatároztam, hogy engedelmeskedem.

Odaléptem a kereszthez, a lábammal próbáltam arrébb lökni, hogy felbecsüljem a súlyát. Meg se moccant. Még ha a kezem szabad volna, akkor is óriási nehézségbe kerülne felemelnem; hiába minden, bekötözött kezemmel ez a feladat szinte megoldhatatlannak látszott. De engedelmeskedni fogok. Itt halok meg előtte, ha kell, vért izzadok, ahogy Jézus is vért izzadt, amikor hasonló súlyt kellett cipelnie, de ő látni fogja, milyen önérzetes vagyok, s talán az meglágyítja a szívét, és felment ez alól a próba alól. A keresztt a tövénél tört ki, de néhány farost azért még tartotta. Nem volt késem, amellyel elvághattam volna a rostokat. Küzdve a fájdalom ellen, átöleltem, és megpróbáltam tövestül kitépni, anélkül, hogy a kezemet használnám. A karomon lévő sebek a fához dörzsölődtek, és én üvöltöttem a fájdalomtól. Petrusra néztem, de ő közönyös maradt. Elhatároztam, nem ordítok többé: ettől a pillanattól kezdve a kiáltások elhalnak a szívemben.

Rájöttem, hogy elsődleges feladatomban nem az, hogy elmozdítsam a kereszttet, hanem hogy kiszabadítsam a tövét, aztán gödröt vájjak a földbe, és oda beállítsam. Kiválasztottam egy éles követ, és a fájdalmat legyűrve csapkodni és nyiszálni kezdtem a rostokat.

A fájdalom nőttön-nőtt, és a rostok lassacskán engedtek. Minél hamarabb be kellett fejeznem, mielőtt a sebeim újra kinyílnak, s az erőlködés elviselhetetlenné válik. Úgy döntöttem, kicsit lassabban csinálom, hogy végezzek, mielőtt a fájdalom végképp legyűr. Levetettem a trikómat, bebugyoláltam vele a kezemet, s most, hogy kissé védve

voltam, újra nekiveselkedtem. Az ötlet jó volt: elszakadt az első rost, nem sokra rá a második is. A kő éle elkopott, kerestem másikat. Valahányszor szünetet tartottam, úgy éreztem, képtelen vagyok folytatni. Számos éles követ szedtem össze, egyiket a másik után koptattam el, így próbálva kímélni égő kezemet a kintól. Már majdnem az összes rost elszakadt, de a legvastagabb még ellenállt. Kezemben egyre erősödött a fájdalom, és én sutba dobtam eredeti tervemet, s úgy dolgoztam, mint a megszállott. Tudtam, rövidesen elérkezem ahhoz a ponthoz, amikor a kín már elviselhetetlen. Ez a pont egyre közeledett, csak idő kérdése volt: az időé, amelyet le kellett győznom. Fűrészelttem, ütöttem-vertem, érezve, hogy a kötés alatt a bőrömnön ragacsos valami akadályozza mozdulataimat. Nyilván vér, gondoltam, de aztán száműztem a gondolatot. Összeszorítottam a fogamat; hirtelen úgy éreztem, a vastag rost mintha engedne. Olyan ideges voltam, hogy azonnal felegyenesedtem, s teljes erőmből belerúgtam a törzsbe, amely annyi szenvedést okozott nekem.

*

A kereszt nagy robajjal oldalra dőlt, a töve teljesen kiszabadult.

Örömöm alig néhány percig tartott csak. A kezem hevesen lüktetni kezdett, alighogy nekiálltam a munkának. Petrusra pillantottam; elaludt. Elábrándoztam arról, hogy na, most jól átverem, úgy állítom fel a keresztet, hogy észre sem veszi. De hisz épp ezt akarja! Hogy felállítsam a keresztet! És nem tudom átverni sehogy sem, mert a feladat csak tőlem

függ. A földre néztem, a sárga és szikkadt talajra. Megint csak a kövek jelentették számomra az egyetlen kiutat. A jobb kezemmel már egyáltalán nem tudtam dolgozni, ahhoz túlságosan fájt, s az a ragacsos valami a kötés alatt rettenetesen elcsüggesztett. Óvatosan lebontottam a pólómat a kötésről: a vér vörösre festette a gézt a korábban már majdnem teljesen behegedt seb fölött. Petrus embertelenül viselkedett.

Másfajta követ kerestem, nehezebbet, keményebbet. A pólót most a bal kezemre tekenem, és csapkodni kezdtem a talajt, hogy mélyedést vájjak a kereszt tövénél. A kezdeti haladás, amely gyorsnak ígérkezett, hamar megrekedt a kemény és kiszikkadt földben. Tovább ástam-kapartam, de a lyuk alig nagyobbodott valamicskét. Úgy döntöttem, nem szélesítem tovább a gödröt, hogy a kereszt szilárdan álljon majd, ne inogjon, s ez bizony megnehezítette az alap kiásását. A jobb kezem szinte már nem is fájt, de az alvadt vér undorral és aggodalommal töltött el. Minthogy bal kezem igen ügyetlennek bizonyult, a kő minduntalan kiugrott az ujjaim közül.

Végtelen ideig ástam. Mindahányszor a földre csaptam, mindahányszor a gödörbe nyúltam, hogy kimerjem a földet, Petrusra gondoltam. Elnéztem nyugodt álmát, s teljes szívemből gyűlöltem. Sem a zaj, sem a gyűlölet – úgy tetszett – nem zavarta. „Petrusnak nyilván megvannak az okai” – gondoltam, de képtelen voltam megérteni ezt a rabszolgamunkát, a módot, ahogyan megalázott. Így hát a talaj az ő arcává változott, és én csak ütöttem a kővel, és a düh segített, hogy mélyebbre ássak. Most már csak idő

kérdése volt: előbb vagy utóbb befejezem, és sikerülni fog. Mikor gondolatban idáig jutottam, a „szerszám” valami keménybe ütközött, s megint kipattant a kezemből. Bekövetkezett az, amitől félttem: annyi munka után egy másik kőbe ütköztem, túlságosan nagyba ahhoz, hogy folytathassam.

Felkapaszkodtam, letöröltem a verejtéket, és gondolkodni kezdtem. Nincs elegendő erőm, hogy a keresztet máshová cipeljem. Nem kezdhetem előlről az egészet, mivel a bal kezem – most, hogy abbahagytam a munkát – kezdett érzéketlenné válni. Ez még jobban aggasztott, mintha fájtna. Az ujjaimat nézegettem, tudtam mozgatni őket, egyelőre még engedelmeskedtek a parancsoknak, de az ösztönöm azt súgta, nem követelhetek több áldozatot a kezemtől.

A gödörbe néztem. Nem volt eléggé mély ahhoz, hogy megtartsa azt a súlyos keresztet.

*

„A hibás megoldás elvezet a helyeshez” – idéztem föl magamban az árnyékok gyakorlatát és Petrus szavait. Ugyanakkor állhatatosan azt hajtogattam, hogy a RAM-gyakorlatoknak csak akkor van értelmük, ha bele tudom építeni őket a mindennapi élet küzdelmeibe. Mégis, a RAM-gyakorlatoknak egy ilyen abszurd szituációban is csak szolgálniuk kell.

„A hibás megoldás elvezet a helyeshez.” Járhatatlan az út, hogy a keresztet máshová vonszoljam, mivel nincs hozzá elegendő erőm. Az is járhatatlan, hogy folytassam az ásást; ebben a talajban nem tudok mélyebbre vájni.

Tehát ha a talaj mélyítése megoldhatatlan, akkor a megoldás nyilván az, hogy a talajt megemelem. De hogyan?

És akkor hirtelen Petrus iránti minden szeretetem visszatért. Igaza volt. Megemelhetem a talajt.

*

Nekiálltam összeszedni a közelben található köveket, s felhalmoztam őket a gödör körül, összekeverve őket a kihányt földdel. Óriási erőfeszítéssel megemeltem kissé a kereszt tövét, a kövekkel alátámasztottam oly módon, hogy magasabban legyen. Fél órán belül megemeltem a talaj szintjét, s így a gödör már kellően mély volt.

Most már csak az maradt hátra, hogy a keresztet beleállítsam a lyukba. Ez lenne az utolsó erőfeszítés, sikerülnie kell. Az egyik kezem érzéketlen volt, a másik fáj. A karjaim bekötözve. De a hátamnak semmi baja, eltekintve néhány karcolástól. Ha a kereszt alá fekszem, apránként belecsúszthatom a gödörbe.

Lehasaltam a földre, számban és szememben éreztem a port. Érzéketlen kezem utolsó erejével kissé megemeltem a keresztet, és alákúsztam. Nagyon óvatosan addig igazgattam magam, amíg a kereszt törzse a gerincemre feküdt. Éreztem a súlyát, a nagyságát, de nem volt lehetetlen. Emlékezetembe idéztem a Mag gyakorlatát, és roppant lassan magzati testtartásba húzódkodtam össze a kereszt alatt, miközben a keresztet a hátamon egyensúlyoztam. Olykor úgy éreztem, mindjárt lecsúszik, de igen lassan mozogtam, úgyhogy érzékeltem, ha rossz volt az egyensúly, s rögtön módosítottam a tartásomon. Végül

elértem a magzati pozíciót, a térdeimet összezártam, s a keresztet a hátamon egyensúlyoztam. Egy pillanatig billegett a kőrakáson, de szerencsére a helyén maradt.

„Még jó, hogy nem az univerzumot kell megváltanom” – gondoltam, összetörve a kereszt súlyától s mindattól, amit képvisel. Átható vallásosság öntött el. Eszembe jutott, hogy egyszer már valaki cipelte a hátán a keresztet, s felsebzett kezét – nem úgy, mint én – nem tudta megkímélni sem a fájdalomtól, sem a fától. A fájdalomteli vallásos érzést azonban rögtön száműztem a fejemből, mivel a kereszt újra veszedelmesen billegni kezdett a hátamon.

Így hát lassanként felemelkedtem, kezdtem újjászületni. Nem volt módomban hátrapillantani, úgyhogy csak a zajok után tudtam tájékozódni – de nem sokkal korábban megtanultam meghallani a világot, ahogyan Petrus is előre láthatta, hogy most szükségem lesz ilyesfajta tudásra. Éreztem a súlyt és a feltornyozott kövek neszezését, s a kereszt apródonként emelkedett, hogy felszabadítson ez alól a próba alól, s hogy visszatérjen a helyére, újból jelzés legyen Szent Jakab Útjának e szakaszán.

Már csak az utolsó nekirugaszkodás hiányzott. Amint a sarkamra ülök, a kereszt leszánkázik a hátamon, és beleáll a gödörbe. Egy-két kő elgurult a helyéről, de a kereszt már segített nekem, tehát nem mozdult ki a jó irányból, arrafelé mutatott, ahol a talajt megemeltem. Végül egy rántás a hátamon jelezte, hogy a kereszt töve szabadon van. Itt volt a végső pillanat, hasonló ahhoz, amikor a zuhatagban meg kellett birkóznom a torkolat sodrával. Ez a legnehezebb momentum, mert az ember attól fél, mindent elveszít, és

hirtelen visszakoyna, nehogy ez bekövetkezzék. Újra éreztem feladatomban abszurditását; hogy a talpára kell állítanom egy keresztet, amikor pedig csak a kardomat akarom megtalálni, hogy ledöntsek minden keresztet, hogy a világban újjászülethessen a Megváltó Krisztus. De mindez most nem volt fontos. Egy hirtelen lökéssel megmozdítottam a hátamat. A kereszt lecsúszott, és abban a pillanatban értettem meg újra, hogy a sors irányította a munkát, amelyet végeztem.

Vártam a puffanást, amint lezuhan mögöttem, rá a felhalmozott kövekre. Az eszembe villant, hátha nem volt elegendő a lendület, a kereszt mindjárt visszazuhan, egyenest rám. De nem hallottam mást, csak tompa robajt, amint valami nekiütődik a földnek.

Lassan megfordultam. A kereszt állt, kissé billegett még a lendülettől. Néhány kő legurult a rakásról, de a kereszt állt. Sietve visszahánytam a helyükre a köveket, majd átöleltem a törzset, hogy az ingását csillapítsam. És akkor azt éreztem, hogy él, hogy meleg, s biztos voltam benne, hogy a barátom volt a feladat végrehajtása közben. Óvatosan eleresztettem, miközben lábammal igazgattam a köveket.

*

El voltam ragadtatva a művemtől, mígnem a sebeim fájni kezdtek, Petrus még aludt. Odaléptem hozzá, meglöktem a lábammal.

Azon nyomban felébredt, és a keresztre nézett.

– Nagyon jó – ez volt minden, amit mondott. –
Ponferradában majd kicserélik a kötéseidet.

A Tradíció

– Inkább egy fát emeltem volna föl. A kereszt a hátamon azt az érzetet keltette bennem, hogy a tudás keresése közben az ember föláldozza magát a célnak.

Körülnéztem; a szavaim értelmetlenül csengtek. A kereszt-epizód távoli valami volt, mintha régen történt volna, nem pedig az előző napon. Sehogy sem tudtam összefüggésbe hozni a fekete márvány fürdőszobával, a fürdőkád langyos vizével, a kristálypohárral, amelyből a fenséges Rioja bort kortyolgattam. Petrus kívül volt a látóteremen a fényűző hotelszobában, ahol megszálltunk.

– Miért a kereszt? – makacskodtam.

– Nagyon nehéz volt meggyőzni a portást, hogy nem vagy koldus – kiáltott a szobából.

Témát változtatott, és én már tapasztalatból tudtam, hogy nem érdemes erőszakoskodni. Felálltam, fogtam az újonnan vásárolt nadrágot és egy tiszta inget, de előbb átkötöttem a sebeimet. Nagyon óvatosan bontottam le a régi kötést, azt vártam, nyílt sebeket találok, de csak a var repedt meg, abból szivárgott némi vér. Már új heg képződött, és én gyógyultnak és jó erőben éreztem magam.

A szálló éttermében vacsoráztunk. Petrus a konyhafőnök specialitását rendelte – *paella valecianát* – amelyet csöndben fogyasztottunk el, hozzá zamatos Rioja bort ittunk. Vacsora után sétálni invitált.

Kiléptünk a szállodából, és a vasútállomás felé indultunk. Visszatért az utóbbi időben megszokott hallgatagsága, s

egész úton egy szót sem szolt. Egy veszteglő vonathoz érkezünk, s Petrus leült a mocskos, olajtól csillogó, hatalmas mozdony peremére.

– Maradjunk itt – mondta.

Nem akartam összeolajozni a nadrágomat, úgyhogy állva maradtam. Megkérdeztem, nem lenne-e jobb elsétálni Ponferrada főterére.

– Szent Jakab Útja lassan véget ér – válaszolta a vezetőm.

– És minthogy valóságunk inkább hasonlít ezekhez az olajtól csöpögő vagonokhoz, mint az út során megismert idilli helyekhez, jobb lesz, ha a mai beszélgetésünk itt zajlik.

Petrus arra kért, vegyem le a cipőmet és az ingemet. Aztán meglazította karomon a kötéseket, ne szorítsanak annyira. De a kezemen lévőkhöz nem nyúlt.

– Ne nyugtalankodj – mondta. – Most nem lesz szükséged a kezedre; a legkevésbé ahhoz, hogy megragadj valamit.

Komolyabb volt, mint máskor, s hangjának csengése aggodalommal töltött el. Valami fontos volt készülöben.

Petrus visszaült a mozdony szélére, és sokáig nézett rám. Aztán elkezdte:

– Nem szándékozom bármit is hozzáfűzni a tegnapi történetekhez. Majd magadtól rájössz a jelentőségére, és az csak akkor következik be, ha egy napon úgy határozol, megteszed a Római Utat, amely a karizmák és a csodák útja. Egyetlen dolgot akarok neked mondani csupán: azok az emberek, akik bölcsnek tartják magukat, bizonytalanok akkor, amikor parancsolni kell, és ellenszegülnek, amikor szolgálni kell. Úgy vélik, szégyenletes dolog parancsolni, és gyalázatos dolog parancsot elfogadni. Soha ne viselkedj

így. A szobában mondtad, hogy a bölcsesség útja önfeláldozás. Ez tévedés. A tanoncidőd nem ért véget tegnap: hátravan még, hogy megleld a kardodat, és megfejtsd a titkát. A RAM-gyakorlatok elvezetik az embert, hogy megvívja a Nemes Harcot, és hogy nagyobb esélyei legyenek győzni az életben. A tapasztalat, amelyet tegnap átéltél, csak egyike volt az út próbáinak – felkészülés a Római Útra, ha te is úgy akarod. Elszomorítana engem, ha így gondolkodnál.

Valóban szomorúság csengett a hangjában. Rádöbbsentem, hogy az egész együtt töltött idő alatt én majdnem mindig kétségekkel viseltetem a tanításai iránt. Nem voltam alázatos és erős, mint Castañeda Don Juan tanításai iránt, hanem gőgös és lázadó ember a RAM-gyakorlatok egyszerűségével szemben. Mindezt el akartam mondani neki, de tudtam, hogy most már késő.

– Csukd be a szemedet – kért Petrus. – Végezz RAM-lélegzést, és próbáld meg összhangba kerülni ezzel a vastömeggel, ezekkel a gépekkel, ezzel a csöpögő olajjal. Ez a mi világunk. Csak akkor nyisd ki a szemedet, ha én már befejeztem a részemet, és megtanítottam neked a gyakorlatot.

A légzésre összpontosítottam, behunytam a szememet, s a testem kezdett ellazulni. Morajlott a város, a távolban kutyák ugattak, vitatkozó hangok perlekedtek nem messze tőlünk. Hirtelen Petrus hangja csendült fel, valami olasz dalt énekelt, nagy siker volt ifjúkoromban, Pepino di Capri énekelt. Nem értettem a szöveget, de a dallam mély emlékekkel ébresztett bennem, s még nagyobb

nyugalomba ringatott.

– Nemrégiben – kezdte, miután abbahagyta az éneklést –, éppen tervet készítettem a milánói városháza megrendelésére, amikor üzenetet kaptam a Mesteremtől. Valaki végigjárta a Tradíció útját, de nem kapta meg a kardját. Nekem kell végigvezetnem Szent Jakab Útján. Valójában nem volt számomra meglepetés: már vártam egy efféle hívásra bármely pillanatban, mert még nem fizettem meg a tartozásomat: elvezetni egy zarándokot a Tejúton, ugyanúgy, ahogyan egyszer engem kalauzoltak végig. De azért kissé ideges lettem, mert ez volt az első és egyetlen alkalom, hogy ilyesmit kelljen csinálnom, és nem tudtam, hogyan fogom teljesíteni a missziómat.

Petrus szavai óriási meglepetést okoztak. Én azt hittem, hogy legalább tucatszor megjárta már ezt az utat.

– Te jöttél, és én vártalak – folytatta. – Bevallom, az elején nagyon nehéz volt, mert sokkal jobban érdeklődtél a tanítások intellektuális oldala iránt, mint az út – a közemberek útja – valódi értelme iránt. Az Alfonsóval való találkozás után sokkal erősebbé, szorosabbá vált a kapcsolatunk, s hittem benne, hogy meg fogod érteni a kardod titkát. De ez nem történt meg, s most majd magadtól kell rájössz az alatt a rövid idő alatt, amely még maradt erre.

A beszélgetés felkavart, és ettől nem tudtam a RAM-lélegzésre összpontosítani. Petrus nyilván észrevette ezt, mert újra énekelni kezdte azt a régi dalt, s csak akkor hagyta abba, amikor én ismét ellazultam.

– Ha rájössz a titkára, és megtalálod a kardodat,

felfedezed RAM arcát is, és az erő ura leszel. De ez nem minden: hogy elérd a teljes bölcsességet, még be kell járnod a másik három utat, beleértve a titkos utat is, amelyet nem fed fel előtted még az sem, aki végigjárta. Mindezt azért mondom el neked, mert már csak egyszer fogunk találkozni.

A szívem nagyot ugrott a mellkasomban, s önkéntelenül kinyitottam a szememet. Petrus ragyogott, olyasfajta fényvel, amelyet eddig csak a Mesternél láttam.

– Csukd be a szemedet! – és én azonnal engedelmeskedtem.

De a szívem összeszorult, s már nem tudtam összpontosítani. Vezetőm megint rákezdett az olasz dalra, s nagy sokára lazultam el kissé.

– Holnap majd kapsz értesítést, benne lesz, hol vagyok. Kollektív beavatási szertartás lesz, a Tradíció tiszteletére rendezett ceremónia. Azon férfiak és nők emlékére, akik hosszú évszázadokon át ébren tartották a bölcsesség, a Nemes Harc és Agapé lángját. Valószínűleg nem lesz alkalmunk beszélgetni. Szent helyen fogunk találkozni, amelyet azoknak a lovagoknak a vére áztatott, akik a Tradíció útját követték, és éles kardjuk ellenére sem tudták legyőzni a sötétséget. De az áldozatuk nem volt hiábavaló, és ennek próbája az, hogy századokkal később azok, akik különböző utakat járnak, ott lesznek, hogy leróják a tiszteletüket. Ez fontos, és sosem szabad elfelejtened: ha mester leszel, akkor is tudd, hogy a te utad csak egy a sok közül, amely Istenhez vezet; Jézus mondta egyszer: „Az én Atyámnak házában sok lakóhely van.”[\[18\]](#) És pontosan

tudta, miről beszél.

Petrus még egyszer elmondta, hogy holnaputántól nem fogom látni.

– Egy napon, valamikor a jövőben, kapsz majd tőlem egy üzenetet, amelyben azt kérem, vezess végig valakit Szent Jakab Útján, ugyanúgy, ahogyan én kalauzoltalak téged. Így hát átélheted eme utazás nagy titkát, azt a titkot, amelyet én most feltárok neked, de csak szavakban. Ezt a titkot át kell élni, hogy megérthessük.

Hosszúra nyúlt a csönd. Épp arra gondoltam, hogy talán megváltoztatta az elképzelését, vagy hogy elment a pályaudvarról. Ellenállhatatlan vágyat éreztem, hogy kinyissam a szememet, és lássam, mi történik, de erőt vettem magamon, és a RAM-lélegzésre koncentráltam.

– A titok a következő – hallottam Petrus hangját hosszú idő múlva. – Csak akkor értheted meg igazán, ha te is tanítod. Együtt jártuk Szent Jakab Különös Útját, és miközben te a gyakorlatokat tanultad, én jobban megértettem a gyakorlatok jelentését. Téged tanítva értettem meg igazán. Vállalva a vezető szerepét, sikerült rátalálnom a saját utamra. Ha sikerült megtalálnod a kardodat, meg kell tanítanod az utat valakinek. És akkor, ha ez bekövetkezik, akkor, ha elfogadod a mester szerepét, megleled az összes választ a szívedben. Mindannyian tudunk már mindent, még mielőtt valaki beavatna bennünket. Az élet minden pillanata tanít, és az egyetlen titok: elfogadni azt, hogy csak mindennapjainkban lehetünk olyan bölcsek, mint Salamon és olyan hatalmasok, mint Nagy Sándor. De csak olyankor ébredünk ennek tudatára, amikor kénytelenek

vagyunk tanítani valakit, és ehhez hasonló különleges kalandokban veszünk részt.

Életem egyik legváratlanabb búcsúzását éltem át. Valaki, akivel nagyon szoros kapcsolatom volt, és reméltem, hogy elvezet a célomig, ott hagyott az út közepén, egy olajtól csillogó vasúti pályaudvaron, azt parancsolva, hogy csukjam be a szememet.

– Nem szeretem azt mondani, Isten veled – folytatta Petrus – Olasz vagyok és, érzelmes. A törvény erejénél fogva, egyedül kell megtalálnod a kardodat; ez az egyetlen módja annak, hogy higgyél a saját erődben. Amit átadhattam neked, már mindent átadtam. Már csak a tánc gyakorlata van hátra, amelyet most megtanítok neked, és amelyet holnap, a szertartáson kell elvégezned.

Egy ideig meg csöndben volt, majd tovább beszélt.

– „A ki dicsekedik, az Úrban dicsekedjék.”[\[19\]](#) Kinyithatod a szemedet.

Petrus ott ült egy mozdonyhorgon. Nem akartam semmit mondani, mert brazil vagyok és szintén érzelmes. A higanylámpa pislogni kezdett, a távolban vonat fűtyült, jelezve, hogy közeledik az állomáshoz.

És akkor Petrus megtanította nekem A TÁNC GYAKORLATÁ-t.

A TÁNC GYAKORLATA

Lazíts. Hunyd be a szemed. Idézd fel azokat a dalokat, amelyeket először hallottál az életedben. Gondolatban kezdj énekelni őket. Rövidesen érzed, hogy testednek

bizonyos része – a lábad, a hasad, a kezed, a fejed stb. –, de csak egy rész, táncba kezd az általad énekelt melódiára.

Öt perc múlva hagyd abba gondolatban az éneklést, és hallgasd a környező hangokat. Szerkessz belőlük zenét, és az egész testeddel táncolj. Zárj ki mindent a gondolataidból, de próbáld rögzíteni azokat a képzeteket, amelyek spontán jelennek meg.

A tánc egyike a legtökéletesebb formáknak a Végtelen Intelligenciával való kommunikációban.

Időtartam: tizenöt perc.

*

– Még valami – mondta, és mélyen a szemembe nézett. – Amikor befejeztem a zárándoklatomat, festettem egy hatalmas, szép képet, megörökítettem mindazt, ami velem történt. Ez az út az átlagemberek útja, és te is megtehetsz valami hasonlót, ha akarsz. Ha nem tudsz festeni, írd meg, vagy kreálj balettot. Így vagy úgy, függetlenül attól, hol vannak az emberek, végigjárhatják a jakabi utat, a Tejutat, Szent Jakab Különös Útját.

A vonat, amelyiknek a füttyét az előbb hallottuk, befutott az állomásra. Petrus bólintott, és eltűnt a vagonok között. És én ott maradtam a féksivítás közepette, próbáltam megfejteni a titokzatos Tejutat a fejem fölött, csillagait, amelyek egészen idáig vezettek engem, és amelyek csöndben kijelölik az ember sorsát, magányát.

Másnap a következő üzenetet találtam a szobámban:

DU. 7:00, CASTILLO DE LOS TEMPLÁRIOS.

Az est hátralevő részét azzal töltöttem, hogy fel s alá járkáltam. Több mint háromszor körbesétáltam Ponferrada kisvárost, közben a távolba néztem, egy épületre: a várra, ahol alkonyatkor meg kell jelennem. A templomosok mindig is nagyon élénken foglalkoztatták a képzeletemet, és a ponferradai vár nem az egyetlen nyoma a templomos rendnek a jakabi úton. Kilenc lovag döntése hívta életre, akik úgy határoztak, nem térnek haza a keresztes hadjáratból; rövid idő alatt kiterjesztették a hatalmukat egész Európára, és valóságos erkölcsi forradalmat robbantottak ki az évezred elején. Miközben a korabeli feudális nemesség nagy része csak azzal törődött, hogy a jobbágymunka verítéke árán meggazdagodjék, a templomos lovagok életüket, vagyonukat és kardjukat egyetlen cél szolgálatába állították: oltalmazni a zarándokokat a jeruzsálemi úton, a spirituális élet egyfajta modelljételve meg így, amely segíti őket a bölcsesség keresésében.

1118-ban, amikor Hugues de Payns és nyolc másik lovag összegyűlt egy elhagyatott régi kastély udvarán, a szeretet jegyében fogadalmat tettek az emberiségért. Két évszázad múlva már több mint ötezer „páholy” működött szerte az ismert világban, összeegyeztetve két, addig összeegyeztethetetlennek tetsző tevékenységet: a hadi és a vallási életet. A tagok és a zarándokok ezreinek adományaiból a templomos rend rövid idő alatt hatalmas vagyont halmozott fel, amely nemegyszer arra szolgált, hogy kiváltsák a muzulmánok fogságába esett jelentős keresztény személyiségeket. A lovagoknak olyan óriási

becsülete volt, hogy királyok és nemesurak a templomosokra bízta értékeiket, s utazásaik alkalmával mindössze egyetlen irat bizonyította eme javak létezését. Ezt az iratot a templomos rend bármelyik várában be lehetett váltani a megfelelő összegre; innen ered a váltó, amelyet mind a mai napig használunk.

A spirituális áhítat tette, hogy a templomos lovagok megértették azt a hatalmas igazságot, amelyet Petrus az előző este idézett nekem: az Atya házában sok lakóhely van. Megkísérelték tehát félretenni a vallás nevében vívott harcot, és összefogni a kor monoteista vallásait: a kereszténységet, a judaizmust és az iszlámot. Kápolnáik Salamon templomának kör alakú kupoláját, nyolcszögletű falai az arab mecseteket és a keresztény templomokra jellemző hajókat ötvözték.

Azonban mint mindent, ami megelőzi a korát, a templomosokat is kezdték bizalmatlanul szemlélni. Óriási gazdasági erejüket megkívánták a mohó királyok, vallási nyitottságuk pedig fenyegetést jelentett az egyház számára. 1307. október 13-án, pénteken a Vatikán és a legnagyobb európai államok vezetői végrehajtották a középkor egyik legnagyobb szabású rendőri hadműveletét: egy éjszaka alatt elhurcolták váraikból a templomosok jelentős vezetőit, és börtönbe vetették őket. Titkos ceremóniák szervezése volt a vád ellenük, úgy mint: sátánimádás, istenkáromlás, orgiák, valamint szodómia. Kemény megtorlások, kiátkozás és árulások sorozata után a templomos rendet törölték a középkor történelmi térképéről. Kincseiket elkobozták, tagjai szétszóródtak a világban. A rend utolsó

nagymesterét, Jacques de Molay-t élve megégették Párizs szívében, a társaival együtt. Az utolsó kívánsága az volt, hogy úgy halhasson meg, hogy közben a Notre-Dame tornyait nézhesse.

Spanyolország, miközben az Ibériai-félsziget visszahódításával volt elfoglalva, tárt karokkal fogadta az egész Európából menekülő lovagokat, hogy segítsék a királyokat a mórok ellen vívott harcukban. Ezek a lovagok beolvadtak a spanyol rendekbe, köztük Kardos Szent Jakab Rendjébe, amely az út védelméért felelt.

Mindez átfutott a fejemen akkor, amikor pontban este hétkor beléptem a ponferradai templomos vár főkapuján, hogy a Tradíció által kijelölt találkozón megjelenjek.

*

Nem volt ott senki. Legalább fél órát várakoztam, egyik cigarettát szívtam a másik után, s közben a legrosszabbra gondoltam: a szertartás reggel hétkor volt. De éppen akkor, amikor már úgy döntöttem, elmegyek, bejött két fiatal lány holland zászlóval és a ruhájukon hímzett kagylóval – Szent Jakab Útjának jelképével. Odaléptek hozzám, váltottunk néhány szót, majd megállapítottuk, hogy ugyanarra várunk. Az üzenet nem volt téves, gondoltam megkönnyebbülten.

Tizenöt percenként érkezett valaki. Jött egy ausztrál, öt spanyol és még egy holland. Néhány kérdést váltottunk a menetrendről – egyikünk sem tudott semmi biztosat –, de alig-alig beszélgettünk. A vár egyik helyiségében ültünk mindannyian – egy romos átriumban, amely a régmúlt időkben élelmiszerraktárként működött –, és úgy döntöttünk, addig várunk, amíg történik valami. Akár egy

napot és egy éjszakát is várunk.

Hosszúra nyúlt a várakozás, úgyhogy beszélgettünk egy kicsit arról, kit milyen ok hozott idáig. Itt megtudtam, hogy Szent Jakab Útját különféle rendek használják, a többségük a Tradícióhoz kötődik. Az ittlévők számos próbán és beavatáson átestek, de olyanokon, amelyeket én sokkal korábban, még Brazíliában megismertem. Csak én és az ausztrál voltunk itt azért, hogy az Első Út legmagasabb fokozatát elnyerjük. Anélkül, hogy részletekbe mentünk volna, úgy tetszett, hogy az ausztrál útja teljesen különbözött az enyémtől, a RAM-gyakorlatoktól.

Háromnegyed kilenc felé, épp amikor a magánéletünkről kezdtünk beszélgetni, megszólalt egy gong. A hang a vár kápolnájából jött. Mindnyájan arrafelé indultunk.

*

Hatásos jelenet volt. A kápolnát – már ami megmaradt belőle, ugyanis nagyjából romokban hevert –, fáklyák világították meg. Ahol egykor az oltár állt, most hét alak rajzolódott ki a templomosok évszázados öltözékében: acélsisak és kámzsa, vasszemekből szőtt páncéling, kard és pajzs. A lélegzetem is elakadt: mintha az idő visszaforgott volna. Az egyetlen, ami a valóságra utalt, a mi öltözékünk volt: farmer és pólóing a ráhímzett kagylóval. Bár a fáklyák csak gyéren világítottak, az egyik lovagban rögtön felismertem Petrust.

– Lépjetek a mesteretekhez – mondta a legidősebbnek látszó lovag. – Csak az ő szemébe nézzetek. Vetkőzzetek le, kaptok öltözéket.

Odamentem Petrushoz, és mélyen a szemébe néztem.

Mintha transzban lett volna; úgy nézett rám, mint aki nem ismer fel. De a szemében szomorúságot láttam, ugyanazt a szomorúságot, amelyet az előző éjszaka a hangjából éreztem kicsendülni. Meztelenre vetkőztem, és Petrus átnyújtott nekem egy illatos, fekete tunikafélét, amely lazán omlott le a testemen. Arra a következtetésre jutottam, hogy az egyiknek a mesterek közül több tanítványa is volt, de azt nem láthattam, melyiknek, mivel az utasításoknak megfelelően Petrus szemébe kellett nézmem.

A főpap a kápolna közepére vezetett bennünket, s két lovag kört rajzolt köré, miközben szent szavakat soroltak: – Trinitas, Sother, Messias, Emmanúel, Sabahot, Adonaj, Athanatos, Jesu...

És tovább rajzolták a kört; ez nélkülözhetetlen oltalom a körön belül lévőknek. Felfigyeltem rá, hogy négyen fehér tunikát viselnek, a szüzességi fogadalom jelét.

– Amides, Theodonias, Anitor! – mondta a főpap. – Az angyalok tiszteletére. Uram, íme az üdvözülés öltözéke és hogy mindaz, amit kívánok, valósággá váljék rajtad keresztül, ó, Szent Adonajom, kinek királysága örökké tart. Ámen!

A főpap a páncéling fölé kerítette a fehér köpönyeget, közepén a templomosok himzett, vörös keresztjével. A többi lovag is hasonlóképpen tett.

*

Pontosan este kilenc óra volt, Mercurius, a Hírnök órája. És én ott voltam újból a Tradíció egy körének közepén. Menta-, bazsalikom- és gyantailat töltötte be a kápolnát. És az összes lovag részvételével megkezdődött a nagy

beavatás.

– Ő, hatalmas és erős N. király, ki uralkodik a Legfőbb Isten, EL hatalma által a felsőbb és alantas szellemek fölött, de mindenekelőtt a Keleti Hatalom Ördögi Rendje fölött, hozzád szólok... *(szünet)*... azért, hogy teljesüljön, amit kívánok, bármi legyen is az, azzal a feltétellel, hogy ez a kívánság megfeleljen a te művednek, Isten, az Ő hatalma által, ki megteremtette és igazgatja mind a mennyei, égi, földi és pokoli dolgokat.

Mélységes csönd telepedett ránk, s bár nem láttuk, érezhettük a megszólított jelenlétét. Ez a rituálé megszentelése volt, kedvező jel a mágikus műveletek folytatásához. Én már részt vettem korábban ilyen szertartásokon százszámra, s a szertartásnak ebben a fázisában sokkal meglepőbb eredményeket láttam. Ám a Templomos Vár izgatta kicsit a képzeletemet, mert a kápolna bal sarkában csillogó madarat véltem felfedezni, amelyet sosem láttam azelőtt. A főpap meghintett minket vízzel, anélkül, hogy belépett volna a kör belsejébe. Azután szent tintával a földre írta azt a hetvenhét nevet, amelyen Istent a Tradícióban szólítják.

Mindnyájan – zarándokok és lovagok – szavalni kezdtük a szent neveket. Pattogott a fáklyák lángja, annak jeleként, hogy a megszólított szellem megjelent.

Elérkezett a tánc pillanata. Megértettem, miért tanította meg nekem Petrus előző nap a táncot, egy egészen másfajta, mint amelyet a rituálénak ebben a szakaszában táncolni szoktam.

Bár nem mondták el a szabályt, mindnyájan ismertük: senki

nem léphetett ki az oltalmazó körből, minthogy mi nem voltunk felvértezve azzal a védelemmel, amellyel a lovagok a páncéling alatt. Agyamba véstem a kör nagyságát, és pontosan úgy tettem, ahogyan Petrus tanította.

*

A gyerekkoromra gondoltam. Egy hang, távoli női hang a bensőmben énekelni kezdett. Letérdeltem, felvettem a mag-pozíciót, és éreztem, hogy a mellkasom – csak a mellkasom – táncba kezd. Jól éreztem magam, és tökéletesen benne voltam a Tradíció rituáléjában. A zene rövidesen megváltozott bennem, a mozdulatok hevesebbé váltak, és mélységes ekstázisba estem. Mindent sötétnek láttam, s a testem súlytalanná vált ebben a sötétségben. Aghata virágos mezején sétálgattam, és ott találkoztam a nagyapámmal és az egyik bácsikámmal, aki nagy hatással volt rám gyerekkoromban. Éreztem az Idő vibrálását négyzetes szövedékében, ahol minden út összeolvad, és keveredik, és kiegyenlítődik, minden különbség ellenére. Egy pillanatra láttam nagy sebességgel elsuhanni az ausztrált: a teste vörösen csillogott.

A következő teljes kép egy kehely és egy patena[20] volt, s ez a kép sokáig megmaradt, mintha sugallni akart volna valamit. Megpróbáltam megfejteni, de nem értettem belőle semmit, azon a bizonyosságon kívül, hogy kapcsolatban van a kardommal. Aztán látni véltem RAM arcát, amint előbukkan a sötétségből, amely akkor támadt, mihelyt a kehely és a patena eltűnt. De amikor az arc közeledett, csupán N. arca volt, az előhívott szellemé, az én régi

ismerősömé. Nem léphettünk sajátos kapcsolatba, és arca szertefoszlott a vissza-visszatérő sötétségben.

Nem tudom, mennyi ideig táncoltunk. Váratlanul egy hang harsant:

– IAHWEH, TETRAGRAMMATON... – én nem akartam kiszakadni a transzból, de a hang sürgetett:

– IAHWEH, TETRAGRAMMATON... – és felismertem a főpap hangját, amely úgy zengett, hogy mindenki felébredt a transzból. Ez zavart. A Tradíció a gyökerem volt, és én nem akartam még visszatérni. De a Mester makacskodott:

– IAHWEH, TETRAGRAMMATON...

Lehetetlen volt transzban maradni. Akaratom ellenére visszatértem a földre. Ott voltam ismét a mágikus körben, az ősi templomos várban.

Mi – zarándokok – összenéztünk. A hirtelen váltás egyikünknek sem tetszett. Ellenállhatatlan vágy fogott el, hogy elmondjam az ausztrálnak, amit láttam. Amikor ránéztem, rájöttem, teljesen fölöslegesek a szavak: ő is látott engem.

A lovagok körénk gyűltek. A kardot tartó kezek ütni kezdték a pajzsokat, fülsiketítő zajt csapva. Mígnem megszólalt a főpap:

– N. szellem, mivel te híven meghallgattad kéréseimet, ünnepélyesen engedélyezem, hogy elmenj, sem ember, sem állat nem sérthet meg. Menj, ezt mondom néked, s legyél kész, és vágyj visszatérni mindig, amikor a Tradíció szent rítusai kellően kiűzték belőled az ördögöt. Könyörgöm, menj békével, nyugalomban, és Isten békessége maradjon meg köztünk mindörökké. Ámen.

A kör feloszlott, s mi lehajtott fejjel térdeltünk. Az egyik lovag velünk imádkozott hét Miatyánkot és hét Üdvözlégyet. A főpap hozzátett hét Hiszekegyet, kijelentve, hogy a medjugorjei Miasszonyunk – aki 1982 óta Jugoszláviában jelenik meg – így rendelkezett. Most egy keresztény szertartást kezdtünk.

– Andrew, állj fel és gyere ide – szólt a főpap. Az ausztrál odament az oltár elé, ahol a hét lovag összegyűlt.

Egy másik lovag, valószínűleg a vezetője, megkérdezte:

– Testvér, törekszel-e a Ház társaságába?

– Igen – válaszolt az ausztrál. És én megértettem, milyen keresztény rituálé szemtanúi vagyunk: egy templomos beavatásáé.

– Ismered-e a Ház nagy-nagy szigorúságát és a jótékony rendeket benne?

– Kész vagyok mindent elviselni Istenért, és szolgálja és rabszolgája kívánok lenni a Háznak, mindig, életem minden napján – válaszolta az ausztrál.

Egy sor rituális kérdés következett, némelyiknek már semmi értelme nem volt a mai világban, mások az ájtatosságra és a szeretetre vonatkoztak. Andrew lehajtott fejjel mindet megválaszolta.

– Kitűnő testvér, nagy dolgot kérsz tőlem, ugyanis vallásunkat nem látod, csak a külső burkot, a szép lovakat a szép ruhákat – mondta vezetője. – De nem ismered a kemény parancsokat, amelyek belül vannak: ilyen kemény dolog az, hogy te, aki önmagad ura vagy, másoknak szolgálj, s hogy ritkán teheted azt, amihez épp kedved van.

Ha itt akarsz lenni, elküldenek a tenger túlszárjára, és ha Accrában akarsz lenni, Tripoli földjére küldenek, vagy Antiochiába vagy Örményországba. És ha aludni akarsz, virrasztanod kell, és ha virrasztani akarnál, azt parancsolják, pihenj a fekvőhelyeden.

– Be akarok lépni a Házba – válaszolt az ausztrál. A múltbéli lovagok, akik egykoron ezt a várat lakták, minden bizonnyal elégedettek lettek volna a beavatási szertartással. A fáklyák hangosan sercegettek.

Különbéféle intelmek következtek, és az ausztrál mindre úgy válaszolt, hogy elfogadja, és hogy be akar lépni a Házba. Végül a vezetője a főpaphoz fordult, s megismételte mindazokat a válaszokat, amelyeket az ausztrál adott. A főpap ünnepélyesen még egyszer megkérdezte, kész-e elfogadni azokat a normákat, amelyeket a Ház megkövetel.

– Igen, Mester, ha Isten is úgy akarja. Isten elé járulok, elétek járulok és az atyák elé, könyörgöm és esedezem hozzátok, Istenre és a Miasszonyunkra, fogadjatok társaságotokba és a Ház kegyeibe, spirituálisan és szekulárisan, mint olyasvalakit, aki szolgája és rabszolgája akar lenni a Háznak, élete minden napján, mostantól mindörökké.

– Hadd jöjjön, az Isten szerelmére – mondta a főpap. És akkor az összes lovag kivonta hüvelyéből a kardját, és hegyét az ég felé szegezte. Aztán a pengék leereszkedtek, és acélkoronát alkottak Andrew feje körül. A tűz fényében aranyosan csillogtak, szentséges jelleget adva a pillanatnak.

A mestere közeledett ünnepélyesen. És átnyújtotta neki a

kardját.

*

Valaki meghúzta a harangot; a zúgás visszhangot vert az öreg vár falán, a végtelenségig ismételve. Mindnyájan lehajtottuk a fejünket, és a lovagok eltűntek a szemünk elől. Amikor aztán felemeltük arcunkat, csak tízen voltunk, minthogy az ausztrál kiment a lovagokkal, hogy részt vegyen a rituális lakomán.

Ruhát váltottunk, s különösebb formalitások nélkül búcsút vettünk egymástól. A tánc nyilván sokáig tartott, ugyanis már hajnalodott. Végtelen magányosság telepedett a lelkemre.

Irgyeltem az ausztrált, aki visszaszerezte a kardját, és elérkezett az útja végéhez. Én egyedül voltam, nem volt senki, aki innen továbbvezetett volna, mert a Tradíció – egy távoli dél-amerikai országban – kizárt engem, anélkül, hogy megtanította volna a visszafelé vezető utat. És nekem végig kellett járnom Szent Jakab Különös Útját, amely lassan a végéhez közeledik, anélkül, hogy megismerném a kardom titkát, vagy rájönnék, hogyan találjam meg.

A harang egyre zúgott. Elhagyva a várat, azon a hajnali órán, észrevettem, hogy egy közeli templomban harangoznak, hajnali misére szólítva a híveket. A városka ébredezett, mindjárt itt a munka ideje, a szenvedélyes szerelmek, a távoli álmok és a befizetendő számlák ideje. Sem a harang, sem a város nem tudta, hogy azon az éjszakán egy ősi rítus zajlott ismét, és az, ami századokkal korábban halálra ítéltetett, feléledt megint, megmutatva hatalmas erejét.

A Cebreiro

– Maga zarándok? – kérdezte a kislány, az egyetlen élőlény azon a forró délutánon Villafranca del Bierzóban. Én csak néztem, és nem szóltam semmit. Nyolcéves lehetett, rosszul öltözött volt, és futott egészen a kútig, ahol leültem, hogy egy kicsit megpihenjek.

Az volt most az egyetlen gondom, hogy mielőbb Santiago de Compostelába érjek, s egyszer és mindenkorra befejezzem ezt az örült kalandot. Nem tudtam kiverni a fejből Petrus szomorú hangját a vasútállomáson, sem pedig távolba révedő pillantását, amikor a szemébe néztem a Tradíció szertartásán. Mintha minden erőfeszítése, hogy segítsen nekem, hiábavaló lett volna. Amikor az ausztrált az oltárhoz szólították, biztos voltam benne, ő azt szeretné, ha engem is szólítanának. A kardomat nyilván jól elrejtették abban a legendákkal és ősrégi bölcsességgel tele várban. Olyan hely volt, amelyre pontosan ráillett minden következtetésem: elhagyatott, csak néhány zarándok látogatja, akik tiszteletben tartják a templomos rend relikviáit; valamint szent föld.

De csak az ausztrált szólították az oltárhoz. És Petrus nyilván megalázottnak érezte magát a többiek előtt, mert olyan vezetőnek bizonyult, aki nem volt képes elvezetni engem a kardomhoz.

A Tradíció rituáléja ráadásul ismét felkeltette bennem kissé az elragadtatást az okkultizmus bölcsessége iránt, amelyet már megtanultam elfelejteni, miközben Szent Jakab

Különös Útját, „az átlagemberek útját” jártam. A felhívások, az anyag feletti szinte abszolút hatalom, a más világokkal való érintkezés, mindez sokkal érdekesebb volt, mint a RAM-gyakorlatok. Lehetséges, hogy a gyakorlatok objektívebben hatnak az életemben; kétségtelen, hogy sokat változtam, amióta megkezdtem vándorlásomat Szent Jakab Különös Útján. Felfedeztem, hála Petrus segítségének, hogy a megszerzett tudás képessé tesz arra, hogy zuhatagokon keljek át, segít legyőzni az ellenséget, és lehetővé teszi, hogy a Hírnökkel beszélgessek gyakorlati és objektív dolgokról. Megismertem a Halálom arcát és az egész világot elárasztó emésztő szeretet Kék Gömbjét. Kész voltam megvívni a Nemes Harcot, és az életből győzelmi hálót szőni.

Ennek ellenére énem egy rejtett része még érezte a vágyat a mágikus körök után, a transzcendens formák után, a tömjén és a szent tinta után. Amit Petrus az „Ősök tiszteletének” nevezett, intenzív és titokzatos kapcsolatot jelentett számomra régi, elfelejtett leckékkel. És a puszta lehetősége annak, hogy talán soha többé nem lesz számomra bebocsátás ebbe a világba, nem hatott rám ösztönzőleg, hogy folytassam az utat.

Amikor a Tradíció rituáléja után visszatértem a szállodába, a kulcsom mellett *A zarándok útikalauza* című könyvet találtam, amelyet Petrus használt azokon a helyeken, ahol a sárga jelzés nem volt látható, illetve azért, hogy ki tudjuk számítani a távolságot az egyes városok között. Még ugyanaznap reggel elhagytam Ponferradát – nem aludtam

egy szemet sem –, és folytattam az utat. Az első délután felfedeztem, hogy a térkép nem megbízható, s emiatt a harmatos éjszakát egy természet alkotta sziklamenedékben töltöttem. Ott azon elmélkedve, mi minden történt velem a Mme Lourdes-dal való találkozásom óta, nem ment ki a fejből Petrus makacs erőfeszítése, hogy megértesse velem: ellentétben azzal, amit mindig tanítanak nekünk, az eredmények a fontosak. Az erőfeszítés hasznos és nélkülözhetetlen, de eredmény nélkül nem jelent semmit. Az egyetlen eredmény, amelyet magamtól és mindattól, amin keresztülmentem, elvárhattam az, hogy megtaláljam a kardomat. Ami mindeddig nem következett be. És már csak néhány nap hiányzott az útból, hogy Santiagóba érjek.

*

– Ha az úr zárandok lenne, elvezetném a Kegyelem Kapujához – erősködött a kislány Villafranca del Bierzo kútja mellett. – Aki azon a kapun belép, annak nem kell Santiagóig elmennie.

Néhány pesetát nyújtottam neki, hogy menjen már, s hagyjon engem békén. De épp ellenkezőleg történt, a kislány paskolni kezdte a kút vizét, s összefröcskölte a hátizsákomat és a nadrágomat is.

– Gyerünk, gyerünk, öregem – nógatott. Abban a pillanatban épp Petrus egyik kedvelt idézetére gondoltam: „A ki szánt, reménység alatt kell szántania, és a ki csépel, az ő reménységében részesnek lennie reménység alatt.”[\[21\]](#) Pál apostol egyik leveléből való az idézet.

Egy kicsit ki kell tartanom még. Folytatni a keresést

egészen a végéig, a kudarcától való félelem nélkül. Nem szabad feladnom a reményt, hogy megtalálom a kardomat, és megfejtem a titkát.

És ki tudja – az a kislány valami olyasmit próbált az értésemre adni, amit én nem akartam megérteni. Ha a Kegyelem Kapuja, amely templomban van, ugyanolyan hatással van az emberre, mint Santiago, miért ne lehetne ott a kardom?

– Induljunk, de rögtön – szóltam a kislányhoz. A hegyre pillantottam, amelyről az imént leereszkedtem: vissza kell menni mögé, s egy részét újra megmászni. Elhagytam a Kegyelem Kapuját anélkül, hogy megnéztem volna, mivel egyetlen és eltökélt célom az volt, hogy Santiagóba érjek. Mégis, itt volt ez a kislány, az egyetlen élőlény azon a forró nyári délutánon, aki erősködött, hogy menjek vissza, és nézzek meg valamit, amit már messze magam mögött hagytam. Lehet, hogy sietségem és csüggedésem elvisznek a célom mellett, anélkül, hogy felismerném. Mindent összevetve, miért nem ment el a kislány, miután pénzt adtam neki?

Petrus mindig mondogatta, hogy szeretek képzelegni a dolgokról. De lehet, hogy tévedett.

*

Miközben a kislányt követtem, felidéztem magamban a Kegyelem Kapujának történetét. Egyfajta „megoldás” volt az egyház részéről a beteg zarándokok számára, minthogy innentől az út már végig egyenes volt, tele hegyekkel-völgyekkel egészen Composteláig. Tehát a XII. században valamelyik pápa kijelentette, hogy akinek nincs ereje

továbbmenni, elegendő, ha átlép a Kegyelem Kapuján, és elnyeri a bűnbocsánatot ugyanúgy, mint azok a zarándokok, akik végigmennek Composteláig. Ez a pápa merész húzással megoldotta a hegyek okozta problémát, és ösztönzőleg hatott a zarándoklatra.

Ott másztunk fel, ahol én is korábban: kanyargós, csúszós, meredek utakon. A kislány ment elől, szökölt, mint a sugár, úgyhogy gyakran kellett kérnem, lassítson egy kicsit. Engedelmeskedett is egy rövid időre de hamarosan nem érzékelte már a gyorsaságot, s újra rohant. Fél óra és számos szemrehányás után megérkeztünk a Kegyelem Kapujához.

– Van kulcsom a templomhoz – mondta a gyerek. – Bemegyek, kinyitom a kaput, hogy az úr átléphessen rajta. Bement a főkapun, én meg odakint várakoztam. Kicsiny kápolna volt, a kapu pedig egy északra nyíló átjáró. A félfáját kagylók és Szent Jakab életének mozzanatai díszítették. Amikor a kulcs megcsikordult a zárban, egy hatalmas német juhász bukkant fel nem tudom, honnan, és megállt köztem és a kapu között.

A testem rögtön harcra készült. „Még egyszer” mondtam magamban. – „Úgy látszik, ennek sosem lesz vége. Mindig csak próbák, harcok és megaláztatások. S a kardnak semmi nyoma.”

Ebben a pillanatban kinyílt a Kegyelem Kapuja, s feltűnt a kislány. Amint észrevette, hogy a kutya engem néz – és én tekintetemet mereven az övébe fúrtam –, mondott néhány kedveskedő szót, s az állat nyomban meghunyászkodott. Farkcsóválva elvonult a templom mélyébe.

Lehet, hogy Petrusnak mégis igaza volt. Imádok fantáziálni. Ez az egyszerű német juhász kutya fenyegető és természetfölötti valamivé változott. Ez rossz jel – a fáradtság jele, amely kudarchoz vezet.

De azért maradt még remény. A kislány intett, hogy lépjek be. Várakozással teli szível átléptem a Kegyelem Kapuját, s elnyertem mindazt a bűnbocsánatot, amely a santiagoói zárándokokat megilleti.

Pillantásom végigfutott az üres templomon – alig volt benne kép –, s egyetlen dolgot keresett, ami engem érdekelt.

– Itt láthatók a kagylós oszlopfők, az út jelképei – kezdte a kislány, felöltve az idegenvezető szerepét. – Íme Szent Ágota, a...

Röpke ideig úgy éreztem, fölösleges megtenni ezt a visszautat.

– És ez itt a mórölő Szent Jakab, amint a kardját lendíti, a lova patái alatt a mórokkal, ez a szobor a...

Ott volt Szent Jakab kardja. De nem az enyém. Átnyújtottam még néhány pesetát a kislánynak, de nem fogadta el. Kissé sértődötten arra kért, menjek ki rögtön, és abbahagyta a templom ismertetését.

Ismét leereszkedtem a hegyről, és nekivágtam a compostelai útnak. Miközben másodszor vágtam át Villafranca del Bierzón, feltűnt egy másik ember, aki elmondta, hogy Angelnak hívják, s megkérdezte, kíváncsi vagyok-e Kézműves Szent József templomára. Mágikus neve ellenére elegendő volt a csodákból, és már biztos voltam benne, hogy Petrus az emberi lélek avatott ismerője. Mindig hajlunk rá, hogy nemlétező dolgokról

fantáziáljunk, s hogy ne lássuk meg azokat a nagy tanulságokat, amelyek pedig majd kibökik a szemünket.

Hogy újfent meggyőződtem erről, hagytam, hogy Angel elvezessen egy másik templomhoz. Zárva volt, és Angelnak nem volt kulcsa. Megmutatta Szent József szobrát a kapu fölött, a szent a kezében ácsszerszámokat tartott.

Megnéztem, megköszöntem, és felajánlottam néhány pesetát. Nem fogadta el, s otthagytott az út közepén.

– Büszkék vagyunk a városunkra – szolt vissza. – Nem pénzért csináljuk.

Visszakanyarodtam utamra, s tizenöt perc múlva magam mögött hagytam Villafranca del Bierzót kapuival, utcáival és titokzatos idegenvezetőivel egyetemben, akik nem fogadnak el pénzt.

Tapodtam az előttem húzódó hegyes-völgyes vidéket, ahol nagy volt az erőfeszítés, de a haladás kicsi. Eleinte csak a saját korábbi aggodalmaimra gondoltam – a magányra, a szegénre, arra, hogy Petrusnak csalódást okozok, a kardomra és az ő titkára. De rövideesen a kislány és Angel képe bukkant fel minduntalan a gondolataimban. Miközben és mereven csak a jutalmamat láttam, ők a legjobbat adták magukból. Szeretetüket a városuk iránt. És semmit nem kértek cserébe. Egy kissé még homályos ötlet kezdett formálódni a bensőm mélyrétegeiben. Mégpedig az, hogy mindezek között valamifajta kapcsolat van. Petrus mindig erősködött, hogy a jutalom keresése igenis nagyon szükséges ahhoz, hogy elérjünk a győzelemhez. Miközben én folyton-folyvást megfeledkeztem a világ többi részéről, és kizárólag a kardom foglalkoztatott, ő a fájdalmas

próbákon keresztül visszatért a valóságba. Ez az eljárás számtalanszor ismétlődött az út során.

Volt ebben valami szándékosság. És itt kell rejtőznie a kardom titkának. És ami eddig a lelkem mélyén bujkált, kezdett előbukkanni és megvilágosodni. Még nem tudtam, mire is gondolok, de valami azt súgta, jó nyomon vagyok.

Hálát adtam azért, hogy Angelba és a kislányba botlottam: az emésztő szeretet érződött abból, ahogy a templomukról beszéltek. Kétszer megjáratták velem azt az utat, amelyet terveim szerint aznap délután meg kellett volna tennem. És ennek köszönhetően sikerük megfeledeztem a Tradíció rituáléjának a fenségéről, és visszatértem Spanyolország földjére.

Eszembe jutott az a réges-régi nap, amikor Petrus elárulta, hogy többször is megjártuk ugyanazt az utat a Pireneusokban. Vágyódtam az akkori napok után. Jó kezdet volt – ki tudja, hogy ugyanannak a megisméltése most jó befejezés előjele-e.

Azon az estén egy faluba érkeztem, s egy idős asszonynál kaptam szállást; nevetségesen keveset kért a fekhelyért és az ételért. Beszélgettünk egy kicsit, elmesélte, hogy Jézus Szent Szívének a híve,[\[22\]](#) és hogy aggódik az olíva termés miatt, olyan nagy idén a szárazság. Megittam a bort, kikanalaztam a levest, és korán nyugovóra tértem. Nyugodtabbnak éreztem magam, bizonyára a bennem érlelődő gondolat hatására, amelynek hamarosan a felszínre kell törnie. Imádkoztam, elvégeztem néhány gyakorlatot, amelyre Petrus tanított, és elhatároztam, hogy szólítom Astraint.

Szükségét éreztem, hogy megbeszéljem vele a kutyával vívott harcom során történeteket. Azon a napon minden lehetségest megtett azért, hogy hátrányos helyzetbe hozzon, és – a kereszt-epizódban tanúsított elutasító magatartása után – eldöntöttem, egyszer s minden korra kizárom őt életemből. Ha nem ismertem volna föl a hangját, bizonyára engedek a kísértésnek, amely végig a küzdelem alatt ott ólálkodott körülöttem.

„Minden lehetségest elkövettél, hogy segíts Légiónak legyőzni engem” – tettem szavá.

„Én nem harcolok a testvéreim ellen” – hangzott a válasz.

Nem is várhattam mást. Már felkészítettek erre a válaszra butaság lett volna azon bosszankodni, hogy a Hírnök a saját természetét követi. Meg kellett keresnem benne a társat, aki segít nekem az adott pillanatban – ez az ő egyetlen feladata. Félretettem tehát a haragot, és élénk beszélgetésbe merültünk az útról, Petrusról, a kard titkáról, amelyet valahol belül már kezdtem megsejteni. Ő semmi fontosat nem mondott, csak azt, hogy ezek a titkok számára tiltottak. De legalább volt valaki, akinek kiönthettem a lelkemet az egész délutáni egyedüllét és hallgatás után. Késő estig beszélgettünk, amikor is az öregasszony bekopogott, hogy álmomban beszéltem.

Sokkal frissebben keltem, s jó korán nekiindultam az útnak. A számításaim szerint még aznap este Galícia földjére érek, ott található Santiago de Compostela. Az út végig emelkedett, s közel négy órán át komoly erőfeszítembe került, hogy tartsam a magam által előírt tempót. Minden percben azt reméltem, hogy a következő hegygerinc után

majd lefelé visz már az út. Dehiába, s már-már feladtam a reményt, hogy gyorsabban tudok haladni. A távolban néhány még magasabb hegy látszott, s ezek arra emlékeztettek, hogy előbb vagy utóbb át kell kelnem rajtuk. A fizikai erőfeszítés eközben szinte teljesen kikapcsolta a gondolataimat, s egyre inkább kezdtem megbarátkozni magammal.

Na, ebből elég, gondoltam, végül is ezen a világon hány ember venne komolyan valakit, aki mindent megtesz azért, hogy megkeresse a kardját? És mit is jelentene az életemben – úgy istenigazából –, ha mégsem sikerülne megtalálnom? Megtanultam a RAM-gyakorlatokat, megismertem a Hírnökömet, a kutyával küzdve láttam a halálomat – ismételtem újra, így próbálva meggyőzni magamat, mennyire fontos számomra Szent Jakab Útja. A kard csupán következmény. Szeretném megtalálni, de még annál is jobban szeretném tudni, mit kezdjek vele. Mert valamilyen gyakorlati módon használni kell, ahogy a Petrus által tanított gyakorlatokat is hasznosítom.

Megtorpantom. Az eddig mélyen megbúvó gondolat a felszínre tört. Minden megvilágosodott körülöttem, és Agapé megállíthatatlan hulláma árasztotta el bensőmet. Egész lelkemmel kívántam, bárcsak itt lenne velem Petrus, hogy elmondhassam neki mindazt, amit tudni akart rólam, s azt az egyetlen dolgot, amit igazán várt, hogy felfedezzek, s amely megkoronázza azt a rengeteg időt, amelyet a tanításomra fordított Szent Jakab Különös Útján: hogy mi a kardom titka. És az én kardom titka, bármely hódításéhoz hasonlóan, amelyet az ember az életben hajszol, a világ

legegyszerűbb dolga: hogy mit kezdjünk vele.

*

Sosem gondoltam rá. Szent Jakab Különös Útja során én csupán azt akartam tudni, hol van elrejtve. Nem kérdeztem magamtól, miért vágyom megtalálni, miért van szükségem rá. Minden energiámat a jutalomra koncentráltam, anélkül, hogy felfogtam volna: ha az ember vágyik valamire, nagyon világosan célul kell tűznie maga elé azt, mire kell. Ez a jutalom keresésének egyetlen motívuma, és ez az én kardom titka.

Petrusnak meg kell tudnia, hogy igenis rájöttem de biztos voltam benne, hogy sosem látom őt viszont. Annyira várt erre a napra, s mégsem tudhatja meg!

Így hát némán letérdeltem, kitéptem egy lapot a jegyzetfüzetemből, és ráírtam, mit szándékozom tenni a kardommal. Majd gondosan összehajtogattam a papírt, s becsúsztottam egy kő alá – emlékeztetőül Petrus nevére és barátságára. Az időjárás hamarosan megsemmisíti ezt a papírszeletet, mégis jelképesen átnyújtottam Petrusnak.

Ő már tudta, mire használok a kardomat. Küldetésem Petruszal, íme, beteljesedett.

*

Megmásztam a hegyet, Agapé szétáradt bennem, s színesre festette körülöttem a tájat. Most, hogy a titkot felfedeztem, már csak azt kellett megtalálnom, amit keresek. Hit, megingathatatlan bizonyosság sugárzott az egész lényemből. Énekelni kezdtem azt az olasz dalt, amelyet Petrustól hallottam a pályaudvaron. Minthogy nem tudtam a szöveget, hozzáköltöttem a verset. Nem volt senki

a közelben, éppen egy sűrű erdőn keltem át, s az egyedüllét arra ösztönzött, hogy hangosan énekeljek. Hamarosan ráébredtem, hogy az általam kiagyalt szavak abszurd értelmet nyernek a fejemben, valamiféle kommunikációs eszköz volt ahhoz a világhoz, amelyet csak én ismerek, azaz a világ tanított most engem.

Ezt már egyszer megtapasztaltam, akkor, amikor először találkoztam Légióval. Azon a napon testet öltött bennem a Nyelvek Ura. A Szellem szolgája voltam akkor, aki ami használt föl, hogy megmentsek egy asszonyt, hogy ellenséget teremtsék, és hogy megtanítsa nekem a Nemes Harc kegyetlen formáját. Most másképp volt: önmagam mestere voltam, aki beszélgetni tanítja magamagát az univerzummal.

Társalogni kezdtem mindennel, ami az utamba akadt: a fatörzsekkel, a víztócsákkal, a lehullott levelekkel, a tekergő kúszónövényekkel. A hétköznapi emberek gyakorlata volt ez, amelyet a gyerekek megtanulnak, s a felnőttek elfelejtenek. A dolgok titokzatos feleleteket adtak, mintha megértették volna, amit mondtam, s cserébe elárasztottak emésztő szeretettel. Egyfajta transzba estem, kissé megijesztett, de kész voltam a kimerülésig folytatni ezt a játékot.

Petrusnak megint igaza volt: önmagamot tanítva mesterré váltam.

*

Elérkezett az ebéd ideje, de nem álltam meg enni. Amikor az út menti kis falvakon haladtam át, halkabban beszéltem, magamban nevettem, és ha valaki véletlenül

felfigyel rám, az biztosan arra a következtetésre jut, hogy a zarándokok manapság bolondan érkeznek meg a santiago-i katedrálshoz. De mindennek semmi jelentősége sem volt, mert én ünnepeltem magam körül az életet, és már tudtam, mit kell tennem a kardommal, ha megtalálom.

A délután hátralévő részét transzban töltöttem, tudatában voltam annak, hová tartok, de még inkább tudatosult bennem a körülöttem zajló élet, amely visszavezetett engem Agapéhoz. Az égen – első alkalommal – súlyos, sötét fellegek gyülekeztek; szurkoltam, hogy essen az eső, mivel annyi gyaloglás és a nagy szárazság után az eső megint új, izgalmas tapasztalat. Délután három óra volt, amikor Galícia földjére léptem és láttam a térképemen, hogy már csak egy hegy van előttem s magam mögött tudom ezt az útszakaszt. Úgy határoztam, hogy ha átvágtam a hegyen, az első településen töltöm az éjszakát: Tricastelában, ahová egy nagy király – IX. Alfonz – hatalmas várost álmodott, amelyik még sok-sok évszázad múlva sem nőtt ki a vidéki városkából.

Még mindig énekelve és az általam költött nyelven társalogva a dolgokkal, nekivágtam a hegynek, a Cebreirónak. A név az itt letelepedett ősi rómaiaktól ered, valószínűleg a „Febrero” – február – hónapra utal, amikor is valami fontosnak kellett történnie. A múltban ezt tartották a jakabi út legnehezebb szakaszának, de mára a dolgok megváltoztak. Főleg megmászni nehéz, sokkal meredekebb a többinél, de a szomszédos hegyen óriási televízió-antenna szolgál útjelzőül a zarándokoknak, megmentve őket attól, hogy eltévedjenek – ami a múltban

gyakori és végzetes volt.

*

A felhők egyre lejjebb ereszkedtek, s rövidesen beburkolt a köd. Hogy Tricastelába érjek, nagyon kellett figyelnem a sárga jelzésre, minthogy a tévéantenna beleolvadt a sűrűn gomolygó párába. Ha eltévedek, ezt az éjszakát is az estharmatban kell töltenem – és aznap, a fenyegető esőben ez nem volt valami szívderítő kilátás. Egy dolog az, ha az esőcseppek paskolják az ember arcát, aki élvezzi a szabadság és az élet teljességét, de az éjszakát barátságos helyen fejezi be – egy pohár bor társaságában, puha ágyban, ahol kipihenheti magát a másnapi túrára. És más dolog az, ha az esőcseppek a földet áztatják egy álmatlan éjszakán, amikor megpróbálsz elaludni a sárban, átnedvesedett kötésekkel, termékeny talajt szolgáltatva térdsebeid fertőzéséhez.

Gyorsan kellett döntenem. Vagy továbbmegyek előre, és átvágok a ködgomolyon – már ha eléggé világos van hozzá –, vagy visszafordulok, és a falucskában éjszakázom, amelyet néhány órája hagytam el, s másnapra halasztom a Cebreirón való átkelést.

Abban a pillanatban, amikor rádöbbszem, hogy most rögtön döntenem kell, azt is észleltem, hogy valami különös dolog történik velem. A bizonyosság, hogy felfedeztem a kardom titkát, előrelökött a sűrű ködbe, amely mindjárt beburkol. Ez most másfajta érzés volt, mint amelyik arra készítetted, hogy kövessem a kislányt a Kegyelem Kapujához vagy a férfit, aki elvezetett Kézműves Szent József templomához.

Eszembe jutott, hogy amikor néhány alkalommal mágiakurzust vezettem Brazíliában, a misztikus tapasztalatot olyan tapasztalattal szoktam összehasonlítani, amelyiket mindnyájan átéltünk: a biciklizéssel. Felszállsz a biciklire, nyomod a pedált, de leesel. Indulsz, leesel, méysz, leesel, nem tudod egyensúlyban tartani magadat. Váratlanul valahogy beáll a tökéletes egyensúly, és már uralod is a kerékpárt. Itt nincs felhalmozott tapasztalat, ez egyfajta „csoda”, amely abban a pillanatban nyilvánul csak meg, amikor a bicikli „visz téged”, vagy amikor átveszed, követed a két kerék billegését, s ahogy követed, kihasználod a dülöngélés nyújtotta kezdeti impulzust, hogy lendületté vagy a pedálózáshoz szükséges még nagyobb impulzussá alakítsd át.

Abban a pillanatban, délután négy órakor, amikor felhágtam a Cebreiróra, rádöbentem, hogy ugyanez a csoda történik. Annyi hosszadalmas gyaloglás után Szent Jakab Útja „járatott engem”. Követtem azt, amit úgy hívnak: intuíció. És az emésztő szeretetért, amelyet egész nap éreztem, kardom felfedezett titkáért, és mert az ember a válságos pillanatokban mindig helyes döntést hoz, félelem nélkül masíroztam bele egyenest a ködgomolyba.

*

„Mindjárt kijutok ebből a felhőből” gondoltam, miközben küszködtem, hogy az útmenti fákon és köveken felfedezzem a sárga jelzést. Majd' egy órája már az orromig is alig láttam, és csak énekeltem tovább, hogy távol tartsam magamtól a félelmet, miközben azt vártam, hogy valami rendkívüli történjék. Ködbe burkolózva, egyedül

abban a valószínűtlen környezetben, megint filmnek láttam Szent Jakab Útját, amikor is a főhős olyasmit tesz, amit senki más nem tenne meg, s közben a nézőt érezteti azt gondolják, ilyen csak a moziban esik meg. De most én voltam a főhős, nagyon is a valóságban élve meg a helyzetet. Az erdő egyre csöndesebbé vált, és a ködrengeteg ritkulni kezdett. Lehetséges, hogy közeledem a széléhez, de az ébredező fény zavarta a szememet, s mindent sejtelmes, rémisztő színekre festett körülöttem.

Szinte semmi nem zavarta a csöndet, és én füleltem ebben a némaságban, amikor is bal felől női hangot véltem hallani. Azonnal megálltam. Vártam, hátha megismétlődik, de semmi zajt nem hallottam – még az erdő megszokott neszeit sem, a tücsköket, a rovarok zümmögését, a száraz leveleket taposó állatokat. Az órára pillantottam: pontosan öt óra tizenöt perc volt, délután. Úgy számítottam, hogy körülbelül négy kilométer lehet még hátra, hogy Torrestrelába érjek, és a menettempóm bőven elegendő arra, hogy még nappali fényben legyűrjem ezt a távot.

Amikor a tekintetemet lekaptam az órámról, újra hallottam a női hangot. Ekkor kezdődött életem egyik legfontosabb élménye.

A hang nem az erdőből jött, hanem a saját bensőmből. Tisztán és világosan hallottam, ettől intuícióm egyre erősödött. A hang gazdája nem én voltam – s nem is Astrain. Csak annyit mondott, folytatnom kell az utat, és hogy feltétel nélkül engedelmességek. Olyan volt, mintha Petrus tért volna vissza, a parancsról és szolgálatról beszélt nekem, és abban a pillanatban én csak az út egy eszköze

lennék, az úté, amely „járat engem”. A köd egyre ritkult, mintha már közelednék a széléhez. Mellettem elszórtan fák, a talaj nedves és csúszós, és ugyanaz a meredek kaptató, amelyet már jó ideje taposok.

Hirtelen, mintegy varázsütésre, a köd teljesen felszállt. És előttem, a csúcson, ott magasodott a kereszt.

*

Körülnéztem, láttam a felhőrengeteget, amelyből jöttem, és a másik felhősokaságot jóval felettem. E két felhőóceán között a magasba törő hegycsúcsok és a Cebreiro. Nagyon nagy kedvem támadt imádkozni. Bár tudtam, hogy ez letérít a Torrestrelába vezető útról, úgy döntöttem, felmászom a csúcsra, hogy imámat a kereszt tövében mondhassam el. Legalább negyven percig tartott az út, mélységes külső és belső csöndben tettem meg. A nyelv, amelyet kiötlöttem, kiröppent a fejből, már nem szolgált, hogy kommunikáljak vele, sem az emberekkel, sem Istennel. Szent Jakab Útja „járatott engem” most, és ő feltárta a kardom rejtekét. Petrusnak megint igaza lett.

Amint felértem a hegytetőre, egy embert láttam a kereszt mellett ülni, valamit írt. Pár pillanatig arra gondoltam, küldönc talán, természetfölötti látomás. De az intuíció azt súgta, nem, és én észrevettem a ruhájára varrt kagylót: csak egy zarándok volt, aki hosszan nézett rám, majd elment; megzavarta a jelenlétem. Talán ugyanarra várt, mint én – angyalra –, és csak embert találtunk. A köznapi emberek útján.

Bár imádkozni akartam, meg se tudtam szólalni. Sokáig maradtam a kereszt előtt, a hegyeket és a felhőket

bámultam, amelyek beborították az eget és a földet, csak a magasba törő csúcsok emelkedtek ki a ködből. Körülbelül száz méterrel alattam egy tán tizenöt házból álló falucska és egy kicsiny templom fényei gyulladtak föl. Legalább van hova mennem éjszakára, ha az út úgy rendel. Nem tudtam pontosan, mikortól, de bár Petrus elment, nem maradtam vezető nélkül. Az út „járattott engem”.

Eltévedt bárány jelent meg a hegyen, s megállt köztem és a kereszt között. Kicsit félénken rám bámult. Sokáig néztem a majdnem fekete eget, a keresztet s tövében a fehér bárányt. Akkor hirtelen egyszerre rám tört a próbák, a küzdelmek, a tanítások és a hosszú gyaloglás okozta fáradtság. Szörnyű fájdalom rántotta össze a gyomromat, megindult felfelé a torkomon, amíg száraz, könnyek nélküli zokogássá vált az előtt a bárány és az előtt a kereszt előtt. A kereszt előtt, amelyet nem kell felállítanom, mert itt magasodik előttem magányosan, hatalmasan, dacolva az időjárással. Megmutatta a sorsot, amelyet az ember adott, nem istenének, hanem önmagának. Szent Jakab Útjának összes tanítása ott kavargott a fejemben, s én ott zokogtam ama bárány magányos tanúsága előtt.

– Uram – szólítottam meg, végre sikerült imádkoznom. – Én nem vagyok e keresztre szögezve, és még kevésbé látlak ott téged. Ez a kereszt csupasz, és így kell maradnia örökkön, mert a halál ideje már elmúlt, és Isten kel most életre bennem. Ez a kereszt a végtelen erő jelképe, amelyet mindnyájan birtokolunk, az ember megfeszítésének és halálának szimbóluma. Most ez az Erő új életre születik, a világ megmenekül, és én képes

vagyok csodákat művelni. Mert végigjártam a hétköznapi emberek útját, és bennük megtaláltam a Te titkodat. Te is végigjártad az átlagemberek útját. Eljöttél, hogy megtanítsd mindazt nekünk, amire képesek vagyunk, de nem akartuk elfogadni. Megmutattad nekünk, hogy az Erő és a Dicsőség mindenki számára elérhető, és képességünk e hirtelen látomása sok volt számunkra. Mi téged keresztre feszítettünk, nem azért, mert hálátlanok vagyunk Isten világával, hanem mert nagyon féltünk elfogadni a saját képességünket. Keresztre feszítettünk téged attól való félelmünkben, hogy istenné válunk. Az idő és a hagyomány távoli istenséggé tett téged, és mi visszatértünk a mi emberi sorsunkhoz. Nem bűn az, ha boldogok vagyunk. Fél tucat gyakorlat és figyelmes hallás elegendő ahhoz, hogy az ember megvalósítsa a lelegehetlenebb álmait. Bölcsességemben való fennhéjázásomért végigjárattad velem az utat, amelyet mindenki végigjárhat, és felfedeztetted velem azt, amit már mindenki tud, ha egy kicsivel jobban odafigyel az életben. Megláttattad velem, hogy a boldogság keresése egyéni dolog, nincs modell, amelyet másoknak átadhatnánk. Mielőtt megtalálom a kardomat, fel kellett fedeznem a titkát – és az oly egyszerű, csak tudni kell, mit csináljak a karddal. Vele és a boldogsággal, amelyet ő jelent nekem. Számtalan kilométert gyalogoltam, hogy felfedezzek dolgokat, amelyeket már tudtam, mindnyájan tudunk, csak oly nehéz elfogadni őket. Létezik-e nagyobb teher az ember számára, Uram, mint felfedezni azt, hogy elérheti az Erőt? Ez a fájdalom, amelyet most a mellemben érzek, s amely

zokogásra késztet, és megijeszti a bárányt, azóta kínoz, amióta az ember létezik. Kevesek viselik el a saját győzelmük terhét: a többségük lemond az álmairól, amikor pedig azok valóra válhatnak. Vonakodnak megvívni a Nemes Harcot, mert nem tudják, mit kezdjenek a boldogságukkal, túlságosan foglyai a világ dolgainak. Úgy, mint én, aki meg akartam találni a kardomat, anélkül, hogy tudnám, mit kezdjek vele.

*

Egy alvó isten ébredezett a bensőmben, és a fájdalom egyre hevesebbé vált. A közelemben éreztem a Mesterem jelenlétét, és végre sikerült a zokogást könnyekbe oldanom. Sírtam a hálától, mert elindított Szent Jakab Útján megkeresni a kardomat. Sírtam, mert hálás voltam Petrusnak, hogy megtanított rá, anélkül, hogy kimondta volna: elérem az álmaimat, ha előbb rájövök, mit akarok kezdeni velük. Láttam a csupasz keresztet és tövében a bárányt szabadon, hogy oda mehet a hegyek között, ahova csak akar, és láthatja a felhőket a feje fölött és a lába alatt.

*

A bárány felkelt, és én követtem. Már tudtam, hova vezet, és a felhők ellenére a világ átlátszóvá vált számomra. Bár én nem az égi Tejúton jöttem, biztos voltam benne, hogy létezik, s hogy mindenkinek mutatja Szent Jakab Útját. Követtem a bárányt, a városka felé tartott – szintén Cebreirónak hívták, akárcsak a hegyet. Ott egyszer csoda történt, olyan csoda, amely azt, amit az ember csinál, azzá változtatja, amiben hisz. Ez a kardom és Szent Jakab Különös Útjának a titka.

Miközben lefele ereszkedtem a hegyről, eszembe jutott a történet. Az egyik közeli faluból egy paraszt fölmászott a Cebreiróra misét hallgatni egy viharos napon. Ezt a misét egy hitetlen szerzetes celebrálta, aki belül megvetette a paraszt önfeláldozását. De a szentség pillanatában az ostya Krisztus testévé, a bor Krisztus vérévé változott. A relikviákat máig őrzik abban a kis kápolnában elrejtve; nagyobb kincsek, mint a Vatikán egész gazdagsága.

A bárány megtorpant a falu szélén, amelynek egyetlen utcája a templomhoz vezetett. Ekkor óriási félelem kerített a hatalmába, s szünet nélkül ismételtettem: „Uram, nem vagyok méltó rá, hogy a Te Házadba lépjek.” De a bárány rám nézett, a tekintetével beszélt hozzám. Azt mondta, mindörökre felejtsem el méltatlanságomat, mert az erő újjászületett bennem, ugyanúgy, ahogyan minden emberben újjászülethet, aki az életet Nemes Harccá változtatja. Eljön majd a nap – mondta a bárány tekintete –, amikor az ember ismét büszke lesz magára, és akkor az egész Természet magasztalni fogja a szunnyadó Isten ébredését.

Amíg a bárány nézett, mindezt kiolvashattam a szeméből, és most ő volt a vezetőm Szent Jakab Útján. Egyszerre minden elsötétedett, és én az Apokalipszisben olvasottakhoz nagyon hasonló jeleneteket láttam: a Nagy Bárányt a trónján, embereket, amint a ruhájukat mossák, hogy megtisztítsák a Bárány vérében. Ideje volt felébredni a bennük szunnyadó Istent. Láttam küzdelmeket, nehéz időszakokat, katasztrófákat, amelyek az elkövetkező években sújtották a Földet. De minden a

Bárány győzelmével végződött, és minden emberi teremtmény a Földön azon volt, hogy egész erejével felébressze a szunnyadó Istent.

Így hát követtem a bárányt a kis kápolnáig, amelyet a paraszt és a szerzetes – aki hinni kezdett abban, amit csinált – emeltek. Senki sem tudta, kik voltak. Két névtelen sírkő jelzi a temető szélén, hol porladnak a csontjaik. De kideríthetetlen, melyik sír a szerzetesé, s melyik a földművesé. Mert ahhoz, hogy csoda történjen, szükséges, hogy a két erő megvívja a Nemes Harcot.

A kápolna fényárban úszott, amikor a kapujához értem. Igen, méltó vagyok rá, hogy belépjek, mert van kardom, és tudom, mit kezdjek vele. Ez nem a Kegyelem Kapuja, mivel én már bűnbocsánatot nyertem, megmostam ruháimat a Bárány vérében. Most csak a kezembe akarom fogni a kardomat, és menni, hogy megvívjam a Nemes Harcot.

A kicsiny építményben nem volt kereszt. Az oltáron ott voltak a csoda relikviái: a kehely és a „patena” amelyet a tánc alkalmával láttam, és egy, Jézus testét és véréát tartalmazó ezüst ereklyetartó. Újra hittem a csodákban és a hihetetlen dolgokban, amelyeket az ember képes elérni mindennapi életében. A köröttem magasodó hegycsúcsok mintha azt mondták volna, hogy csak azért állnak ott, hogy párbajra hívják az embert. És hogy az ember csak azért él, hogy megtiszteltetésnek vegye ezt a kihívást.

A bárány beosont az egyik pad mögé; felnéztem. Az oltár előtt mosolyogva – és talán kissé megkönnyebbülten – a Mester állt. Kezében a kardom.

Én megálltam, ő egyenest felém közeledett, és kifelé indult. Követtem. A kápolna előtt a sötét égre tekintett, kihúzta a hüvelyéből a kardomat, és arra kért, vele együtt fogjam a markolatát. Felmutatta a pengét, és a Szent Zsoltárt[23] énekelte, azokét, akik útra kelnek a harcba, hogy győzzenek.

„Elesnek mellőled ezeren,
és jobb kezed felől tízezeren;
hozzád nem is közelít.
Nem illet téged a veszedelem,
és csapás nem közelget sátorodhoz;
Mert az ő angyalainak parancsolt felőled,
hogy őrizzenek téged minden útabban.”

Letérdeltem, és a Mester a pengével megérintette mindkét vállamat, s közben azt mondta:

„Oroszlánon és áspiskígyón jársz,
megtaposod az oroszlánkölyköt és a sárkányt.”

Abban a pillanatban, amikor ezt kimondta, eleredt az eső. Esett, és termékenyvé tette a földet, s ez a víz csak akkor tér vissza az égbe, ha már szárba szökkenette a magot, felnövesztette a fát, kibontotta a virágot. Egyre erősebben zuhogott, s én ott álltam felemelt arccal, először érezve Szent Jakab Útján az esti áldást. Eszembe jutottak az elhagyott mezők, és boldog voltam, hogy ezen az éjszakán csillapíthatják szomjukat. Eszembe jutottak Leon

kövei, Navarra búzatáblái, Kasztília szárazsága, Rioja szőlőskertjei, hogy ma magukba szívhatják a vizet, amely patakokban hullik alá, magával hozva az égiek erejét. Eszembe jutott, hogy felállítottam a keresztet, s hogy a vihar biztosan újra ledönti, hogy egy másik zarándok is megtanulhasson parancsolni és szolgálni. A vízesésre gondoltam, amely az esőtől most nyilván még féktelenebb, és Foncebadonra gondoltam, ahol újra termékennyé válik a föld. Arra a sok vízre gondoltam, amelyet számtalan kútból ittam, amelyek most feltöltődnek. Méltó voltam a kardomra, mert tudtam, mit kezdjek vele.

A Mester átnyújtotta nekem a pengét, és én megragadtam. Tekintetem a bárányt kereste, de az eltűnt. Ám ennek már nem volt jelentősége: hullott az égből az életető víz, és fényesen megcsillant kardom pengjen.

Epilógus

Santiago de Compostela

Szállodám ablakából rálátok a Szent Jakab-székesegyházra; néhány turista ögyeleg a főkapujánál. Fekete középkori öltözékben diákok sétálnak az emberek között s a szuvenirárusok kezdik felállítani bódéikat. Korán reggel van, és – a jegyzeteimen kívül – ezek az első sorok, amelyeket Szent Jakab Útjáról papírra vetek.

Tegnap érkeztem a városba, miután elkaptam a Cebreiróval szomszédos Pedrafita és Compostela között menetrendszerűen közlekedő autóbust. Négy óra alatt tettük meg a két várost összekötő százötven kilométeres

távolságot, s eszembe jutott, hogy vándorlásunk során Petruszal olykor két hétre volt szükségünk, hogy ekkora távot bejárjunk. Rövidesen megyek, hogy Szent Jakab sírjára helyezzem a Miasszonyunk kagylóba foglalt szobrocskáját. Azután, amint lehet, elcsípek egy repülőt haza, Brazíliába, mivel rengeteg dolgom van. Emlékszem, Petrus azt mondta, meg kell örökítenem az élményeimet egy képen, és átfutott agyamon az ötlet, hogy könyvet írok mindarról, amiben részem volt. De ez még csak távoli elképzelés, egyelőre rengeteg tennivalóm van most, hogy visszaszereztem a kardomat.

Kardom titka az enyém, és soha nem fogom feltárni. Leírtam, és ott hagytam egy kő alatt, de a zuhogó esőben a papír bizonyára megsemmisült. Jobb is így. Petrusnak nem kell tudnia.

Megkérdeztem a Mestert, honnan tudta, melyik napon érek oda, vagy talán már várt rám egy ideje. Nevetett, és azt válaszolta, hogy az előző nap reggelén érkezett, és másnap ment volna el, akkor is, ha én nem jövök meg.

Megkérdeztem, ez hogy lehetséges, de nem felelt rá semmit. Ám a búcsúzáskor, amikor már bent ült a bérelt kocsiban, amely visszavitte Madridba, a Kardos Szent Jakab-rend kis jelvényét adta nekem, és azt mondta, hogy nekem már birtokomban van a nagy felfedezés, mert a bárány szemének mélyébe néztem.

Mégis, ha nagyon erőlködnék – ahogy erőlködtem is –, talán egy napon sikerülne megértenem, hogy van az, hogy az ember mindig pontosan akkor érkezik a megfelelő helyre, ahol és amikor várják.

Jegyzetek:

1. *Rigor* – szigor; *Amor* – szeretet; *Misericordia* – irgalom; *Regnum* – királyság; *Agnus* – bárány; *Mundi* – világ.

2. Belső udvar (spanyol)

3. Az egyetlen dolog, amit Szent Jakab Útja a francia kultúrára hagyományozott, és joggal a nemzeti büszkeség tárgya, a gasztronómia körébe tartozik: a „conquilles Saint-Jacques” (Szent Jakab-kagyló).

4. Petrus valódi nevét mondta nekem. Magánéletét tiszteletben tartandó, más nevet adtam neki. Ez egyébként azon ritka esetek egyike e könyvben, amikor megváltoztattam egy nevet.

5. Colin Wilson szerint ezen a világon nem létezik véletlen egybeesés, és én újfent igazolódni láttam ezt a kijelentést. Egy délutánon madridi szállodám halljában éppen folyóiratokat lapozgattam, amikor a szemem megakadt egy tudósításon az Asturia Herceg-díjról, ugyanis az egyik kitüntetett Roberto Marinho brazil újságíró volt. Ahogy jobban megnéztem a banketten készült fotót, elakadt a lélegzetem: az egyik asztalnál, elegáns szmokingban Petrust láttam, aki a képaláírás szerint nem más, mint „korunk egyik leghíresebb európai tervezője”.

6. A *bűn* portugálul *pecado*.

7. Volt egy piros gyümölcs, a nevét nem tudom,

amelynek már a látványától is elfog a hányinger, annyit ettem belőle pireneusokbeli utamon.

8. Az *ordália* rituális próba, ahol nemcsak a tanítvány odaadását, szorgalmát értékelik, hanem az előérzetet is, amely a végrehajtás során jelentkezik. A kifejezés eredetileg a Szent Hivatal (Inkvizíció) korából származik.

9. Máté 6,21

10. Brazília, illetve Rio de Janeiro egyik fő látványossága a hatalmas szobor.

11. Pál első levele a korinthusbeliekhez 1,27; 4,10; 4,13; 4,20

12. A Hírnök szertartásának leírása nem teljes. Valójában Petrus elmagyarázta nekem a látomások, emlékképek, az Astrain által mutatott táska jelentését. Mégis – minthogy a Hírnökkel való találkozás mindenki számára más és más – meglehet, hogy az én élményem negatív hatással lenne mások tapasztalatára.

13. Az 1986-os VB-n a spanyol-brazil mérkőzésen egy spanyol gólt érvénytelenítettek, mert a játékvezető nem vette észre, hogy a labda már túl volt a gólvonalon, mielőtt kipattant volna. Brazília nyert 1:0-ra.

14. Pál első levele a korinthusbeliekhez 13,1-2

15. Valójában – mint később felfedeztem – ez a kifejezés Szent Páltól származik (Pál második levele Timóteushoz 4,7): „Ama *nemes harc*zót megharczoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.”

16. A Parador Nacional szállodaláncot a spanyol kormány régi kastélyokból és történelmi műemlékekből

alakította át hotelokká.

17. Ezzel a nével azokat a mestereket illetik a Tradícióban, akik elveszítették mágikus kapcsolatukat tanítványukkal, ahogyan ezt már korábban elmagyaráztam ebben a fejezetben. Ezt a kifejezést azokra a mesterekre is használják, akik megtorpantak a megismerés folyamatában, miután a Föld erőit birtokba vették.

18. János 14,2

19. Pál első levele a korinthusbeliekhez 1,31

20. Egyfajta kerek edény, általában aranyból, a pap használja a mise során, a szentelt ostyát helyezi rá.

21. Pál első levele a korinthusbeliekhez 9,10

22. A Jézus Szíve-tisztelet jelképe a lángoló szív; a XIX. században Burgundiában felvirágzó irányzat.

23. Zsoltárok könyve 91,7-13

Tartalom

- [Tizenöt évvel később...](#)
- [Prológus](#)
- [A megérkezés](#)
- [Saint Jean Pied-de-Port](#)
- [A Teremtő és a teremtmény](#)
- [A kegyetlenség](#)
- [A Hírnök](#)
- [A szeretet](#)
- [A házasság](#)
- [Az elragadtatás](#)
- [A halál](#)
- [Emberi gyengék](#)
- [A hódítás](#)
- [Az örület](#)
- [Parancs és szolgálat](#)
- [A Tradíció](#)
- [A Cebreiro](#)
- [Epilógus](#)
- [Jegyzetek](#)